

**Innkalling til møte i Kommunestyret 19.06.2014 kl. 08:15
på Kommunestyresalen, Skaun rådhus.**

ORIENTERINGER:

Lensa og Allskog: Informasjon om skogen og skogens betydning

Middag kl. 16.00 med utdeling av utmerkelse etter 30-års tjeneste

TIL BEHANDLING:

- 27/14: MELDINGER - KOMMUNESTYRET 19.06.2014
- 28/14: BOLIGSOSIAL HANDLINGSPLAN FOR SKAUN KOMMUNE
- 29/14: ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM FOR KAPASITETSUTBYGGING VED
BUVIK SKOLE
- 30/14: VEDTAKSKONTROLL 1 TERTIAL 2014
- 31/14: HELSE OG MESTRINGSPLAN 2014 - 2017
- 32/14: KAPASITETSUTFORDRINGER VED VENN OPPVEKSTSENTER
- 33/14: ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2014
- 34/14: LEIE AV MIDLERTIDIG 2 AVDELINGSBARNEHAGE PÅ ILHAUGEN
BARNEHAGE PÅ EIENDOMMEN 3, BNR. 129.
- 35/14: PLAN FOR FAMILIESENTER OG SAMHANDLING FOR UTSATTE BARN
OG UNGE

36/14: INNEKLIMA VED VENN OPPVEKSTSENTER

37/14: KOMMUNEDLPLAN FOR HAVNE- OG NÆRINGSOMRÅDE VIGGJA

**Varamedlemmer møter etter nærmere varsel.
Forfall meldes til Servicekontoret, tlf. 72867200.**

Børsa, 11.06.2014

Jon P. Husby
ordfører

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 27/14
Arkivkode: 033
Arkivsaksnr: 14/1684
Saksbehandler: Ann Karin Viggen

Saksnummer **Utvalg**
27/14 Kommunestyret

Møtedato
19.06.2014

SAKEN GJELDER:
MELDINGER - KOMMUNESTYRET 19.06.2014

SAKSDOKUMENTER:

1. Rapport - refererte journalposter.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 28/14

Arkivkode: 143 F17

Arkivsaksnr: 13/1190

Saksbehandler: Grete Kvam

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
32/13	Helse, oppvekst og kulturutvalget	19.11.2013
73/13	Kommunestyret	12.12.2013
3/14	Råd for funksjonshemmede	16.05.2014
3/14	Skaun eldreråd	16.05.2014
/	Skaun ungdomsråd	
42/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	03.06.2014
28/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:

BOLIGSOSIAL HANDLINGSPLAN FOR SKAUN KOMMUNE

Den framlagte boligsosial handlingsplan for Skaun kommune vedtas.

SAKSDOKUMENTER:

1. Boligsosial handlingsplan for Skaun kommune.
2. Boligbehovsanalyse for pleie- og omsorgssektoren 2013 - 2030

SAKSFRAMLEGG:

Boligsosial handlingsplan er en 4-årsplan for det boligsosiale arbeidet i Skaun kommune.

Planen er en fagplan og inneholder:

1. Mål og delmål
2. Utviklingstrekk og demografi
 - Status og utfordringer
 - Forslag til tiltak i perioden

Ved vurdering av tiltak som er inntatt i planen er det sett hen til tiltak som er inntatt i andre kommunale planer. Tiltakene kan synes ambisiøse, og det er viktig å poengtere at dette er en intensjonsplan, hvor alle tiltak som forutsetter investeringer, krever bevilgning fra kommunestyret.

Tiltak foreslås inntatt som en delplan av kommuneplanens kortsiktige del, hvor tiltak blir vurdert og prioritert i tilknytning til årlig behandling av budsjett- og økonomiplanen.

Høringsuttalelser:

Boligsosial handlingsplan 2014-2017 ble sendt på høring til Skaun eldreråd, Råd for funksjonshemmede, Skaun ungdomsråd og de politiske partiene i Skaun kommune. Planen var oppe i Skaun eldreråd og Råd for funksjonshemmede 16.05.14. Det er registrert en høringsuttalelse og denne er fra Skaun eldreråd og Råd for funksjonshemmede:

”Vedtak:

Rådene ønsker at følgende innspill tas med:

Rådene stilte spørsmål ang. den 50%-stillingen på NAV som gjeldsrådgiver, som har ca ett års ventetid for å kunne få økonomisk rådgivning.

Økonomiske forståelse er viktig og rådene foreslår at økonomiopplæring i ungdomsskolen blir tatt med som et innspill i den Boligsosiale handlingsplanen.”

Vedtak i HOKU 3.6.2014:

”Den framlagte boligsosiale handlingsplanen for Skaun kommune vedtas.”

ØKONOMISK VURDERING:

Planen har ingen direkte økonomiske konsekvenser. Prioriterte tiltak tas inn i de enkelte årsbudsjett.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 29/14
Arkivkode: 614 A20
Arkivsaksnr: 13/2087
Saksbehandler: Hege Røttereng

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
27/13	Helse, oppvekst og kulturutvalget	01.10.2013
27/13	Formannskapet	03.10.2013
63/13	Kommunestyret	17.10.2013
12/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	13.02.2014
28/13	Helse, oppvekst og kulturutvalget	12.11.2013
34/13	Helse, oppvekst og kulturutvalget	19.11.2013
72/13	Kommunestyret	12.12.2013
3/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	21.01.2014
30/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	03.06.2014
29/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:
ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM FOR KAPASITETSUTBYGGING VED BUVIK SKOLE

Det framlagte rom- og funksjonsprogram godkjennes for utsendelse i forbindelse med anbudskonkurranse vedrørende kapasitetsutbygging ved Buvik skole. Mulighetsstudien for Buvik, som vist for barneskolen, gir premisser for byggets plassering. Bygningens form står forslagstiller fritt

SAKSDOKUMENTER:

- Vedlegg 1 Rom- og funksjonsprogram for Buvik skole
- Vedlegg 2 Framtidig bruk av eksisterende skolebygg
- Vedlegg 3 Mulighetsstudie for Buvik

SAKSFRAMLEGG:

Det vises til vedtak i kommunestyret 12.12.2013 sak 34/12, der vedtaket gir føringer i saken under hovedpunkt "Organisering av planleggings- og byggefasen".

Utdrag fra vedtaket:

"Sentrale faser i prosjektet (utdrag fra punktliste, pkt 3):

3. *Kommunestyret vedtar romprogram/funksjonsprogram og kostnadsrammer*

Fremlagte rom- og funksjonsprogram er utarbeidet av styringsgruppen for gjennomføring av byggeprosessen etter medvirkning fra brukergruppene ved skolen, og etter tidligere vedtatte rammebetingelser for gjennomføring av prosjektet "Kapasitetsutbygging på Buvik skole" sak 34/13 k-styret 12.12.13.

Rom- og funksjonsprogrammet gir retningslinjer for byggeprosessen ved å beskrive skolen i dag og forutsetninger for byggeprosjektet (vedlegg 1).

Eksisterende skolebygg skal beholdes og tilpasses bruk for 1. – 3. trinn, samt SFO, kunst og håndverk, bibliotek, kantine og lærerarbeidsplasser for 1. – 3. trinn (vedlegg 2). Undervisning i musikk, mat og helse og kroppsøving skal foregå i lokaler i Skaunhallen. Det fristilte bygget som kalles "Kuben" forutsettes revet for å gi plass til utvidet skolebygg. Det presiseres at dagens bygningsmasse skal bygges sammen med framtidig læringsareal på en slik måte at det ferdige bygget framstår som et helhetlig læringsmiljø.

Visjonen for Buvik skole gir pedagogiske mål og føringer for byggeprosjektet. Her vektlegges skolens rolle i å forberede elevene på voksenlivet og at skolen skal ha et formspråk og arkitektoniske grep som bidrar til å bygge stolthet og identitet. Videre påpekes fleksibilitet, generalitet, tilgjengelighet og gode akustiske forhold som mål for bygget. Bygget skal bidra til et godt læringsmiljø som stimulerer og øker lysten og evne til å lære. Funksjonsbeskrivelsene av lærings-, personal- og administrasjonsareal er utarbeidet i den hensikt å kunne oppnå de valgte pedagogiske mål og føringer for bygget.

En enkel utvikling av utearealet beskrives også i programmet.

I samarbeid med Selberg arkitekter har Skaun kommune utarbeidet en mulighetsstudie for Buvik (vedlegg 3). Denne studien skisserer ulike faser av utbygging av området rundt Buvik skole, og hvordan området kan i møtekomme vekstprognosene for årene fram mot 2050. Strategivalget vist i mulighetsstudien for barneskolen legges som premiss for plassering av kapasitetsutbyggingen ved Buvik skole. Den øvrige studien legges ikke til grunn for vedtak av rom- og funksjonsprogram.

Som tidligere nevnt er rom- og funksjonsprogrammet utarbeidet etter rammer i vedtak i sak 34/12 k-styret 12.12.2013. Det knyttes likevel noe uforutsigbarhet i forhold til usikkerhetsmarginen ved ombygging av eksisterende skolebygg. Situasjonen i forhold til skoledrift i byggeperioden vil kunne løses uten midlertidig skolebygg. Dette bl.a. ved å utføre utbyggingen i faser, og ved å ta i bruk undervisningslokaler i Skaunhallen.

ØKONOMISK VURDERING:

I samsvar med budsjett

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 30/14

Arkivkode:

Arkivsaksnr: 14/157

Saksbehandler: Geir Evjen

Saksnummer

30/14

Utvalg

Kommunestyret

Møtedato

19.06.2014

SAKEN GJELDER:

VEDTAKSKONTROLL 1 TERTIAL 2014

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Vedtakskontrollen for 1. tertial 2014 tas til orientering.

SAKSDOKUMENTER:

SAKSFRAMLEGG:

Følgende saker er behandlet i kommunestyret i perioden 01.01.2014 – 30.04.2014:

1/14: MELDINGER - KOMMUNESTYRET 06.02.2014

Status: Tatt til orientering.

2/14: DELEGERINGSREGLEMENT FOR SKAUN KOMMUNE

Status: Utført og ferdig.

3/14: HØRING: MELDING MED FORSLAG TIL UTREDNINGSPROGRAM - NY
KRAFTLEDNING KLÆBU - VIKLANDET/AURA

Status: Vedtak er fattet. Saken kan avsluttes

4/14: STORMEN IVAR - EVALUERING

Status: Tatt til etterretning.

5/14: VEDTAKSKONTROLL 3. TERTIAL 2013

Status: Tatt til orientering.

- 6/14: HØRING SAMFERDSELSPOLITISK FUNDAMENT FOR TRONDHEIMSREGIONEN - UTKAST TIL KOMMUNENE
Status: Oversendt uttalelse Tr.heims regionen. Utført
- 7/14: HØRING - MILJØPAKKEN FOR TRANSPORT I TRONDHEIM: HANDLINGSPROGRAM 2014-17 (23)
Status: Oversendt uttalelse Trondheim kommune, Utført
- 8/14: ØKONOMIREGLEMENT FOR SKAUN KOMMUNE.- REVISJON 2014
Status: Utført – ferdig.
- 9/14: KOMMUNIKASJONSSTRATEGI FOR SKAUN KOMMUNE
Status: Vedtatt. Arbeidet med å implementere kommunikasjonsstrategien er iverksatt.
- 10/14: SØKNAD OM KOMMUNAL LÅNEGARANTI TIL RENOVERING/NYTT KUNSTGRESSDEKKE BUVIK STADION
Status: Utført, men anlegget ikke oppstartet.
- 11/14: REVISJON AV REGLEMENT FOR POLITISKE UTVALG
Status: Formannskapet og Reidar Hovtun utgjør arbeidsgruppe. Arbeidet påbegynnes 5/6-14.
- 12/14: MELDINGER - KOMMUNESTYRET 12.03.2014
Status: Tatt til orientering.
- 13/14: HENSTILLING TIL STORTINGET OM Å GRUNNLOVSFESTE DET LOKALE FOLKESTYRET GRUNNLOVENS 200-ÅRSJUBILEUM 2014
Status: Melding om vedtak sendt Stortinget.
- 14/14: EIENDOMSSKATT 2014 - NY SKATTESATS
Status: Utført.
- 15/14: BYGGING AV NY SKOLE I BØRSA - GODKJENNING AV ENDELIG FORPROSJEKT
Status: OK og ferdig.

- 16/14: NY PENSJONSORDNING FOR FOLKEVALGTE FRA 1. JANUAR 2014
Status: Vedtatt og oversendt KLP.
- 17/14: HØRING - RESERVASJONSORDNING FOR FASTLEGER
Status: Melding om kommunestyrets uttalelse sendt Helse- og omsorgsdepartementet.
- 18/14: HØRING OM ENDRINGER I ALKOHOLREGELVERKET - ÅPNINGSTIDER
FOR SALG AV ALKOHOLHOLDIG DRIKK MV
Status: Melding om vedtak sendt Helse- og omsorgsdepartementet.
- 19/14: FOLKEHELSEPROFIL FOR SKAUN KOMMUNE 2014
Status: Tatt til orientering.
- 20/14: SELSKAPSKONTROLL AV TRØNDERENERGI
Status: Melding om vedtak sendt Kontrollutvalget.
- 21/14: KONTROLLUTVALGETS ÅRMELDING 2013
Status: Melding om vedtak sendt Kontrollutvalget.

SKAUN KOMMUNE**Utvalgssaksnr: 31/14****Arkivkode: 144 G00****Arkivsaksnr: 14/467****Saksbehandler: Trude Wikdahl**

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
1/14	Skaun eldreråd	14.02.2014
1/14	Råd for funksjonshemmede	14.02.2014
16/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	11.03.2014
4/14	Skaun eldreråd	16.05.2014
4/14	Råd for funksjonshemmede	16.05.2014
32/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	03.06.2014
31/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:**HELSE OG MESTRINGSPLAN 2014 - 2017**

Den fremlagte sektorplanen for helse og mestring vedtas.

SAKSDOKUMENTER:

1. Helse og mestringsplan 2014 – 2017
2. Milepælsplan for sektorplanarbeidet
3. Høringsuttalelse Børso og Viggja pensjonistforening

SAKSFRAMLEGG:

Sektorplanen for helse og mestring er en 4-årsplan for de kommunale tjenestene som ofte benevnes som helse- og omsorgstjenester og omfatter følgende tjenester:

1. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste
2. Kommunal legetjeneste
3. Fysio- og ergoterapitjeneste
4. Psykisk helsetjeneste
5. Tjenesten for funksjonshemmede
6. Hjemmesykepleie og praktisk bistand
7. Institusjonsbaserte tjenester
8. Forvaltningen av tjenestene

Valget om å omdefinere sektornavnet fra helse og omsorg og til helse og mestring ligger i erkjennelsen av at vi som samlet helsetjeneste må jobbe tydeligere og mer systematisk for å

fremme og understøtte den enkelte innbyggers egen mestringsevne. Dette gjelder om helsetjenesten skal hjelpe et lite barn eller en eldre og hjelpetrengende bruker. Helse og mestringssektoren står overfor flere store utfordringer de kommende årene. Skaun har i dag et økende antall innbyggere, med en sterk vekst innen barn og unge. Samtidig vil gruppen med de yngste eldre gradvis øke de kommende årene. De eldste eldre holder seg relativt konstant frem mot 2020, for så å øke.

I den vestlige verden har vi i tillegg fått en endring i sykdomspanoramaet, ved at folks kroppslige og mentale problemer har endret seg i takt med samfunnsutviklingen. Det ser ut til at de største folkehelseproblemer i vårt samfunn henger nært sammen med folks levevaner, og det er særlig fire levevaner som regnes som de alvorligste risikofaktorene for utbredte folkesykdommer som hjerte- og karsykdommer, kreft, depresjon og muskel- og skjelettlidelser. Folkehelsemeldingen fra 2013 peker på *fysisk inaktivitet, usunne matvaner, røyking og misbruk av rusmidler*. En effektiv reduksjon av disse risikofaktorene vil kunne bidra til redusert sykkelighet og dødelighet i befolkningen. Det sykdomsförebyggende og helsefremmede arbeidet må derfor i større grad enn tidligere rettes inn mot årsakene til befolkningens helsevaner. Dette gir helt sentrale føringer for hvordan de kommunale helsetjenestene må jobbe i årene som kommer.

Denne sektorplanen viser at Skaun kommune bruker hovedvekten av sine ressurser innen den kommunale helsetjenesten til eldre pasienter i institusjon. Her ligger vi høyere enn både nabokommuner, fylke og land, mens vi innenfor de förebyggende og rehabiliterende tjenestene ligger tilsvarende under. Samtidig har kommunen en høyere andel barn og unge enn hva som er tilfellet for eldre. Både statlige og kommunale føringer legger opp til økt aktivitet og deltakelse i samfunnet. Det legges vekt på mestring av dagliglivets aktiviteter og vi har i denne planen definert et mål om at Skaun kommune vil fremme god helse gjennom hele livsløpet med fokus på mestring og deltakelse. Strategiene er å dreie ressurser fra behandling til förebygging og rehabilitering, samtidig som vi skal sikre en god ivaretagelse av innbyggere med behov for heldøgns omsorg og pleie.

Sektorplanen har vært oppe som tema i Eldrerådet og Råd for funksjonshemmede den 22.11.13 og 14.02.14, og tillegg var planen oppe i begge rådene til høring den 16.05.14, jf saksdokument 2. Høringsuttalelsen fra rådene sier at det er positivt at planen følger opp målene om bedre folkehelse i Samfunnsplanen. Folkehelse handler mye om holdningsskapende arbeid og rådene ønsker at det prioriteres flere hender i Hjemmetjenesten og aktivitetstilbud for eldre. Mestring i hverdagen for både unge og eldre. Helse og mestringsplanen for Skaun kommune 2014 – 2017 ble tatt til orientering av Eldreråd og Råd for funksjonshemmede.

Helse og mestringsplanen for 2014 – 2017 ble i tillegg sendt på høring til Børsea og Viggja pensjonistforening, Buvik pensjonistforening, Pårørendeutvalget ved Rossvollheimen og til de politiske partiene i Skaun kommune. Det er registrert en høringsuttalelse og denne er fra Børsea og Viggja pensjonistforening, jf saksdokument 3.

ØKONOMISK VURDERING:

Planen omhandler omfordeling av ressurser mellom enheter og vil ikke innebære behov for øke økonomiske rammer.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 32/14
Arkivkode: 614 A20
Arkivsaksnr: 14/994
Saksbehandler: Hege Røttereng

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
22/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	08.04.2014
27/14	Formannskapet	05.06.2014
32/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:
KAPASITETSUTFORDRINGER VED VENN OPPVEKSTSENTER

Romkapasiteten ved Venn oppvekstsenter vil løses ved ferdigstilling av ny Børsa skole høsten 2015. Man vil da kunne flytte kommunes paviljong, som i dag benyttes til midlertidig skole i Børsa, til oppvekstsenteret. Romkapasiteten må løses innenfor de eksisterende rammer for skoleåret 2014/2015

I forbindelse med Skaun kommunes budsjett for 2013 ble driftsrammen for grunnskolesektoren økt med kr 1 000 000,-. Disse midlene skulle benyttes bl.a ved en eventuell klassesdeling i løpet av budsjettåret. Da dette ikke ble tilfelle, ble det administrativt fordelt kr 300 000 til Venn oppvekstsenter for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til stort elevkull og romkapasitet (25 elever ved 1. trinn fra høsten 2013). Det ble også foretatt en administrativ fordeling på kr 700 000 til Skaun ungdomsskole for å kunne opprettholde ordinær undervisning på et nivå som svarte til kriteriene for bevilging av Kunnskapsdepartementets tre øremerkede årsverk til ungdomsskoletrinnet. Denne fordelingen er videreført for skoleåret 2014/2015.

SAKSDOKUMENTER:**SAKSFRAMLEGG:**

Elevtallsøkningen ved Venn oppvekstsenter vil øke fra 129 elever inneværende skoleår til 138 elever fra høsten 2014. Fra høsten 2014 vil Venn oppvekstsenter ha to klassetrinn med 25 elever. Dette er henholdsvis 1. og 2. trinn. De øvrige klassetrinn vil ha 19 eller færre elever i hvert årskull

I sak 22/14 Helse- oppvekst og kulturutvalget 8.4.2014 er rådmannen er bedt om å se på alternative løsninger for å imøtekomme utfordringer i forbindelse med elevtallsveksten *"HOKU ber rådmannen til neste formannskapsmøte om å se på alternativer løsninger,*

fortrinnsvis en ekstra lærerressurs, men også andre alternativer som paviljong, flytting av kretsgrenser og ev. leie av menighetshus".

Endre kretsgrenser

Elever bosatt i Eggkleiva tilhører i dag Venn skolekrets. Tidligere tilhørte Eggkleivaelevne Børsa skolekrets. Dersom man går tilbake til tidligere kretsgrenser vil 41 av elevene ved Venn oppvekstsenter bli overflyttet til Børsa skolekrets. Elevtall fordelt på trinn ved Venn oppvekstsenter vil da bli som følger (elevtall for høsten 2014 i parentes):

- 1.trinn 19 (25)
- 2.trinn 15 (25)
- 3.trinn 10 (18)
- 4.trinn 17 (18)
- 5.trinn 9 (19)
- 6.trinn 11 (14)
- 7. trinn 16 (19).

Paviljong

Rominndelingen ved oppvekstsenteret oppleves som utfordrende. Det er forholdsvis små klasserom og de store elevkullene utfordrer romkapasiteten. Det er ingen lovhjemlet norm som tilsier hvor mange m² det skal beregnes pr elev. Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skoler (Helsedirektoratet, 2013) sier følgende:

§ 9. Utforming og innredning

Innearealene

Ved beregning av maksimale elevtall i et undervisningsrom, bør det tas hensyn til hele læringsarealet som klassen/elevgruppen disponerer. Det må også tas hensyn til rommenes utforming, innhold og ventilasjonsforhold. Læringsarealet til en klasse/elevgruppe skal legges til rette for varierte arbeidsformer og tilhørende utstyr.

Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet, må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2m² pr elev. Så lenge inneklimate er tilfredsstillende og aktiviteten i rommet er tilpasset, kan elevtallet i enkeltrom (f. eks formidlingsrom og auditorier) gjerne være høyere enn normen på 2m² pr elev tilsier. Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsarealer i nærheten av klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5m² pr elev

Fra høsten 2014 vil det blir følgende km²/elev ved de ulike klasserom. Dette er ut i fra rektors prioriterte plasseringer av trinnene:

1. 1.trinn/SFO (44m²/25): 1,8 m²
2. klasserom 1(54m²/18): 3,0 m²
3. klasserom 2(44,8m²/19): 2,4 m²
4. klasserom 3(39,5m²/13): 3,0 m²
5. klasserom 4(43,5m²/19): 2,3 m²
6. klasserom 5(53,1m²/18): 3,0 m²
7. klasserom 6(49,2m²/25): 2,0 m²

1.trinnsrommet/SFO får den laveste m²/elev. I tillegg har rommet en utfordrende utforming. Brantrapp fra hems er bl.a. med på å vanskeliggjøre fleksibiliteten i rommet. Elevtallet i rommet er høyere i enn det normen i forskrift for miljørettet helsevern tilsier.

Også 2.trinn ligger helt i nedre grense i forhold til normen. Dersom man hadde benyttet klasserom 5 til 2.trinn hadde man fått en større fleksibilitet for trinnet. Rektor mener støy mellom gulv/tak klasserom 5 og 6 gjør det uhensiktsmessig for 25 elever å benytte klasserom 5.

Til sammenligning bygges det klasserom på 65 m² som skal romme 28 elever ved Børse skole. Dette gir 2,3 m²/elev

Etablering av paviljonger for å innfri normen vil, ut i fra referansetall i forbindelse med etablering av midlertidig barnehage i Buvik, medføre en kostnad på ca kr 1.600 000. Dette inkluderer leie av paviljong for 12 mnd, tomtearealer/ utomhusanlegg/ VA-anlegg og ulike gebyrer. Kjøp av løst inventar er ikke medregnet.

Øke lærer ressurs

Dersom man skal tildele en ekstra lærerressurs for å kunne dele 1. trinn, vil dette utgjøre en økning i forhold til driftsbudsjett på ca 600 000 kr i helårsvirkning. Rektor mener de har romkapasitet innenfor dagens skolebygg til å kunne foreta delingen. Det vil være hensiktsmessig å ta i bruk skolebibliotek, musikkrom, grupperom osv.

I forbindelse med Skaun kommunes budsjett for 2013 ble driftsrammen for grunnskolesektoren økt med kr 1 000 000,-. Disse midlene skulle benyttes bl.a ved en eventuell klassesdeling i løpet av budsjettåret. Da dette ikke ble tilfelle, ble det administrativt fordelt kr 300 000 til Venn oppvekstsenter for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til stort elevkull og romkapasitet (25 elever ved 1. trinn fra høsten 2013). Det ble også foretatt en administrativ fordeling på kr 700 000 til Skaun ungdomsskole for å kunne opprettholde ordinær undervisning på et nivå som svarte til kriteriene for bevilging fra Kunnskapsdepartementets tre øremerkede årsverk til ungdomsskoletrinnet. Denne fordelingen foreslås videreført skoleåret 2014/2015, noe som for Venn oppvekstsenters del medfører at de har fått styrkingsmidler til tidlig innsats for 1. trinn utover det både Buvik og Børse skole har fått.

Vedtak i sak 93/12 i k-styret 13.12.13, "Prinsipper for ressursfordeling i grunnskolen i Skaun", sier at klassesdelingstallet i Skaun kommune er ved den 29. eleven på trinnet i barneskolen. Rundskriv, 04.07.03, Kunnskapsdep, *"Informasjon i tilknytning til lovendringene som følge av Ot.prp. nr 67 (2002-2003) – om større lokal handlefrihet i grunnopplæringa"* opphevet det tidligere klassesdelingstallet på 18 elever, hjemlet i opplæringsloven, for 1. trinn. Kommunens klassesdelingstall for barneskolen gjelder derfor også for 1. trinn. Ved de største enhetene viser dette seg å være en utfordring i forhold til etablering av gode læringsmiljø og tidlig innsats. Dette gjelder ikke bare for Venn oppvekstsenter, men også for Buvik skole og Børse skole som også har utfordringer i forhold til store elevkull på 1.trinn.

Romkapasiteten ved Venn oppvekstsenter vil kunne løses ved ferdigstilling av ny Børse skole høsten 2015. Man vil da kunne flytte kommunes paviljong, som i dag benyttes til midlertidig skole i Børse, til oppvekstsenteret. Alternativ, innenfor budsjett, vil være en permanent endring av kretsgrensene som tilbakefører elever bosatt i Eggkleiva til Børse skolekrets.

ØKONOMISK VURDERING:

For skoleåret 2014/2015 opprettholdes fordeling av kr 300 000 av grunnskolens driftsramme til Venn oppvekstsenter, for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til store elevkull og romkapasitet. Eventuelle økonomiske kostnader i forbindelse med utbedring av inneklime vil bli behandlet i sak 14/1520 "Inneklime ved Venn oppvekstsenter". Kommunestyret har ønsket fokus på tidlig innsats. I den grad det er gjennomførbart vil det bli sett på mulighet for styrking av 1.trinn i forbindelse med konsekvensjustert budsjett 14 og budsjett 2015. Dette vil også gjelde for Børse skole og Buvik skole.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 33/14
Arkivkode: 153 &14
Arkivsaksnr: 14/1085
Saksbehandler: Frode Haugskott

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
24/14	Formannskapet	05.06.2014
33/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:
ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2014

Økonomirapporten for 1. tertial 2014, framlagt som saksdok. 1, tas til orientering.

Driftsbudsjettet:

Hovedtallene i budsjettskjema 1 A vedtas ihht. pkt. 3.2 i økonomirapporten.

Sum fordeling til drift, kr 343 094 000, fordeles til budsjettområdene som netto driftsrammer slik:

Sentraladministrasjonen	53 665 000
Skoler inkl. SFO	83 399 000
Barnehager	51 684 000
Barn, familie og sosial	38 343 000
Kultur, fritid og frivillighet	10 067 000
Institusjonsbaserte tjenester	40 849 000
Hjemmebaserte tjenester	33 839 000
Plan eksl. gebyr	12 277 000
Plan gebyrbelagte tjenester	-8 247 000
Eiendomsdrift	30 853 000
SUM	343 094 000

Investeringsbudsjettet:

Hovedtallene i budsjettskjema 2 A og 2 B vedtas ihht. pkt. 4.2 i økonomirapporten.

Investeringene i anleggsmidler vedtas med kr 180 155 000 med den fordeling som framgår av budsjettskjema 2 B.

SAKSDOKUMENTER:

1. Økonomirapport 1/14

SAKSFRAMLEGG:

Rådmannen legger med dette fram økonomirapporten for 1. tertial 2014. Det er en økonomisk rapportering for perioden januar – april ihht. kommunens økonomi-/styringssystem. Grunnlaget for økonomirapporten er regnskapet per 30. april 2014, på område- og ansvarsnivå, sammenholdt med periodisert budsjett. På grunnlag av regnskap og periodisert budsjett utarbeides en prognose for året, som enhetslederne går igjennom og eventuelt korrigerer. På grunnlag av prognosen utarbeider enhetslederne en skriftlig rapport, hvor avvik mot budsjettet kommenteres. Rapportene fra enhetslederne er gjengitt i kapittel 5 i økonomirapporten.

Tabellen under viser budsjettendringene som er gjort i forbindelse med kommunestyrets behandling av regnskapet for 2013:

Revisjonstiltak	Beløp
Disponering av overskudd regnskap 2013	26.101.662
Hvorav:	
Avsetning disposisjonsfond overskudd enhetene	5.480.000
Avsetning disposisjonsfond div tiltak	2.440.000
Avsetning til driftsfondet	18.181.662
Inndekking enhetene i 2013	400.000

Tabellen under viser hvilke endringstiltak som rådmannen foreslår i forbindelse med gjennomgangen av økonomirapport nr 1/14:

Revisjonstiltak	Beløp	Dekning:
Samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter	500.000	Økte skatteinntekter
Skoleskyss	300.000	Økte skatteinntekter
SFO-ordninga ved Jåren/Råbygda oppvekstsenter	350.000	Økte skatteinntekter
Drift barnehageplasser i paviljongene Ilhaugen	1.200.000	Økte skatteinntekter/økt rammetilskudd
Turkart, turbok og tilretteleggingstiltak	270.000	Overskuddsfond.
Utbedring kjøkken, kantine og hall	200.000	Økte skatteinntekter
Utbedring veglyst Fv 800	300.000	Redusert avsetning disp.fond
Sum	3.120.000	

Tiltakene er nærmere beskrevet i økonomirapportens pkt. 3.1.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 34/14
Arkivkode: 614 A10
Arkivsaksnr: 14/1145
Saksbehandler: Yoshi Tsujimoto

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
13/14	Arbeidsmiljøutvalget	20.05.2014
25/14	Formannskapet	05.06.2014
34/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:
LEIE AV MIDLERTIDIG 2 AVDELINGSBARNEHAGE PÅ ILHAUGEN
BARNEHAGE PÅ EIENDOMMEN 3, BNR. 129.

Formannskapet godkjenner bygging av midlertidig 2 avdelings barnehage ved Allbrukshuset. Den skal drives fram til Hammerdalen barnehage bli ferdigstilt og tas i bruk sommeren 2015. Det framlagte byggebudsjettet godkjennes.

SAKSDOKUMENTER:

1. Behov for paviljonger, brev fra Anne K. Bergem, dat. 20.03.14.
2. Anbudsevaluering, dat 19.05.14.
3. Tilbud fra Expandia Moduler dat. 14.05.14.
4. Situasjonkart av Ilhaugen Allbrukshus, mål: 1/1000.
5. Planløsning (TEK 10) fra Expandia Moduler AS (Justert etter Ilhaugen bhg.s behov), dat. 28.05.14.
6. Behandling i AMU-bare vedtaket utsendes, dat. 20.05.14.

SAKSFRAMLEGG:

Behovet for barnehageplass i Buvika er stort for skoleåret 2014/2015, mens vi venter på ferdigstillelse av Hammerdalen barnehage (Se saksdok. 1).

For å løse det akutte behovet for barnehageplasser i Buvika, trenger vi en midlertidig 2 avdelings barnehage for å imøtekomme kravet om barnehageplass fram til ferdigstillelse av Hammerdalen barnehage den 01.08.15. Derfor foreslår man å leie brakker til midlertidig barnehage for en periode på ca. ett år.

Behov for barnehageplass er endret fra saksdok. 1, dvs. fra en avd. med småbarn og en avd. med store barn til 2 småbarnsavdelinger, men en avdeling skal ha både små og store barn.

Vi har bestemt å montere midlertidig barnehage på tomta til Ilhaugen Allbrukshus (Ilhaugen barnehage), siden tomta er regulert som barnehage, kommunen eier tomta og infrastruktur som veg/parkeringsplass, vann, avløp og strøm ligger på/ved Allbrukshuset. Vi har vurdert andre mulige plasseringer på mer sentrale områder, men da har det vært nødvendig med enten omregulering eller grunnundersøkelser, eller infrastruktur mangler, i tillegg til at vi må søke om ulike dispensasjoner før tomta er byggeklar.

Prosjektet må ferdigstilles innen juli 2014 for å starte midlertidig barnehage fom 01.08.14.

Forberedende tiltak har kommet langt nå, men vi mangler fremdeles Arbeidstilsynets samtykke, byggetillatelse, grunnarbeider og politisk vedtak om byggebudsjett og finansiering m.m.

Vi har utført en åpen anbudskonkurranse til leie av brakker for Ilhaugen barnehage. Vi har mottatt 4 tilbud som ble kontrollert og evaluert (se saksdok. 2). Expandia Moduler har klart den beste poengsummen etter anbudsevalueringen, derfor har vi inngått leieavtale med Expandia Moduler etter kommunestyrets behandling den 22.05.14.

Expandia Moduler har produsert modulserie S 2000 etter byggeforskrifter TEK 10, dvs. modulene tilfredsstillers dagens krav mht. universell utforming, tekniske krav til sikkerhet, miljø, helse og energi m.m.

Modellen S 2000 er på ca. 288 m² (BRA er ca. 265 m²), hver avdeling får egen inngang, grovgarderobe, fingarderober, stellerom, hvilerom, allrom, eget kjøkken, HCWC, bøttekott m.m. Personalgarderoben skal inngå i grov- og fingarderober, siden personalets WC ligger der (samme inngang). Ellers vil personalet benytte eks. kontor m.m. på Allbrukshuset.

Ilhaugen barnehage har justert planløsning etter sitt ønske, bl.a. større grov-/fingarderober, driften av renhold m.m. uten tilleggskostnader fra Expandia Moduler.

Denne midlertidige barnehagen har nok kapasitet til minst 15 småbarn og 24 store barn.

Allbrukshuset ser meget positivt på dette prosjektet, men styreleder foreslår å inngå en midlertidig tilleggsavtale med Skaun kommune mht den økte aktiviteten, særlig pga renhold av midlertidig bhg. m.m.

ØKONOMISK VURDERING:

Dette akutte og midlertidige prosjektet var ikke tatt med i ordinær budsjettbehandling i desember 2014, men det ble godt orientert om prosjektet våren 2014 og kommunestyret har bevilget midler til grunnarbeider på K-styremøtet den 22.05.14.

Totale kostnader til leie av Expandia Moduler er ca. 1.100.000,- (eks. mva) pr. 12 mnd., inkl. montering, demontering, transport m.m. Evt. tilleggsleie koster ca. 35.000 kr/mnd.

Tomtearbeider og utomhusanlegg som forarbeid til brakker, framføring av VA-anlegg, el-kraft, leikeapparater og parkeringsplasser: Antatt pris er ca. kr. 450 – 500.000,- (eks. mva).

Gebyr (tilknytning el-kraft) og byggesaks- og Arbeidstilsynets behandling antas å bli ca. kr. 130.000,-

I tillegg kommer kjøp av løst inventar og utstyr på kr. 200.000,- som kan gjenbrukes på Hammerdalen barnehage.

Internlønn/administrasjon skal innkalkuleres med ca. kr. 120.000,-

Driftskostnader bør være omtrent som for 2 avd. barnehage på Oterhaugen, dvs. ca. 1.000 kr./m² pr år x 265 m² (BRA) = kr. 265.000,- pr år. Dette er litt usikkert pr. d.d. siden denne modellen ikke har montert varmepumper som Oterhaugen bhg.

Sammendrag av økonomisk vurdering:

1.	Leie av 2 avd. barnehage:	kr. 1.100.000,-
2.	Tomtearbeider/utomhusanlegg/VA-anlegg:	kr. 450.000,-
3.	Gebyr: byggesak/Arb. tilsynet/tilknytning:	kr. 100.000,-
4.	Kjøp av løst inventar/IKT/annet utstyr:	kr. 200.000,-
5.	Vognbu for ca. 20 vogner:	kr. 180.000,-
6.	Internlønn/administrasjon:	kr. 130.000,-
7.	Uforutsett (10%):	<u>kr. 210.000,-</u>
	Mva (25% eks. pkt. 5):	<u>kr. 560.000,-</u>
	Totalt (inkl. mva):	kr. 2.930.000,-

I tillegg kommer driftskostnader (pr år): kr. 265.000,-

Kostnadene for grunnarbeider og leie er vedtatt i K-sak 26/14, og drift av barnehagen ved endringstiltak i Økonomirapport 1/14.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 35/14
Arkivkode: F40
Arkivsaksnr: 14/1325
Saksbehandler: Eli Haugen

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
40/14	Helse, oppvekst og kulturutvalget	03.06.2014
35/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:
PLAN FOR FAMILIESENTER OG SAMHANDLING FOR UTSATTE BARN OG UNGE

Fremlagte plan for utsatte barn og unge vedtas.

SAKSDOKUMENTER:

Plan for Samhandling for utsatte barn og unge

SAKSFRAMLEGG:

Samhandlingsplan for utsatte barn og unge har vært på høring, med frist 25. mai-14.

Dette er en plan om Samhandling for utsatte barn og unge. Barn, familie og helse har deltatt i et effektiviseringsnettverk for utsatte barn og unge sammen med rådgiver skole i to år.

Nettverket har vært driftet av KS og har hatt som mål og analysere og vurdere samhandlingsløsninger, vurdere om ressursene er hensiktsmessig brukt og om samhandlingen som skjer fører til økt kvalitet.

Prosjektperioden ble avsluttet våren 2013 og skulle munnes ut i en plan for Samhandling for utsatte barn og unge og opprettelse av Familiesenter.

Familiesenteret ble opprettet første halvår i prosjektperioden og forutsettes videreført. Plan for samhandling er sendt til høring til alle skoler og barnehager i Skaun kommune, Interkommunalt barnevern, Skaun lensmannskontor, og Kultur, fritid og frivillighet.

Planen legges til grunn for det videre arbeidet med samhandling for utsatte barn og unge.

ØKONOMISK VURDERING:

I samsvar med budsjett (ansvar de enkelte enheter).

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 36/14
Arkivkode: 440 J70
Arkivsaksnr: 14/1520
Saksbehandler: Hege Røttereng

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
28/14	Formannskapet	05.06.2014
36/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER:
INNEKLIMA VED VENN OPPVEKSTSENTER

Vurderinger av tiltak for å forbedre inneklima ved Venn oppvekstsenter vil bli utført av driftsavdelingen i Skaun kommune i samarbeid med Schneider Electric.

Nye målinger ved Venn oppvekstsenter vil bli foretatt av Schneider Electric før elevene avslutter skoleåret 2013/2014. Ny rapport vil foreligge i løpet av juni 2014, og tiltak vil iverksettes fortløpende for å lukke eventuelle avvik. Dersom tiltak medfører betydelige kostnader vil dette legges fram i forbindelse med økonomirapport 2/14 og budsjett for 2015 for Skaun kommune.

SAKSDOKUMENTER:

- Vedlegg 1 Kartlegging av inneklima ved Venn oppvekstsenter, Skaun kommune
- Vedlegg 2 Kartlegging av inneklima ved Venn oppvekstsenter, Skaun kommune
- Vedlegg 2 Risikovurdering av støyeksponering ved Venn Barnehage
- Vedlegg 3 Støy- og etterklangsmåling ved Venn oppvekstsenter
- Vedlegg 4 Kap 14, Nasjonalt Folkehelseinstitutt Rapport 2013:7
- Vedlegg 5 Kompetanse og kreativitetstest, Vedlegg 3.1, Foreløpig rapport fra Schneider Electric.

SAKSFRAMLEGG:

I perioden 19.3 – 4.4.2014 ble det utført kartlegginger av inneklima og støy- og etterklangsmåling ved Venn oppvekstsenter. Kartleggingene ble utført av Stamina Helse- og bedriftshelsetjeneste avd. Trondheim ved yrkeshygieniker/HMS rådgiver Sandstad. Kartleggingene er redegjort for i en rapport der måleresultater, vurderinger, konklusjoner og forslag til tiltak blir beskrevet.

Stamina vurderer luftskifte i lokalene, illustrert gjennom målinger av CO₂, som ikke tilfredsstillende ut i fra den bemanning som var i arealene i måleperioden. Det vises spesielt til to foreldrearrangement på kveldstid, der målingene viste nivåer langt over de anbefalte grenseverdier. Stamina sier videre at luftgjennomstrømmingene og utskiftingen av lufta ikke er god nok i forhold til antallet personer på i lokalene, ved disse foreldrearrangementene. Verdiene på nattestid synker ikke som forventet og heller ikke tilstrekkelig. Årsaken er ikke kjent, men en forklaring kan være at ventilasjonsanlegget stenges på ettermiddag og natt, og kan gjøre at innestengt, dårlig luft ikke blir skiftet ut tilstrekkelig før ny dag startes.

Elevers rett til et tilfredsstillende fysisk miljø bl.a. hjemlet i opplæringslovens § 9a-2. *Det fysiske miljøet.*

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndighetene til kvar tid anbefaler. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder, eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Det vises til § 9a-2, andre ledd. Nasjonalt folkehelseinstitutt har i *Rapport 2013:7* beskrevet anbefalte faglige normer for inneklima, Normene er å betrakte som et generelt grunnlag for helsefaglige vurderinger av inneluftkvalitet. Innholdet i seg selv er ikke rettslig bindende, men er anbefalinger og råd for hvordan bindende bestemmelser i lov og forskrift bør eller kan oppfylles. Her viser Folkehelseinstituttet til bl.a. forskriftene om miljørettet helsevern for barnehage og skole, hjemlet i folkehelseloven. Videre sies det at myndighetene på denne måten gir signaler om hvor lista for forsvarligheten mv. etter lovgivningen bør ligge.

Nasjonalt Folkehelseinstitutt, Rapport 2013:7 Anbefalte faglige normer for inneklima s.105 pkt 14.5:

14.5 Praktiske råd

Enkle CO2 målinger gir et bilde av om luftskiftet er tilstrekkelig i et rom hvor mennesker er den dominerende kilden til opplevelsen av dårlig luft. Folkehelseinstituttets anbefalte faglige norm for CO2-innhold i inneluft er på 1000 ppm.

Grunnen til å sette en norm for CO2 i inneluft er at i rom med mange personer vil et høyt CO2-nivå indikere at luftskiftet er for lavt. Det er ikke dokumentert at overskridelser av CO2-normen i seg selv gir helseeffekter. Høye CO2-nivåer følges imidlertid av følelse av tung luft og sjenerende lukt, som i varierende grad vil plage enkeltindivider. Overskridelser av normen vil avhenge av antall mennesker og ventilasjon.

Det bør gis rom for en pragmatisk håndtering av slike saker basert på en totalvurdering fremfor at enhver overskridelse av CO2-normen skal være styrende. Dersom man i byggrehabiliteringssaker, f.eks i et skolebygg, har gjennomført tiltak som resulterer akseptable forhold med hensyn til renhold, temperaturforhold, fukt- og muggrenovering, belysning, bruk av innesko og regler for hva som ikke bør trekkes inn i klasserommene, og står igjen med at CO2-normen overskrides mot slutten av timen, tilsier dette at det har vært gjort en fornuftig prioritering. Tiltak som kortere sammenhengende bruk av lokalene, eventuelt en kort luftepause midt i timen når mange elever er tilstede, bør da vær tilstrekkelig, selv om man likevel måler noe overskridelse av CO2-normen.

Rapporten fra Folkehelseinstituttet viser til at CO2 ikke vil utløse helseskader unntatt i helt ekstreme arbeidssituasjoner. Høye konsentrasjoner av CO2 kan tyde på dårlig ventilasjonskapasitet i forhold til antall personbelastninger. Personer som oppholder seg i rommet kan da oppleve helseplager, som hodepine og slimhinneirritasjon.

Stamina Helse og bedriftshelsetjeneste sier i sin konklusjon at parametre som temperatur og karbondioksid (CO2) virker ikke å være tilfredsstillende. Totalbelastningen av perioder med høy temperatur, tørr tilluft og dårlig luftsirkulasjon, i kombinasjon med støv, kan til sammen forårsake typiske helseplager relatert til dårlig inneklime.

Flere mulige tiltak blir nevnt i Staminas rapport: få ned temperaturen i innelufta i noen av rommene, undersøke om ventilasjonsanlegget kan regulere luftmengder, mengden frisk luft og luftutskifting i større grad, overveie bruk av luftfuktere, samt vurdere hyppighet av regelmessig renhold.

Støy- og etterklangsmålinger ble også foretatt av Stamina Helse og Bedriftstjeneste. Konklusjonen var at støynivået fra ventilasjonsanlegget ikke var tilfredsstillende, og at det må i verksettes tiltak i forhold til bakgrunnsstøy. Det ble også påvist at etterklangen er over de krav som stilles til klasserom. Forslag til tiltak fra Stamina var bl.a å legge absorbenter i tak og vegger. Det ble påpekt at ventilasjonsanlegget burde gjennomgås for å se på muligheten for å dempe bakgrunnsstøyen.

Skaun kommune har innhentet generelle råd fra Miljøetaten i Trondheim kommune vedrørende saksgang for arbeid etter forskrift for miljørettet helsevern i barnehage og skole, hjemlet i Folkehelseloven. Ved funn som overskrider normtall fra fagmyndighetene iverksetter byggeier tiltak med hensikt å utbedre inn klima, for deretter å foreta nye målinger. Målingene vil da indikere hvilke tiltak kommunen må følge ytterligere.

Viser til vedtak i sak 28/13 i k-styret 20.5.13 og vedtak i sak 37/13 i k-styret 20.06.13. Gjennom prosjektet "Kartlegging og beregning av tiltak for energieffektivisering av kommunale bygg i Skaun kommune" har Schneider Electric utarbeidet en foreløpig rapport, "Kompetanse og kreativitetstest", som bl.a. beskriver de 3 ventilasjonsanleggene ved Venn oppvekstsenter. Utgangspunktet for denne rapporten er energibesparende tiltak, men trolig vil de foreslåtte tiltak i rapporten også ha virkinger for inn klima ved oppvekstsenteret. De videre tiltak som vil bli iverksatt av driftsavdelingen i Skaun kommune må ses i sammenheng energieffektiviseringsprosjektet. Schneider Electric vil bistå kommunens driftavdeling med prioriteringer av tiltak, målinger og videre arbeid i forhold til inn klima ved Venn oppvekstsenter.

Umiddelbart tiltak ved oppvekstsenteret vil være å øke tilgangstidene på ventilasjonsanlegget. Anlegget vil bli startet en time før elevene begynner skoledagen. Det spørres om anleggets ventiler er dimensjonert for den drift som kjøres i dag. Dette vil utredes med mål for øye å få ned bakgrunnsstøyen anlegget medfører. Målegrafene fra Stamina sier lite om tidsintervallet på overskridelsene av den faglige normen for CO₂. Nøyaktige grafer vil bli etterspurt og analysert for bedre å kunne iverksette konkrete og treffende tiltak. Forhold som renhold, lufting og organisering av skoledagen vil bli sett på opp mot disse grafene.

Som en del av energieffektiviseringsprosjektet er det utarbeidet tiltak som vil kontrollere temperaturen i rommene større grad. Disse vil bli iverksatt som en del av prosjektet. Tiltak i forhold til bruk av lydabsorberende materialer vil også bli prioritert.

Det vil bli foretatt nye luftmålinger i alle rom. Schneider Electric vil måle luftinnholdet pr m³, slik at man kan si noe om kapasiteten for antall personer som forsvarlig kan benytte rommet. Det forventes at de nye målingene blir foretatt før elevene går ut i sommerferie og at ny rapport foreligger i løpet av juni 2014.

ØKONOMISK VURDERING:

Det vil påløpe tilleggskostnader grunnet bruk av Schneider Electric for å gjennomføre nye målinger og utarbeide tiltaksrapport ut i fra disse. Denne kostnaden er ikke kjent. Usikkert om

gjennomgang av rutiner i forhold til renhold, lufting osv vil medføre ekstra kostnader. Man anser sannsynligheten for dette som lav.

Øvrige bygningsmessige konsekvenser som følge av tiltak og utredninger vil bli lagt fram i forbindelse med økonomirapport 2/14 og budsjett 2015 for Skaun kommune.

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 37/14
Arkivkode: 144 P10
Arkivsaksnr: 14/1648
Saksbehandler: Kristin Sørensen

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
35/14	Plan og miljøutvalget	11.06.2014
37/14	Kommunestyret	19.06.2014

SAKEN GJELDER: **KOMMUNEDELPLAN FOR HAVNE- OG NÆRINGSOMRÅDE VIGGJA**

RÅDMANNENS INNSTILLING:

I medhold av plan- og bygningslovens § 11-15 godkjenner Skaun kommune kommunedelplan med bestemmelser for havne- og næringsområde Viggja.

Det vedtatte planforslaget skal kunngjøres i henhold til plan- og bygningslovens § 11-15.

Klage

Vedtaket kan påklages i henhold til plan- og bygningslovens § 1-9 og forvaltningslovens § 28. En eventuell klage må fremsettes innen 3 uker etter at vedtak er mottatt.

SAKSDOKUMENTER:

1. Planbeskrivelse, datert 04.06.2014
2. Planbestemmelser, datert 04.06.2014
3. Plankart, datert 04.06.2014
4. Konsekvensutredning – matrise, datert 04.06.2014
5. ROS-sjekkliste, datert 04.06.2014

SAKSFRAMLEGG:

Kort om saken

Kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, er utarbeidet med bakgrunn i prosess med den reviderte kommuneplanens arealdel for Skaun kommune, delplan Børse/Viggja, som har vært til høring og offentlig ettersyn i perioden 20.06.13-23.08.13 i forbindelse med 1.

gangs behandling. Etter høring har det kommet inn merknader som medfører ny høring og offentlig ettersyn på store deler av arealplanen. Ingen sektormyndigheter kom med innsigelser til de foreslåtte nærings- og havneområdene i forbindelse med høringen.

Havne- og næringsområdene i Viggja vest trekkes ut av arealplanen og etableres som kommunedelplan. Dette har sammenheng med at det er kommet inn innspill til kommunen angående potensiell utvikling av området. Vurderinger omkring valg av plantype (kommunedelplan) og innhold har vært drøftet i Plan- og miljøutvalget (PMU) i Skaun kommune samt i kommunens administrasjon. Framdrift på revidert KPA 2013-2040 legger opp til ny høring og offentlig ettersyn, og sluttbehandling høsten 2014.

Hensikten med kommunedelplanen er å legge til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde på Thamshavn. Komplette planforslag er utarbeidet av Selberg Arkitekter på vegne av Skaun kommune.

Forslag til kommunedelplan for Havne- og næringsområde, Viggja, er i tråd med revidert forslag til kommuneplanens arealdel 2013-2040. Det vises for øvrig til kommuneplanen for fagnotater om vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12, vurdering av omdisponering av dyrkamark samt revidering av parkeringsvedtekter.

Nøkkeldata for forslag til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja

Planområdet og eksisterende forhold:

Planområdets areal:	ca. 505 daa
Grunneiere:	107/1 og 107/2, 107/9, 110/1, 1039/9, 1065/26 m.fl.
Status KPA 2007-2019:	LNF-områder, steinbrudd, veg, industri og markagrense.
Gjeldende reguleringsplaner:	<i>Reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn:</i> Skal fortsatt gjelde, med unntak av områder der planen er i strid med kommunedelplan. <i>Reguleringsplan for Steindalen Steinbrudd:</i> Skal gjelde foran kommunedelplan inntil drift i steinbrudd/masseuttak er avsluttet og steinbruddet er sikret og istandsatt ihht driftsplan.
Grunnforhold:	Ikke kjent kvikkleireforekomst, men ligger under marin grense. Areal som ikke er vurdert i kommuneplanforslaget som har vært ute på høring må vurderes i videre planarbeid.

	Krav til områderegulering inkludert geoteknisk vurdering ved tiltak innenfor planområdet.
Terreng:	Bratt terreng som forutsetter større terrengbearbeiding i flere deler av planområdet for en effektiv arealutnytting.
Natur- og rekreasjonsverdier	Gjeldende plan for E39 er delvis regulert til friområde og friområde i sjø. FV 800 benyttes som sykkelrute/turrute.
Trafikkforhold:	Overordnet veg i området er E39. Fylkesveg 800 ligger parallelt med E39 og er å regne som en lokalveg med en lav ÅDT (680).
Trafikkstøy:	Langs E39 berøres planområdet av både rød og gul støysone
Energiforsyning:	Det går en høgspentledning gjennom planområdet på østsiden av E39.
Infrastruktur – vann og avløp:	Det må utarbeides prinsipiell V/A-plan
Naturmangfold:	Vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12 (vedlegg i forslag til ny arealplan) konkluderer med at det ikke er registrert verdifullt naturmangfold innenfor planområdet.
Kulturminner, SEFRAK:	Ingen registreringer.
Forurensning:	I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder. Det er ikke registrert annen type forurensning eller fare for det innenfor området.

Planforslaget:

Formål:	<p>Bebyggelse og anlegg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nåværende næringsvirksomhet 2. Framtidig næringsvirksomhet 3. Nåværende råstoffutvinning <p>Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nåværende veg 2. Nåværende havn
---------	---

	3. Framtidig havn
Videreført eksisterende areal:	<p>Steindalen Steinbrudd på 66,5 daa vises som nåværende råstoffutvinning (RU1).</p> <p>Eksisterende industriområde ved sjø vises som næringsvirksomhet (AN1-AN3) er på totalt 60,2 daa om en trekker fra vegarealet til FV 800 og E39 som går gjennom området.</p> <p>Eksisterende vegforbindelser E39 (V1) og FV 800 (V2) videreføres.</p> <p>Eksisterende havn (H1) på 14,7 daa videreføres.</p>
Nytt areal:	<p>207,9 daa vist som framtidig havn (H_F1).</p> <p>Totalt 137,8 daa vises som framtidig næringsområde (AN_F1-F2) om en trekker i fra vegarealet til FV 800 og E39.</p> <p>Totalt: 345,7 daa.</p>
Eksisterende steinbrudd, Steindalen	Rekkefølgebestemmelse angir etterbruk i Steindalen steinbrudd til næringsformål
Hensynssoner:	Hensynssone for infrastruktur langs E39 er lagt over kraftlinje.
Byggegrenser:	Plankartet viser byggegrense på henholdsvis 70 og 30 meter sør og nord for E39.
Grad av utnytting:	Maks 80% BYA
Bebyggelsens høyde:	Maks gesimshøyde på 22 meter over gjennomsnittlig planert terreng.
Krav om områderegulering:	Det er stilt krav til områdereguleringsplan for gjennomføring av nye tiltak innenfor planområdet.

Merknader fra sektormyndigheter m.v.

Forslag til kommunedelplan for Havne- og næringsområde, Viggja, er i tråd med revidert forslag til kommuneplanens arealdel 2013-2040 som har vært lagt ut til høring og offentlig ettersyn i perioden 20.06.13-23.08.13. Etter høring har det kommet inn merknader som medfører ny høring og offentlig ettersyn på store deler av arealplanen. Ingen sektormyndigheter kom med innsigelser til de foreslåtte nærings- og havneområdene i forbindelse med høringen.

VURDERING:**Kartgrunnlag, koordinatnett, høydegrunnlag**

Underveis i planarbeidet har Skaun kommune vært i en prosess der høydereferansesystemet har blitt oppdatert av Statens Kartverk til det nye høydereferansesystemet NN2000. Denne overgangen har imidlertid ikke tatt tid nok til at kommunedelplanforslaget er basert på det nye systemet. Grunnlagskart og høydereferanser er derfor basert på det gamle høydereferansesystemet NN1954.

Planområde og sentrale plangrep

Planområdet ligger ved Orkdalsfjorden, heller mot nordvest og er relativt bratt med skogkledde sider og myrområder uten boligbebyggelse. Planområdet er gjennombrutt i sørvest-nordøstlig retning av hovedveiene E39 og FV 800 som løper parallelt. Arealbruken mot fjorden er industri med noe eldre fabrikkbebyggelse og annen kontorbebyggelse. Nordøst for industriområdet ved fjorden ligger det LNF-formål hvor det er oppført naust i strandsonen. På sørsiden av vegen ligger det et eksisterende steinbrudd, Steindalen. Nordøst for dette ligger en vannforekomst definert som vannbasseng. Videre nordøstover langs E39 ligger det et LNF-område med gårdsbruk.

I kommuneplanens arealdel for 2007-2019 er disse områdene vist som LNF-områder, steinbrudd, veg, industri og markagrensa. I høringsforslaget til KPA 2013-2040 ble området vist med formålene næring, havn og LNF. Forslaget til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, viderefører dette i stor grad, men med noen unntak. I kommunedelplanforslaget er det valgt å benytte formålene bebyggelse og anlegg: «nåværende næringsvirksomhet», «framtidig næringsvirksomhet» og «nåværende råstoffutvinning», samt samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur: «nåværende veg», «nåværende havn» og «framtidig havn». Eksisterende steinbrudd Steindalen vises for eksempel her med formålet «nåværende råstoffutvinning» (RU1), og ikke som næringsområde. Det er imidlertid lagt inn en rekkefølgebestemmelse som sier at steinbrudd/massetak etter endt drift skal benyttes til næringsvirksomhet. På denne måten sikrer forslaget til kommunedelplan både nåværende bruk og ønsket framtidig etterbruk, hvor dette arealet da kan ses i sammenheng med større, omkringliggende arealer.

Valg av formål gjenspeiler intensjonen med planen som er å legge til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde på Thamshavn. Planen skal legge til rette for at virksomhet på land bindes sammen med virksomhet og transport knyttet til Trondheimsfjorden. Dette bør også sees i sammenheng med overordnede føringer på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Gjennom nasjonal transportplan legger nasjonale myndigheter opp til en økt satsing på sjø og havn. Føringer i Skaun kommunes samfunnsplan og Interkommunal arealplan (IKAP) for

Trondheimsregionen innebærer en økt vektlegging av folkehelse, miljø, boforhold, kultur og næring. Kommunen har en svært stor arbeidspendling til Trondheim og nabokommunene. Det er derfor ønskelig å finne egnede arealer for næringsvirksomhet som ikke er lokalisert i tettstedenes sentrum eller nært boligbebyggelse, noe forslag til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, legger til rette for.

Etablering av nye arbeidsplasser og dermed også potensiale for tilflytting er blant positive effekter som forventes. En meget gunstig beliggenhet ved E39 og fjorden gir god nærhet og tilgjengelig til området for både lokalbefolkning og næringsliv i regionen. Planforslaget støtter derfor opp under strategier for næringsutvikling og befolkningsvekst som står sentralt i IKAP.

Gjeldende reguleringsplaner

Det er to gjeldende reguleringsplaner for området: *Reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn* regulerer vegtrase for E39 og fylkesveg 800 med tilhørende sidearealer. Omkringliggende arealer er regulert til jord- og skogbruk, industri, friluftsområde og friluftsområde i sjø. Det er også regulert felles atkomst til industriområde fra FV 800 og avkjørsel fra E39 til privat veg ved steinbruddet i Steindalen. Planen viser hensynsone for høyspentlinje. Den andre planen, *Reguleringsplan for Steindalen Steinbrudd*, datert 11.01.2008, regulerer hoveddelen av arealene til område for steinbrudd og masseuttak. Rundt hovedformålet ligger en buffersone med grøntbelte. Det er regulert privat veg inn i området fra nordvest. Langs den nordre delen av planområdet er det regulert fareområde for høgspent.

Fellesbestemmelse § 3.1 i forslaget til kommunedelplan sier at plan for E39 fortsatt skal gjelde, med unntak av områder der planen er i strid med kommunedelplan for areal som ikke omfatter vegformål og friområde. Reguleringsplan for Steindalen steinbrudd og masseuttak skal gjelde foran kommunedelplan inntil drift i steinbrudd/masseuttak er avsluttet og steinbruddet er sikret og istandsatt i hht driftsplan. Planen kan da avløses av ny detaljreguleringsplan.

Plankrav om områderegulering

En utvikling innenfor de enkelte delområdene forutsetter at områdene ses i sammenheng. Det er derfor stilt krav til områdereguleringsplan for gjennomføring av nye tiltak innenfor planområdet. Det er gitt reguleringsbestemmelser som regulerer tiltak innenfor områdene. De nevnte planformålene vil da gi en fleksibilitet både med hensyn til valg av underformål og i kombinasjon av disse. Boligformål tillates ikke innenfor planområdet i henhold til § 4.1 i bestemmelsene. Behov for planprogram og konsekvensutredning ved en eventuell områderegulering må vurderes etter forskrift om konsekvensutredninger.

Grad av utnytting

Planen tillater en høy grad av utnytting med maksimalt 80% BYA og maksimal gesimshøyde på 22 meter. Tillat byggehøyde tilsvarer moderne lagerhaller for containere. Akseptabel tetthet vil vurderes i den enkelte plansak på bakgrunn av helhetlige løsninger innenfor området.

Planen er arealeffektiv ved at den støtter opp under og utvikler eksisterende næringsarealer, og anvender arealer med lavt konflikt nivå. Utnyttelsen av området begrenses imidlertid av byggegrensen fra E39 på henholdsvis 30 og 70 meter i nord og sør, samt forbud mot bebyggelse innenfor hensynssone infrastruktur. En annen begrensning er eksisterende terreng som er bratt, og der en arealøkonomisk utnyttelse av området krever omfattende og kostbar terrengbehandling.

Samfunnssikkerhet og beredskap

På land ligger hele området under marin grense, men det er ikke kjent at det finnes kvikkleire innenfor planområdet. Områder i sjø inngår i planområdet. Arealene i sjø er utvidet i forhold til de arealer som ble lagt inn i planforslaget som har ligget ut til offentlig ettersyn og høring. Områdene er ikke vurdert og arealet må vurderes i videre planarbeid.

Det er imidlertid ikke ventet uønskede hendelse mht. stabilitetsforhold innenfor området. Grunnet bratt terreng vil en effektiv arealutnyttning forutsette større terrengbearbeiding. I forbindelse med områderegulering innenfor området må det gjennomføres en ROS- analyse der blant annet temaet geoteknikk må belyses. Dette gjelder særlig ved tiltak i strandsonen og i sjø.

Høyspentledning er merket som hensynssone infrastruktur. Hensynssonen strekker seg omtrent 70 meter sør for E39, som er i samsvar med foreslått byggegrense mot arealer med formålene bebyggelse og anleggsformål.

Landbruk-, natur- og rekreasjonsverdier

Det vises til vedlegg i forslag til ny arealplan for vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12 som konkluderer med at det ikke er registrert verdifullt naturmangfold innenfor planområdet.

Det er registrert en forekomst av rødlistearten siland i kategorien «nær truet» innenfor planområdet. Det er også registrert forekomst av en fremmed art på Svartelista, hvitsteinkløver, ved FV 800, nord i planområdet. Forekomsten er kategorisert med svært høy risiko. Disse forholdene må vurderes videre i forbindelse med regulering av området, og i forbindelse med eventuelt anleggsarbeid og massehåndtering.

Planforslaget legger til rette for tiltak i strandsonen gjennom blant annet formålet samferdsel og teknisk infrastruktur, underformål havn. Det er ikke kjent hvilke framtidige tiltak som er aktuelle. Avveininger omkring bruk og vern må konkretiseres og konsekvenser må synliggjøres i områdeplanleggingen av området. Ved tiltak innenfor strandsonen vil statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen berøres. Gjennom områdeplanleggingen forutsettes det at det gjøres avklaringer av bruk og vern i henhold til nevnte retningslinjer.

Arealer som i plan for E39 er regulert til friområde og friområde i sjø bør vurderes videreført i samband med en eventuell utvikling av større og sammenhengende næringsområder som planen legger opp til. Dette både for å ivareta allmenhetens tilgjengelighet til strandsonen og for å tilføre og ivareta kvaliteter innenfor næringsområdet.

Fv 800 har status som sykkelrute.

Landskap og terreng

På grunn av bratt terreng vil en effektiv arealutnytting opp mot maksimal utnyttingsgrad forutsette større terrengbearbeiding innenfor flere deler av planområdet. Dette er kostnadskrevende tiltak. Planen forutsetter at etterbruken i eksisterende steinbrudd skal være næringsvirksomhet. Framtidig næringsvirksomhet innenfor område for råstoffutvinning sparer derfor kostnader knyttet til større terrengbearbeidinger på tomta.

Hensynet til omliggende natur- og kulturlandskap i valg av bygningsvolum og terrenginngrep må vurderes nærmere ved en eventuell områderegulering.

Kulturminner

Da det ikke er funnet registreringer av kulturminner i området gjennom søk i kulturminnesøk.no og SEFRAK-registeret, er det heller ikke påviselig at planen vil få negative virkninger for kulturminner. Videre områdeplanlegging må allikevel skje i hht. den generelle aktsomhetsplikten i kulturminnelovgivningen.

Transport- og trafikkforhold

Eksisterende vegforbindelser E39 (V1) og FV 800 (V2) videreføres i planforslaget. Overordnet veg i området er E39. Fylkesveg 800 ligger parallelt med E39 og er å regne som en lokalveg med en lav ÅDT (680).

E39 og FV 800 gir god atkomst for både lokaltrafikk og regional trafikk til området på land.

Atkomst for trafikk fra Orkdal til industriområde ved fjorden skjer fra av- og påkjøringsramper ved Thamshavn verk, og videre nordover på FV 800. For Trafikk fra

Trondheim må trafikk også ledes til ramper ved Thamshavn verk og deretter nordover på FV 800. Det er god kapasitet på hovedveger og i vegkryss. For E39 er det satt byggegrense på 30 meter nord for traseen og 70 meter sør for traseen. Ovennevnte byggegrenser er ikke formelt avklart med Statens vegvesen. Byggegrensene er i endring fra arealplanforslaget som har vært på høring. Nye byggegrenser (30-70) er lagt ny arealplanforslag som skal sendes ut på høring i august. Dersom Statens vegvesen har innsigelse til byggegrensene vil nye byggegrenser legges over kommunedelplanen.

Det forventes ikke vesentlige negative konsekvenser for trafikkforhold i området. Overordnet vegsystem har god kapasitet, likeså har kryssløsning med ramper ved Thamshavn verk. Trafikk bør vurderes nærmere i forbindelse med områdeplanleggingen på bakgrunn av planlagt aktivitet som skal inn i området. Dette må synliggjøres gjennom prinsipiell illustrasjonsplan.

Støy og forurensning:

E39 er viktigste støykilde i planområdet. Langs E39 berøres planområdet av både rød og gul sone. Ved en eventuell utvidelse av eksisterende steinbrudd må tema støy belyses i planforslaget.

Støyforhold må generelt redegjøres for ved områdeplanleggingen.

I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder, som definert i Forurensningsforskriften del 4 avløp. Det er ikke registrert annen type forurensning eller fare for det innenfor området.

Barn og unges interesser

Områdets geografiske beliggenhet og arealbruk tilsier at dette ikke er et område som benyttes av barn og unge. Planområdet tillates heller ikke for boligbebyggelse i forslag til kommunedelplan, og det er derfor ikke et område som i utgangspunktet skal tilrettelegges spesielt for barn- og unge. Tilrettelegging må imidlertid sees i sammenheng med videre områderegulering når bruk er nærmere definert.

Universell utforming

Området tillater ikke boligbebyggelse. Universell utforming må vurderes i senere områdereguleringer når arealbruk er nærmere definert.

Vann og avløp

Infrastruktur for vann og avløp er allerede lagt i eksisterende veg med stikkledninger inn til eksisterende bygg. V/A-løsninger må vurderes og synliggjøres gjennom prinsipiell illustrasjonsplan i en eventuell områderegulering.

Energiforsyning

Det går en høyspentledning gjennom planområdet på østsiden av E39. EL-løsninger må vurderes nærmere og synliggjøres gjennom prinsipiell illustrasjonsplan i en eventuell områderegulering.

Kostnader - Utbyggingsavtaler

Det kan utarbeides utbyggingsavtale mellom utbygger eller andre og Skaun kommune vedrørende ansvarsfordeling for utbygging, drift og vedlikehold av offentlig infrastruktur for områdene. Finansiering og utforming av utbyggingsavtaler kan gjøres på bakgrunn av modell for infrastrukturfond i henhold til kommuneplanens bestemmelser.

Konklusjon

Kommunedelplan med bestemmelser og tilhørende dokumenter er tilstrekkelig belyst og dokumentert. Forslag til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, datert 04.06. 2014 er i tråd med hovedintensjonen i kommuneplanens arealdel.

ØKONOMISK VURDERING:

Ikke relevant

SAKSPAPIRER

Utvalg: Kommunestyret

Møtedato: 19.06.2014

Sakliste

- 27/14: MELDINGER - KOMMUNESTYRET 19.06.2014
- 28/14: BOLIGSOSIAL HANDLINGSPLAN FOR SKAUN KOMMUNE
- 29/14: ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM FOR KAPASITETSUTBYGGING VED
BUVIK SKOLE
- 30/14: VEDTAKSKONTROLL 1 TERTIAL 2014
- 31/14: HELSE OG MESTRINGSPLAN 2014 - 2017
- 32/14: KAPASITETSUTFORDRINGER VED VENN OPPVEKSTSENTER
- 33/14: ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2014
- 34/14: LEIE AV MIDLERTIDIG 2 AVDELINGSBARNEHAGE PÅ ILHAUGEN
BARNEHAGE PÅ EIENDOMMEN 3, BNR. 129.
- 35/14: PLAN FOR FAMILIESENTER OG SAMHANDLING FOR UTSATTE BARN
OG UNGE
- 36/14: INNEKLIMA VED VENN OPPVEKSTSENTER

37/14: KOMMUNEDELPLAN FOR HAVNE- OG NÆRINGSOMRÅDE VIGGJA

**SAKEN GJELDER:
MELDINGER - KOMMUNESTYRET 19.06.2014**

SAKSDOKUMENTER:

1. Rapport - refererte journalposter.

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: 19.06.2014

Utvalg: KST Kommunestyret

Løpenr	Saksnr Navn Innhold	Regdato	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
1.	13/2809-29 6442/14 TrønderEnergi AS SPONSORVIRKSOMHETEN I TRØNDERENERGI - TRØNDERENERGI HAR ENERGI TIL Å SKAPE VERDI FOR REGIONENE	22.05.2014	STAB/SE/AKV	033 &17
2.	13/2809-32 6570/14 TrønderEnergi AS PROTOKOLL FRA GENERALFORSAMLING OG EIERMØTE I TRØNDERENERGI, 12.5.2014	26.05.2014	STAB/SE/AKV	033 &17
3.	13/2809-31 6569/14 KonSek Midt-Norge IKS ANG. PROTOKOLL FRA REPRESENTANTSKAPSMØTE 28.04.2014 I KONSEK MIDT-NORGE IKS	26.05.2014	STAB/SE/AKV	033 &17
4.	13/2809-34 6954/14 Bomvegsselskapet E39 Øysand - Thamshamn AS PROTOKOLL FRA GENERALFORSAMLINGEN I BOMVEGSELSKAPET E 39 ØYSAND-THAMSHAMNS AS	03.06.2014	STAB/SE/AKV	033 &17
5.	14/1633-1 6943/14 Justis- og beredskapsdepartementet BREV FRA JUSTISMINISTEREN OG KOMMUNALMINISTEREN - SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP - ET FELLES ANSVAR	03.06.2014	RÅD/RÅD/KAL	X20
6.	13/3121-9 7005/14 K-styret Skaun kommune HELSE OG MESTRINGSBOLIGER - utsendt	05.06.2014	RÅD/RÅD/SLA	613
7.	13/2809-36 7286/14 IKA Trøndelag IKS REFERAT REPRESENTANTSKAPSMØTE IKA TRØNDELAG IKS 30.04.2014	06.06.2014	STAB/SE/AKV	033 &17

Rådmannen

NOTAT

Til: K-styret
Fra: Sigve A. Laugsand
Kopi:
Sak: SAMLOKALISERTE BOLIGER OG FELLESKAP FOR PERSONER MED BEHOV FOR SÆRLIG TILRETTELEGGING ELLER TJENESTER I BOLIGEN

Vår ref.
13/3121-9/SLA

Arkivkode
613

Deres ref.

Dato
04.06.2014

HELSE OG MESTRINGSBOLIGER

I vedtatt budsjett for 2014 og påfølgende år i økonomiplanen er bevilget kr 800 000 for hvert av årene for ”Planlegging av boliger for mennesker med særskilte behov”. Boligene i prosjektet benevnes nå som ”helse og mestringsboliger” forkortet til HOMB.

Medio desember 2013 etablerte rådmannen en initieringsgruppe for utarbeidelse av forslag til prosjektets beskrivelse, organisering og mandat. Etter en del utvidelse består initieringsgruppen i dag av: Rådmann Katrine Lereggen, kommuneleder Sigve A. Laugsand, rådgiver Trude Wikdahl, enhetsleder Bodil Wilmann og økonomisjef Knut Nygård. Ekstern konsulentbistand ved Selberg Arkitekter inklusivt Rune Devold. Selberg og Devold sitt engasjement er relatert overordnet dimensjonering av bygningsmassen og tilhørende tomteavklaringer i Børse. Tomteavklaringene inkluderer hensynet til reguleringsplanenes rekkefølgekrav om plan for arealbehov og anvendelse for pleie- og omsorgstjenesten i sentrum av Børse. Videre byggefinansiering, eier- og driftorganisering tilknyttet boligmassen. Devold utarbeidet kommunens ”Boligbehovsanalyse for pleie- og omsorgssektoren 2013 – 2030” som er lagt til grunn for boligprosjektet.

Et av hovedmålene med prosjektet er å redusere driftskostnadene tilknyttet gjeldende boligjeneste ved samlokalisering av boligene. Etter at initieringsgruppen i grove trekk hadde fått avklart hva en ønsket å realisere ble disse skissene presentert i et møte for Husbanken. For å være berettiget tilskudd krever husbanken en betydelig spredning av boligmassen med den følge at årlige driftskostnader blir høyere enn ved en mer samlet boligmasse.

Avklaringene med husbanken tar vesentlig lengre tid enn det initieringsgruppen forutså. Følgelig har en ikke sak angående prosjektet klar for behandling i K-styrets møte i juni i år som først forutsatt. Initieringsgruppen fortsetter sitt arbeid med mål om å legge fram sak for K-styrt høsten 2014.

Med hilsen

Sigve A. Laugsand
kommuneleder

Direkte innvalg: 72867205

Skaun kommune • Rådmannen • Postboks 74 • 7358 Børse

Telefon: 72 86 72 00
Telefaks: 72 86 72 01
Org.nr.:939 865 942 mva

Internett/E-post:
www.skaun.kommune.no
postmottak@skaun.kommune.no

Bankgiro:
8601 38 05689
6345 06 16577 skatt

**SAKEN GJELDER:
BOLIGSOSIAL HANDLINGSPLAN FOR SKAUN KOMMUNE**

**::: &&& Sett inn innstillingen under &&&
HOKU SIN INNSTILLING TIL VEDTAK:**

Den framlagte boligsosiale handlingsplanen vedtas.

::: &&& Sett inn innstillingen over &&&

... &&& Sett inn saksutredningen under &&&

SAKSDOKUMENTER:

1. Boligsosial handlingsplan for Skaun kommune.
2. Boligbehovsanalyse for pleie- og omsorgssektoren 2013 - 2030

SAKSFRAMLEGG:

Boligsosial handlingsplan er en 4-årsplan for det boligsosiale arbeidet i Skaun kommune.

Planen er en fagplan og inneholder:

- Mål og delmål
- Utviklingstrekk og demografi
- Status og utfordringer
- Forslag til tiltak i perioden

Ved vurdering av tiltak som er inntatt i planen er det sett hen til tiltak som er inntatt i andre kommunale planer. Tiltakene kan synes ambisiøse, og det er viktig å poengtere at dette er en intensjonsplan, hvor alle tiltak som forutsetter investeringer, krever bevilgning fra kommunestyret. Tiltak foreslås inntatt som en delplan av kommuneplanens kortsiktige del, hvor tiltak blir vurdert og prioritert i tilknytning til årlig behandling av budsjett- og økonomiplanen.

Høringsuttalelser:

Boligsosial handlingsplan 2014-2017 ble sendt på høring til Skaun eldreråd, Råd for funksjonshemmede, Skaun ungdomsråd og de politiske partiene i Skaun kommune. Planen var oppe i Skaun eldreråd og Råd for funksjonshemmede 16.05.14. Det er registrert en høringsuttalelse og denne er fra Skaun eldreråd og Råd for funksjonshemmede:

"Vedtak:

Rådene ønsker at følgende innspill tas med:

Rådene stilte spørsmål ang. den 50%-stillingen på NAV som gjeldsrådgiver, som har ca ett års ventetid for å kunne få økonomisk rådgivning.

Økonomiske forståelse er viktig og rådene foreslår at økonomiopplæring i ungdomsskolen blir tatt med som et innspill i den Boligsosiale handlingsplanen."

Vedtak i HOKU 3.6.2014:

”Den framlagte boligsosiale handlingsplanen for Skaun kommune vedtas.”

ØKONOMISK VURDERING:

Planen har ingen direkte økonomiske konsekvenser. Prioriterte tiltak tas inn i de enkelte årsbudsjett.

... &&& Sett inn saksutredningen over &&&

Boligsosial handlingsplan 2014 - 2017

Vedtatt av Skaun kommunestyre (dato), sak

ESA sak nr.: 13/1190

Planstatus: Fagplan

INNLEDNING **3**

MÅL OG DELMÅL FOR BOLIGSOSIAL HANDLINGSPLAN **3**

UTVIKLINGSTREKK OG DEMOGRAFI **4**

STATUS OG UTFORDRINGER **4**

KOMMUNALE BOLIGER	4
HUSBANKENS VIRKEMIDLER	6
KOMMUNALE VIRKEMIDLER	8

FORSLAG TIL TILTAK I PERIODEN **9**

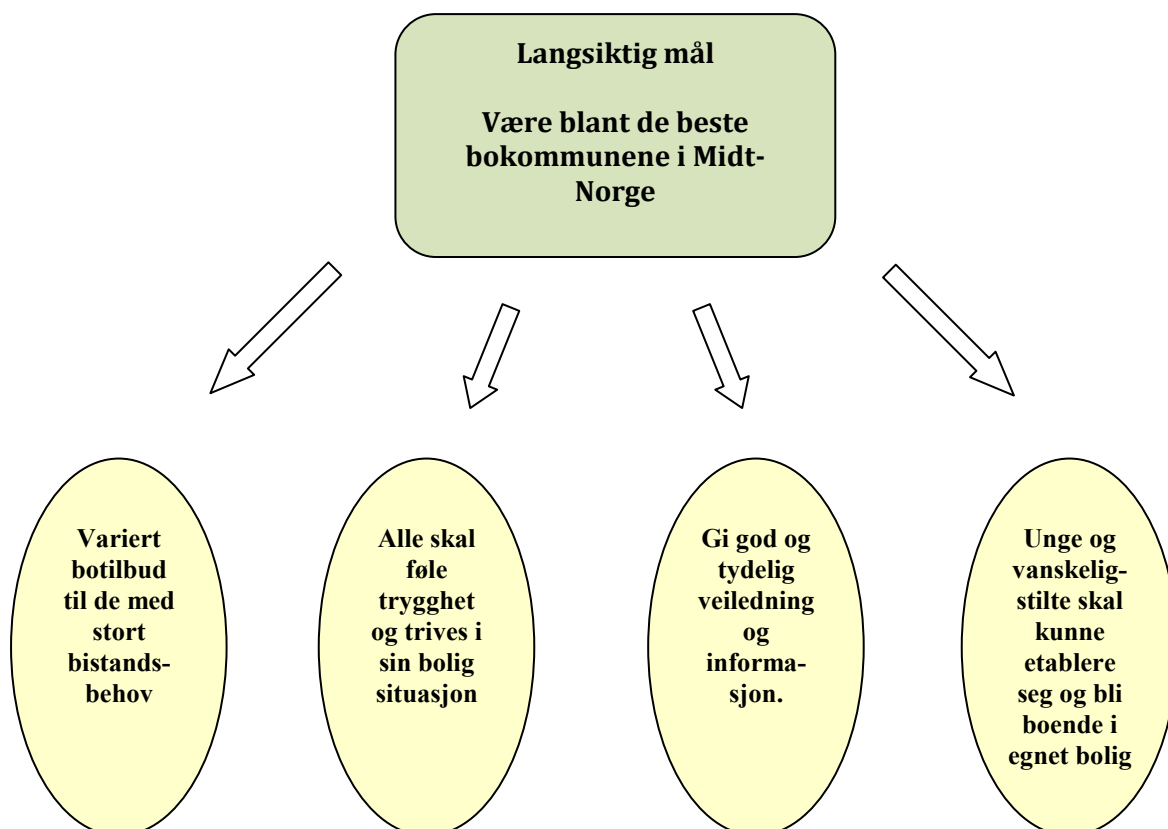
BYGGE 20 BOLIGER FOR UNGDOM MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE	9
ETABLERE AKUTTBOLIG FOR RUS/PSYKIATRI	9
UTFASING ELLER REHABILITERING AV TRYGDEBOLIGER I BØRSA	9
KJØPE FLERE BOLIGER TIL FLYKTNINGER	10
"VEIEN TIL EGEN BOLIG"	10
OPPRETTE STILLING SOM BOTEKNISK VEILEDER	10
VEILEDNING OG INFORMASJON	10

Innledning

Skaun kommune har som visjon å være aktiv og attraktiv. Et overordnet mål i den langsiktige samfunnsplanen er at vi skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge ved utgangen av planperioden 2024. Vi skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil og vi skal øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur.

Det er et overordnet mål i norsk boligpolitikk at alle skal kunne bo trygt og godt. For å ivareta dette ble kommunene i St.melding nr. 49 (1997-98) om boligetablering for unge og vanskeligstilte og i St. meld. Nr. 50 (1998-99) Utjamningsmeldinga, oppfordret til å utarbeide lokale handlingsplaner for å etablere økonomisk vanskeligstilte. Skaun fulgte opp dette ved å utarbeide Tomte- og boligplan i 2002, som senere ble revidert. I 2009 endret planen seg til en boligosial handlingsplan, det er denne som nå revideres.

Mål og delmål for boligosial handlingsplan

Utviklingstrekk og demografi

Skaun kommune har pr 1.1.2014 totalt 7392 innbyggere og er den kommunen i Sør-Trøndelag som vokser mest i forhold til innbyggertallet. Antall nye innbyggere i 2013 var 249 og hovedgrunnen til befolkningsveksten kan tilskrives behovet for boliger i nærheten av storkommunen Trondheim, samt etableringen av nye E 39 som har bidratt til å gjøre Skaun langt mer attraktiv som bosted enn tidligere.

Økende antall innbyggere medfører økt behov for boliger. Det er mye boligbygging i privat regi i kommunen, spesielt i Buvika, også i Børsla vil det bli større aktivitet på byggefronten. Prisene på bolig har økt i takt med etterspørselen, noe som skaper en ekstra utfordring for de som skal etablere seg. Som man ser av tabellen antas det at det også fremover vil være en stor økning i folketallet i Skaun kommune og det vil være en økning på ca 220 innbyggere hvert år.

	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030
0-17 år	1 832	1 945	2 033	2 186	2 306	2 433	2 550	2 678	2 801	2 901	2 990	3 078
18-49 år	2 593	2 722	2 916	3 052	3 212	3 366	3 513	3 662	3 822	3 989	4 191	4 407
50-66 år	1 275	1 322	1 370	1 433	1 521	1 583	1 684	1 769	1 872	1 968	2 066	2 164
67-79 år	478	504	578	643	717	797	865	938	977	1 020	1 067	1 080
80 år +	259	263	264	276	270	282	294	313	346	402	429	482
Totalt	6 437	6 756	7 161	7 590	8 026	8 461	8 906	9 360	9 818	10 280	10 743	11 211

Skaun kommune har en forholdsvis ung befolkning. Eldre over 80 år vil holde seg relativt stabil frem mot 2020, men så vil vi få en økning fra 2024. I 2030 vil dagens antall eldre over 80 år ha økt med over 200 personer. De neste årene bør derfor brukes til planlegging av hvordan man møter denne utfordringen.

Status og utfordringer

Kommunale boliger

Det ble sommeren 2013 utarbeidet en Boligbehovsanalyse for pleie- og omsorgssektoren 2013 – 2030, av Rune Devold som har gjort en analyse av kommunens boligsituasjon. (vedlagt).

Skaun kommune vokser og får ytterligere befolkningsvekst framover. Analysen viser at det vil være kostnadseffektivt for Skaun kommune å møte utviklingen med et stort antall boliger som gir mulighet for heldøgns tjenester når behovet måtte oppstå. Tilbudet til mennesker med utviklingshemming er til dels svært ineffektivt pr i dag, og vi ser nå på muligheten for å gjøre noe for denne gruppen.

Skaun kommune har per i dag 115 kommunal eide boliger, og har tildelingsrett for 16 omsorgsleiligheter. Tabellen under viser Kostratall om dekningsgrad i Skaun forhold til, Sør-Trøndelag og landet.

Dekningsgrad	Skaun 2013	Sør- Trøndelag 2013	Norge 2013
Kommunalt disponerte boliger pr 1000 innbygger (enhet: boliger)	18	23	20
Kommunalt eide boliger som andel av totalt antall kommunalt disp boliger (enhet: prosent)	88	77	79
Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestol (enhet: prosent)	61	50	48

Dette viser at vi har litt lavere antall disponerte boliger pr 1000 innbygger enn Sør- Trøndelag og landet. Trolig skyldes dette den raske økningen i folketall og at det har blitt anskaffet få nye kommunale boliger i Skaun kommune de siste årene.

Boliger vi disponerer:

TYPE BOLIGER:	ANTALL LEILIGHETER	BEBOERE
Omsorgsboliger Vennatunet + Tangen	21+5	Behov for tilrettelegging, aktivisering og trygghet. Ofte pleietrengende.
Omsorgsboliger innskuddsleiligheter Tangen	16	Kommunen har tildeling. Behov for tilrettelegging, aktivisering og trygghet.
Omsorgshybler Rossvollheimen	6	Pleietrengende, men ikke som sykehjempasienter
Trygdeboliger	42	Eldre med behov for livsløpsstandard, men som klarer det meste selv
Bofellesskap Gullhaugtun + Meieribakken	5+5 1 avlast hybel	Funksjonsemmede, rullestolbrukere. 1 avlastningshybel
Flyktningeboliger	13	Nyankommne tildeles for 3 år
Gjennomgangsbolige r Familieboliger	11	Rus, psykiatri, økonomisk vanskeligstilte, bostedsløse. Tildes for 3 år
Akuttboliger	0	Stort behov for dette
Sykehjemplasser	52	52 pr 2014, foreslås omgjøring av 9 plasser til 6 omsorgshybler med mulighet for heldøgnsbemanning.

Boligene har en ujevn funksjonalitet, mye av variasjonen henger sammen med ulike boligstandarder på tidspunktet de ble bygget. Ca halvparten av boligene ble bygd før 1990. Mange av boligene svarer ikke til krav om livsløpsstandard og det er kun gjort forefallende utbedringer i boenhetene. For flere av boenhetene nærmer det seg et punkt hvor det må tas en avgjørelse om det skal foretas en utbedring eller sannere og eventuelt bygge nytt.

For at vi fortsatt skal opprettholde antall boliger er vi avhengig av at boligene vedlikeholdes. For å kunne opprettholde god standard kan man øremerke deler av husleieinntekten til dette.

Forvaltning av boliger

Tildeling av den kommunale boligmassen skjer i kommunens administrative boligtildelingsteam en gang i måneden hvor det sitter representanter fra Hjemmetjenesten, Barne- og familietjenesten ved Fysio- og ergoterapitjenesten og Psykisk helse, Rossvollheimen, Nav og Teknisk kontor. Tildelingsprosessen styres etter Retningslinjer for tildeling av kommunale boliger, og er uavhengig av hvor lenge man har stått på søkerlista.

Husleien i kommunale boliger justeres hvert år ihht konsumprisindeksen, dette vedtas i årlig i Kommunestyrets gebyrregulativ.

Husbankens virkemidler

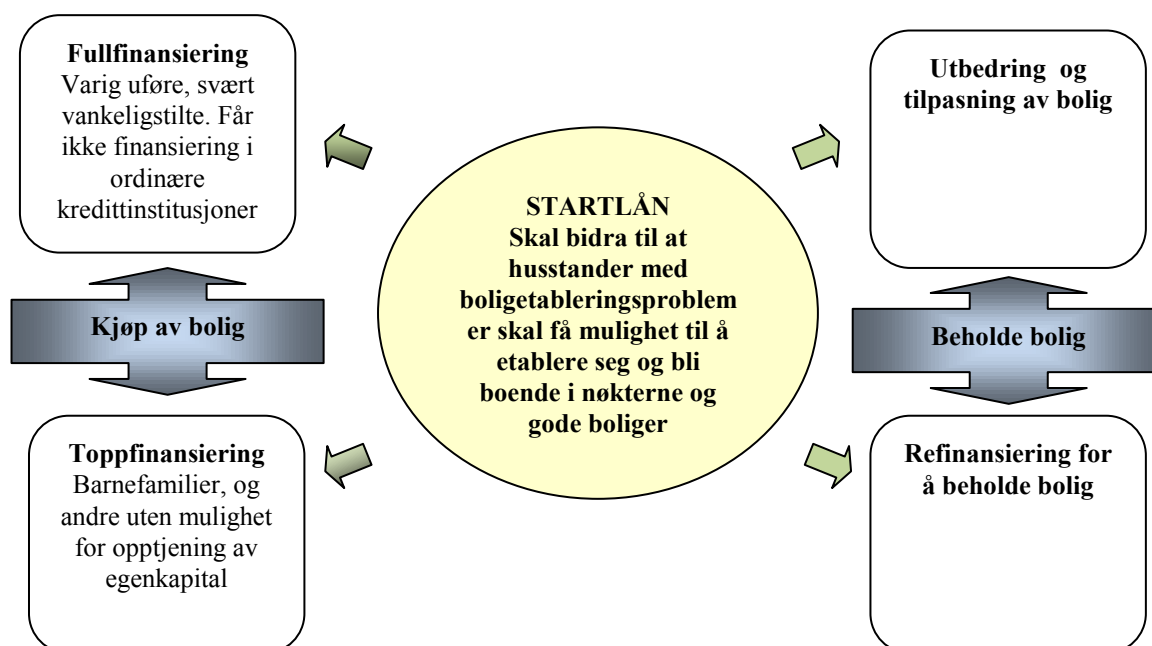
Startlån

Startlån skal bidra til at husstander med boligetableringsproblemer skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger.

Skaun kommune lånte i 2013 ut ca 11,6 mill som var fordelt på 26 antall saker. Det har vært en stor økning i antall søknader de senere år. Fra 42 søknader i 2011 til 72 søknader i 2013.

1. april 2014 trådte ny forskrift om startlån i kraft (vedlagt). Den åpner for 50 års nedbetaling for særlig vanskeligstilte, som vil være gunstig spesielt for unge uføre. Ordningen strammer inn praktiseringen slik at den spisses mer mot de med store utfordringer i forhold til etablering. Skaun kommune følger Husbankens retningslinjer og har i tillegg utarbeidet egne retningslinjer for praktisering av utlån, denne vil i 2014 bli revidert i forhold til ny forskrift.

Startlån kan gis til:

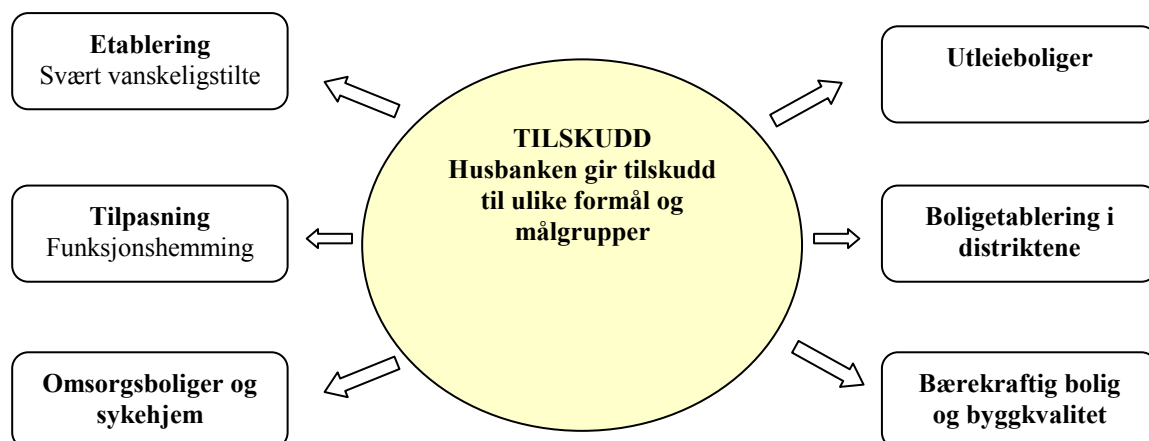
Bostøtte

I Skaun kommune er det ca 100 familier som mottar bostøtte hver måned, og dette er en viktig virkemiddel for de med svakest økonomi.

Tilskuddsordninger

Til hjelp i det boligsosiale arbeidet i kommunen. Gis til dekking av kostnader i forhold til kommunal anskaffelse av boliger og som videretildeling ved etablering til svært vanskeligstilte og til tilpasning av boliger ved funksjonsnedsettelse.

Kommunale virkemidler

Økonomisk sosialhjelp

Søker vurderes etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18: Stønad til livsopphold: "De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Stønadens bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen." og/eller

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 19: Stønad i særlige tilfeller: "Kommunen kan i særlige tilfeller, selv om vilkårene i § 18 ikke er tilstede, yte økonomisk hjelp til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon."

I hvert enkelt tilfelle gjøres det en konkret vurdering av søkers inntekter og inntektsmuligheter. Når alle inntektsmuligheter er utnyttet fullt ut, men ikke strekker til, har vedkommende søker krav på økonomisk stønad til livsopphold.

Kommunale låne – og tilskuddsordninger

Økonomisk stønad kan etter lov om sosiale tjenester i NAV § 21 også gis som lån, garanti for lån eller depositumsgaranti for husleie.

Skaun kommune ved Nav Skaun, har en generell restriktiv holdning til å gi kommunale lån, det ytes meget sjeldent lån over kr. 10 000,-.

Økonomisk rådgiving

Skaun kommune har gjeldsrådgiver i 50 % stillingsandel, lokalisert i NAV. Det er inntil ett år ventetid for å få hjelp hos gjeldsrådgiver og dette har vært stabilt det siste året. Konsekvensen av lang ventetid er at gjelden øker, kreditorene blir mindre samarbeidsvillige og skyldneren får større problemer med å betjene gjelden.

En viktig del av arbeidet til gjeldsrådgiver er å gi økonomisk råd og veiledning til brukerne slik at de klarer å disponere inntekten slik at den varer til neste utbetaling. Dette innebærer blant annet at de får hjelp til sette opp et budsjett over sine inntekter og utgifter. I mange tilfeller er det aktuelt med økning i stillingsandel, refinansiering av hus, utleie, bytte av bil, mobilisering av ressurser i nettverket osv.

Gjeldsrådgiver prioriterer først og fremst å hjelpe brukerne med å få stoppet trekk i lønn slik at vedkommende har nok igjen til livsopphold. Videre prioriteres brukere som står i fare for å miste huset ved tvangssalg.

Forslag til tiltak i perioden

Bygge 20 boliger for ungdom med nedsatt funksjonsevne

TILTAK	NYTT TILBUD FOR 13+7 BRUKERE
BAKGRUNN	BOFELLESSKAPET FOR FUNKSJONSHEMMEDE I MEIERIBAKKEN BESTÅR AV 5 BOENHETER OG FELLESAREAL. BEBOERNE HAR ALLE BILER TILLPASSET RULLESTOR, MEN DET ER DÅRLIG BÅDE MED GARASJER OG LAGRINGSPLASS FOR UTSTYR. VI HAR FLERE FUNKSJONSHEMMEDE SOM BOR HJEMME HOS FORELDRENE OG DET ER STORT BEHOV FOR FLERE BOLIGER. SAMTIDIG HAR MAN "KLIPPEN" SOM HAR EN UHOLDBAR DRIFT OG LOKALITETER. TOTALT VIL 13 AV BRUKERENE HA BEHOV FOR NATTEVAKT, MENS 7 HAR BEHOV FOR NOE BEGRENSET TJENESTEYTING. VISER TIL BOLIGBEHOVSANALYSEN KAPITTEL 5
MÅL	FREMSKAFFE EGNEDE OG DRIFTSSPARENDE BOLIGER TIL UNGE MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE
FRAMDRIFTSPLAN	UTREDNING IGANGSATT
FORELØPIG BUDSJETT	800 + 800
FINANSIERING	LÅNEOPPTAK OG TILSKUDD FRA HUSBANKEN

Etablere akuttbolig for rus/psykiatri

TILTAK	SKAFFE AKUTTBOLIG(ER)
BAKGRUNN	ETABLERE 1-2 MØBLERTE AKUTTBOLIGER. BØR LOKALISERES VED BEMANNET BOLIG. AKUTTBOLIG ER EN ENKELT INNREDET OG UTSTYRT BOENHET TENKT BRUKT TIL PERSONER SOM HAR UMIDDELBART BEHOV FOR BOLIG I EN OVERGANGSPERIODE. BOENHETENE BØR LIGGE SENTRALT. PER I DAG DISPONERER VI INGEN SLIKE. I DAG LØSES DETTE VED Å LEIE HYTTE PÅ CAMPINGPLASSER LEILIGHETSHOTELL ELLER DET SOM MÅTTE FINNES
MÅL	KORTIDSBOLIG FOR AKUTTE SITUASJONER
FRAMDRIFTSPLAN	IKKE VURDERT
FORELØPIG BUDSJETT	IKKE VURDERT
FINANSIERING	IKKE VURDERT

Utfasing eller rehabilitering av trygdeboliger i Børsa

TILTAK	UTFASING ELLER REHABILITERING AV TRYGDEBOLIGENE I BØRSA
BAKGRUNN	VI HAR 26 TRYGDEBOLIGER SENTRALT Plassert i BØRSA SENTRUM SOM BLE BYGD PÅ 1970-TALLET. DISSE TILFREDSTILLER IKKE DAGENS KRAV TIL VERKEN LIVSLØPSTANDARD, ENERGI, MILJØ, . BOLIGENE ER Plasskrevende AREALMESSIG OG SVÆRT UMODERNE. DET BLIR KUN GJORT FOREFALLENDE UTBEDRINGER. DET ER NÅ KOMMET TIL ET PUNKT HVOR DET MÅ TAS EN AVGJØRELSE OM DET SKAL FORETAS EN UTBEDRING ELLER SANERE OG BYGGE NYTT.
MÅL	BESLUTTE HVA MAN GJØR MED TRYGDEBOLIGENE I BØRSA
FRAMDRIFTSPLAN	I LØPET AV PLANPERIODEN
FORELØPIG BUDSJETT	IKKE VURDERT
FINANSIERING	IKKE VURDERT

Kjøpe flere boliger til flyktninger

TILTAK	ANSKAFTE FLERE BOLIGER FOR FLYKTNINGER
BAKGRUNN	DET ER NÅ CA 7000 FLYKTNINGER SOM SITTER PÅ ASYLMOTTAK OG VENTER PÅ BOSETTING I KOMMUNENE RUNDT OM I NORGE.
MÅL	TA IMOT FLERE FLYKTNINGER TIL SKAUN KOMMUNE
FRAMDRIFTSPLAN	
FORELØPIG BUDSJETT	Kr 5135000,- FOR 2014
FINANSIERING	TILSKUDD FRA HUSBANKEN, OVERSKUDD FLYKTNINGEBUDSJETT OG LÅN.

"Veien til egen bolig"

TILTAK	"VEIEN TIL EGEN BOLIG"
BAKGRUNN	MANGE AV DE SOM ER BOSATT I KOMMUNAL BOLIG HAR VANSKELIG FOR Å KOMME SEG OVER I EGEN BOLIG AV FORSKJELLIGE GRUNNER. FOR Å HJELPE FLEST MULIG VANSKELIGSTILTE ER VI AVHENGIG AV RULLERING I DEN KOMMUNALE BOLIGMASSEN. PROSJEKTET SKAL BIDRA TIL Å HJELPE BEBOERENE VIDERE I BOLIGKARRIEREN. FLYKTNINGETJENESTEN OG TEKNISK KONTOR HAR STARTET FOR FLYKTNINGENE.
MÅL	STØRRE RULLERING I DEN KOMMUNALE BOLIGMASSEN
FRAMDRIFTSPLAN	GJENNOM HELE PLANPERIODEN
FORELØPIG BUDSJETT	IKKE VURDERT
FINANSIERING	IKKE VURDERT

Opprette stilling som boteknisk veileder

TILTAK	OPPRETTE STILLING SOM BOTEKNISK VEILEDER
BAKGRUNN	MANGLENDE BOEVNE PÅFØRER SKAUN KOMMUNE STORE UTGIFTER TIL VEDLIKEHOL/REPARASJONER HVERT ÅR. DET LEGGES OP TIL OMFATTENDE HJELP HVOR MAN BISTÅR BÅDE MED ØKONOMI, VEDLIKEHOLD, RENHOLD, HELSE, NETTVERK OG AKTIVISERING. DET SENTRALE HER ER MESTRINGSFØLELSEN I FORHOLD TIL DET Å BO, OG PÅ DEN MÅTEN STYRKE SELVFØLELSEN.
MÅL	BEDRE BOEVNEN SLIK AT VANSKELIGSTILTE ER I STAND TIL Å MESTRE DET Å BO.
FRAMDRIFTSPLAN	I LØPET AV PLANPERIODEN
FORELØPIG BUDSJETT	NEI
FINANSIERING	VURDERES NÅR MAN HAR SETT PÅ ALTERNATIVE LØSNINGER

Veiledning og informasjon

TILTAK	BEDRE VEILEDNING OG INFORMASJON
BAKGRUNN	UTDADTERT INFORMASJON I BROSJYRER OG PÅ HJEMMESIDEN TRENGER OPPDATERING.
MÅL	BEDRE KOMMUNIKASJON
FRAMDRIFTSPLAN	I LØPET AV PLANPERIODEN
FORELØPIG BUDSJETT	IKKE VURDERT
FINANSIERING	VURDERES NÅR MAN HAR SETT PÅ ALTERNATIVE LØSNINGER

Rune Devold AS
Endring og utvikling
i offentlig sektor

SKAUN KOMMUNE

BOLIGBEHOVSANALYSE FOR PLEIE- OG OMSORGSSEKTOREN 2013-2030

STYRINGSDATA FOR OMSORG

RUNE DEVOLD AS

2013-08-21

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

1. Sammen drag	3
2. Innledning	4
2.1 Fokus og metodisk tilnærming	4
2.1.1 Omsorg i utvikling, veivalg og nye løsninger.....	5
2.1.2 Noen begrep som benyttes i analysen.....	5
2.2 Effektivitet og ressursbruk - hovedproblemstillingen	6
3. Kommunens situasjon	7
3.1 Finansiell status - KOSTRA-tall	8
3.2 Dekningsgrader pr i dag	9
3.2.1 Institusjon og HDO	9
3.2.2 Dagens boligmasse	11
4. Framskrivning av boligbehov	13
4.1 Befolkning	13
4.2 Utvikling i befolkning og antall brukere	13
4.3 Framskrevet behov for boliger	15
4.3.1 Basis dagens dekningsgrad og endring i demografi	15
4.3.2 Basis: endret kapasitetsmix mellom HDO og sykehjem.....	15
4.3.3 Utfasing av gamle boliger.....	16
4.3.4 Oppsummering	16
4.3.5 Andel av boligmassen som forventes driftet med heldøgns tilbud....	17
4.3.6 Hjemmeboende med demens.....	17
4.3.7 Lokalisering.....	18
4.3.8 Forvaltning.....	18
4.3.9 Velferdsteknologi.....	18
4.3.10 Organisering	19
4.4 Økonomiske konsekvenser av ny politikk	19
5. Boliger for mennesker med utviklingshemming	20
5.1 Brukergrunnlaget	20
5.2 Kostnadsbilder	21
5.2.1 Brukernes behov utløser tidsbruk.....	21
5.2.2 Stordriftsfordeler, smådriftsulemper og organisering	21
5.2.3 Kostnadsbilder i Skaun.....	22
5.3 Framtidsløsning	24
5.3.1 Gullhaugtun fortsetter	24
5.3.2 Nytt tilbud for 13+7 brukere.....	24
5.3.2.1 Kjernebolig med personalbase, barnebolig og avlastning	25
5.3.2.1 Tilsynsbolig med tjenester fra personalbasen	25
5.3.2.2 Lokalisering og bygningsmessige krav	25
5.4 Ressursbehov i nytt format	25
5.4.1 Kjerneboligen, avlastning og barnebolig	26
5.4.1.1 Tilsynsbolig.....	26

1. SAMMENDRAG

Skaun kommune vokser og får ytterligere befolkningsvekst framover. Gruppen 67-79 år øker hele tiden, gruppen 80 år+ øker eksplosivt fra 2020-2030.

Analysen viser at det vil være kostnadseffektivt for Skaun kommune å møte utviklingen med et stort antall boliger som gir mulighet for heldøgns tjenester når behovet måtte oppstå. Antallet nybygg bør ligge på om lag 50 fram til 2020, ytterligere om lag 60 fram til 2030. Sykehjemskapasiteten kan da holdes uendret, eventuelt noe redusert, men spesialisert.

Dersom Skaun følger tilrådingene vil omsorgstjenesten greie seg uten vesentlig kostnadsvekst fram til 2020, alternativet er å ikke foreta seg noe og få en kostnadsvekst på 11%. I perioden 2020-2030 vil kommunen greie seg med kostnadsvekst på 39%. Alternativet med ikke å foreta seg noe medfører 93% kostnadsvekst i samme periode.

Tilbudet til mennesker med utviklingshemming er til dels svært ineffektivt pr i dag. Det er påvist mulighet for samlokalisere dagens drift av Klippen, Meieribakken og tilbud til andre som vil trenge hjelp med et anlegg på 20 plasser, fordelt på 2-3 samlokaliserte anlegg som driftes med felles turnus. Det er påvist mulighet for å drifte dette tilbudet 5,8 – 9,1 mill kr billigere enn dagens driftsramme.

Forutsetningene for å oppnå disse resultatene er blant annet at kommunen etablerer en profesjonell tildelingsfunksjon, som også ta et betydelig ansvar for å sluse brukerne til riktig trinn i omsorgstrappa. Det er redegjort for hvordan ineffektiv tildeling av tjenester har store kostnadskonsekvenser.

Det forutsettes også at velferdsteknologi tas i bruk i vid forstand slik at en har til formål å forbedre livskvalitet for brukerne, kvaliteten på tjenestene, gjøre tjenestene bedre, øke evne til egenomsorg og spare penger.

Hjemmetjenestene må ha ansvar for organisering av alle tilbud utenfor sykehjem Det er ikke rom for å etablere egne turnuser for anlegg med heldøgns omsorg for eldre, ei heller egne nattevakter. Dekningen på natt må skje gjennom ambulerende nattevakter som samhandler med sykehjemmets stasjonære vakter, samband, samarbeid med vaktelskap etc. Velferdsteknologi forutsettes å lette tilsynsoppgavene.

Skaun kommune ønskes lykke til videre.

Trondheim 21.august 2013
Rune Devold (sign)

2. INNLEDNING

2.1 Fokus og metodisk tilnærming

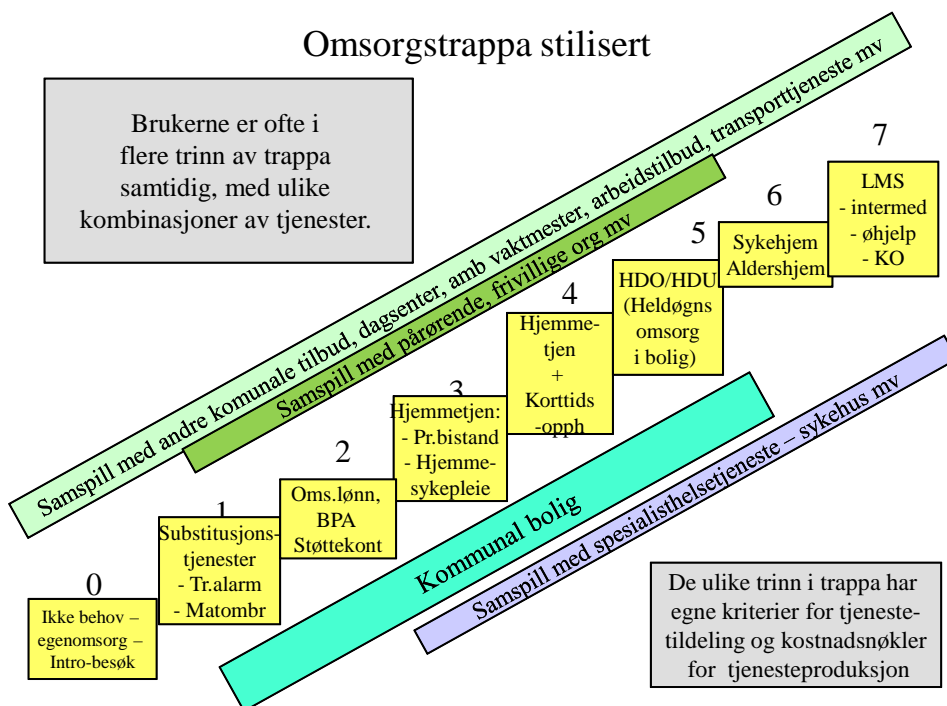
Analysen inngår i kommunens grunnlag for oppdatering av planverk, herunder rullering av boligsosial handlingsplan 2009-2013, samt arealplaner.

Det fokuseres på boligbehov som følger av kommunens oppgaver som ansvarlig for pleie- og omsorgspolitikken. I dette tangeres også forhold som ligger i den generelle boligpolitikken.

Vi legger til grunn at Skaun kommune ønsker en mest mulig ressurseffektiv boligpolitikk. Dette forstås slik at boliger som kommunens boligmasse skal bidra til brukernes evne til egenomsorg, mestring og reduksjon av bistandsbehov. Derved oppnås også ressurseffektivitet.

Boligdelen av pleie- og omsorgspolitikken skal altså bidra optimalt til at omsorgstrappa samlet sett er effektiv. Men det er samtidig viktig å unngå å blande boligpolitikk og omsorgspolitik ved at tildeling av omsorgsbolig til personer som ikke har omsorgsbehov av betydning og som samtidig har kapasitet til å skaffe seg bolig på egenhand.

Figuren nedenfor illustrerer hvordan vi inndeler omsorgstrappa.

Formålet med å inndele omsorgstrappa i mest mulig entydige trinn er å underbygge forståelsen av at det enkelte trinn gir ulikt tilbud til ulik kostnad (kriterier og kostnadsnøkler). Det er viktig for å kunne se på effektivitet og produktivitet. (Produktivitet inngår ikke i denne analysen).

Effektivitet i omsorgstrappa: omsorgstrappa skal være utbygd og brukt på en slik måte at det best mulig tjener befolkningens behov for omsorgstjenester.

med ulike sett av tjenester i tillegg, eventuelt at brukeren greier seg helt uten tjenester:

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

- brukeren kommer seg ikke inn på boligmarkedet alene grunnet rus/sosiale problemer
- brukeren har uhensiktsmessig bolig og mangler kapital til å eie selv
- brukeren har behov for et boligmiljø som bidrar til å stabilisere funksjonsevne/bremse funksjonssvikt
- brukeren har behov for bolig med integrerte tjenester hele/deler av døgnet (HDO)

For omsorgsboligenes del blir effektiviteten definert ved om de har riktig utforming (om de er omsorgseffektive), om kommunen har riktig kapasitet i boligmassen, om de blir tildelt de riktige brukerne og om de faktisk fører til økt mestring. Effektiv boligmasse bidrar til gunstige løsninger også økonomiske for kommunen. Se neste avsnitt.

2.1.1 Omsorg i utvikling, veivalg og nye løsninger

Pleie- og omsorgspolitikken har endret seg siden oppbyggingen startet på '80-tallet. Framover til i dag har det utviklet seg en kultur og tradisjon som strekker rettighetsperspektivet svært langt. Dette manifesterer seg gjennom åpne nåloyer og raus praksis for tildeling av tjenester. I denne analysen har vi ikke tilgang til data som viser hvordan Skaun ligger an fordi kommunens IPLOS-data ikke er tilgjengelig. Men KOSTRA-tall for gjennomsnittlig tildelte timer praktisk bistand og sykepleie indikerer at kommunen har vært raus. **Vi legger til grunn at Skaun kommune framover skal utvikle en ny generasjon politikk som imøtekommer behovet for strammere krav til egenomsorg.**

Vi ønsker å se en praksis som tilfredsstillende LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå). Det vises blant annet til stortingsmeldinger. ¹I 2005 var mange opptatt av utbygging, kapasitet, rettighetsfesting osv. I nåtid er regjeringen ²opptatt av omstilling, innovasjon, velferdsteknologi, pårørendehjelp osv. Hovedgrunnen til dreining av fokus ligger i to forhold: demografisk utvikling (antall eldre) samt det alle kommuner, inklusive Skaun opplever: lønnsnivået for arbeidstakere er blitt så høyt at det simpelthen ikke lar seg gjøre å produsere velferden på samme måte lenger. ³¼ av kostnadene er mannskap. Kommunene står ikke bare foran omstilling, det gjør også innbyggerne ved at det vil oftere og oftere oppleves vanskeligere å få tjenester.

Det viktige for en kommune som Skaun er da å dreie fordelingspolitikken slik at en faktisk prioriterer de brukerne som har størst behov. Det skal utvikles et skarpere skille mellom nødvendig helsehjelp og velferdsproduksjon. Helt konkret betyr dette at Skaun kommune skal ha råd om en boligpolitikk for omsorg som innebærer streng husholdning med plassene i alle trinn i omsorgstrappa.

2.1.2 Noen begrep som benyttes i analysen

Funksjonsnivå (FN), også kalt pleietyngde. Måling av funksjonsnivå følger IPLOS-standard ³som alle kommuner er pålagt å benytte. FN beskriver brukernes mestringsevne i forhold til aktiviteter i daglig liv (**ADL**). Når funksjonssvikt inntreffer, f.eks. i forhold til å utføre alminnelig husarbeid, benytter tjenesteapparatet

¹ Stortingsmelding nr. 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening - framtidens omsorgsutfordringer

² Stortingsmelding nr. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg

³ Individbasert pleie- og omsorgspolitik, Sosial- og helsedirektoratet, SSB/KOSTRA

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

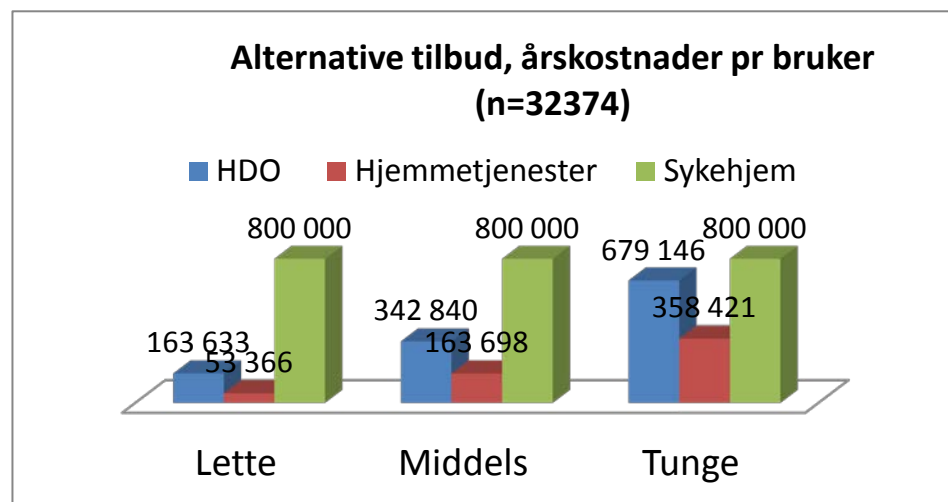
IPLOS- kriterier for å journalføre dette, som evt. grunnlag for å fatte vedtak om å yte tjenester. Vi benytter skalaen 1-5, der 1 er god mestring (ikke behov for hjelp) og 5 er svært hjelpetrengende. I alt 17 indikatorer benyttes, for eksempel sosial deltakelse, mobilitet inne og ute, hukommelse, toalettfunksjon osv.

Det beregnes et samlet veiet gjennomsnitt av skårede verdier, skala 1-5. I denne analysen deler vi skalaen inn i 3 grupper: lette, middels og tunge funksjonstap.

2.2 Effektivitet og ressursbruk - hovedproblemstillingen

Figuren nedenfor illustrerer de utfordringene Skaun kommune skal forholde seg til. Det vises årskostnader for brukere med lette funksjonstap, middels funksjonstap og store funksjonstap alt etter hvor de mottar tilbudet. Tallene baserer seg på databasen hos Rune Devold AS med nøkkeltall for over 32.000 brukere av omsorgstjenester. Kostnadene gjelder lønnskostnader i turnus, eksklusive administrasjon og alle andre kostnader.

Hjemmetjenester er ordinære ambulerende hjemmetjenester (praktisk bistand, hjemmesykepleie, psykiske helsetjenester, evt. i kombinasjon med omsorgslønn eller støttekontakt). Hjemmetjenester omfatter også brukere i omsorgsboliger, som ikke tilfredsstiller krav til responstid. Se punktet om HDO nedenfor.

HDO er heldøgns omsorgsboliger der responstid på utløst alarm ligger innenfor 10 minutter, hele døgnet. Dette kriteriet avviker noe fra det som legges til grunn for innrapportering av boliger med heldøgns tjenester til KOSTRA der kravet er bemanning i selve boligen.

Sykehjem er her kalkulert med et landsgjennomsnitt for årskostnader som korrigerer for egenandeler. Skaun har noe høyere kostnadsnivå enn det som vises i figuren.

Eksempel 1: En bruker med lette funksjonstap koster i gjennomsnitt kr 53.366,- når tjenesten gis av hjemmetjenesten. Tallet inkluderer også hjemmeboende brukere som får tjenester på natt, men da av ambulerende nattevakt.

Dersom kommunen har åpent nåløyne for å få heldøgns omsorgsbolig vil tilbudet til den lette brukeren koste kr 163.633,- pr år. Forskjellen i forhold til tilbud fra hjemmetjenesten ligger på om lag kr 110.000,- pr år og forklares i det alt vesentlige med heldøgns-elementet. I dette tilfelle vil den økonomiske verdien av

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

effektivitetstapet altså være kr 110.000,- pr bruker. Dersom kommunen har gitt den lette brukeren en sykehjemsplass vil effektivitetstapet være på kr 800.000 – 53.366 = kr 746.634,-.

Eksempel 2: Målgruppen for Skauns omsorgsboliger vil i framtida være brukere med middels eller tunge funksjonstap. De med middels funksjonstap vil koste kr 342.840 dersom de får en bolig med heldøgns omsorg (HDO). Dersom dette ikke går fordi kommunen ikke har ledig bolig vil alternativet være sykehjem som er over kr 550.000,- dyrere. Når brukeren blir enda mer skrøpelig og funksjonstapet blir tungt vil kostnadene være kr 679.146,- i HDO, altså om lag kr 220.000,- lavere enn i sykehjem.

For Skaun kommune illustrerer eksemplene det essensielle:

- Hvordan kan vi avsette areal, anlegge og tildele boliger på en slik måte at de gir mulighet til å yte hjelpen på laveste effektive omsorgsnivå og slik at en maksimaliserer egenomsorg?
- Hvordan kan vi organisere tjenestene slik at heldøgns-elementet kan tilbys uten å etablere ytterligere flere stasjonære nattevakter?

Optimalisert boligmasse vil gi muligheter for å yte heldøgns tjenester uavhengig av boligens beliggenhet innenfor et område – og vil kunne konkurrere med sykehjem for de aller fleste.

Kostnadsnivået er følsomt for at brukere må flyttes oppover til dyrere trinn i trappa når det ikke er plass lenger ned. KOSTRA-tallene kan tyde på at kommunen allerede har noe av denne problemstillingen – det oppleves press mot sykehjemmet selv om kapasiteten slett ikke er verst – høyere dekning enn landsgjennomsnittet i kombinasjon med 128 boliger, riktig nok et fåtall med heldøgns tjenester.

Heldøgns-elementet er avgjørende for at brukerne føler trygghet. Hjelpen må være tilgjengelig 24 timer når vi blir som mest skrøpelig. Mye tyder på at vi går mot nytenkning på dette feltet. Det åpnes nå for økt bruk av velferdsteknologi – antall stasjonære vakter kan reduseres til fordel for overvåking med teknologi, vaktentraler og tette samarbeidsmønstre mellom stasjonære og ambulerende vakter.

Worst-casescenarioet er at Skaun blander boligpolitikk og omsorgspolitik på en uheldig måte og bygger ut et større antall boliger med sentrumsnær beliggenhet og kostnadseffektive muligheter for å yte heldøgns omsorg fra ambulerende nattevakter, og så tildeler boligene til funksjonsfriske eller brukere med små behov.

Det er dessverre mange kommuner som har gjort nettopp dette. Boligene er opptatt når store behov melder seg, og derved øker trykket mot sykehjem. Konsekvensen av uheldig tildelingspraksis er at en i begynnelsen opplever en viss lettelse i trykket på tjenestene, men at en ganske raskt opplever at drifta stivner i det gamle, med press på sykehjem fordi det ikke er ledige boliger.

3. KOMMUNENS SITUASJON

Framskrivning av boligbehov må ses i lys av et bakgrunnstappe av økonomi, dagens situasjon med hensyn til dekningsgrader, framskrivning av folkemengden med videre.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

3.1 Finansiell status - KOSTRA-tall

Det økonomiske bakgrunnsteppet for veivalgene framover vises i tabellen, noen utvalgte tall.

KOSTRA-nøkkeltall	Skaun	Skaun	Skaun	Sør-Trønd.	Landet uten Oslo
Finansielle nøkkeltall	2012	2011	2010	2012	2012
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,1	4,5	1,9	3,4	2,1
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,6	7,0	9,8	4,3	2,6
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	198,4	192,5	191,5	215,9	194,5
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	23,8	23,2	25,3	34,5	21,3
Frie inntekter i kroner per innbygger	43 219	40 501	31 784	43 584	45 652
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	36 845	36 175	34 811	58 492	44 196
Netto driftsutgifter PLO i % av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern	27,9	28,6	34,8	29,7	31,5
Prioritering					
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	12 101	11 256	11 334	13 621	15 264

Finansielt er Skaun noe presset, men ikke kritisk. Driftsresultatet i 2012 er svakt. Men gjeldsbyrden er til å leve med, likviditeten (arbeidskapital) og frie inntekter er om lag midt på treet når en sammenlikner med andre. Skaun bruker ikke all verdens ressurser på pleie- og omsorg, totalt og målt pr innbygger ligger Skaun en del lavere enn landet i snitt. Alt i alt ser tallene ut som drift på det jevne. Det er imidlertid mye som tyder på at investeringene må økes for å ta unna vekst i folketall i kombinasjon med vekst i antall eldre. Da vil voksesmertene komme for fullt.

3.2 Dekningsgrader pr i dag

3.2.1 Institusjon og HDO

KOSTRA-tallene framgår i tabellen nedenfor

Dekningsgrader	Skaun	Skaun	Skaun	Sør-Trønd.	Landet uten Oslo
	2012	2011	2010	2012	2012
Plasser i institusjon i % av innbyggere 80 år+	22,5	23,4	22,4	19,8	18,4
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i % av bef. 80 år+	(36)25	25	30	28	29

Dekningen av institusjonsplasser er 22,5% (plasser i % av antall innbyggere 80år+). Dette ligger over landsgjennomsnittet på 18,4%. Når en legger til boliger med heldøgns tjenester er dekningsgraden 36 %. Dette tallet er trolig feil. Det antas å skyldes at de 21 boligene i Venn med personell deler av døgnet er innrapportert som heldøgns. Når en korrigerer for dette blir KOSTRA-tallet for 2011 mer korrekt, altså rundt 25 %, inklusive boliger for utviklingshemmede. (Kostratallet settes derfor i parentes.) Det vil i praksis si at Skaun nesten ikke har noe kapasitet i boliger med heldøgns tjenester til eldre.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Sykehjemsdekningen er i endring slik tabellen viser:

Rossvollheimen sykehjem	01.06.2012		01.01.2014		
Type avdeling	Plasser	Årsverk	Plasser	Årsverk	Merknader
Korttid	13	10,17	11	8,8	
Skjermet	8	7,58	17	16,6	
Langtid	31	24,5	22	14,5	
Forsterket skjermet	1	4,54	1	3,0	
Sum ekskl dagplasser	53	46,79	51	43,71	
Dagplass demente	8	1,63	8	1,63	3,5 ganger pr uke
Dagplass Aktiviteten	15	1,8	15	1,8	4 dager/uke
Sum ekskl. aktivitetssenteret	76	50,22	74	47,14	
Skaun aktivitetssenter	6				

Den viktigste endringen er at dekningen av skjermede plasser mer enn fordobles til 17+1. Det kan være et smart trekk på lang sikt, og gir kommunen noe mer handlefrihet når det gjelder boliger, gitt at tildeling av plasser i skjermet avdeling forbeholdes de riktige gruppene.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

3.2.2 Dagens boligmasse

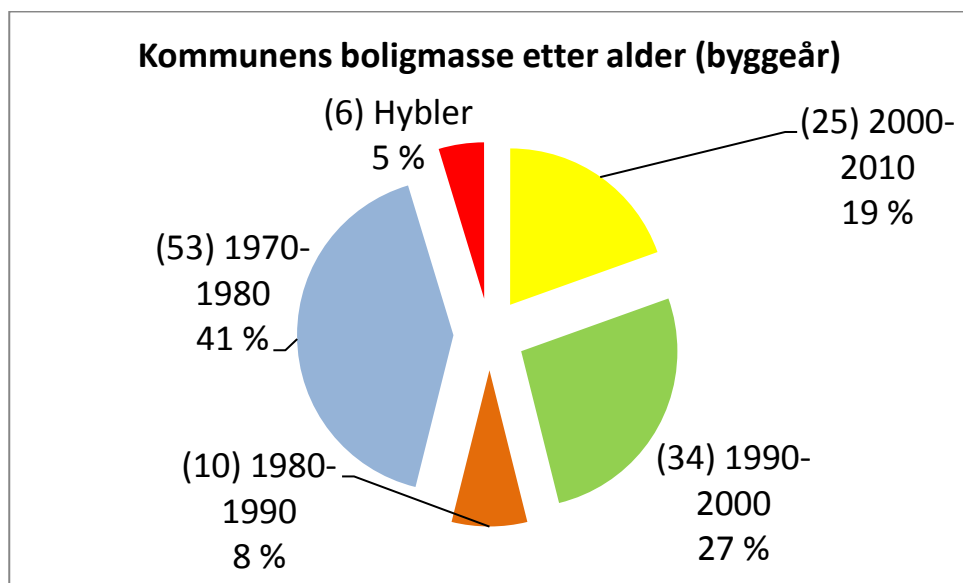
Fargekoder viser periode for oppføring/rehabilitering.

2000- 2012	1990 - 2000			1980 - 1990		1970 - 1980	Årsverk
	Buv	Bør	Ven	Ekl	Vig		
Type bolig						Merknader	
Omsorgs-bolig	5		21			Vennatunet + Tangentunet omsorgssenter. Behov for tilrettelegging, aktivisering og trygghet. Ofte pleietrengende. Fast tilknyttet personell deler av døgnet. Sannsynligvis KOSTRA-rapportert som HDO.	3,2 Samlet for Vennatunet , Tangentunet og TOBB oms.bolig innskudd
Omsorgsbolig innskudd	16					TOBB. Livsløpstandard. Kommunen har tildeling. Behov for tilrettelegging, aktivisering og trygghet. Fast tilknyttet personell deler av døgnet.	
Omsorgs-hybler		6				Pleietrengende, men ikke som sykehjemspasienter. KOSTRA-rapportert som HDO	
Oms.bol, psyk utv.hemm.		4				Leiligheter med oppfølging fra bofellesskap	
Bofellesskap, psykisk utv.hemm.		9				Gullhaugtun 4 stk, Meieribakken 5 stk, hvorav 1 er avlastning. M-bakken KOSTRA-rapp som HDO	5,3 + 12,4 (1 aktiv nattevakt)
Trygde-boliger		28	6	1		Eldre med behov for tilrettelegging, men klarer det meste selv, ca 8 av disse har livsløpstandard	
Utleie-boliger	15			2		Rus, psykiatri, økon. vanskeligstilte, bostedsløse	
Klippen	1					Er per i dag i utleiebolig i Buvika, ikke egnet. Stort hjelpebehov. KOSTRA-rapportert som HDO	10,33 (1 aktiv nattevakt, 1 passiv)
Flyktn.bolig	4	8			2		
Totalt 128	41	55	27	3	2		
%-andel sone	32 %	43 %	21 %	2 %	2 %		

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Det er i alt 128 boliger, inkl 6 hybler. Av disse er 101 brukt av de målgrupper denne analysen omfatter, altså eldre og psykisk helse, inklusive sosialt vanskeligstilte, rus og bostedsløse. Boliger til utviklingshemmede og flyktninger er holdt utenfor. Dersom en medregner bare eldreomsorgen er antallet 86.

Boligene (128) har ujevn funksjonalitet, mye av variasjonen henger sammen med ulike boligstandarder på tidspunktet de ble bygget. Oppsummert vises andelen av boliger etter hvilket 10-år de ble bygget i figuren nedenfor.

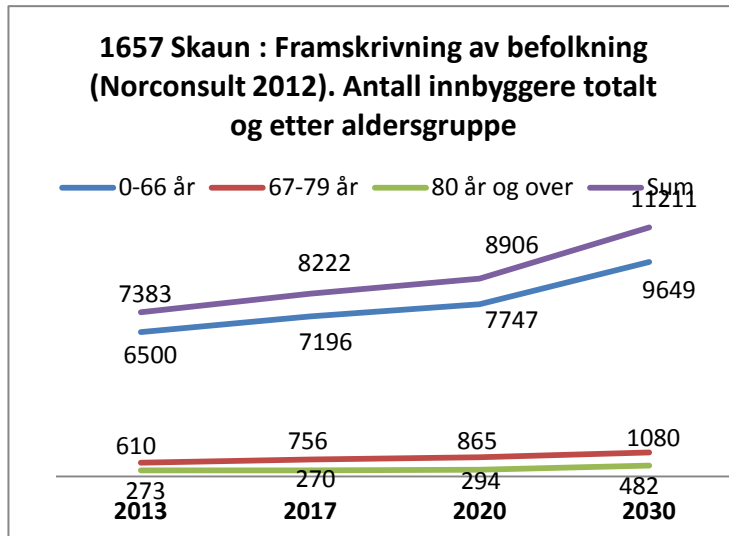

De nyeste boligene (bygget etter 2000) utgjør knapt 1/5 av alle. Noe over 1/3 (34) stammer fra '90-tallet. Det er kanskje kritisk at hele 53 boliger (41 %) stammer fra '70-tallet.

Sonefordelingen framgår nederst i tabellen. 32 % av boligene ligger i Buvika, 43 % i Børsa, 21 % i Venn. Ubetydelige andeler ligger i Viggja og Eggkleiva. Et nybyggprogram vil endre dette mønsteret. Det er et klart krav at den delen av boligmassen som skal kunne levere hjemmebaserte tjenester døgnet rundt må ligge sentrumsnært med kort vei til sykehjemmet og hjemmetjenestens base.

4. FRAMSKRIVNING AV BOLIGBEHOV

4.1 Befolkning

Norconsult har beregnet en egen framskrivning for kommunen. Figuren illustrerer et sammendrag av tallene som viser meget sterk vekst i befolkningen. Denne framskrivningen gir sterkere vekst enn tilsvarende tall fra SSB, men kommunen fester mest lit til Norconsult sine tall, så de benyttes videre.

Veksten har vært der over tid, og fortsetter og forsterkes fram mot 2030. Innflytting er hovedårsaken til vekst. Det vises også til tabellen nedenfor med dekningsgrader/andel av aldersgruppene som får tjenester.

Økningen i unge og yrkesaktiv alder (under 67 år) vil gi økte skatteinntekter, men krever innsats

på kostnadskrevenende politikkområder som skole, barnehage, arealpolitikk, kultur, næring for å nevne noen. Voksesmertene har allerede begynt å melde seg, og vil forsterkes.

4.2 Utvikling i befolkning og antall brukere

I det videre ønsker vi å koble folketall og antall brukere av tjenester. Grunnlaget er KOSTRA-tall som vist i tabellen:

Dekningsgrader – brukerrater	Skaun 2012	Skaun 2011	Skaun 2010	Sør- Trønd. 2012	Landet uten Oslo 2012
Andel mottakere av hjemmetjenester, pr 1000 innb. 0-66 år	16	(50*)	(41*)	17	20
Andel mottakere av hjemmetjenester, pr 1000 innb. 67-79år	60	78	54	70	74
Andel mottakere av hjemmetjenester, pr 1000 innb. 80 år+	289	294	300	327	341

*Tallet er feilrapportert i KOSTRA og benyttes ikke.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Kommunens aktører opplyser at KOSTRA 2011 og 2010 er feil for gruppen 0-66 år. I det videre brukes derfor 16 pr 1000 innb i 2012 som gyldig tall. Dette innebærer at antall brukere i gruppen pr i dag er 104. Dersom denne raten holder seg vil det være 115 brukere i 2017, 124 i 2020 og 154 i 2030.

67-79 årsgruppen er viktig å følge ekstra godt med på, fordi gruppa rekrutterer et økende antall brukere til psykisk helsehjelp i tillegg til de tradisjonelle somatiske sykdommene og livstilssykdommene, samt vanlig økt dødelighet. I denne gruppen finner vi en stor gruppe brukere som har hatt tjenester gjennom psykisk helse i yngre alder, en del av disse vil ha nesten livslang brukerkarriere. En del får psykogeriatriske problemer. Et godt råd til kommunene er å satse mye på forebyggende lavterskeltiltak i denne gruppen. Dersom en ikke lykkes med det får det store konsekvenser når gruppen kommer opp i 80 år+.

Økningen i gruppen 67-79 skal bli på $(1080-610)=470$ (77 %) fram til 2030. Veksten kommer umiddelbart og fordeler seg jevnt i hele perioden. Pr i dag er det (siste 3 år i snitt) om lag 40 hjemmetjenestebrukere i gruppen (64 pr 1000 innbyggere). Dersom denne brukerraten holder seg vil antallet brukere i gruppen være om lag 50 i 2017, 55 i 2020 og 63 i 2030. Alt i alt blir dette en økning på 23 = 57,5 % fram til 2030.

Økningen i 80 år+ går fra 273 innbyggere i dag til 482 (+209, +77 %) fram til 2030. Men Skaun får et pusterom fram til 2020, det er først da veksten blir noe å ta hensyn til. Tida fram til da må brukes svært godt. Når veksten i 80 år+ tiltar, samtidig med at en har den jevnt sterke veksten i yngre grupper krever at omsorgstrappa og organisasjonen er i toppform fra 2020. Pr dato er det 294 hjemmetjenestebrukere i snitt pr 1000 innbyggere siste 3 år, det vil si at hjemmetjenesten har om lag 80 brukere over 80 år. Dette tallet skal holde seg ganske konstant fram mot 2020. De neste 10 årene fram til 2030 skal antallet vokse til 142 (+62, +78 %).

Oppsummering av antall brukere basert på brukerrater pr 1000 innbyggere i KOSTRA vises i denne tabellen:

Hjemmetjenester, inkl HDU og flyktninger	2013	2017	2020	2030
<67 år	104	115	124	154
67-79 år	40	50	55	63
80 år+	80	79	86	142
Sum hjemmetjenester	224	244	265	359
Sykehjem	53	51	51	51
Sum antall brukere *	277	295	316	410

*Tallene kan avvike fra kommunens egne pr dato fordi brukerratene er beregnet ved hjelp av gjennomsnitt siste 3 år. Tallgrunnlaget er hentet fra KOSTRA, der skilles det ikke mellom eldreomsorg, sosialt vanskeligstilte og flyktninger.

Antall brukere vil øke fra dagens om lag 277 til 410 i 2030. 224 mottar hjemmetjenester pr i dag. De første 4 årene øker antallet med 20, ytterligere 21 fram til 2020. Deretter kommer svært sterk vekst fram til 2030 med 359.

Vi har holdt antall i sykehjem konstant i tidsrommet. Se drøfting under.

4.3 Framskrevet behov for boliger

Nedenfor estimeres boligbehovet med ulike metoder. Avslutningsvis trekkes konklusjon.

Det er viktig for Skaun kommune at en utvider perspektivet for boligdelen av omsorgspolitikken, jfr. kapitel 1.2. Anledningen er god for å ta nye grep fordi en både skal fornye planverket for arealer og omsorgs- og boligpolitikk. Jeg legger derfor til grunn at Skaun kommune vil modernisere omsorgstrappa slik at HDO blir en integrert del. Boligbygging vil da begrunnes enten i demografisk utvikling eller i HDO i kapasitetsmix med sykehjemmet.

4.3.1 Basis dagens dekningsgrad og endring i demografi

Pr dato har kommunen 101 boliger til å dekke behov som hjemmetjenestens 224 brukere har, = dekningsgrad på 45 %. Vi har da holdt flyktningeboliger og boliger til utviklingshemmede utenfor, men de 6 hyblene til eldre er medregnet som fullverdig bolig, samme gjelder boliger til sosialt vanskeligstilte. Dette skyldes at disse gruppene er inkludert i KOSTRA-tallene som vi benytter som grunnlag. Dersom vi (forenklet) regner dagens boligdekning som tilfredsstillende bør antall boliger utvikles slik:

Antall boliger totalt knyttet til antall brukere i	2013	2017	2020	2030
Basis antall brukere totalt	101	110	119	162
Basis antall brukere 67 år +		109	119	173
Basis antall brukere 80 år +		100	109	179
Antall boliger, anbefalt antall i videre analyse		110	120	175

Tabellen viser at dagens antall på 101 må økes til 110 i 2017, ytterligere til 119 i 2020 og 162 i 2030 når vi benytter totalt antall brukere av tjenester som grunnlag. Dersom vi tar utgangspunkt i bare brukere over 67 år blir antallet ganske likt fram til 2020, men blir betydelig høyere (173) i 2030. Samme gjelder dersom beregningen bygger på bare gruppen 80 år + (179 i 2030).

Med basis i vår nøkkeltallsdatabase beregnes at boligbehov i gruppen under 67 år vektet med 1/10-del av samlet boligbehov. 67-79 årsgruppen vektet med 2/10-deler, mens gruppen 80 år+ vektet med 7/10-deler. Den eldste aldersgruppen er altså desidert den viktigste premissleverandøren. En offensiv anbefaling tar høyde for dette, se nederste linje i tabellen: 110 boliger pr 2017, 120 pr 2020 og 175 pr 2030.

4.3.2 Basis: endret kapasitetsmix mellom HDO og sykehjem

Dagens sykehjemskapasitet (22,5 %) er ganske høy, men det er til gjengjeld lite HDO. Skaun anbefales å endre dagens mix ved først å etablere et kraftfullt boligtilbud med mulighet for heldøgns hjemmetjenester og ambulerende nattevakt, og deretter trappe ned sykehjemskapasiteten til 40-45 plasser. Dette forutsetter at sykehjemmet spesialiseres innen demensomsorg, palliativ omsorg, korttidsplasser og spesialiteter som følger av samhandlingsreformen.

Eksempel: Øyer kommune har litt færre innbyggere enn Skaun (5100 pr 2013), men de har nesten identisk antall brukere i 67-79 og 80 år + gruppene. I likhet med Skaun er Øyer tilflyttingskommune. De drifter

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

omsorgstjenesten svært ressurseffektivt med en kapasitetsmix mellom sykehjem og HDO på 40 plasser i sykehjem og 32 plasser i HDO (55/45 %) Pleietyngden i sykehjem er over gjennomsnittet for andre kommuner, pleietyngden i HDO er økende og nærmer seg samlet veiet nivå på 3 (skala 1-5 der 5 er helt hjelpetrengende).

Skaun anbefales å gå videre med plan om å etablere en mix med 60/40 % sykehjem og HDO innen 2017, hvilket tilsier å realisere om lag 30 boliger med mulig heldøgns hjemmetjeneste og samtidig trappe sykehjemmet ned til 45 plasser som tilsvarer dekning på 16,7 % av antall 80 år+. HDO-dekningen vil være 11 %, til sammen 26,7 %.

Denne mixen er betydelig mer ressurseffektiv, og krever bevisst bruk (praksis for tildeling). For hver sykehjems plass en erstatter med HDO ligger det besparelser på mellom 150 – 350.000 kroner. Perspektivet for dette estimatet skal også utvides til å gjelde alle brukere som unngår sykehjem som følge av mestring fram til livets slutt i HDO. Perspektivet blir da at kommunen vil forhindre mange millioner i utgiftsvekst.

Fra 2020 fram til 2030 må kapasiteten økes. Det anbefales å holde sykehjemsdekningen på om lag 17 %. Dette tilsvarer en økning i antall plasser slik at antallet kommer opp i 75-80 plasser samlet. Denne kapasiteten utfylles med boliger tilsvarende 15 % dekning, til sammen 32 %.

4.3.3 Utfasing av gamle boliger

Tabellen i kap 2, dagens boligmasse, viser at i alt 53 boliger er oppført/rehabiliterert på '70-tallet. Ytterligere 10 er oppført på '80-tallet. 34 boliger stammer fra '90-tallet, 25 stammer fra 2000-2010. Alt i alt antas at mange av boligene ikke svarer til kravet om omsorgseffektivitet. Det er bare lokalkunnskap som kan belyse hvor stor andel som bør fases ut. Utfasede boliger som skal erstattes kommer altså i tillegg til det antall boliger som er beregnet behov for ovenfor.

4.3.4 Oppsummering

Alt i alt anbefales å bygge ut kapasiteten slik tabellen viser:

Alternativ	2013	2017	2020	2030
Anbefalt antall med basis i demografi	101	+10	+9	+37
Anbefalt endringer med basis i kapasitetsmix	0	+30	+0	+25
Anbefalt vekst totalt	0	+40	+9	+62
Totalt antall boliger	101	141	150	212
Nybygg som følge av utfasing av gamle		?	?	?

Fram til 2017 bør det planlegges for 40 nye boliger. Deretter bygges ytterligere 9 fram til 2020. I perioden fram til 2030 må det tas høyde for ytterligere 62 boliger. Nybygg som følger av utfasing av gamle boliger er ikke estimert, men kommunens aktører kjenner teknisk status i boligene og vil selv kunne korrigere for utfasing.

Forutsetningen for disse beregningene er at sykehjemskapasiteten holdes konstant.

4.3.5 Andel av boligmassen som forventes driftet med heldøgns tilbud

Alle som bor i HDO vil ikke trenge heldøgns tilbud. Hvor stor andel må en regne med skal ha heldøgns tilbud?

Grunnlaget for å tildele bolig skal være at boligen utløser egenomsorg og utsetter/erstatter behov for sykehjem. Det betyr i praksis at kommunen skal tildele bolig før heldøgnsbehovet oppstår. Konsekvensen av dette vil være at HDO-kapasiteten er brukt av en mix av brukere med lette, middels og tunge behov funksjonstap

Basert på vår nøkkeltallsdatabase fordeler HDO-brukerne seg slik etter grad av funksjonstap: (n=1996 brukere).

Lette	Middels	Tunge
31 %	39 %	30 %

Aldersfordelingen kan forventes å bli slik:

Under 67 år	67-79 år	80-90 år	90 år+
18 %	16 %	44 %	22 %

Behov for heldøgns tilbud inntreffer som regel for brukere med middels og tunge behov. Plutselige hendelser kan ramme i alle grupper. Forenklet kan det forventes at sykehjemmet vil dekke behov for 15-20 % av befolkningen over 80 år, mens HDO vil dekke behovet for 10-15 %.

Et annet nøkkeltall er at ca 30 % av alle med middels og tunge funksjonstap og som bor i HDO faktisk vil etterspørre heldøgns tjenester før eller senere, i kortere eller lengre tidsrom. Ut i fra tabellen ovenfor utgjør gruppen 39 % +30 % =69 %, tilsvarende om lag 70 av de 101 i alt pr i 2017. Men alle vil ikke etterspørre heldøgns tjenester samtidig. For enkelhets skyld forutsetter vi (med betydelig usikkerhet) at halvparten av gruppen har dette behovet samtidig.

Det gir følgende estimat for hvordan hjemmetjenesten bør planlegge å dekke behovet:

	2017	2020	2030
Antall boliger som planlegges for heldøgns tilbud	27-40	29-44	48-72

4.3.6 Hjemmeboende med demens

En må regne med at demens vil ramme en god del av de som får tilbud i HDO i framtida. Noen vil greie seg lenge hjemme fordi de bor sammen med andre som kan samspille med hjemmetjenesten. De som bor alene vil utgjøre en utfordring for seg selv, omgivelsene og kommunen. Det tilrås at nybygg tar høyde for at 15-20 boliger kan samdriftes etter liknende opplegg som bokollektiv for brukere med middels framskreden demens.

Som nevnt i kapittel 2.2 er det gunstig at en utvider kapasiteten i skjermet avdeling i sykehjemmet. Denne kapasiteten må forbeholdes de som har langt framskreden demens og som av den grunn også har betydelig somatisk svikt.

4.3.7 Lokalisering

Heldøgnelementet kan leveres gjennom stasjonær eller ambulerende nattevakt. Hver nattevakt koster om lag 1,1 – 1,2 mill kr år, og det er et krav at antall stasjonære vakter begrenses. Nattevakt i HDO-tilbudet må ivaretas av ambulerende vakter. Dette krever lokalisering i kommunesenteret Børsa. Det kan selvsagt ikke forhindre at beboere i boliger andre steder også kan få behov for heldøgns tilbud, men det er viktig å sikre at hovedtyngden ligger nært basen for hjemmetjenester og sykehjemmet.

Et utgangspunkt for å estimere hvordan lokalisering bør fordeles kan hentes fra estimatet for andel av boligene som må forventes å driftes med heldøgns tjenester. 27-40 boliger/brukere kan forventes å etterspørre heldøgns tjenester i kortere eller lengre tidsrom i 2017. Utfordringen er at vi ikke kan forutsi hvilke brukere dette vil gjelde (på individnivå). For å være sikker på at vi fanger opp hovedtyngden betyr det at ca 2/3 av boligmassen bør lokaliseres i Børsa. 50 % av de som bor i boligene vil trenge heldøgns tjenester før eller senere. De som ikke har behov for heldøgns tjenester vil mot livets slutt etterspørre tjenester opp mot gjennomsnittlig 10-12 timer/uke før eller senere i kortere eller lengre tidsrom.

4.3.8 Forvaltning

Det kreves god forvaltningspraksis for å oppnå de resultater som forventes. Pr i dag er tildeling av tjenester og boliger noe fragmentert. De tre enhetslederne i Helse, mestring og omsorg har tildelingsansvar for tjenester innen sine felt, sykehjemsplasser tildeles av inntaksteam, boliger tildeles av boligfordelingsteam. Kommunen bør vurdere å samle oppgavene i ett ledd av fire hensyn; profesjonalisering i forhold til myndighetskrav knyttet til forvaltning, habilitet og standardisering/likebehandling. Det siste forholdet er at det må jobbes med å styre brukerne til riktig trinn i omsorgstrappa. Det har store konsekvenser å tildele tjenester feil, særlig dersom det innebærer tjenester på for høyt omsorgsnivå.

Alt dette krever profesjonalisering.

4.3.9 Velferdsteknologi

Velferdsteknologi vil få stor betydning i årene som kommer. Siste stortingsmelding ⁴ konkretiserer dette, og myndighetene forutsetter nå at kommunene går foran og tar i bruk teknologi som forsterker egenomsorg og avlastar pårørende. Skaun må lage en plan for implementering i private hjem, egen boligmasse og i sykehjemmet. KS har etablert en nettportal som er et veikart ⁵ for velferdsteknologi som kan være et sted å starte.

Eksempel: Velferdsteknologi kan gjøre det mulig å redusere antall stasjonære nattevakter i sykehjemmet til fordel for økning i ambulerende kapasitet. Teknologi tas da i bruk for forsterket tilsyn med kameraer og sensorer, sporingsteknologi, vaktsentral, samband med videre. Kostnadsvirkning av slike tiltak er omfattende, men ikkekalkulert for Skaun så langt.

⁴ Stortingsmelding nr. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg

⁵ <http://www.ks.no/tema/Helse-og-velferd/Velferdsteknologi/Veikart-for-velferdsteknologi/>

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Private hjem og kommunens boliger kan med fordel utstyres med infrastruktur som gjør det enklere å implementere teknologi når det skulle trenge.

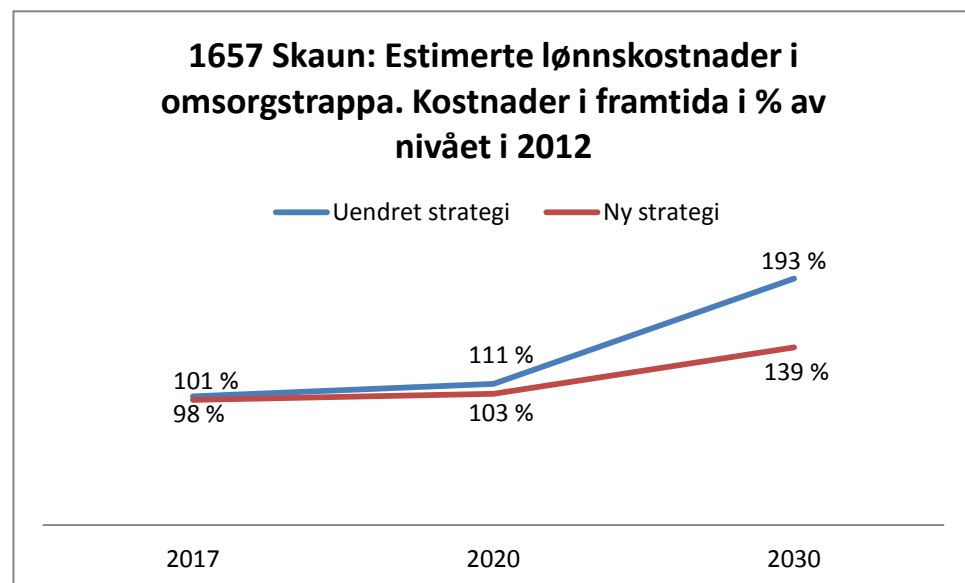
4.3.10 Organisering

Det er ikke et krav om at kommunen ene og alene skal stå for boligbyggingen. Det anbefales å gå i dialog med private aktører og Husbanken for å utvikle gode eierskapsløsninger som samtidig sikrer god måloppnåelse.

4.4 Økonomiske konsekvenser av ny politikk

Kostnadsbildene framover er veldig sensitiv for endringer i kapasitet i de ulike delene av omsorgstrappa. Dette henger sammen med at tiltakene er personalintensive, og at lønnsnivået er høyt. Konsekvensene av dette er blant annet at kommuner som ikke reagerer raskt nok på krav til endret kapasitetsmønster i omsorgstrappa vil komme svært skjevt ut når eldrebefolkningen øker raskt i antall. Kurven for uendret strategi i figuren nedenfor illustrerer dette på en god måte.

Figuren baserer seg på foreslått utbygging av omsorgsboliger og kapasitet i sykehjem. På kort sikt er effekten beskjeden, pr 2017 vil vi ha kostnader omtrent som i dag, men vi unngår utgiftsvekst som ellers ville kommet

fordi sykehjemmet ville ha fått ytterligere økt press på kapasitet og kostnader.

Framover mot 2020 begynner gevinsten av ny politikk å merkes. Vi greier oss med kostnader på 3 % mer enn dagens nivå, mens det ellers ville blitt 11 % dyrere.

Deretter, fram mot 2030 kommer den store veksten i antall eldre, og de økonomiske effektene av ny politikk blir omfattende. Antall eldre 80 år+ skal øke

fra 294 i 2020 til 482 i 2030 (+64 %), men kostnadene øker bare med 39 % i forhold til dagens nivå og bare 36 % av nivået i 2020.

Årsaken til at kostnadsveksten bremses er omtalt i kapittel 1.2 ”Effektivitet og ressursbruk – hovedproblemstillingen”. Det gjelder altså å sette sammen brikkene slik at omsorgstrappa blir så fleksibel som mulig. Plasser i sykehjem gir ikke mulighet for fleksibel tjenesteyting. Derimot er det stor fleksibilitet i boliger som er tilrettelagt for alle slags typer livsførsel – fra å være funksjonsfrisk til å være fullt avhengig av andres hjelp. Sett fra kommunens side er det umulig å vite hvem som vil greie seg uten hjelp og hvem som vil ha hjelpebehov.

Ved å bygge et stort antall boliger minimaliseres problemet – fleksible hjemmetjenester gjør jobben der behov oppstår.

5. BOLIGER FOR MENNESKER MED UTVIKLINGSHEMMING

5.1 Brukergrunnlaget

Nedenfor omtales brukergrunnlaget uten identifisering av enkeltpersoner. Det er likevel ikke til å hindre at det kan være mulig å spore enkelte individer, og det anmodes om forsiktig bruk av opplysningene. Vi har brukt data slik de er oppgitt fra kommunens aktører. Ved dialog framkommer at en del opplysninger trenger ajourhold i journalsystemet. Det tas altså et visst forbehold her, uten at vi ser at usikkerheten svekker materialet vesentlig.

Det er innhentet opplysninger om i alt 29 brukere med spesielle behov. De fleste har psykisk funksjonshemming, noen har fysisk funksjonshemming. Drifta av tilbudene til disse brukerne er organisert slik at bofellesskapene Gullhaugtun, Meieribakken og Klippen har ansvar for egne brukere og et antall som bor i andre boliger. Et antall yngre og noen voksne bor i foreldrehjemmet og har altså privat tilbud supplert med kommunale tjenester. Sykehjemmet har ansvar for en bruker med forsterket tilbud.

Tilbudene har en økonomisk ramme for lønn i turnus⁶ i 2012 på 23,5 mill kr, hvorav 8,4 mill kr ble dekket av staten gjennom refusjonsordningen for ressurskrevende brukere. Den kommunale egenfinansieringen var altså 15,1 mill kr pluss ledelse, merkantile stillinger og andre driftsutgifter, kapitalkostnader med videre. Korrigert for det forsterkede tilbudet i sykehjem for en bruker er brutto turnuskostnader for de øvrige 19,4 mill kr, statsrefusjonen er 5,9 mill kr, netto kommunal kostnad er 13,5 mill kr.

Tjenestene de får utgjør til sammen 1226 timer pr uke, tilsvarende 34,6 årsverk ekskl. nattevakter. 51 % av tjenestene ytes i form av praktisk bistand, 23 % er sykepleietjenester. Øvrige tjenester er støttekontakt, omsorgslønn med videre. Tjenestene som ytes brukeren i sykehjem kommer i tillegg, men er ikke registrert i vedtak.

6 har dagtilbud. 4 yngre brukere har tjenester fra pårørende med omsorgslønn, til sammen 25 timer/uke. 5 brukere har avlastning med til sammen 135 timer pr uke. I alt 12 brukere har behov for aktiv nattevakt, 1 kan greie seg med passiv nattevakt, mens de resterende ikke har behov for nattevakt.

Gjennomsnittsalderen er 36 år. Antall ungdommer under 20 år er i alt 7, det skal planlegges for bosetting av disse. I alt 15 er mellom 20 og 49 år, mens i alt 6 brukere er i alderen 50-67 år.

⁶ Forbehold om beregning av økonomisk ramme, blant annet om støttekontakt, omsorgslønn med videre er med i summene eller ikke. Usikkerheten har ikke betydning for premisser og konklusjon.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Brukernes samlemål for pleietyngde (IPLOS-skala 1-5) er slik at 9 brukere har lettere funksjonstap (snitt 1,45), i alt 13 brukere har middels funksjonstap (snitt 2,7) og 7 har store funksjonstap (snitt 4,1). 2 brukere er ikke kartlagt og antas å ha lettere funksjonstap da de greier seg uten tjenester bortsett fra kommunal bolig.

Funksjonsevne knyttet til adferd er slik at i alt 5 brukere ikke har problemer med adferd. 3 brukere har små problemer som ikke krever tjenester for å kunne styres. De resterende 21 brukerne har adferdsproblemer som krever personhjelp for å kunne styres (snitt skår på 3,75). 4 av disse har skår på 5 som innebærer svært store adferdsvansker som i mange tilfeller også kan være forbundet med fare for sikkerhet for omgivelsene.

En bruker har vedtak om 2:1-bemanning, to brukere har 1:1 og en har vedtak om 0,5:1-bemanning.

Skaun kommune ønsker svar på om tjenestene til disse brukerne kan produseres med bedre ressursutnyttelse enn pr i dag, uten å svekke kvaliteten.

5.2 Kostnadsbilder

5.2.1 Brukernes behov utløser tidsbruk

Ressursbehovet for drift av tiltak for mennesker med utviklingshemming eller sterke fysiske funksjonsnedsettelse påvirkes mest av kjennetegn ved brukerne, det vil si deres behovsbilde. Dette kartlegges ved hjelp av IPLOS funksjonsvurdering (ADL-Aktiviteter i Daglig Liv) på skala 1-5, i alt 17 behovsindikatorer kartlegges. Dette omfatter både fysisk og kognitiv svikt, for eksempel evne til forflytning inne og ute, lage mat osv, samt hukommelse, sosial deltakelse osv. Basert på statistiske gjennomsnitt kan vi grovt sett regne at hver nummerisk økning av verdi med 1 utløser behov for tjenester tilsvarende 1,5-2 timer pr uke, gitt at funksjonssvikten er såpass at det er behov for personhjelp.

Eksempel: brukeren har tidligere vært kartlagt til verdi 2 på utendørs mobilitet og har greid seg uten personhjelp. Men funksjonen svekkes og får nå verdi 3. Denne forandringen i funksjonsevne utløser behov for 1,5 timer bistand i forbindelse med forflytning utendørs. Beregningen er et gjennomsnitt og på ingen måte universelt gyldig. For eksempel kan det påvirkes av hvilket behov for forflytning brukeren har, noen har stort behov og andre har lite behov. Bruk av tekniske hjelpemidler kan også påvirke. Slike beregninger er altså veiledende, og kan benyttes til meningsfylt simulering av kostnadsbilder for drift.

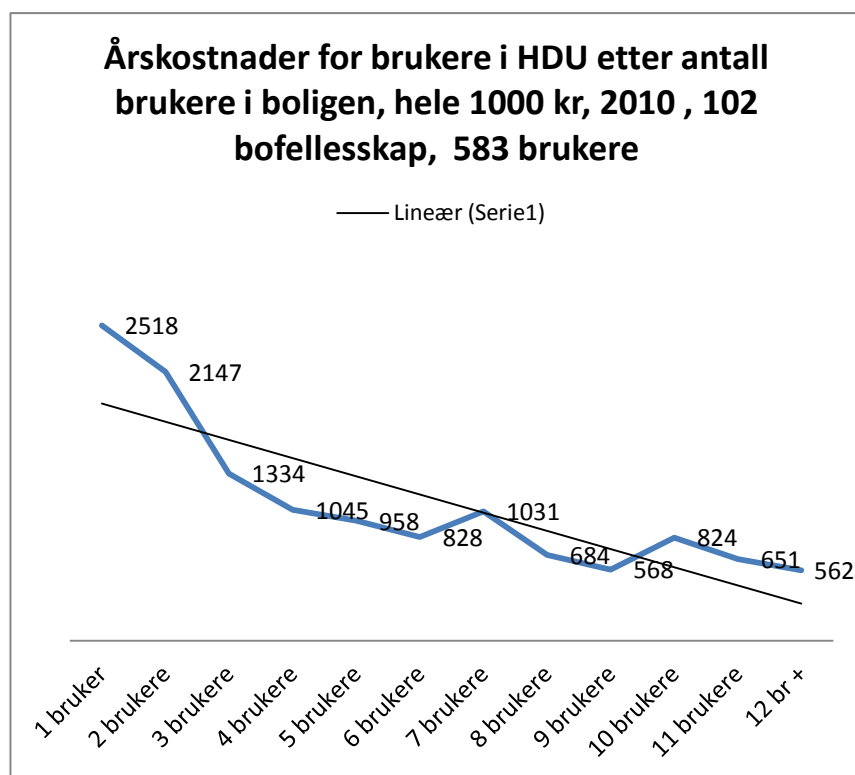
5.2.2 Stordriftsfordeler, smådriftsulemper og organisering

Ressursbehovet påvirkes også av størrelsen på bofellesskapet. Figuren nedenfor viser dette tydelig.

Drifts- og ressursanalyser i en rekke kommuner er kilde. Vi måler sum lønn i turnus inklusive pensjon, arbeidsgiveravgift, alle tillegg, vikarer osv, fratrukket refundert sykelønn og andre refusjoner. Nattevaktskostnader inngår også. Tallene tar ikke hensyn til statlig refusjon.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Drift med 1 bruker koster 2,5 mill kr pr årlig i snitt, mens snittet for boliger med 4 brukere ligger litt over 1 mill kr. Det er altså stor effekt av å øke antall brukere fra 1 til 4.

Deretter synker årskostnadene til 0,68 mill kr for 8 brukere. Dersom en har 12 brukere eller flere estimeres kostnadene til 0,56 mill kr pr bruker.

Hva skyldes dette?

Grunnen til at årskostnadene synker med økende antall brukere er at drifta blir mindre sårbar for smådriftsulemper og at en får til å ta ut samordningsgevinster. Et godt eksempel er at tilfeldig kort sykefravær kan kompenseres innenfor turnusen i stedet for med innleie.

I tillegg lar det seg gjøre å utnytte samordningsmuligheter. Som eksempel nevnes brukere med potensielle store behov for tjenester knyttet til adferd.

Adferdsavvik må møtes med personale når det oppstår, men kan i stor grad forebygges ved tilstedeværelse uten at brukeren må ”skygges”. Vedtak om 2:1 og 1:1-bemanning er som regel begrunnet med potensielt adferdsavvik, men uten at det kreves at personalet er dedikert. I daglig drift gis det større mulighet til å fylle kapasitetskravet når antall brukere økes fordi kapasitet kan sambrukes.

Enkelte framhever også at større enheter gir bedre muligheter til å gjøre spontane ting sammen med brukerne fordi det lar seg gjøre å disponere mannskapet mer fleksibelt. Det samme gjelder muligheter til å gjennomføre faglig opplæring uten nødvendigvis å måtte leie inn vikarer time for time.

Samordningspotensialet er avhengig av god organisering. Det samlede potensialet kan estimeres ved å benytte figuren. Det bakenforliggende tallmaterialet har med seg alle typer brukere, både de med små behov og brukere med store ressurskrevende adferdsavvik. Slike brukere er med i så å si alle grupper i figuren. Den lineære trendlinjen uttrykker at kostnadene ved å drifte med 4 brukere utgjør 42 % av drifta med 1 bruker. Med 8 brukere er kostnadene redusert til 27 %.

5.2.3 Kostnadsbilder i Skaun

Alle kostnader som omtales er regnskapsførte kostnader i 2012. Tallene er turnuskostnader, ekskl. ledelse og merkantilt personell, fratrukket refundert sykelønn og andre refusjoner. Drifta av spesialtiltak i sykehjemmet har høye kostnader på 4,1 mill kr pr år, og gjelder en bruker. Årlig nettokostnad for kommunen er 1,6 mill kr.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

Dette er ineffektiv ressursbruk isolert sett, men kjennetegn ved brukerbehovene gjør det nødvendig. Kommunens aktører mener det ikke er aktuelt å lokalisere tiltaket sammen med andre tiltak. Når det legges til grunn står kommunen i en tvangssituasjon, med mindre en kan samarbeide med andre kommuner om tilsvarende brukere.

Drifta av Klippen er også uholdbar. Brutto kostnad er 6,8 mill kr, nettokostnad for kommunen er 3,9 mill kr. Det har vært gjort framstøt mot andre kommuner for å få til samarbeid om tilsvarende krevende brukere uten at dette har ført fram. Tiltaket må samlokaliseres med nybygg.

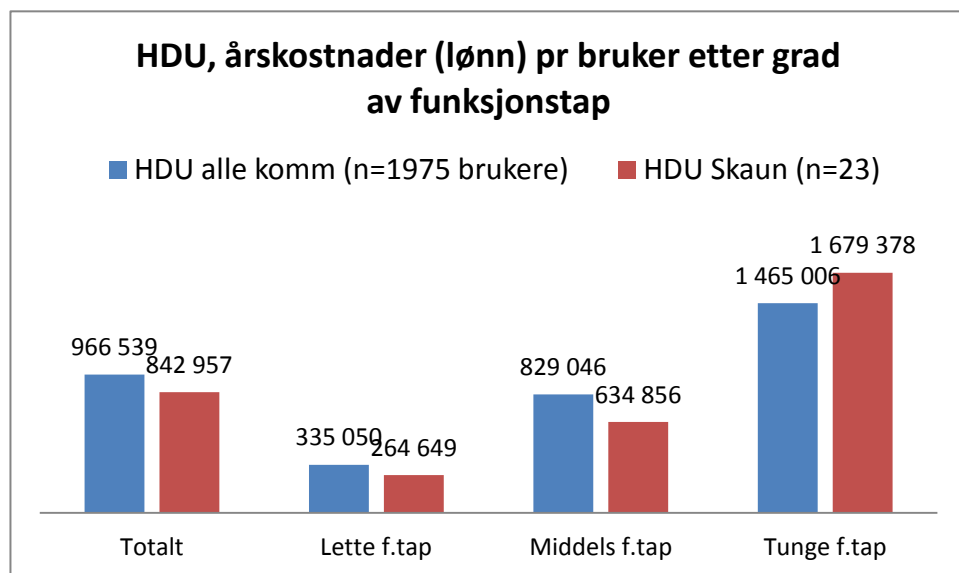
Drifta av Gullhaugtun har sum lønn i turnus 2012 på 3,8 mill kr. Drifta omfatter 4 brukere i selve bofellesskapet, samt ytterligere 5 brukere som har tjenester i tilknyttede leiligheter, en har bistand hjemme periodevis. Til sammen er det 9 brukere og årskostnaden i 2012 pr bruker er 0,42 mill kr. Dette er noe lavere enn gjennomsnittet for bofellesskap med tilsvarende antall brukere i figuren. Samlet gjennomsnittlig pleietyngde er 2,3, men med ganske stor spredning i behov totalt sett og i mønster brukerne i mellom. Dagens brukersammensetning har driftsfordeler ved positive overrisslingseffekter fra brukere med store behov til brukere med avgrenset behov. Det skjer altså samordning i stor grad.

Drifta av Meieribakken har sum lønn i turnus i 2012 på 8,78 mill kr og omfatter 4 brukere. Årskostnaden pr bruker i 2012 er dermed 2,2 mill kr mot gjennomsnittet for boliger med 4 brukere i figuren, litt over 1 mill kr. Meieribakken har altså merkostnader på 1,2 mill pr bruker sammenliknet med andre tilsvarende bofellesskap. Gjennomsnittlig pleietyngde er 4,0, dette skyldes store funksjonsnedsettelse. En unormal stor andel av tjenestene ytes som sykepleie. En av brukerne fra Gullhauglia har tjenester fra Meieribakken. En bruker med

tjenester fra eget hjem+avlastning flytter nå inn, og vil øke tjenestebehovet noe, selv om avlastning faller bort.

Det er altså kjennetegn ved brukerne som peker mot høye kostnader. I slike tilfeller er det avgjørende at samdrift (samlokalisering) kommer på plass for å utløse lavere kostnader.

Når vi ser på kostnadene knyttet til grad av funksjonstap viser figuren veldig tydelig at det er

tilbudene til de tyngste brukerne som trekker kostnadene opp.

Totalt sett har Skaun lavere kostnader enn snittet for alle undersøkte kommuner. Både lette og middels tunge brukere har lavere kostnader enn snittet. Men de brukerne som har tyngst behov har ressursvake løsninger

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

rundt seg, og koster altså betydelig mer enn gjennomsnittet som bygger på en fordeling av brukerne som vist i tabellen nedenfor.

	Lette brukere	Middels tunge brukere	Tunge brukere
%-andel alle	21 %	40 %	39 %
%-andel i Skaun	31 %	45 %	24 %

Som vi ser er Skaun ikke langt unna en gjennomsnittlig brukersammensetning, andelen lette og middels brukere er høyere, mens andelen tunge brukere er lavere. Det forklarer noe av det at Skauns gjennomsnittskostnader totalt ligger lavere enn hos de andre. Figurens budskap gir håp om at det skal være mulig å redusere Skauns kostnader vesentlig ved å løse opp i ineffektive tiltak for de tyngste brukerne og samdrifte med en fornuftig blanding av type brukere.

5.3 Framtidsløsning

Her omtales en foretrukket ny løsning, basert på vurdering av kjennetegn ved brukerne, dagens kostnadsbilder og ønskede endringer. Ny løsning omtaler ikke enkeltindivider, men kommunens aktører som har avgitt individdata kjenner materialet og kan føre det videre til planlegging.

I det videre ser vi bort fra enkelttiltaket i sykehjemmet.

5.3.1 Gullhaugtun fortsetter

Gullhaugtun er tilfredsstillende sammensatt av brukere, drifta kan fortsette uten større endringer. Vi forutsetter at det ikke tildeles leilighet til brukere med behov for nattevakt – Gullhaugtun skal driftes uten behov for nattevakt. Brukere som er der pr i dag og som eventuelt får behov for nattevakt senere må flytte.

5.3.2 Nytt tilbud for 13+7 brukere

De øvrige 20 brukerne tilbys nybygg som samlokaliseres slik at dagens drift av Klippen og Meieribakken med 5 brukere opphører. Tilbud etableres sammen med de øvrige 15 brukere med bygningsmessig nærhet som gjør det mulig å samordne drifta. Dette tilbudet omfatter også yngre som skal bosettes etter hvert, samt enkelte voksne brukere som pr i dag drar nytte av at foreldre og familie så langt har stått for tilbudet. Disse må inkluderes i planene slik at det er infrastruktur tilgjengelig når behovet oppstår. De har nesten ikke kommunale tjenester pr i dag, et kommunalt tilbud vil være ganske ressurskrevende, og må planlegges for samlokalisering dersom behovet oppstår. Alternativet er uønskede løsninger som likner på dagens drift av Klippen.

I tillegg bør det tas høyde for samlokalisering av avlastningstilbud og barnebolig.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

5.3.2.1 Kjernebolig med personalbase, barnebolig og avlastning

I alt 13 av de 20 har/vil få behov for nattevakt, inklusive voksne som pr i dag bor hjemme hos foreldre. Ytterligere en har et avgrenset behov for tilsyn på natt. Disse brukerne lokaliseres til tiltakets kjernebolig med personalbase.

Ressursmessig er de 13 brukerne å se på som to ulike grupper pr i dag. Den ene gruppen er de 5(6) brukerne i Meieribakken og Klippen som er svært ressurskrevende (6 inklusive bruker som snarlig flytter til Meieribakken). De betjenes pr i dag av 22,7 årsverk. De øvrige 7 har til sammen om lag 130 timer/uke, stort sett knyttet til støttekontakt, omsorgslønn, avlastning og dagsenter. Dette utgjør litt over 3,5 årsverk. Pleietyngden er på samlet om lag 3,3 (skala 1-5) og varsler betydelig behov for kommunale tjenester når dette skal på plass (familiebistand opphører). To brukere er allerede i søkefasen for bolig. 3 brukere er aktuelle for barnebolig/avlastning ut over dagens nivå. 1 voksen bruker er aktuell for bosetting når familiebistand opphører.

5.3.2.1 Tilsynsbolig med tjenester fra personalbasen

7 brukere har behov for begrenset tjenesteyting, pluss noe aktivt/passivt tilsyn. Bolig må lokaliseres med nærhet til personalbase som yter tjenestene. Et par av brukerne eier allerede sin egen bolig, andre trenger noe nytt og endring i situasjonen. Ingen vurderes som avhengig av nattevakt i rimelig lang framtid.

Tjenester pr i dag til gruppen er tilsvarende i overkant av et årsverk, altså ganske begrenset. Men potensialet er tilstede for at behovet kan endre seg.

5.3.2.2 Lokalisering og bygningsmessige krav

Nybyggene må lokaliseres med nærhet til hverandre, men institusjonspreg skal unngås. Velferdsteknologi tas i bruk fullt ut der det kan utløse bedre kvalitet på tjenestene, bedre sikkerhet og muligheter for samordnet drift uten smådriftsulemper.

Videre planlegging må ta høyde for hvordan en skal tilfredsstillе sikkerhetskrav og støyskjerming med inndeling av kjerneboligen i anlegg med mulighet for samordnet drift, samt hvordan tilsynsboligen kan integreres i dette på hensiktsmessig måte.

Lokalisering av hele anlegget vil profitere på nærhet til øvrige helsetjenester og sosiale tilbud. For eksempel ser vi eksempler på desentraliserte anlegg som pådrar seg store ekstrautgifter knyttet til å følge av brukere til helsebehandling, sosiale tilbud og offentlige etater. Dette må unngås.

5.4 Ressursbehov i nytt format

Alle unntatt brukerne ved/tilknyttet Gullhaugtun må ha nye vedtak når forutsetningene endres som foreslått. Dette innebærer tett samarbeid med brukere, pårørende, verger og andre berørte for å planlegge og til slutt komme fram til nye forvaltningsvedtak. Det knytter seg usikkerhet til hvordan det nye vil slå ut for den enkelte.

STYRINGSDATA FOR OMSORG - RUNE DEVOLD AS

5.4.1 Kjerneboligen, avlastning og barnebolig

Antall nattevakter kan reduseres med minst 1, muligens 1,5. Kostnadene for 1 nattevakt (1,8-1,9 årsverk) er på 1-1,2 mill kr, alt etter kompetanse. Det kan altså spares minimum 1,1-1,2 mill kr på nattevakter.

Turnus på dag-kveld for bistand til 13 brukere kan nå legges opp slik at en oppnår overrislingseffekter. Omfattende tilsynsbehov hos en del av gruppen kan dekkes med kapasitet som sambrukes i forhold til andre brukere i boligen og brukere som bor utenfor boligen.

Bakgrunns materialet i kap 4.2. viser at det er grunn til å forvente store samordningseffekter. Et litt forsiktig estimat vil være at gjennomsnittskostnadene pr bruker i kjerneboligen vil ligge på 0,5 – 0,75 mill kr. Det vil i så fall si at turnuskostnadene vil ligge mellom 6,5 – 9,75 mill kr for i alt 13 brukere. Kostnadene i Klippen + Meieribakken er 15,6 mill kr i 2012 til sammenlikning. I tillegg kommer kostnader til støttekontakt, omsorgslønn med videre.

Det er vanskelig å estimere mer detaljert enn dette inntil det er gjort mer klargjørende planlegging. En må blant annet også se på innfasing av avlastning, barneboliger, kapasitet for voksne med familieomsorg og så videre. Det viktigste i denne omgang er å sannsynliggjøre hvilket nivå kostnadene vil ligge på.

5.4.1.1 Tilsynsbolig

Kjerneboligen med personalbase vil uten vanskeligheter kunne produsere tjenester til tilsynsboligen(e) innenfor den rammen de vil få i ny struktur. Tjenestebehovet er beskjedent og oversiktlig.

Saksprotokoll

Utvalg: Helse, oppvekst og kulturutvalget
Møtedato: 03.06.2014
Sak: 30/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 13/2087

Tittel: **SAKS PROTOKOLL - ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM FOR
KAPASITETSUTBYGGING VED BUVIK SKOLE**

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak:

Det framlagte rom- og funksjonsprogram godkjennes for utsendelse i forbindelse med anbudskonkurranse vedrørende kapasitetsutbygging ved Buvik skole. Mulighetsstudien for Buvik, som vist for barneskolen, gir premisser for byggets plassering. Bygningens form står forslagstiller fritt

**SAKEN GJELDER:
ROM- OG FUNKSJONSPROGRAM FOR KAPASITETSUTBYGGING VED BUVIK
SKOLE**

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Det framlagte rom- og funksjonsprogram godkjennes for utsendelse i forbindelse med anbudskonkurranse vedrørende kapasitetsutbygging ved Buvik skole. Mulighetsstudien for Buvik, som vist for barneskolen, gir premisser for byggets plassering. Bygningens form står forslagstiller fritt.

SAKSDOKUMENTER:

- Vedlegg 1 Rom- og funksjonsprogram for Buvik skole
- Vedlegg 2 Framtidig bruk av eksisterende skolebygg
- Vedlegg 3 Mulighetsstudie for Buvik

SAKSFRAMLEGG:

Det vises til vedtak i kommunestyret 12.12.2013 sak 34/12, der vedtaket gir føringer i saken under hovedpunkt "Organisering av planleggings- og byggefasen".

Utdrag fra vedtaket:

"Sentrale faser i prosjektet (utdrag fra punktliste, pkt 3):

- *Kommunestyret vedtar romprogram/funksjonsprogram og kostnadsrammer"*

Fremlagte rom- og funksjonsprogram er utarbeidet av styringsgruppen for gjennomføring av byggeprosessen etter medvirkning fra brukergruppene ved skolen, og etter tidligere vedtatte rammebetingelser for gjennomføring av prosjektet "Kapasitetsutbygging på Buvik skole" sak 34/13 k-styret 12.12.13.

Rom- og funksjonsprogrammet gir retningslinjer for byggeprosessen ved å beskrive skolen i dag og forutsetninger for byggeprosjektet (vedlegg 1).

Eksisterende skolebygg skal beholdes og tilpasses bruk for 1. – 3. trinn, samt SFO, kunst og håndverk, bibliotek, kantine og lærerarbeidsplasser for 1. – 3. tinn (vedlegg 2). Undervisning i musikk, mat og helse og kroppsøving skal foregå i lokaler i Skaunhallen. Det fristilte bygget som kalles "Kuben" forutsettes revet for å gi plass til utvidet skolebygg. Det presiseres at dagens bygningsmasse skal bygges sammen med framtidig læringsareal på en slik måte at det ferdige bygget framstår som et helhetlig læringsmiljø.

Visjonen for Buvik skole gir pedagogiske mål og føringer for byggeprosjektet. Her vektlegges skolens rolle i å forberede elevene på voksenlivet og at skolen skal ha et formspråk og arkitektoniske grep som bidrar til å bygge stolthet og identitet. Videre påpekes fleksibilitet, generalitet, tilgjengelighet og gode akustiske forhold som mål for bygget. Bygget skal bidra til et godt læringsmiljø som stimulerer og øker lysten og evne til å lære. Funksjonsbeskrivelsene

av lærings-, personal- og administrasjonsareal er utarbeidet i den hensikt å kunne oppnå de valgte pedagogiske mål og føringer for bygget.

En enkel utvikling av utearealet beskrives også i programmet.

I samarbeid med Selberg arkitekter har Skaun kommune utarbeidet en mulighetsstudie for Buvik (vedlegg 3). Denne studien skisserer ulike faser av utbygging av området rundt Buvik skole, og hvordan området kan i møtekomme vekstprognosene for årene fram mot 2050. Strategivalget vist i mulighetsstudien for barneskolen legges som premiss for plassering av kapasitetsutbyggingen ved Buvik skole. Den øvrige studien legges ikke til grunn for vedtak av rom- og funksjonsprogram.

Som tidligere nevnt er rom- og funksjonsprogrammet utarbeidet etter rammer i vedtak i sak 34/12 k-styret 12.12.2013. Det knyttes likevel noe uforutsigbarhet i forhold til usikkerhetsmarginen ved ombygging av eksisterende skolebygg. Situasjonen i forhold til skoledrift i byggeperioden vil kunne løses uten midlertidig skolebygg. Dette bl.a. ved å utføre utbyggingen i faser, og ved å ta i bruk undervisningslokaler i Skaunhallen.

ØKONOMISK VURDERING:

I samsvar med budsjett

Rom- og funksjonsprogram

Kapasitetsutbygging Buvik skole

Sak / K-styret 19.6.2014

1.0 Politiske føringer

Kommunestyret i Skaun kommune vedtok 12.12.2013 sak 34/13, følgende rammebetingelser for gjennomføring av prosjektet "Kapasitetsutbygging på Buvik skole":

Kort prosjekt-beskrivelse	<p>Prosjektet omfatter kapasitetsutbygging for Buvik skole. Skolens kapasitet skal være 588 elever etter gjennomført prosjekt. Skoleanlegget skal kunne utvides ved fremtidige behov. Det må derfor i den endelige løsning kunne vises hvordan dette er mulig. Med fremtidige behov menes her for eksempel en ekstra parallell.</p> <p>Det nye skolearealet skal organiseres i baseareal i likehet med eksisterende skolebygg.</p> <p>Kapasitetsøkningen skal gjennomføres i samsvar med gjeldende regulerings- / områdeplan</p>
Kort begrunnelse	Kapasitetsøkning og tilrettelegging for undervisning i barneskolen i Buvika.
Organisering av planleggings- og byggefasene	<p>Ansvar og myndighet for gjennomføring av prosjektets plan- og byggefaser delegeres rådmann. I rådmannens organisering av planleggingsfasen skal involvering av berørte brukere tillegges stor vekt.</p> <p>Kommunestyret oppnevner Helse-, oppvekst og kulturutvalget som referansegruppe for prosjektet. Referansegruppen skal på vegne av kommunestyret følge opp prosjektet og bidra med politiske avklaringer innenfor kommunestyrets gitte rammer for prosjektet. Referansegruppen velger selv gruppens leder.</p> <p>Rådmann er sekretær for referansegruppen (ikke medlem av gruppen). Rådmann skal i planleggings- og byggefasen jevnlig informere referansegruppen om utviklingen i prosjektet og benytte gruppen som politisk rådgivende organ i prosjektgjennomføringen.</p> <p>Sentrale faser i prosjektet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventuelle geotekniske tilleggsavklaringer • Romprogram/funksjonsprogram • Kommunestyret vedtar romprogram/funksjonsprogram og kostnadsrammer • Prosjektet gjennomføres som samspillentreprise med intensjoner om et meget godt "samvirke" i planfasen mellom byggherre og entreprenørgruppen • Prekvalifisering av tilbydere • Anbudskonkurranse • Jury oppnevnes av rådmann for evaluering av tilbud og valg av vinner • Kommunestyret vedtar hvilken tilbyder som får tilbudet • Kontraktinngåelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Samspillfase • Endelig politisk godkjenning og finansiering av prosjektet • Endelig kontrakt med tilbyder • Bygging • Avslutning med kontroll og rapport, offisiell åpning
Rutiner for rapportering til og vedtak i kommunestyret	<p>Rådmannen rapporterer til kommunestyret ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behov hos rådmann og/eller kommunestyret <p>Kommunestyret fatter vedtak angående prosjektet ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behov hos rådmann eller kommunestyret • Ferdig romprogram / funksjonskrav • Vinner av anbudskonkurranse • Endelig kontrakt med entreprenør og finansiering av prosjektet
Kapasitets- og investeringsplan	<p>Samfunnsplanens vekstmodell legges til grunn for kapasitetsutvidelsene for Buvik skole.</p> <p>Skoleanlegget skal enkelt kunne utvides med påfølgende byggetrinn.</p>
Økonomi	Prosjektet "Kapasitetsutbygging på Buvik skole" tas inn i Budsjett 2014 og i økonomiplan 2014 – 2017.
Tidsfrister	2014 – 2016

2.0 Elevvekst – prognoser

Buvik skole har i dag 324 elever fordelt på 7 årstrinn. Antall elever på hvert trinn varierer mellom 38 – 58 elever.

Kapasitetsutbyggingen skal ta imot forventet vekst i barnekull og sikre en rasjonell utbygging av kapasitet for skolekretsen. Det skal planlegges for en full 3-parallell barneskole, dvs. for maksimalt 588 elever, eller 84 på hvert trinn.

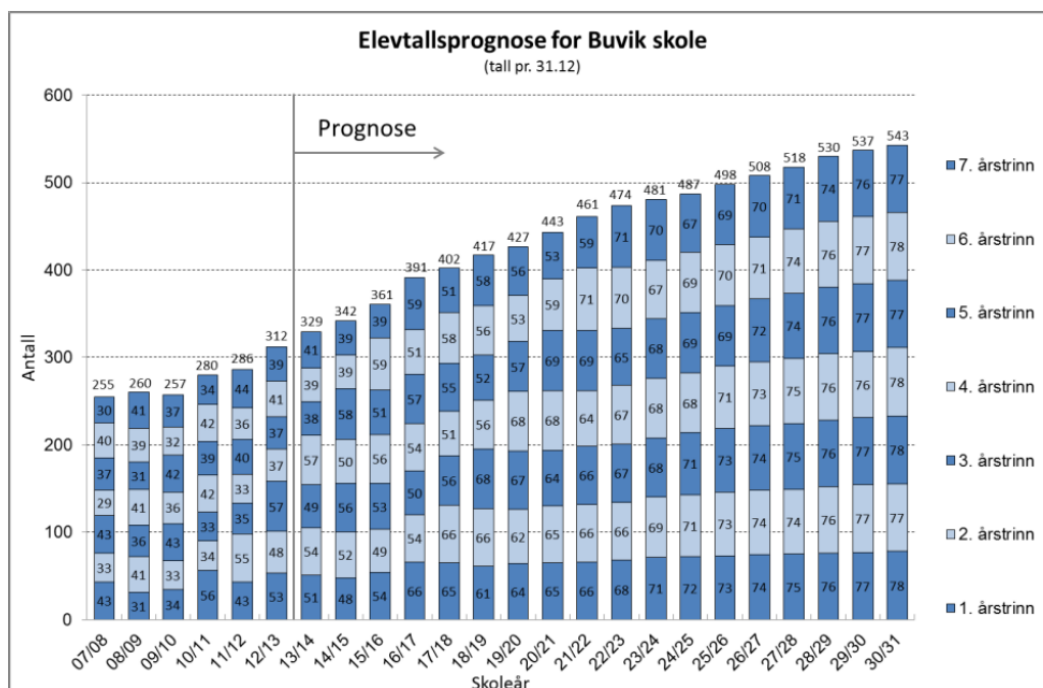
Norconsult har på oppdrag fra Skaun kommune utarbeidet nye og langsiktige førskole- og elevtallsprognoser.

Prognosen er utarbeidet av Noconsult Bergen i egenutviklede regnearksmodeller, basert på grunnlagstall fra Statistisk sentralbyrå, historiske elevtall fra GSI og opplysninger fra

Trondheim kommune, Byplankontoret, om historisk boligbygging og planlagte boligfelt.

Det er utarbeidet prognoser for skolekretsene og for kommunen sett under ett fram mot 2030.

Elevtallsprognosen for Buvik skole viser at det er ventet kraftig vekst i antallet 6 – 12 åringer, fra 312 elever i 2012/13 til i underkant av 550 elever mot slutten av prognoseperioden.

3.0 Retningslinjer for byggeprosessen

3.1 Skolen i dag

Skolebygget i dag består av en hoveddel som ble renoveret i 2006/07. Bygget har åpne rom med store vindusflater og mye lys.

Fargebruken er inspirert av mølla i Buvika.

Skolen består av fem avdelinger. Hver avdeling har egen inngang med garderober og toalett.

Skolen er skofri. Avdelingene har plass til ca 80 elever, bortsett fra avdeling 1, som har plass til 60 elever. Hver avdeling har et fellesareal med arbeidsplass til hver elev. Det er 2-3 grupperom/formidlingsrom knyttet til hver avdeling. Lærernes arbeidsrom er tilknyttet arealet. Hvert areal har en liten kjøkkenkrok.

Skolen gir mulighet for ulik gruppeinndeling – ikke nødvendigvis gammel klasseinndeling. Man kan variere mellom store og små formidlingsgrupper, og ha fleksibilitet når det gjelder både personell og grupperinger.

Fellesarealet er området for rolig arbeid. Her kan elevene ha stasjonsundervisning eller jobber etter arbeidsplan, enten på tavla eller i papirutgave. Når elevene jobber med arbeidsplan, tas alle undervisningsrom i bruk. Formidling foregår i grupperom/formidlingsrom og i avgrensede deler av arealet. Elevene sitter i en lytte- / samtalekrok. På formidlingsrommene er det videokanon/smartboard.

Skolen har som mål at 70 % av skolens arealer skal være i bruk til enhver tid. Ved å ha flere voksne til stede på samme areal, sikrer man

tilstedeværelse av voksne dersom elever trenger ekstra oppfølging og hjelp. Personalet har tett samarbeid på team og trinn når det gjelder organisering, regler og rutiner.

Trinnene har noe ulik start- og sluttid. De har også friminutt til ulike tider, bortsett fra matpausen. Det gir trinnene tid for seg selv på arealene, samtidig som de har bedre plass når de er ute. På denne måten utnyttes skolens areal maksimalt. Ved inn- og utgang er det en voksen til stede i garderobene. Skolen har ikke ringeklokke. Elevene stiller opp før inngang.

Vedtak i kommunestyret 12.12.13 sak 34/12, sier at skolen skal organiseres med tilsvarende fellesareal og formidlingsrom, også i det framtidige skolebygget.

3.2 Forutsetninger for byggeprosjektet

Som en forutsetning for byggeprosjektet er det slått fast at det eksisterende skolebygget skal beholdes og tilpasses bruk for 1. – 3. trinn, samt SFO, kunst og håndverk, bibliotek, kantine og lærerarbeidsplasser for 1. – 3. trinn. Undervisning i musikk, mat og helse og kroppsøving skal foregå i lokaler i Skaunhallen.

Det fristilte bygget som kalles "Kuben" må rives for å gi plass til utvidet skolebygg.

Dagens bygningsmasse skal bygges sammen med fremtidig bygningsmasse, og til sammen utgjøre et helhetlig læringsmiljø.

3.3 Læreplaner og regelverk

Følgende læreplan og regelverk er særlig aktuelle som grunnlag for krav til et fremtidig skoleanlegg:

- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Forskrift til opplæringslova
- Læreplanverket for kunnskapsløftet
- Miljø og helse i skolen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern
- Arbeidsmiljøloven

4.0 Mål for byggeprosjektet

4.1 Visjon for Buvik skole

Gjennom trivsel, ansvar og læring skal vi sammen skape et godt læringsmiljø der alle finner sin plass og får utvikle sine gode egenskaper, kunnskaper og ferdigheter

4.2 Pedagogiske mål og føringer for byggeprosjektet

Buvik skole skal vektlegge variasjon i læringsmetoder og måter å organisere skolen og skoledagen på. Skolen skal fremstå som en fleksibel arbeidsplass for lærernes pedagogiske virke og elevenes læringsarbeid.

Skolen skal gjøre elevene til gagns mennesker, lære dem å leve, arbeide og arbeide sammen. Skolen skal gi elevene et meningsfylt liv, stimulere til kreativitet, evne og lyst til å lære. Skolen skal også være et godt sted å arbeide for de ansatte.

Skolen må gi nye rom for læring – både mentalt og fysisk.

Rent pedagogisk innebærer dette tilpasset opplæring for alle elever og lærere som veiledere og kunnskapsformidlere, med høy relasjonell kompetanse

Organisatorisk baseres skolen på desentralisering av funksjoner, små skoler i den store, arbeidsenheter i stedet for klasser, lengre skoleøkter i stedet for skoletimer.

Skolen skal bestå av baser med grupperom/ formidlingsrom og lærerarbeidsrom gruppert rundt fellesareal. Elevbasene skal være en blanding av hjem, kontor og verksted. Hele skolen skal fungere som læringsarena. Uavhengig av pedagogikk krever skiftende trender og etterspørsel fleksible bygninger som raskt kan endres.

Mål for skolebygget:

Skolen skal forberede elevene på rollen som voksen – skolen speiler bygda og samfunnet utenfor, mangfoldet gjøres synlig.

Identitet – skolen skal ha et formspråk og arkitektoniske grep som bidrar til å bygge stolthet og identitet.

Fleksibilitet og rom for egenart – elevbasene kan betraktes som en stor verkstedhall som kan innredes etter behov. Samtidig skal skoleanlegget ha en struktur som er robust for endringer.

Generalitet – sonedeling og romlig utforming legger til rette for variasjon av aktiviteter og metodikk.

Evne til å lære – bygget skal bidra til et godt læringsmiljø som stimulerer og øker lysten og evnen til å lære.

Tilgjengelige lærere – lærerteamene etableres i elevbasene.

Tilgjengelighet for alle – skolen er tilrettelagt for bevegelsehemmede med planfri adkomst, heis mellom etasjene og forskriftsmessig dimensjonering av alle funksjoner.

Gode akustiske forhold – åpne løsninger forutsetter at alle arbeidsområder er akustisk regulert, men erfaring viser at lydnivået reduseres i skolen når læringsarbeidet og organiseringen av skoledagen er tilpasset elevene og andres arbeid og aktiviteter gjøres synlig gjennom åpne løsninger.

Hensiktsmessig trafikkareal - tradisjonelle korridorer reduseres til et minimum.

5.0 Funksjonsbeskrivelser

Det forutsettes et mest mulig arealeffektivt bygg med en gunstig brutto/nettofaktor, samtidig som man vektlegger funksjonelle løsninger og gode dagslys forhold.

5.1 Trinnets elevbase

Den fysiske dimensjoneringen tar utgangspunkt i 84 elever pr. årstrinn. Skolens hovedstruktur knyttes til årstrinn. Elevbasen er der eleven oppholder seg mest og har sin primære tilhørighet. Et hjemmeområde for inntil 84 elever innebærer at elevene får en større referansegruppe enn bare en klasse, men likevel ikke større enn at det dannes gode rammer for trygghet og trivsel. Lærere får bedre mulighet til å arbeide i team, organisere undervisningen sammen, trekke på hverandres ulike kompetanse/styrker og lære av hverandre.

I elevbasen skal det tilrettelegges for et mangfold av lærings situasjoner. Det er viktig at det tas tilstrekkelig hensyn ved utforming av arealene, slik at elevene kan gis tilpasset opplæring og tilfredsstilt sine behov for varierte arbeidsmetoder og varierte læringsarealer. Elevbasen skal ha lukkede rom for formidling og samtaler, og åpnere arealer for selvstudium, egenaktivitet og fellesaktiviteter. Elevbasens utforming skal gi muligheter for en underdeling av elevgrupper av forskjellige størrelser. Her skal eleven kunne møte sin kontaktlærer til veiledning og oppfølging både individuelt og i grupper.

Hver elevbase skal bestå av et fellesareal, tre formidlingsrom, elevgarderober og lager.

Fellesarealet rommer en arbeidsplass til hver elev. Her skal selvstendig arbeid kunne utføres, men samtidig skal rommet ha en fleksibilitet slik at undervisningen kan organiseres i soner og arbeidsgrupper innenfor rammen av trinnet.

For å i møtekomme ulike behov for ulike grupper ved formidling og undervisning skal formidlingsrommene variere i størrelse. I disse rommene gjennomgår pedagogene nytt lærestoff, og dermed vil digitale tavler være en naturlig innredning. Formidlingsrommene skal også benyttes som grupperom og som arbeidsrom ved f. eks stasjons- og gruppeundervisning. Dette innebærer at formidlingsrommene må være i umiddelbar nærhet til fellesarealet og ha en viss grad av transparente løsninger. Her kan det være snakk om semi-transparens dvs. at glassflatene er delvis gjennomsiktige gjennom bruk av f.eks. frosting, folie, utsmykning osv. Formidlingsrommene søkes mot en kvadratisk form.

Tilhørighet til det fysiske området for trinnet er viktig for et godt læringsmiljø. Elevbasen som fysisk sted er aller viktigst som base for elevenes læring, tilhørighet og trygghet i skolen.

Trafikkareal holdes adskilt fra elevbasen for å hindre støy og forstyrrende aktivitet for undervisningen. Tradisjonelle korridorer bør reduseres til et minimum.

Hvert årstrinn skal ha egne desentraliserte innganger i tilknytning til elevbasen.

Kravet til generalitet og fleksibilitet innebærer at elevbasen skal kunne ombygges uten store strukturelle hindringer.

5.2 Spesialrom

5.2.1 Naturfagrom

For å kunne etterleve læreplanens hovedområde "forskerspiren" og for at forsøkene skal implementeres som en naturlig del av undervisningen bør undervisningen

foregår et miljø der man har utstyr tilgjengelig. I en del av eksperimentene som gjennomføres vil det være naturlig med veksling mellom formidling og praktisk arbeid. Et spesialrom for naturfag vil derfor være nødvendig.

I tillegg vil dette kunne benyttes som et rom for praktisk matematikk.

Naturfagrommet bør romme en klasse på 28 elever og ligge i tilknytning til de eldste årstrinnene.

5.2.2 Lobby/vestibyle

I tilknytning til hovedinngangen er det ønskelig med en lobby/vestibyle. I dette området skal det være et sentralt plassert trappeamfi, hvor man skal kunne samle to årstrinn dvs. ca 170 elever. I skoletiden skal amfiet kunne brukes til fellessamlinger, men også et naturlig sted for elevene å sitte og lese og samarbeide med medelever. Dette blir et treffsted for faglige og sosiale sammenhenger.

Arealet skal være mulig for utleie, og f.eks en kaffeautomat bør gjøres tilgjengelig i arealet. Man ser for seg at bl.a. folkemøter og samlinger i lokalmiljøet også kan holdes her. Det vil derfor være hensiktsmessig med lerret og projektor. Tolett bør være tilgjengelig i umiddelbar nærhet til arealet.

Dette området skal også kunne fungere som hovedinngang/lobby/vestibyle ved fremtidige utvidelser av skolebygget

5.3 Personal og administrasjon

5.3.1 Arbeidsrom for lærere

Nye læreplaner og arbeidsformer setter krav til et nært samarbeid blant de ansatte. Skolen skal organisere undervisningen i grupper etter

behov og på en slik måte at tilpasset opplæring ivaretas på en best mulig måte. Dette medfører at de voksne som sammen har ansvaret for en større elevgruppe, vil være i samarbeid om planlegging og gjennomføring av undervisningen.

Det er viktig å legge til rette for en attraktiv arbeidsplass der det gis anledning til individuelt arbeid som krever konsentrasjon og gode møteplasser.

Lærerarbeidsplassene etableres i elevebasene, men lyd isoleres mellom arbeidsrom og elevbase. Det skal dimensjoneres for 8 arbeidsplasser pr. årstrinn. I tillegg etableres stillerom i tilknytning til arbeidsrommet.

Det er ønskelig at trinnene har en plassering i skoleanlegget hvor det legges vekt på nærhet mellom 4. og 5.trinn og 6. og 7. trinn. Det foreslås et felles kopirom for to og to årstrinn i tilknytning til arbeidsrommene.

5.3.2 Administrasjon, kontor og møte

Fra hovedinngangen skal du tydelig ledes til skolen administrasjon, hvor du først møter skolesekretærens resepsjon. Sekretæren er det naturlige kontaktpunktet besøkende henvender seg til når de skal i møte med en av skolens ansatte.

I nærhet til resepsjonen er SFO-leder og avdelingsledernes kontorlandskap med i alt fire arbeidsplasser.

Spesialpedagogisk koordinator har behov for skjerming ved testing og kartlegging av elever, og har derfor eget kontor i tilknytning til administrasjonen

Rektors kontorarbeidsplass skal ha form som et eget kontor.

Det skal være tilgang til møterom i umiddelbar nærhet til administrasjonen. Her må det legges til rette for digital tavle/projektor.

Et tilsvarende møterom må legges i tilknytning til elevbasene i 2. etasje i tilbygget, samt at et noe mindre møterom legges i tilknytning til lærerarbeidsplasser i 1. etasje.

Møterommene med tilknytning til elevbasene bør ha adkomst slik at de kan fungere som gruppe- og samtalerom i undervisningstiden i tillegg.

Lager og kopirom plasseres også i tilknytning til administrasjonen.

Administrasjonsarealet skal organiseres som en egen sone som kan låses av ved utleie.

5.3.3 Personalrom og personalgarderober

Personalrommet skal plasseres i kort avstand fra administrasjonen. Foruten å fungere som et pauserom for alle skolens ansatte skal rommet kunne fungere som et møterom. I dagens skolebygg har man en flott utsikt mot sjøen fra personalrommet. Det er ønskelig at rommet legges slik at man også i den nye bygningsmassen beholder utsikten fra pauserommet. I tillegg er det viktig at personalrommet skjermes fra områder som elever oppholder seg på for å skape et sted der lærere kan ha pause uten elever. Personalrommet skal ha tilgang til kjøkken.

Personalrommet må ha plass til 75 personer.

I et folkehelseperspektiv skal garderobene være attraktive og tilrettelagt for at personalet kan gå, løpe, sykle etc. til jobb. Garderobene skal derfor være delt i en våt og en tørr sone. Felles tørr sone, men to adskilte dusjrom. Erfaringsmessig er det en overvekt av kvinner ved skolen, slik at kvinnenes dusjrom kan være noe større enn mennenes.

5.3.4 Helsesøster

For å kunne ta i mot elever til ulike kontroller og samtaler må helsesøster ha eget kontor med ventefasiliteter og toalett i nær tilknytning. Kontoret kan ligge i tilknytning til elevbasene

5.3.5 Renhold og vaktmester

Vaktmester skal betjene det tekniske anlegget og vedlikeholde bygningsmassen og uteareal. Det er derfor behov for to arbeidsplasser, samt verksted for vaktmestertjenesten.

Renhold vil ha behov for et bøttekott i hver etasje med rom for lagring av do- og tørkepapir.

6.0 Romprogram

	Beskrivelse	antall elever	antall rom	m2	Sum	m2/elev
Generelt læringsareal						
Generelle fellesarealer trinn 4-7:		336				
	Fellesarealer	84	4	200	800	2,38
	Formidlingsrom 1		4	50	200	0,60
	Formidlingsrom 2		4	50	200	0,60
	Formidlingsrom 3		4	20	80	0,24
Elevgarderober/toaletter trinn 4-7		84	4	75	300	0,89
Lager			4	6	24	0,07
Sum generelt læringsareal				401	1604	4,78
Spesielt læringsareal						
Naturfag		588	1	65	65	0,11
Sum spesielt læringsareal				65	65	0,11
Personal og administrasjon						
Administrasjon (inkl. SFO-leder):		588				
	Resepsjon inkl. arbeidspl. skolesekretær		1	25	25	0,04
	Landskap med 4 arbeidsplasser		1	40	40	0,07
	Kontor - rektor		1	15	15	0,03
	Kontor - spes.ped.-koordinator		1	12	12	0,02
	Lager/kopirom		1	8	8	0,01
Lærerarbeidsplasser m/støttefunksjoner		336				
	Arbeidsrom m/8 arbeidsplasser pr trinn		4	38	152	0,45
	Stillerom (ett pr. trinn)		4	5	20	0,06
	Kopirom (2 trinn deler rom)		2	10	20	0,06
Møterom		588				
			2	20	40	0,07
			1	10	10	0,02
Personalrom			1	80	80	0,14
Personalgarderober/toaletter	Tørr-/våtsone, delt		1	65	65	0,11
Sum Personal og administrasjon				328	487	0,83

Andre funksjoner						
Helsesøster (inkl. ventefasiliteter og toalett)		588	1	30	30	0,05
Vaktmester	2 arbeidsplasser pluss verksted		1	30	30	0,05
Renhold	Bøttekott inkl. lager		2	4	8	
Lobby/vestibyle	Inkl. amfi med plass til 170 elever. Inkl bibliotek. Arealet skal være mulig for utleie. Mulig med kaffeautomat. *) Angitt nettoareal er et anslag.				250*)	
Sum andre funksjoner					318	
Sum nettoareal					2 474	
Sum bruttoareal (netto*b/n-faktor)	b/n-faktor er 1,3				3 216	

7.0 Uteareal

7.1 Hvem planlegges det for?

Utearealet skal benyttes av brukere i alle aldersgrupper og med ulike funksjonsnedsettelse.

- Barneskolen
- Lokal lag og foreninger
- Uorganiserte brukere
- Tilfeldig forbipasserende

7.2 Utearealets utforming

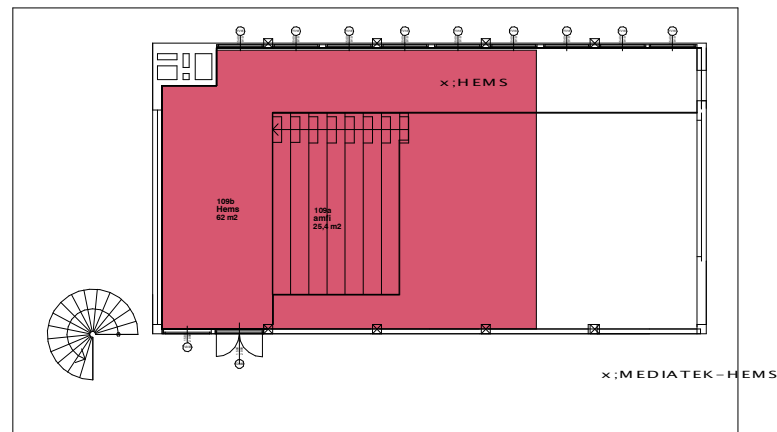
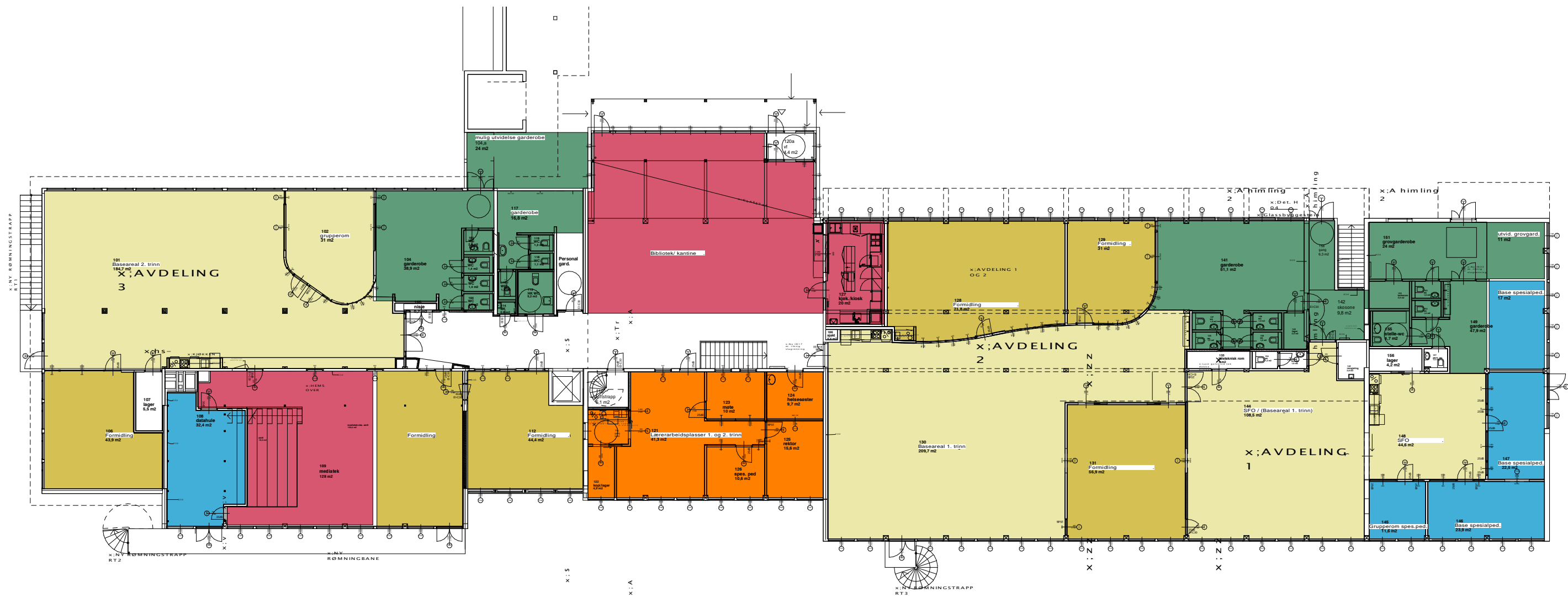
I forbindelse med byggeprosjektet ser man for seg en enkel utvikling av utearealet. Uteområdet skal oppfordre barn til å holde seg i aktivitet, gi de opplevelser som forsterker lysten til å utfordre egne grenser og samtidig

være variert og ta hensyn til elevenes ulike alders- og ferdighetsnivå.

Fleksible løsninger som kan brukes både på vinterstid og sommertid bør vektlegges

Det er ønskelig at asfaltbanen som benyttes som skolegård i forkant av dagens hovedinngang utvikles som et grøntområde med lek for de yngste elevene, og at man finner soner for utfoldende lek for de eldste elevene i naturlig tilknytning til deres ankomst til elevbasene.

Avfallshåndtering løses ved nedgravde avfallscontainere på skoleområdet, tilsvarende løsningen ved Børsa skole.

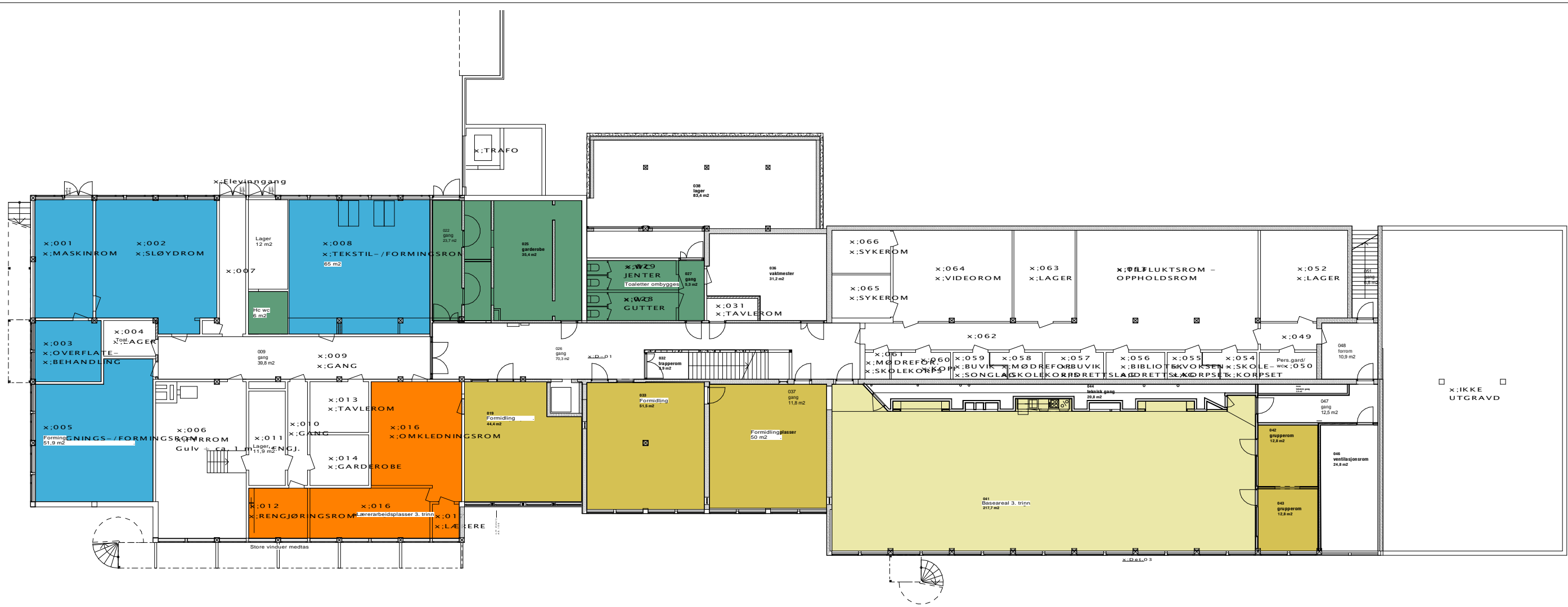
Funksjoner

Funksjoner	Normtall	Beregnet areal
 Bibliotek / Mediatek / (Kantine) Bibliotek/ Mediatek barneskole 3 parallell	90 m2	163 m2 (Bibliotek/kantine) 112 m2 Mediatek
 Lærerarbeidsplasser/møterom 1. og 2. trinn Lærerarbeidsp. 6 m2 pr.lærer*14= 84 m2 Kopirom/lager 10 m2 Møterom 15 m2	109 m2	100 m2
 Garderobe /toal. 2.trinn 1.trinn	(1-1,3 m2 pr.elev) 90-109 m2 90-109 m2	92 m2 (inkl. utvid.) 148,5 m2
 Baseareal 2.trinn Baseareal 1.trinn SFO 150 m2 totalt inkl. grupperom	210 m2 (2,5 m2 pr elev) 210 m2 150 m2	216 m2 209 m2 153 m2
 Formidling / grupperom 2.trinn 1.trinn	(0,3-1,0 m2 pr. elev) 28- 84 m2 28- 84 m2	134 m2 159 m2
 Spesialrom Datarom Base spesialped.	20 m2	32 m2 75 m2

Eksist. bygg plan 01

1 : 250

Dato 02.04.2014

Eksist. sokkel
1 : 250
Dato 02.04.2014

Funksjoner	Normtall	Beregnet areal
		
 Lærerarbeidsplasser/møterom 3. trinn Lærerarbeidsp. 6m ² pr.lærer*7= 42 m ² Kopirom/lager 10 m ² Møterom 15 m ²	67 m ²	69 m ²
 Garderobe /toal. 3.trinn	(1-1,3 m ² pr.elev) 90-109 m ²	91 m ²
 Baseareal 3.trinn	210 m ² (2,5 m ² pr elev)	217m ²
 Formidling / grupperom 3.trinn	(0,3-1,0 m ² pr. elev) 28- 84 m ²	171,5 m ²
 Spesialrom Sløyd inkl. lager Tekstil / tegning /forming	120 m ² 120 m ²	88 m ² 117 m ²

Eksisterende situasjon

- Medtatt ny adkomstvei og busslomme på sørsiden av tomta.
- Eksisterende barneskole maks. 330 elever ut fra areal på bygget.
- Elevantall tilpasset 3 trinn med 28 elever pr. klasse gir plass til 252 elever i eksisterende bygg. Dvs. 1.-3. trinn og i tillegg div. spesialrom

Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A100	Rev.:
----------------------	----------------------	-------

Rev.	Dato	Tekst	Tegn.	Kontroll.

Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A100	Rev.:
----------------------	----------------------	-------

Oppdragsgjver:
Skaun kommune

Prosjekt:
Mulighetsstudie Buvika

Tegningsstatus:

Tegningsnavn:
Eksisterende situasjon inkl. regulert vei / busslomme mot sør

Dato: 05.05.2014	Tegnet av: kmr	Kontrollert av: ga	Prosjektnr.: 13037.02
Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A100	Rev.:	

1.fase

- Elevantall tilpasset 4 trinn med plass til 336 elever i tilbygg. Dvs. 4.-7. trinn. 1.-3. trinn plasseres i eksist. skolebygg. I tillegg div. spesialrom og administrasjon.
- Barnehage med 8 avdelinger.
- Ny adkomstvei til tomta fra vest.

2.fase

- Tilbygg barneskole med 196 elever. I tillegg utvidelse av fellesfunksjoner.
- Mulighet for at ny adkomstvei forlenges bort til barneskole.
- Parkering knyttes opp mot ny adkomstvei.

3.fase

- Ny ungdomsskole med 270 elever.
- Mulighet for ytterligere utvidelse med 180 elever.
- Ny idrettshall lagt som et tilbygg til eksist.
- Forretning /kontor i kombinasjon med boliger mot rundkjøring i sentrum.
- Mulighet for at forretningsbygg med boliger knyttes nærmere sammen med barnehagen.

- Barneskole
- Sentrale fellesfunksjoner barneskole

Målestokk:	Tegningsnr.:	Rev.:
1:1000	A103	

Rev.	Dato	Tekst	Tegn.	Kontroll.
1:1000	A103			

Oppdragsgjver: **Skaun kommune**

Prosjekt: **Mulighetsstudie Buvika**

Tegningsstatus: _____

Tegningsnavn: **Plan 3.fase**

Dato:	Tegnet av:	Kontrollert av:	Prosjekt nr.:
05.05.2014	kmr	ga	13037.02
Målestokk:	Tegningsnr.:	Rev.:	
1:1000	A103		

22.05.2014 09:45:21 O:\Prosjekt\2013\2013_008 Omsøkeplaner Skaun\13037.02 Buvika\7 Modell\1\2 Arkitekt\Buvika skoleutredning 2014\0206.rvt

1.fase

- Elevantall tilpasset 4 trinn med plass til 336 elever i tilbygg. Dvs. 4.-7. trinn. I tillegg div. spesialrom og administrasjon. 1.-3. trinn plasseres i eksist. skolebygg.
- Barnehage med 8 avdelinger.
- Ny adkomstvei til tomte fra vest.

2.fase

- Tilbygg barneskole med 196 elever. I tillegg utvidelse av fellesfunksjoner.
- Mulighet for at ny adkomstvei forlenges bort til barneskole.
- Parkering knyttes opp mot ny adkomstvei.

Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A102	Rev.:
----------------------	----------------------	-------

Rev.	Dato	Tekst	Tegn.	Kont.
1:1000	A102			

Oppdragsgjver: Skaun kommune		
Prosjekt: Mulighetsstudie Buvika		
Tegningsnavn: Plan 2.fase		
Dato: 05.05.2014	Tegnet av: kmr	Kontrollert av: ga
Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A102	Prosjektnr.: 13037.02

22.05.2014 09:44:40 O:\Prosjekt\2013\2013_008 Områdeplaner_Skaun\13037.02_Buvika\7_Modelle\1\72_Arkitekt\Buvika skoleutredning_2014\0206.rvt

c+40
FB_1

22.05.2014_09:43:13 O:\Prosjekt\2013\2013_008 Områdeplaner_Skaun\13037.02_Buvika 7_Modelle\1\7.2_Arkitekt\Buvika skoleutredning 2014\0206.rvt

1.fase

- Elevantall barneskole tilpasset 4 trinn med plass til 336 elever i tilbygg. Dvs. 4.-7. trinn. I tillegg div. spesialrom og administrasjon. 1.-3. trinn plasseres i eksist. skolebygg.
- Barnehage med 8 avdelinger.
- Ny adkomstvei til tomte fra vest.

- Barneskole
- Sentrale fellesfunksjoner barneskole

Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A101	Rev.:	
----------------------	----------------------	-------	--

Rev.	Dato	Tekst	Tegn. Kontr.

Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A101	Rev.:	
----------------------	----------------------	-------	--

Oppdragsgjver: Skaun kommune			
Prosjekt: Mulighetsstudie Buvika			
Tegningsstatus:			
Tegningsnavn: Plan 1.fase			
Dato: 05.05.2014	Tegnet av: kmr	Kontrollert av: ga	Prosjektnr.: 13037.02
Målestokk: 1:1000	Tegningsnr.: A101	Rev.:	

1.fase

- Elevantall tilpasset 4 trinn med plass til 336 elever i tilbygg. Dvs. 4.-7. trinn. 1.-3. trinn plasseres i eksist. skolebygg. 1 tillegg div. spesialrom og administrasjon.
- Barnehage med 8 avdelinger.
- Ny adkomstvei til tomta fra vest.

2.fase

- Tilbygg barneskole med 196 elever. 1 tillegg utvidelse av fellesfunksjoner.
- Mulighet for at ny adkomstvei forlenges bort til barneskole.
- Parkering knyttes opp mot ny adkomstvei.

3.fase med videregående skole

- Nybygg barneskole for 440 elever. Eksist. gammel barneskole rives. Uteareal barneskole iht. krav når tilleggsareal mot øst medtas.
- Ny ungdomsskole med 270 elever. Mulighet for ytterligere utvidelse med 180 elever.
- Ny idrettshall lagt som et tilbygg til eksist. Forretning /kontor i kombinasjon med boliger mot rundkjøring i sentrum.
- Mulighet for at forretningsbygg med boliger knyttes nærmere sammen med barnehagen.
- Ny videregående skole 1000 elever og gymsal.

- Barneskole
- Sentrale fellesfunksjoner barneskole

Målestokk:	Tegningsnr.:	Rev.:
------------	--------------	-------

	A104	
--	------	--

Rev.	Dato	Tekst	Tegn.	Kont.

Målestokk:	Tegningsnr.:	Rev.:
	A104	

Oppdragsgjver:	Skaun kommune	
Prosjekt:	Mulighetsstudie Buvika	
Tegningsstatus:		
Tegningsnavn:	Plan 3.fase alt. med videreg.skole	

Dato:	Tegnet av:	Kontrollert av:	Prosjekt nr.:
05.05.2014	kmr	ga	13037.02
Målestokk:	Tegningsnr.:	Rev.:	
	A104		

22.05.2014_09:46:03 O:\Prosjekt\2013\2013_008 Omsøkeplaner_Skaun\13037.02_Buvika\7_Modelle\1\7.2_Arkitekt\Buvika skoleutredning 2014\0206.rvt

**SAKEN GJELDER:
VEDTAKSKONTROLL 1 TERTIAL 2014**

**::: &&& Sett inn innstillingen under &&&
RÅDMANNENS INNSTILLING:**
Vedtakskontrollen for 1. tertial 2014 tas til orientering.
::: &&& Sett inn innstillingen over &&&

**... &&& Sett inn saksutredningen under &&&
SAKSDOKUMENTER:**

SAKSFRAMLEGG:

Følgende saker er behandlet i kommunestyret i perioden 01.01.2014 – 30.04.2014:

1/14: MELDINGER - KOMMUNESTYRET 06.02.2014
Status: Tatt til orientering.

2/14: DELEGERINGSREGLEMENT FOR SKAUN KOMMUNE
Status: Utført og ferdig.

3/14: HØRING: MELDING MED FORSLAG TIL UTREDNINGSPROGRAM - NY
KRAFTLEDNING KLÆBU - VIKLANDET/AURA
Status: Vedtak er fattet. Saken kan avsluttes

4/14: STORMEN IVAR - EVALUERING
Status: Tatt til etterretning.

5/14: VEDTAKSKONTROLL 3. TERTIAL 2013
Status: Tatt til orientering.

6/14: HØRING SAMFERDSELSPOLITISK FUNDAMENT FOR
TRONDHEIMSREGIONEN - UTKAST TIL KOMMUNENE
Status: Oversendt uttalelse Tr.heims regionen. Utført

7/14: HØRING - MILJØPAKKEN FOR TRANSPORT I TRONDHEIM:
HANDLINGSPROGRAM 2014-17 (23)
Status: Oversendt uttalelse Trondheim kommune, Utført

- 8/14: ØKONOMIREGLEMENT FOR SKAUN KOMMUNE.- REVISJON 2014
Status: Utført – ferdig.
- 9/14: KOMMUNIKASJONSSTRATEGI FOR SKAUN KOMMUNE
Status: Vedtatt. Arbeidet med å implementere kommunikasjonsstrategien er iverksatt.
- 10/14: SØKNAD OM KOMMUNAL LÅNEGARANTI TIL RENOVERING/NYTT
KUNSTGRESSDEKKE BUVIK STADION
Status: Utført, men anlegget ikke oppstartet.
- 11/14: REVISJON AV REGLEMENT FOR POLITISKE UTVALG
Status: Formannskapet og Reidar Hovtun utgjør arbeidsgruppe. Arbeidet påbegynnes 5/6-14.
- 12/14: MELDINGER - KOMMUNESTYRET 12.03.2014
Status: Tatt til orientering.
- 13/14: HENSTILLING TIL STORTINGET OM Å GRUNNLOVSFESTE DET
LOKALE FOLKESTYRET GRUNNLOVENS 200-ÅRSJUBILEUM 2014
Status: Melding om vedtak sendt Stortinget.
- 14/14: EIENDOMSSKATT 2014 - NY SKATTESATS
Status: Utført.
- 15/14: BYGGING AV NY SKOLE I BØRSA - GODKJENNING AV ENDELIG
FORPROSJEKT
Status: OK og ferdig.
- 16/14: NY PENSJONSORDNING FOR FOLKEVALGTE FRA 1. JANUAR 2014
Status: Vedtatt og oversendt KLP.
- 17/14: HØRING - RESERVASJONSORDNING FOR FASTLEGER
Status: Melding om kommunestyrets uttalelse sendt Helse- og omsorgsdepartementet.
- 18/14: HØRING OM ENDRINGER I ALKOHOLREGELVERKET - ÅPNINGSTIDER
FOR SALG AV ALKOHOLHOLDIG DRIKK MV
Status: Melding om vedtak sendt Helse- og omsorgsdepartementet.

19/14: FOLKEHELSEPROFIL FOR SKAUN KOMMUNE 2014
Status: Tatt til orientering.

20/14: SELSKAPSKONTROLL AV TRØNDERENERGI
Status: Melding om vedtak sendt Kontrollutvalget.

21/14: KONTROLLUTVALGETS ÅRMELDING 2013
Status: Melding om vedtak sendt Kontrollutvalget.

... &&& Sett inn saksutredningen over &&&

Saksprotokoll

Utvalg: Helse, oppvekst og kulturutvalget
Møtedato: 03.06.2014
Sak: 32/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/467

Tittel: SAKSPROTOKOLL - HELSE OG MESTRINGSPLAN 2014 - 2017

Behandling:

Enhetsleder ved Rossvoldheimen Line Kirksæthe møtte i saken.

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Den fremlagte sektorplanen for helse og mestring vedtas.

**SAKEN GJELDER:
HELSE OG MESTRINGSPLAN 2014 - 2017**

RÅDMANNENS INNSTILLING:
Den fremlagte planen for helse og mestring vedtas.

SAKSDOKUMENTER:

1. Helse og mestringsplan 2014 – 2017
2. Milepælsplan for sektorplanarbeidet
3. Høringsuttalelse Børsa og Viggja pensjonistforening

SAKSFRAMLEGG:

Sektorplanen for helse og mestring er en 4-årsplan for de kommunale tjenestene som ofte benevnes som helse- og omsorgstjenester og omfatter følgende tjenester:

- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste
- Kommunal legetjeneste
- Fysio- og ergoterapitjeneste
- Psykisk helsetjeneste
- Tjenesten for funksjonshemmede
- Hjemmesykepleie og praktisk bistand
- Institusjonsbaserte tjenester
- Forvaltningen av tjenestene

Valget om å omdefinere sektornavnet fra helse og omsorg og til helse og mestring ligger i erkjennelsen av at vi som samlet helsetjeneste må jobbe tydeligere og mer systematisk for å fremme og understøtte den enkelte innbyggers egen mestringsevne. Dette gjelder om helsetjenesten skal hjelpe et lite barn eller en eldre og hjelpetrequende bruker. Helse og mestringssektoren står overfor flere store utfordringer de kommende årene. Skaun har i dag et økende antall innbyggere, med en sterk vekst innen barn og unge. Samtidig vil gruppen med de yngste eldre gradvis øke de kommende årene. De eldste eldre holder seg relativt konstant frem mot 2020, for så å øke.

I den vestlige verden har vi i tillegg fått en endring i sykdomspanoramaet, ved at folks kroppslige og mentale problemer har endret seg i takt med samfunnsutviklingen. Det ser ut til at de største folkehelseproblemene i vårt samfunn henger nært sammen med folks levevaner, og det er særlig fire levevaner som regnes som de alvorligste risikofaktorene for utbredte folkesykdommer som hjerte- og karsykdommer, kreft, depresjon og muskel- og skjelettlidelser. Folkehelsemeldingen fra 2013 peker på *fysisk inaktivitet, usunne matvaner, røyking og misbruk av rusmidler*. En effektiv reduksjon av disse risikofaktorene vil kunne bidra til redusert sykkelighet og dødelighet i befolkningen. Det sykdomsforebyggende og helsefremmede arbeidet må derfor i større grad enn tidligere rettes inn mot årsakene til befolkningens helsevaner. Dette gir helt sentrale føringer for hvordan de kommunale helsetjenestene må jobbe i årene som kommer.

Denne sektorplanen viser at Skaun kommune bruker hovedvekten av sine ressurser innen den kommunale helsetjenesten til eldre pasienter i institusjon. Her ligger vi høyere enn både nabokommuner, fylke og land, mens vi innenfor de forebyggende og rehabiliterende tjenestene

ligger tilsvarende under. Samtidig har kommunen har en høyere andel barn og unge enn hva som er tilfellet for eldre. Både statlige og kommunale føringer legger opp til økt aktivitet og deltakelse i samfunnet. Det legges vekt på mestring av dagliglivets aktiviteter og vi har i denne planen definert et mål om at Skaun kommune vil fremme god helse gjennom hele livsløpet med fokus på mestring og deltakelse. Strategiene er å dreie ressurser fra behandling til forebygging og rehabilitering, samtidig som vi skal sikre en god ivaretagelse av innbyggere med behov for heldøgns omsorg og pleie.

Sektorplanen har vært oppe som tema i Eldrerådet og Råd for funksjonshemmede den 22.11.13 og 14.02.14, og tillegg var planen oppe i begge rådene til høring den 16.05.14, jf saksdokument 2. Høringsuttalelsen fra rådene sier at det er positivt at planen følger opp målene om bedre folkehelse i Samfunnsplanen. Folkehelse handler mye om holdningsskapende arbeid og rådene ønsker at det prioriteres flere hender i Hjemmetjenesten og aktivitetstilbud for eldre. Mestring i hverdagen for både unge og eldre. Helse og mestringsplanen for Skaun kommune 2014 – 2017 ble tatt til orientering av Eldreråd og Råd for funksjonshemmede.

Helse og mestringsplanen for 2014 – 2017 ble i tillegg sendt på høring til Børsa og Viggja pensjonistforening, Buvik pensjonistforening, Pårørendeutvalget ved Rossvollheimen og til de politiske partiene i Skaun kommune. Det er registrert en høringsuttalelse og denne er fra Børsa og Viggja pensjonistforening, jf saksdokument 3.

ØKONOMISK VURDERING:

Planen omhandler omfordeling av ressurser mellom enheter og vil ikke innebære behov for øke økonomiske rammer.

Helse og mestringsplan

Skaun kommune 2014 – 2017

Innhold

1	Innledning.....	3
1.1	Planlegging – hva er det?	3
1.2	Helsetjenesten før og nå	3
1.3	Hvem omfattes av planen?	4
2	Sammendrag	5
2.1	Utfordringer og strategier	5
2.2	Kapitlene – en oversikt.....	5
3	Styringssignaler	6
3.1	Kommuneplan	6
3.2	Nasjonale føringer og planer	7
4	Utviklingstrekk og demografi	8
4.1	Nasjonale utviklingstrekk	8
4.2	Lokal demografisk utvikling.....	11
4.3	Folkehelsebarometer for Skaun 2014	13
5	Status og utfordringer	14
5.1	Kommunehelsetjenesten	14
5.2	Pleie og omsorgstjenesten	18
5.3	Forvaltningsoppgaver.....	23
5.4	Samlet utfordringsbilde for sektoren	24
6	Mål og tiltak.....	25
7	Styringskort	27
8	Litteraturliste.....	28
9	Vedlegg.....	29

1 Innledning

1.1 Planlegging – hva er det?

Sagt på en enkel måte er planlegging en prosess hvor man utarbeider en plan for å håndtere fremtidens utfordringer. Denne sektorplanen skal fungere som et redskap for å lede utviklingen av helse og mestringssektoren i ønsket retning i de neste fire årene.

Hensikten med en slik plan er å skape et systematisk grunnlag for å prioritere og forberede beslutninger og handlinger for å møte fremtidens utfordringer. Et sentralt poeng ved planlegging er imidlertid at vi ikke kjenner fremtiden.

Planlegging innebærer å bruke fakta og forskningsbasert kunnskap om sammenhengen mellom årsak og virkning, for så å velge middel som gir god måloppnåelse. Planleggingsprosessen skal legge opp til meningsutvekslinger underveis, hvor aktører som berøres av planen får medvirke under planleggingen.

”Planlegging er en målrettet, fremtidsorientert og kunnskapsbasert handling”

Aarsæther 2012

1.2 Helsetjenesten før og nå

Stetoskopet er det mest brukte symbolet på helsetjenesten som system, og det er ikke tilfeldig at dette symbolet er med på forsiden av sektorplanen for helse og mestring. Stetoskopet symboliserer den moderne helsetjenesten som en kunnskapsinstitusjon fylt til randen av teknologiske hjelpemidler,

men som ikke alene klarer å kurere de nye helseutfordringene vi står overfor i dagens samfunn (Lian 2012). Frukt og grønt på sin side symboliserer sentrale anbefalinger knyttet til livsstil og helseatferd.

Den økonomiske veksten, kombinert med økte kunnskaper om smitteforebygging, har bidratt til at forekomsten av infeksjonssykdommer, som var en av de største og mest alvorlige helseutfordringene vi sto overfor på starten av forrige århundre, er redusert betraktelig. Til gjengjeld har vi fått en endring i sykdomspanoramaet, ved at folks kroppslige og mentale problemer har endret seg i takt med samfunnsutviklingen.

Det ser ut til at de største folkehelseproblemene i moderne vestlige samfunn henger nært sammen med folks levevaner. Det er særlig fire levevaner som regnes som de alvorligste risikofaktorene for utbredte folkesykdommer som hjerte- og karsykdommer, kreft, depresjon og muskel- og skjelettlidelser.

Folkehelsemeldingen fra 2013 peker på følgende fire faktorer; fysisk inaktivitet, usunne matvaner, røyking og misbruk av rusmidler. En effektiv reduksjon av disse risikofaktorene vil kunne bidra til redusert sykkelighet og dødelighet i befolkningen. Det sykdomsforebyggende og helsefremmede arbeidet må derfor i større grad enn tidligere rettes inn mot årsakene til befolkningens helsevaner. Dette gir helt sentrale føringer for hvordan de kommunale helsetjenestene må jobbe i årene som kommer.

Forebygge mer for å behandle mindre

1.3 Hvem omfattes av planen?

Denne planen er en sektorplan for de kommunale tjenestene som ofte benevnes som helse- og omsorgstjenester. I Skaun heter sektoren helse og mestring og planen omfatter følgende tjenester:

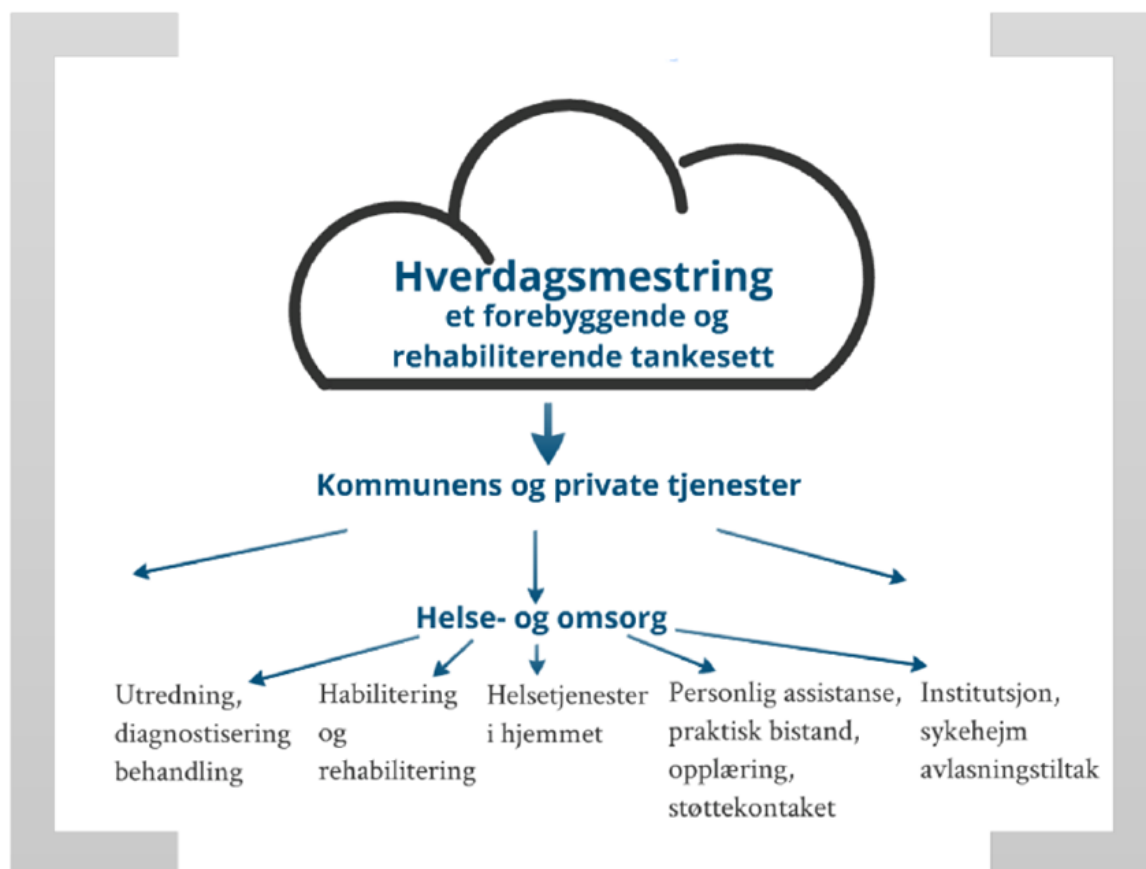
- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste
- Kommunal legetjeneste
- Fysio- og ergoterapitjeneste
- Psykisk helsetjeneste
- Tjenesten for funksjonshemmede
- Hjemmesykepleie og praktisk bistand
- Institusjonsbaserte tjenester
- Forvaltningen av tjenestene

Valget om å omdefinere sektornavnet *fra helse og omsorg og til helse og mestring* ligger i erkjennelsen av at vi som samlet helsetjeneste må jobbe tydeligere og mer

systematisk for å fremme og understøtte den enkelte innbyggers egen mestringsevne. Dette gjelder om helsetjenesten skal hjelpe et lite barn eller en eldre og hjelpetrengende bruker.

Helsetjenestene i Skaun skal ikke slutte å gi omsorg, men tjenestene vil i løpet av denne planperioden har gjennomgått et slags paradigmeskifte, hvor mestring er det sentrale begrepet. Alle helsetjenestene i Skaun skal jobbe for at den enkelte innbygger mestrer sin egen hverdag best mulig og med minst mulig hjelp fra helsetjenesten. De som har behov for omsorg og hjelp skal motta dette.

For å underbygge dette, vises det til følgende modell fra "Rapport om Hverdagsrehabilitering, 2012:

2 Sammendrag

2.1 utfordringer og strategier

Helse og mestringssektoren står overfor flere store utfordringer de kommende årene. Skaun har i dag et økende antall innbyggere, med en sterk vekst innen barn og unge. Samtidig vil gruppen med de yngste eldre gradvis øke de kommende årene. De eldste eldre holder seg relativt konstant frem mot 2020, for så å øke.

Denne planen viser at Skaun kommune bruker hovedvekten av sine ressurser innen den kommunale helsetjenesten til eldre pasienter i institusjon. Her ligger vi høyere enn både nabokommuner, fylke og land, mens vi innenfor de forebyggende og rehabiliterende tjenestene ligger tilsvarende under. Dette samtidig som kommunen har en høyere andel barn og unge enn hva som er tilfellet for eldre.

Både statlige og kommunale føringer legger opp til økt aktivitet og deltakelse i samfunnet. Det legges vekt på mestring av dagliglivets aktiviteter og vi har i denne planen definert et mål om at Skaun kommune vil fremme god helse gjennom hele livsløpet med fokus på mestring og deltakelse. Strategiene er å dreie ressurser fra behandling til forebygging og rehabilitering, samtidig som vi skal sikre en god ivaretagelse av innbyggere med behov for heldøgns omsorg og pleie.

Mål for planen:

Skaun kommune vil fremme god helse gjennom hele livsløpet med fokus på mestring og deltakelse

Sektorplanen går ikke inn i detaljer omkring de enkelte tjenestene, men omhandler tjenestene på et overordnet nivå. De endringene som foreslås i planen er i stor grad strukturelle endringer, kombinert med et erkjent behov for endring av arbeidsmåter og holdninger innen sektoren. Mer detaljerte tiltak må innarbeides i enhetenes egne virksomhetsplaner, som skal bygge på denne sektorplanen.

2.2 Kapitlene – en oversikt

Kapittel 1 og 2 består av innledning og sammendrag, mens kapittel 3 omhandler statlige og kommunale styringssignaler. Her ser vi hvordan denne planen er koblet opp mot kommuneplanens samfunnsdel og statlige føringer innenfor tjenestene.

Kapittel 4 viser til nasjonale utviklingstrekk og lokal demografi og kapittel 5 tar for seg status og utfordringer i de kommunale tjenestene. I kapittel 6 fremkommer mål og tiltak, mens kapittel 7 inneholder et overordnet styringskort for sektoren. Styringskortet kan brukes som utgangspunkt for enhetenes egne styringskort. Kapittel 8 inneholder referanseliste og kapittel 9 gir en oversikt over vedlegg til planen.

3 Styringssignaler

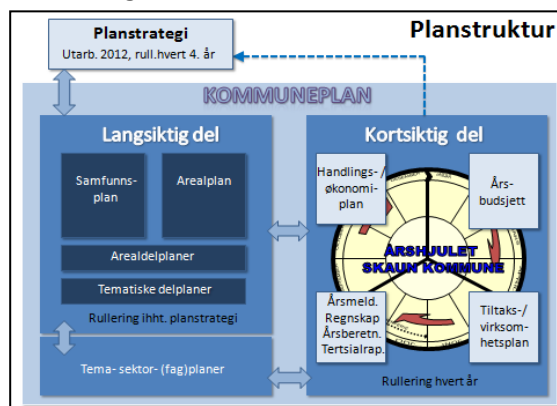
3.1 Kommuneplan

Skaun kommunes kommuneplan for 2013 – 2024 behandler kommunens langsiktige utfordringer, og fastsetter overordnede mål og strategier. Kommuneplanens samfunnsdel legger vekt på Skaun som en attraktiv bokommune med aktive innbyggere og fokuserer på mangfold i kultur, miljø og næring.

Kommuneplanen gir de overordnede politiske rammebetingelsene for planlegging, forvaltning og utbygging i årene fremover. Planen har et 12- årsperspektiv og er øverst i kommunens planhierarki. Målene i samfunnsdelen skal tydeliggjøres videre i sektorplanene, som har et 4-årsperspektiv. Deretter følger enhetsvise virksomhetsplaner, som gir føringer for et år. Intensjonen er at mål og tiltak for hvert år er del av en rød tråd som henger sammen med visjon og overordnede mål fra samfunnsdelen.

Helhetlig styring i Skaun er kommunens overordnede system for å sikre at kommunens

ressurser blir forvaltet på en effektiv og kunnskapsbasert måte. Styringssystemet innebærer å konkretisere kommuneplanens langsiktige mål, fastsette kortsiktige mål på sektor- og enhetsnivå, måle resultater og analysere disse som grunnlag for å sammenligne dem med de fastsatte målene.

Informasjonen fra resultatene blir brukt i den videre styringen og utviklingen av kommunen. Gjennom et helhetlig styringssystem har kommunen til hensikt å etablere en tydeligere sammenheng i hele planstrukturen fra kommuneplan og ned til sektor – og virksomhetsplaner.

Visjon: Skaun kommune – aktiv og attraktiv			12- årsperspektiv
Overordnede mål:			
ATTRAKTIV BOKOMMUNE Skaun skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge innen utgangen av planperioden	AKTIVE INNBYGGERE Skaun skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil	MANGFOLD I KULTUR, MILJØ OG NÆRING Skaun skal øke bo- og etableringslysten gjennom fokus på næring, miljø og kultur	
Sektormål innen barnehage, grunnskole, kultur og helse og mestring			4 år
Enhetsvise virksomhetsplaner med mål og tiltak for kommende år			1 år

3.2 Nasjonale føringer og planer

Det har de senere år kommet en rekke rapporter og meldinger som beskriver de utfordringer vi står overfor innen helse og omsorgssektoren, blant annet som følge av den demografiske og helsemessige utviklingen i samfunnet. Felles for alle disse er erkjennelsen av behovet for endring fra det behandelende til det forebyggende perspektivet innen helsetjenestene.

Sentrale dokumenter er *St. meld. nr 47 (2008 – 2009) Samhandlingsreformen*, *Meld. St. 16 (2010 – 2011) Nasjonal helse og omsorgsplan*, *Meld. St. 13 (2011 – 2012) Utdanning for velferd*, *NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg*, *Meld. St. 29 (2012 – 2013) Morgendagens omsorg* og *Meld. St. 34 (2012- 2013) Folkehelsemeldingen*.

Samhandlingsreformen, som legger føringer for de andre meldingene og utredningene, har som mål at alle innbyggere skal ha et helhetlig og sammenhengende helsetilbud av høy kvalitet som er tilpasset den enkeltes behov.

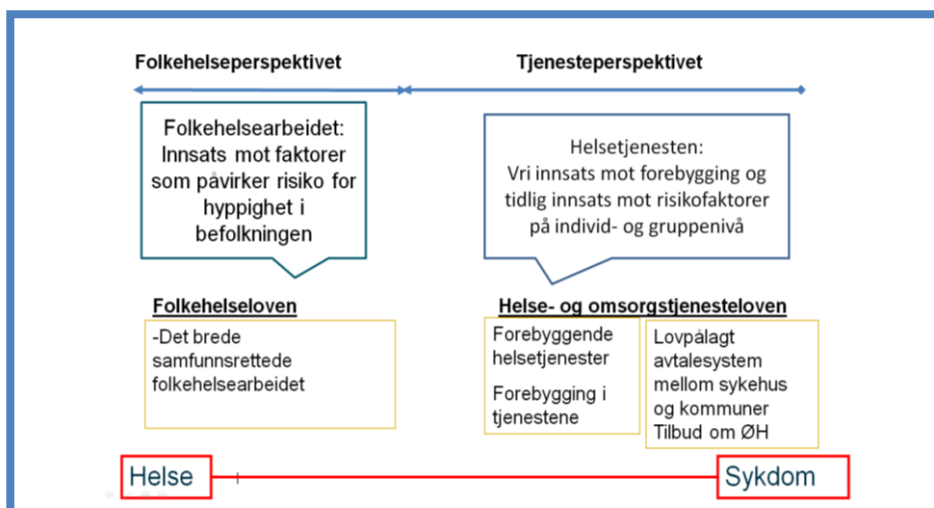
Det er også et mål om å vektlegge folkehelsearbeidet og forebygge sykdom. Forebyggende arbeid skal omfatte iverksetting av tiltak for å identifisere personer som står i fare for å utvikle psykisk eller somatisk sykdom, sosiale problemer eller rusmiddelproblem. Reformen plasserer det enhetlige ansvaret for innbyggernes helse på kommunene, og gir helsetjenestene klar melding om å øke den forebyggende ressursinnsatsen.

Som en oppfølging av Samhandlingsreformen og ny folkehelselov, la regjeringen våren 2013 frem Folkehelsemeldingen, hvor bred innsats i alle sektorer fremheves for å fremme befolkningens helse. Meldingen gjennomgår vår tids helseutfordringer.

Vi står overfor en økning i ikke-smittsomme sykdommer som hjertelidelser, diabetes, kreft og lungesykdommer. Disse, sammen med psykiske lidelser, er de nye folkehelse-sykdommene. Det er fremdeles sosiale forskjeller i helse i befolkningen. Levealderen har økt mest i grupper med lang utdanning og høy inntekt. Hjerte- og karsykdommene skaper de største sosiale ulikhetene i tidlig død.

I sitt drøftingsnotat til Samhandlingsreformen, viste Helsedirektoratet hovedperspektivene i reformen; *folkehelseperspektivet* og *tjenesteperspektivet*. Folkehelsearbeidet er det brede samfunnsrettede arbeidet, mens helsetjenestene aktivt skal yte forebyggende helsetjenester og praktisere forebygging i tjenestene.

4 Utviklingstrekk og demografi

4.1 Nasjonale utviklingstrekk

Nasjonal helse og omsorgsplan (2011-2015) legger føringer for helse- og omsorgstjenestene og folkehelsearbeidet frem til 2016. I denne planen presiseres det at det er et offentlig ansvar å fremme helse og forebygge sykdom, og å sikre nødvendige helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen. Alle skal ha et likeverdig tilbud om helsetjenester uavhengig av diagnose, bosted, økonomi, kjønn, etnisitet og livssituasjon.

Kommunene skal tilby helhetlige og samordnede tjenester som omfatter forebyggende tiltak, utredning, behandling, pleie og omsorg, akuttberedskap, habilitering og rehabilitering på tvers av sektorer. De kommunale helse- og omsorgstjenestene må organiseres slik at den enkelte kan fortsette å leve et trygt, meningsfullt og mest mulig selvstendig liv til tross for sosiale og helsemessige problemer eller funksjonssvikt.

Forebyggende helsetjenester

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er sentral i det helsefremmende og forebyggende helsearbeidet. Tjenesten skal ha tilbud til barn og unge i alderen 0-20 år, foreldre og gravide og når ut til alle lag i befolkningen. Regjeringen ønsker at tilgjengeligheten til tjenesten økes ved at kapasiteten bygges ut. Det er også ønskelig at kommunene bygger ut tilbud til personer med økt risiko for å utvikle sykdom knyttet til levevaner, og til personer med psykiske lidelser. Eksempler på dette er frisklivs- og mestringstilbud. Flere kommuner tilbyr også frivillige hjemmebesøk til eldre over 75 år og treningsgrupper med opplæring i fallforebygging.

Psykisk helse og rus

Psykiske plager og lidelser er et betydelig folkehelseproblem, og kan føre til redusert funksjonsevne i hjem, skole og arbeid og tap av livskvalitet. Psykiske plager og rusmiddelproblemer er viktige årsaker til sykdom, uførhet, lav sosial integrering og redusert levealder. Regjeringen ønsker særlig vekt på psykisk helse for barn og unge. Tidlig intervensjon og oppfølging av barn og unge har en sentral plass i arbeidet med å forebygge rusmiddelmisbruk og psykiske plager.

Legetjenester i kommunene

Allmennlegetjenester ytes gjennom fastlegeordningen, ved sykehjem, i kommunal legevakt og i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Fastlegeordningen fungerer i hovedsak godt, men er i mange kommuner ikke i tilstrekkelig grad innlemmet i det kommunale tjenesteapparatet. Det anbefales at fastlegene integreres bedre i kommunehelsetjenesten, slik at kompetansen deres kan utnyttes bedre og for å sikre bedre samordning med andre deler av det kommunale tjenesteapparatet.

Rehabilitering og habilitering

Felles for rehabiliterings- og habiliteringstiltak er at de er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler. Flere aktører samarbeider om å bistå brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å gjøre en gjennomgang av hva som er kommunenes og hva som er spesialisthelsetjenestens ansvar og oppgaver innen habilitering og rehabilitering. Kommuner og helseforetak skal videreutvikle ordningen med koordinerende enhet, og i større grad ta i bruk individuell plan som et verktøy i habilitering og rehabilitering. Kommunale syns- og hørselskontakter bør inngå som en del av koordinerende enhet.

Hjemmetjenester

I 2012 var antall mottakere av hjemmebaserte tjenester i Norge 178 720, og av disse var 42 % over 80 år. 40 % var i alderen 0-66 år. Fra 2008 til 2012 har antall mottakere av hjemmebaserte tjenester økt med 6,7 %. Veksten har vært klart større i de yngste aldersgruppene. I de eldste aldersgruppene er det derimot en lavere andel av innbyggerne

som mottar hjemmetjenester. Yngre mottakere har gjerne større bistandsbehov og flere tildelte timer enn eldre mottakere. Veksten til yngre brukere kan tilskrives flere reformer som har pålagt kommunene ansvaret for disse brukergruppene (KS, 2014).

Institusjonstjenester

Antall beboere i institusjon i Norge var i 2012 samlet på 43 911 personer. I tillegg kommer 21 930 beboere i boliger med heldøgnsbemanning. Av innbyggerne 80 år og over bodde 14,1 % i institusjon, mens 3,7 % bodde i boliger med heldøgnsbemanning. Dette gir en samlet dekningsgrad for heldøgnsomsorg på 17,8 %. Beboere 80 år+ utgjør 71,4 % av beboerne i institusjon, mot 73,9 % i 2008.

Regjeringen har hatt ønske om å sikre full sykehjemsdekning og har derfor gitt tilsagn om tilskudd til 12 000 sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsplasser innen utgangen av 2015. Tilskuddet skal også styrke kommunenes tilbud om korttidsplasser.

Innvandrerhelse

Innvandring til Norge gir nye impulser og kulturelt mangfold, men kan også medføre at målet om likeverdige helsetjenester utfordres. Dette på grunn av språkproblemer, kulturelle forskjeller og at enkelte innvandrere har spesielle helseproblemer. Nasjonal strategi om innvandreres helse 2013-2017, beskriver hovedutfordringene som knytter seg til innvandring i Norge knyttet til helse, og tiltak for å imøtekomme dette.

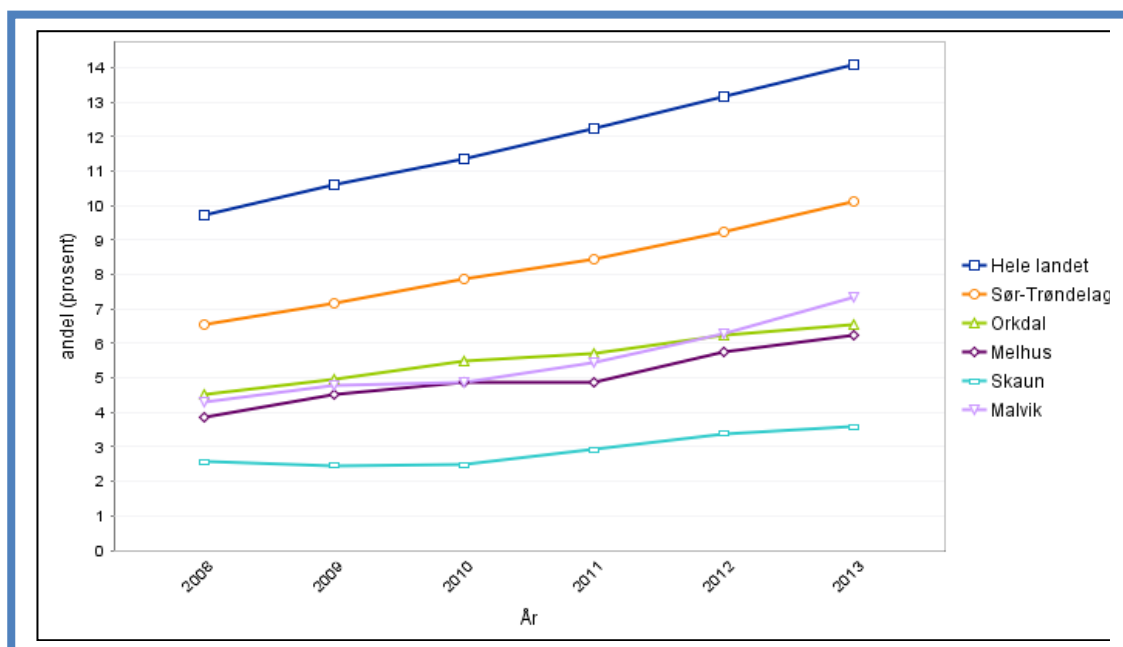
Innvandrerne er, i likhet med befolkningen for øvrig, ingen homogen gruppe. Innvandrernes helse varierer etter kjente sosioøkonomiske faktorer, etter landbakgrunn og etter årsak til innvandring. God helse skapes i hovedsak av et inkluderende samfunn der alle deltar på lik linje. Et trygt bomiljø, et godt arbeidsmiljø og gode oppvekstvilkår og fritidstilbud kan føre til utjevning av de sosiale helseforskjeller som eksisterer.

Nasjonale tall viser at en relativt stor andel personer i enkelte innvandrergupper har ingen eller liten utdanning. Innvandrere er overrepresentert i lavinntektsgrupper og har statistisk sett lavere sysselsetting enn befolkningen for øvrig. Dette kan slå negativt ut for innvandreres helse.

I enkelte innvandrergupper er det påvist større forekomst av sykdommer som diabetes 2, overvekt samt hjerte- og karsykdommer. Fysisk aktivitet og et sunt kosthold har en positiv effekt på utviklingen av disse sykdommene.

Mangelfull kommunikasjon kan skyldes mangel på kvalifiserte tolker, mangel på informasjonsmateriale på riktig språk eller mangel på tilgang til og bruk av alternative kommunikasjonsmetoder. Problemer med kommunikasjon kan skape misforståelser og få alvorlige følger for diagnostisering, behandling og rehabilitering.

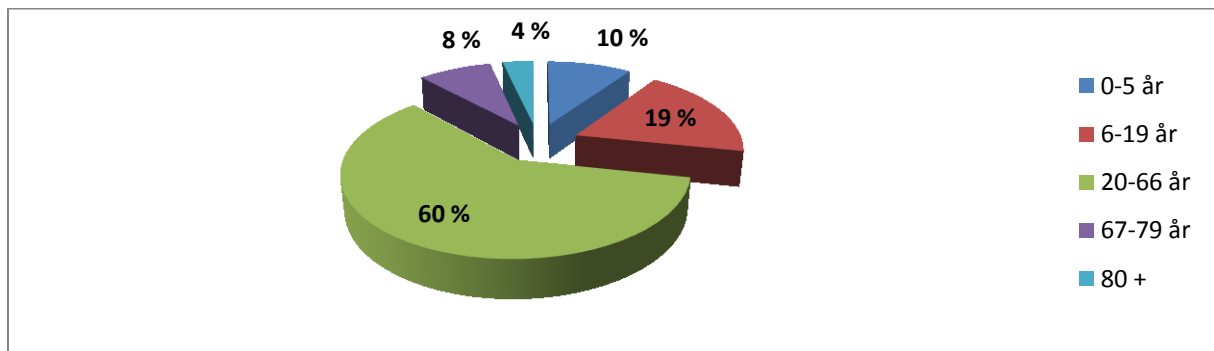
Diagrammet under viser andelen personer med to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre registrert bosatt i Norge per 1. januar (totalt og fordelt på landbakgrunn), i prosent av befolkningen fra Folkehelseinstituttet, KommuneHelse statistikkbank. Diagrammet viser at Skaun har en lav andel innvandrere i sin befolkning, sammenlignet med fylke og land. Samtidig er det viktig å merke seg helseutfordringene for denne gruppen spesielt, når tjenestetilbudet skal utvikles.

4.2 Lokal demografisk utvikling

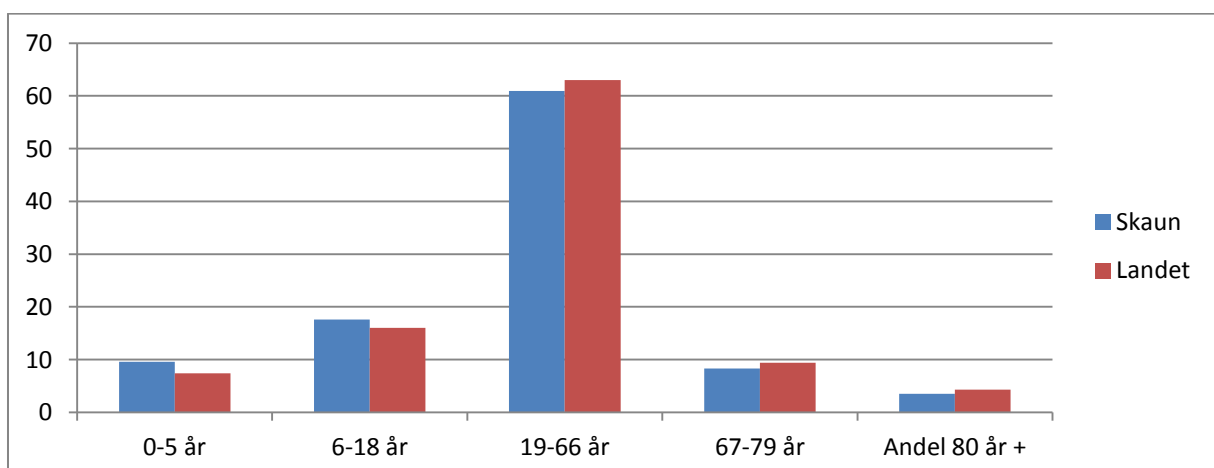
Pr. 01.01.14 hadde Skaun kommune 7 392 innbyggere. Skaun er den kommunen i Sør-Trøndelag som vokser mest i forhold til innbyggertallet. Antall nye innbyggere i 2013 var 249 og hovedgrunnen til befolkningsveksten kan tilskrives behovet for boliger i nærheten av storkommunen Trondheim, samt etableringen av nye E 39 som har bidratt til å gjøre Skaun langt mer attraktiv som bosted enn tidligere.

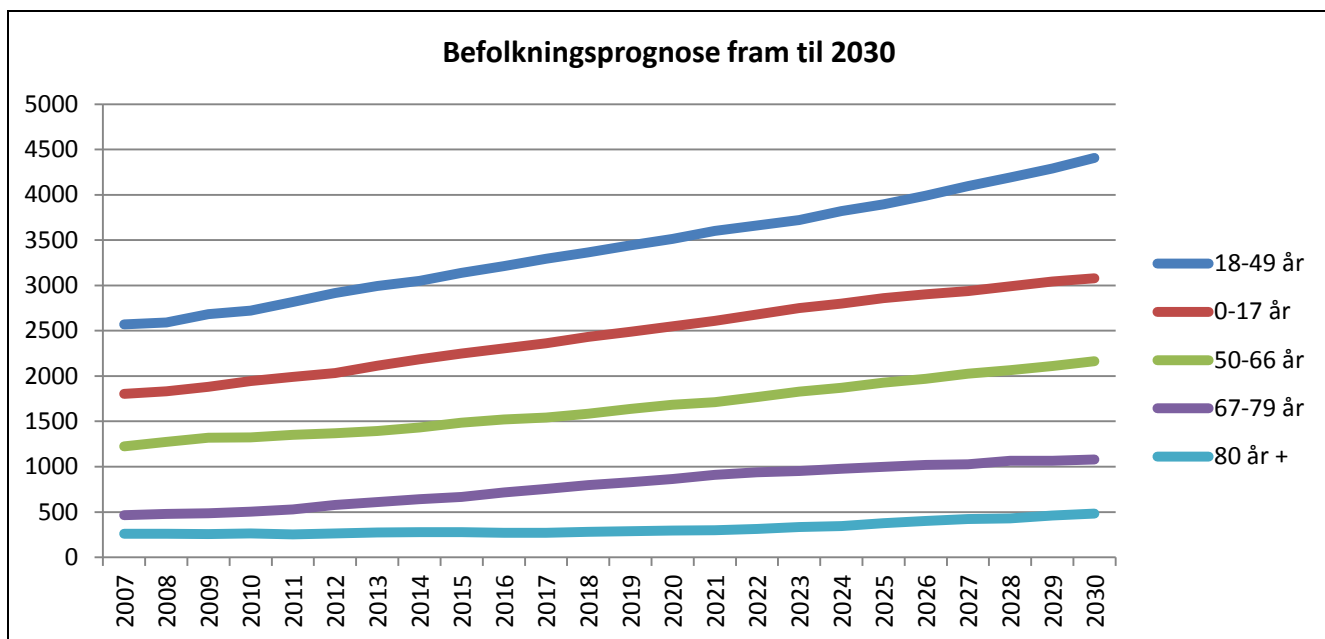
Økningen i antall nye innbyggere medfører en voksende andel barn og unge i kommunen. Nesten 10 % av kommunens innbyggere er mellom 0-5 år, og 19 % er i skolealder. Den store andelen barn og unge i kommunen bidrar til et økt behov for offentlige tjenester som barnehage, skole og helsetjenester knyttet til barn og unge.

Andelen eldre er i Skaun lavere enn andelen yngre, og det er under 4 % av kommunens innbyggere som er over 80 år. Gruppen mellom 67 – 79 år er imidlertid dobbelt så stor og er den gruppen som vil øke gradvis de kommende årene. I løpet av ti år vil denne

gruppen øke med 50 % og det vil være viktig å rette tiltak inn mot denne gruppen, da styringsdatarapporten som ble utarbeidet i 2014, viser at dette er den gruppen som har flest akuttinnleggelser i sykehus (Styringsdatarapport, 2014).

Over vises Norconsults befolkningsprognose, som i Skaun legges til grunn ved utbygging av skoler og barnehager. Det er verdt å merke seg at Norconsult sin prognose legger opp til en høyere vekst enn hva som er tilfellet for SSB sine prognoser. Grafen viser at Skaun kommune fram til 2030 vil ha en sterk befolkningsvekst innenfor alle aldersgrupper.

Eldre over 80 år vil holde seg relativt stabil frem mot 2020, men så vil vi få en økning fra 2024. I 2030 vil dagens antall eldre ha økt med over 80 %. De neste årene bør derfor brukes til å bygge opp det forebyggende tilbudet til barn, unge og eldre, og samtidig avklare innretningen av tjenestetilbudet til de eldste eldre.

	2012	2014	2016	2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	Økning i %
0-17 år	2 033	2 186	2 306	2 433	2 550	2 678	2 801	2 901	2 990	3 078	51 %
18-49 år	2 916	3 052	3 212	3 366	3 513	3 662	3 822	3 989	4 191	4 407	51 %
50-66 år	1 370	1 433	1 521	1 583	1 684	1 769	1 872	1 968	2 066	2 164	58 %
67-79 år	578	643	717	797	865	938	977	1 020	1 067	1 080	87 %
80 år +	264	276	270	282	294	313	346	402	429	482	83 %
Totalt	7 161	7 590	8 026	8 461	8 906	9 360	9 818	10 280	10 743	11 211	57 %

4.3 Folkehelsebarometer for Skaun 2014

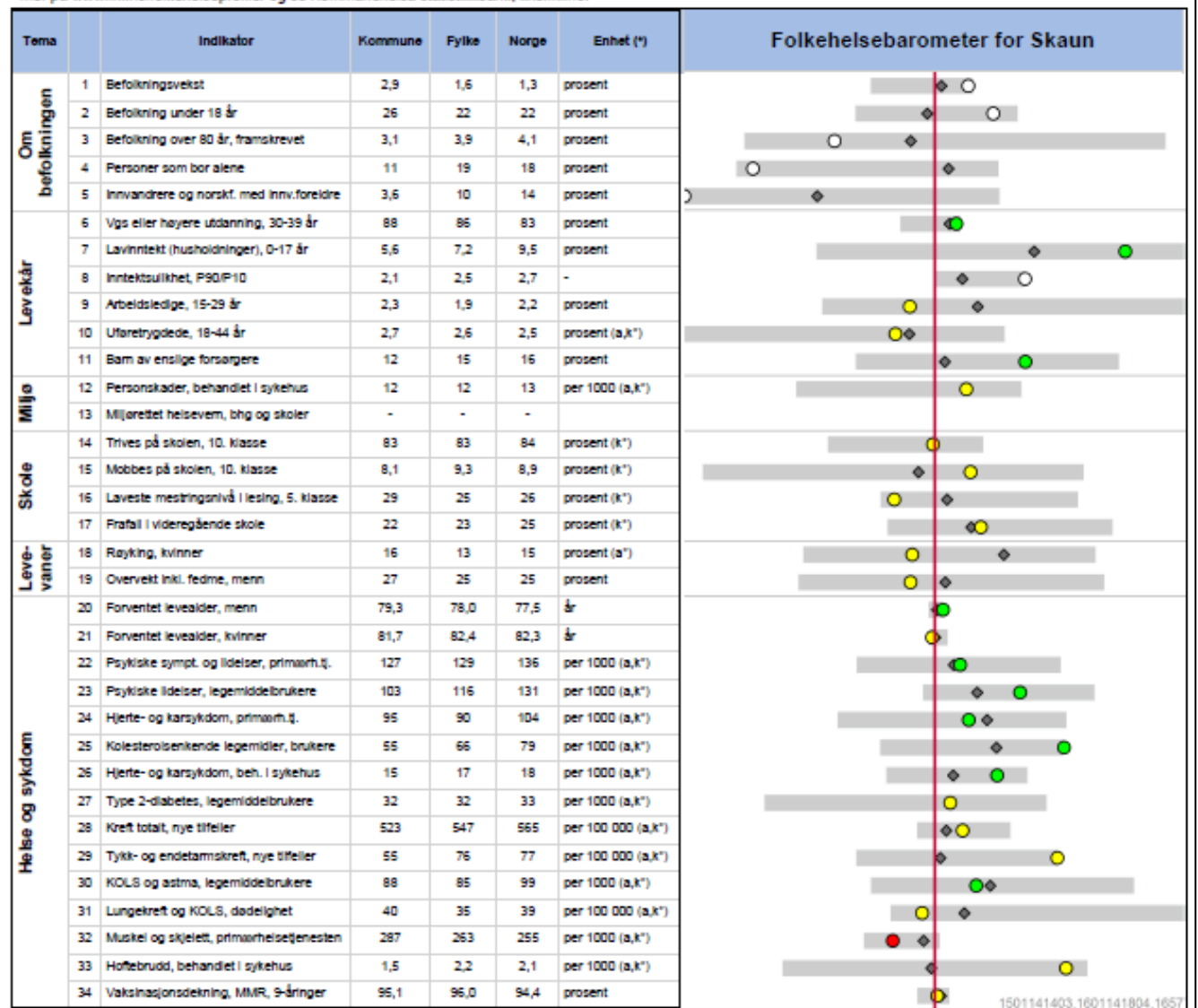
Folkehelsebarometer for din kommune

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. I figuren og i tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenlignet med landet. Statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering finnes i Kommunehelse statistikkbank, khs.fhi.no. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Grønn verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet
- Rød verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger dårligere an enn landet som helhet
- Gul verdi forteller at vi ikke med sikkerhet kan si om kommunen ligger dårligere eller bedre an enn landet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ◆ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket

Halvsirkler: Kommuneverdier som er mer enn dobbelt så høye som landsverdien eller mindre enn halvparten av landsverdien, vises som en halvsirkel i figurens ytterkant.

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet, likevel kan det innebære en viktig helseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. For å få en mer helhetlig oversikt over utviklingen i kommunen kan du lage diagrammer i Kommunehelse statistikkbank. Les mer på www.fhi.no/folkehelseprofiler og se Kommunehelse statistikkbank, khs.fhi.no.

5 Status og utfordringer

5.1 Kommunehelsetjenesten

	Skaun	Melhus	Orkdal	K07	ST	Landet
Andel innbyggere 0-5 år i prosent	9,6	7,9	7,7	7,7	7,3	7,4
Andel innbyggere 6- 15 år i prosent	13,9	13,9	12,6	13	11,7	12,1
Netto driftsutgifter kommunehelse i prosent av totale netto driftsutgifter	4,8	4,5	3,8	4,2	4,5	4,2
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste 0-5 år, i kroner	5399	6620	5959	6172	7476	6822
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste 0-20 år, i kroner	1761	1819	1744	1728	2148	1938
Netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering pr innbygger, i kroner	1011	1615	1213	1263	1520	1472

Tabellen over viser tall for 2013 og synliggjør at Skaun kommune har en høyere andel barn og unge enn både nabokommuner, kostragruppe, fylke og land. Spesielt er gruppen innbyggere mellom 0 og 5 år høy. Netto driftsutgifter til kommunehelse i

prosent av kommunens totale driftsbudsjett er høyere enn hos de andre, samtidig som utgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste for 0- 5 år er lavest av alle gruppene. Det samme gjelder for driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten i Skaun har 4,7 årsverk fordelt på 3,9 årsverk helsesøster, 0,4 årsverk jordmor og 0,4 årsverk merkantil. Det gis tilbud om helsestasjon til alle gravide og barn i alderen 0 – 5 år, helsestasjon for ungdom 1 dag pr uke og skolehelsetjeneste på barne- og ungdomstrinnet.

Normtallene innebærer 35 % helsesøster pr 100 elever i barnetrinnet og 18 % helsesøster pr 100 elever i ungdomstrinnet. Når det gjelder skolehelsetjeneste på ungdomsskolen ligger Skaun kommune relativt godt an. For barnetrinnet er det derimot motsatt, og tabellen under viser at Skaun ligger langt unna de faglige anbefalingene fra Helsedirektoratet.

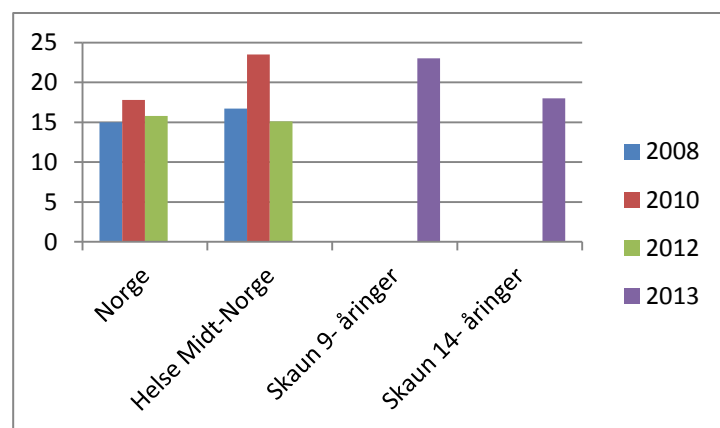
Tjenesten preges av knapphet på ressurser som en følge av befolkningsveksten blant barn og unge. Nye faglige retningslinjer for barselomsorgen legger også opp til økt antall hjemmebesøk etter fødsel, med bakgrunn i kortere liggetid i sykehus. Dette medfører store utfordringer for tjenesten innenfor dagens bemanning.

Helsedirektoratet har i sin utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten utarbeidet normtall for skolehelsetjenesten.

Skoleår 2013/2014	Antall elever	Ressurs skoleh.tj.	H.dir normtall
Buvik	323	30 %	110 %
Børsa	204	20 %	70 %
Venn	129	10 %	45 %
Viggja	56	2,5 %	20 %
Jåren/Råbygda	38	2,5 %	15 %
SUS	279	40 %	50 %
SUM	1029	105 %	310 %

Skolehelsetjenesten har gjennomført vektkontroll på 3. og 8. trinn og funnet overvekt blant 18 % av kommunens 14-åringere og 23 % av 9-åringene. Ble det funnet undervekt blant mer enn 5 % av 3.trinnselevne. Forebygging av over- og undervekt er et område som det må settes inn mer kompetanse og ressurser på i årene som kommer, for å forhindre livsstilssykdommer.

Oppfølging av barn med overvekt krever veiledning av både barn og foreldre, slik at etablerte mønstre kan brytes. Dette er et arbeid som må følges opp over tid og av kompetent personell. I tabellen til høyre er tallene for Skaun satt sammen med tallene fra den nasjonale Barnevekststudien som er gjennomført i 2008, 2010 og 2012.

Tabellen viser at 9-åringene i Skaun ligger på nivå med Midt-Norge i 2010. Samlet har imidlertid regionen gått ned til 15 % overvekt blant 9-åringere i 2012, og dette innebærer at Skaun ligger 50 % over regionen i fht andel barn med overvekt. Dette innebærer et behov for systematisk helsefremmende og forebyggende arbeid i de kommende årene.

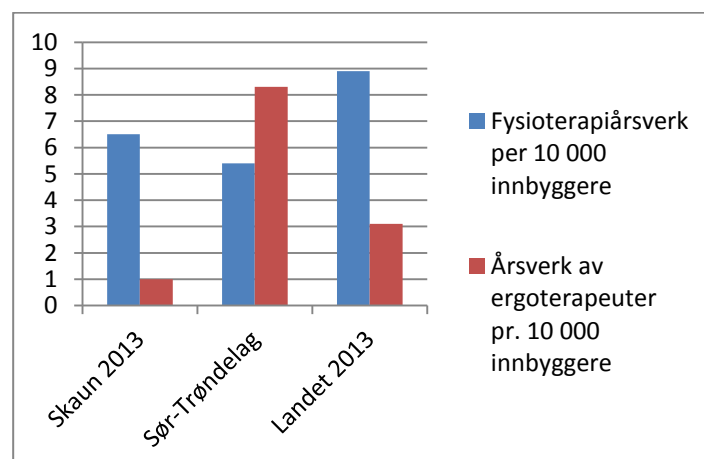
Utfordring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Økt ressurs- og kompetansebehov ▪ Familieveiledning ▪ Overvekt blant barn og unge ▪ Helseopplysning og forebyggende arbeid ▪ Miljørettet helsevern ▪ Tolketjenester for innvandrere
-------------------	--

Fysio- og ergoterapitjenesten

Fysio- og ergoterapitjenesten har 3,5 årsverk, fordelt på 2,8 årsverk fysioterapeut (hvorav 0,4 er FYSAK-kordinator) og 0,7 årsverk ergoterapeut. I tillegg gis det driftstilskudd til 1,8 årsverk ved Børsa fysioterapi og 0,2 årsverk psykomotorisk fysioterapeut. Ergo- og fysioterapeutene er sentrale yrkesgrupper for forebygging, trening, habilitering og rehabilitering, tilrettelegging og mestring i hverdagen.

Denne kompetansen er viktig med tanke på de sentrale føringene som legger økt vekt på kortere innleggelser i sykehus, mer behandling i kommunen, økt fokus på habilitering og

rehabilitering. Dette vil kreve tettere oppfølging av kommunale fysio- og ergoterapeuter i årene som kommer.

Skaun ligger lavt både forhold til fysio- og ergoterapiressurser, og der er spesielt ergoterapiressursene som er lave. For å opprettholde og utvikle tjenesten i forhold til

lovverk, hverdagsrehabilitering, forsvarlighet og veiledning i turnustjenesten, synes det å være behov for å øke ressursene innenfor denne tjenesten.

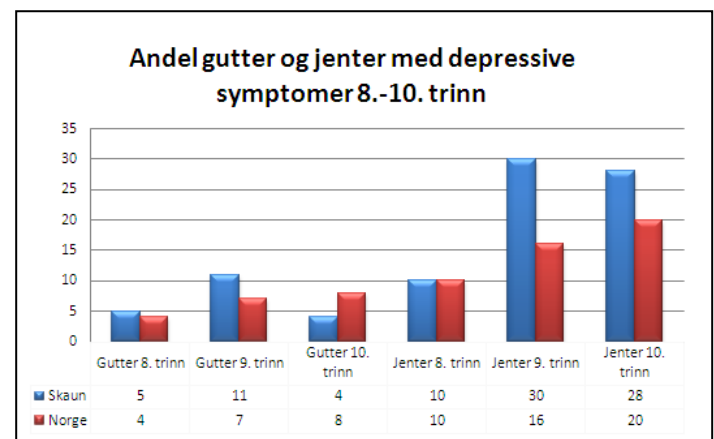
Utfordring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Økt ressursbehov innen rehabilitering generelt, og ergoterapi spesielt ▪ Friskliv – og mestringstilbud ▪ Hverdagsrehabilitering
-------------------	---

Psykisk helsetjeneste

Psykisk helsetjeneste gir tilbud til mennesker som har psykiske plager eller står i fare for å få det. Arbeidsoppgavene er i hovedsak støttesamtaler, samarbeid med andre tjenester, drive treffstedet ved Årvak, ulike gruppetilbud, oppfølging av barn og veiledning til foreldre. Tjenesten i Skaun består av 7 årsverk og opplever en stadig økende etterspørsel etter kommunale tjenester for mennesker med psykiske lidelser, blant annet fordi spesialisthelsetjenesten gir kortere behandlingsopphold i tråd med samhandlingsreformen.

Brukerspekteret i tjenesten er bredt, og svært mange har livskriser av enten kortvarig eller langvarig art. Dette er brukere som kan ha behov for hjelp over flere år og innebærer utfordringer knyttet til prioritering av ressurser. Samtidig som det skal satses mer på forebyggende helsetjenester, må det behandlende perspektivet også ivaretas. Våren 2013 ble Ungdataundersøkelsen gjennomført på Skaun ungdomsskole og

jentene på 9.trinn og 10.trinn ligger over de nasjonale tallene når det gjelder depressive symptomer. Ungdomsskolen har egen konsulent fra psykisk helsetjeneste tilgjengelig på skolen to dager pr uke, som i hovedsak driver individuell oppfølging. Ut i fra disse tallene er det grunn til å stille spørsmål med om oppfølgingen fremover i større grad bør rettes mer mot grupper, fremfor kun individuell behandling.

Utfordring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Økt kompetansebehov innen forebygging ▪ Høy andel ungdomsskolejenter med depressive symptomer ▪ Økt fokus på gruppebehandling ▪ Tidligere utskrivninger fra spesialisthelsetjenesten ▪ Helhetlig pasientforløp innen rus og psykiske lidelser ▪ Nettverk for nyinnflyttede i samarbeid med frivillige ▪ Tolketjenester for innvandrere
-------------------	--

Kommunal legetjeneste

Fastlegetjenesten har tre hovedfunksjoner;

1. Ansvar for legetjenester til de som står på fastlegens liste.
2. Oppgaver definert som allmenntilleggs offentlig legearbeid. Dette innebærer at kommunen kan tilplikte fastleger i fulltidsaktivitet med inntil 7,5 timer pr uke til allmenntilleggs oppgaver knyttet til helsestasjon, skolehelsetjeneste, sykehjem mv.
3. Legevakt. Kommunen kan tilplikte leger til å delta i kommunalt organisert legevakt. Skaun deltar i en interkommunal legevaktordning gjennom SiO (Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen).

Skaun kommune har i dag 5 fastlegehjemler som fordeler det allmenntilleggs arbeidet seg imellom. Alle legene har ledig listekapasitet, og noe av grunnen til dette skyldes at nytilflyttede innbyggere har valgt å beholde fastlege i tidligere kommune. Når det gjelder utfordringer fremover, må arbeidet med miljørettet helsevern og helsemessig beredskap ha større fokus i årene fremover. I tillegg vil både oversikt over befolkningens helsetilstand og arbeid med smittevern ha prioritet. I det interkommunale samarbeidet i Orkdalsregionen vil det blir vurdert muligheter for en interkommunal ressurs til smittevern og miljørettet helsevern.

Utfordring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Økt kompetansebehov og fokus på innen miljørettet helsevern og smittevern ▪ Tilstrekkelig kompetanse på legevakt på helger og netter ▪ Bruk av tolketjenester til innvandrere ▪ Bruk av kommunal øyeblikkelig sengepost
-------------------	--

5.2 Pleie og omsorgstjenesten

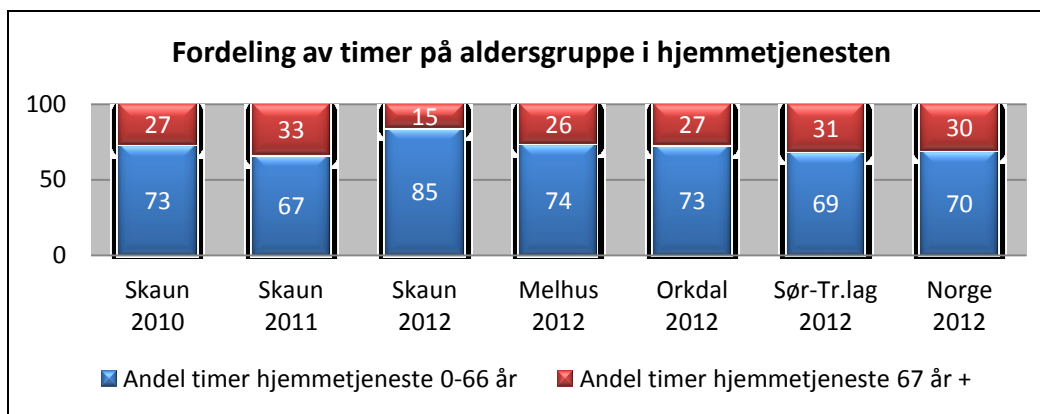
	Skaun	Melhus	Orkdal	K07	ST	Landet
Andel innbyggere 67 – 79 år i prosent	8,3	9,3	9,9	9,4	9,1	9,4
Andel innbyggere 80 år og over i prosent	3,5	4	4,9	3,9	4,1	4,3
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av totale netto driftsutgifter	24,1	28,4	29,1	27,8	28,2	29,5
Andel netto driftsutgifter i prosent til institusjon	54	45	47	46	50	46
Andel netto driftsutgifter i prosent til hjemmeboende	39	51	48	50	44	49
Andel av netto driftsutgifter i prosent til aktivisering	7	4	5	5	6	5

Tabellen over viser tall for 2013 og synliggjør at Skaun kommune har en lavere andel eldre enn både nabokommuner, kostragruppe, fylke og land. Dette gjelder både de yngste eldre i aldersgruppen 67 – 79 år og de eldste eldre som er over 80 år. Dette gjenspeiles i at Skaun har en lavere andel av sine driftsutgifter til pleie og omsorg enn sammenligningsgruppa. Samtidig er andelen netto driftsutgifter til institusjon vesentlig høyere for Skaun enn for de andre. Skaun bruker 54 % av sine driftsutgifter til institusjon, mens nabokommunene Melhus og Orkdal bruker henholdsvis 45 og 47 %. På bakgrunn av at Skaun bruker mesteparten av sine utgifter til institusjonsdrift, blir det mindre ressurser igjen til forebyggende og rehabiliterende tjenester i hjemmet. Dette er et område som vil ha fokus de neste årene, med et mål om å øke andelen driftsutgifter til hjemmetjenester.

Tjenesten for funksjonshemmede

Tjenesten for funksjonshemmede omfatter botilbud, dagtilbud og avlastningstilbud for psykisk utviklingshemmede og andre med relativt store funksjonsnedsettelse. Botilbudene ligger i dag spredt med et botilbud i Buvika og to i Børsa.

Det vurderes å være et behov for å samlokalisere driften for disse, og det er behov for å etablere et fast avlastningstilbud for barn og unge. Tjenestetilbudet til ressurskrevende brukere under 67 år er ressursdrivende på grunn av organiseringen, og tabellen under viser at Skaun bruker hoveddelen av det samlede timeantallet i hjemmetjenesten til denne gruppen. Yngre brukere med store helse- og omsorgsbehov vil ha behov for tett oppfølging i eget hjem.

Utfordring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spredte bofellesskap med ressurskrevende brukere medfører utfordringer knyttet til både kompetanse og økonomi ▪ Mangel på kommunalt avlastningstilbud til barn og unge med funksjonssvikt ▪ Behov for økt kompetanse ▪ Velferdsteknologiske løsninger
-------------------	--

Hjemmesykepleien

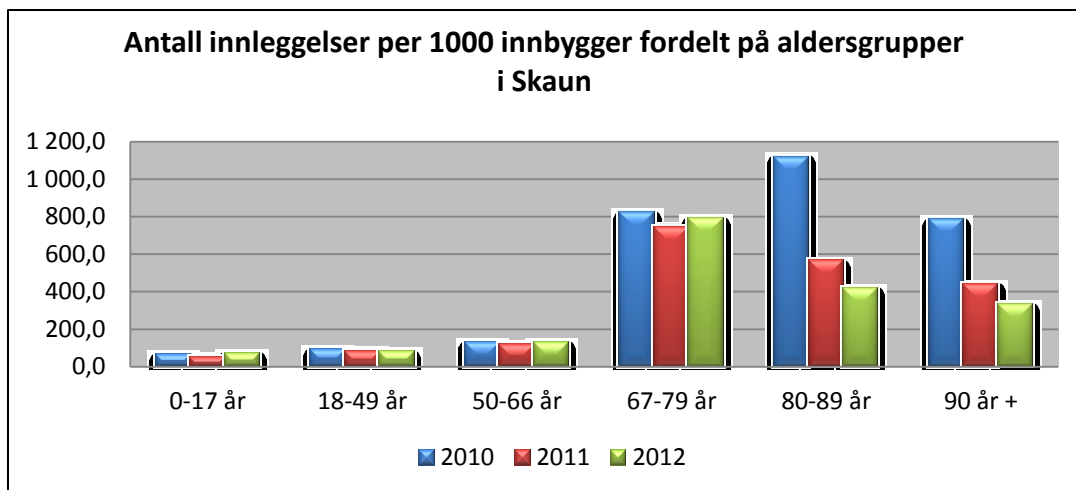
Hjemmesykepleien består av hjemmesykepleie og praktisk bistand til hjemmeboende. Tjenestene gir helsetjenester og opplæring i dagliglivets gjøremål til innbyggere med behov for hjelp til dette. Skaun vil på sikt få en økning i andel eldre framover. Dette vil skje parallelt med at Norge får en knapphet på både økonomi og personell i helse- og omsorgssektoren.

Det må tenkes nytt om hvordan de hjemmebaserte tjenestene skal organiseres, hvordan de ytes, og hva de skal inneholde i årene som kommer. Hverdagsrehabilitering er et rehabiliterende tankesett, hvor selvstendighet og aktivitet vektlegges for den enkeltes trivsel og livskvalitet. Med eget hjem og nærmiljø som utgangspunkt dreies kommunale tjenester mot forebyggende arbeid, mestring og rehabilitering.

Hverdagsrehabilitering kjennetegnes av:

- Tidlig og intensiv innsats i en avgrenset periode for å bidra til styrking av funksjonsnivå og mestringsevne
- Planlegging av tiltak tar utgangspunkt i brukerens egne ønsker om hvilke funksjoner det er viktig å styrke/gjenvinne
- Den tverrfaglige innsatsen rettes mot mestring av daglige aktiviteter i brukerens hjem og nærmiljø

Skaun kommune ligger på landsgjennomsnittet i antall innleggelse i sykehus, mens når det gjelder innleggelse fordelt på alder, er det gruppen 67 – 79 år som sto for de fleste innleggelsene i 2012.

Aldersgruppen 67 – 79 år vurderes å være en gruppe hvor det er viktig for kommunale helsetjenester å komme tidligere inn, og erfaringer fra andre kommuner viser at det er for sent å oppsøke eldre over 80 år for å igangsette forebyggende tiltak. Oppsøkende

virksomhet må starte før funksjonssvikten har satt i gang. Tidligere utskrivinger fra spesialisthelsetjenesten medfører behov for økt kompetanse innen hjemmebaserte tjenester.

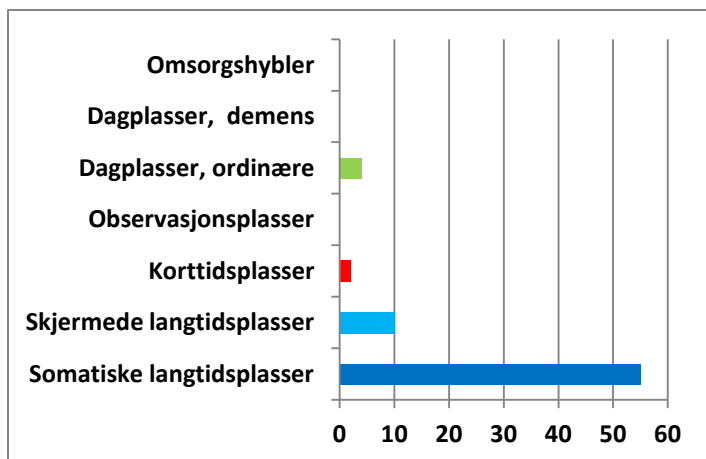
Utfordring	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Økt kompetanse- og ressursbehov ▪ Forebyggende tjenester for å identifisere personer i risikosonen ▪ Informasjon og veiledning ▪ Velferdsteknologiske løsninger
-------------------	--

Institusjonsbaserte tjenester

Institusjonsbaserte tjenester i Skaun består av Rossvollheimen helse- og omsorgssenter, som har 63,5 årsverk. Institusjonen er bygget om i flere omganger, og senest i 2004. Siden den gangen har Rossvollheimen gjennomført flere

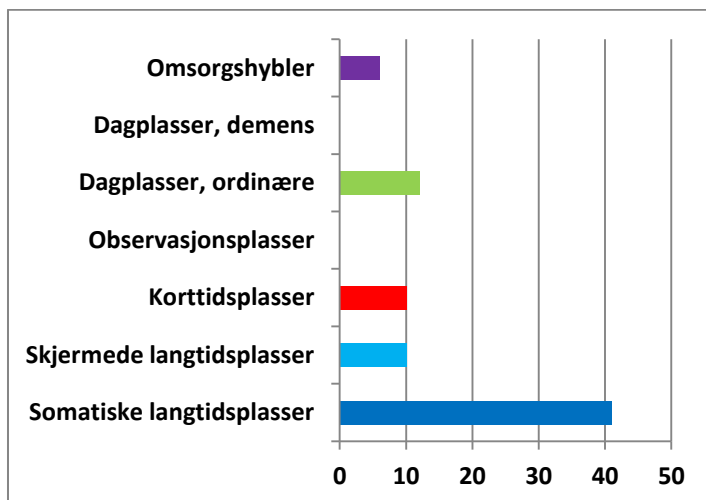
endringer i tjenesteinnholdet, fra å ha ensidig fokus på langtidsplasser til å ha et mer variert tilbud. Det vil være et behov for å videreføre denne utviklingen. Dette synliggjøres i grafene under:

2006: HOVEDVEKT AV SOMATISKE LANGTIDSPLASSER

I 2006 besto Rossvollheimen av 55 somatiske langtidsplasser, 10 skjermede langtidsplasser for personer med demens, 2 korttidsplasser og 3-4 dagplasser for hjemmeboende. Tilbudet var hovedsaklig konsentrert rundt botilbud for eldre og syke.

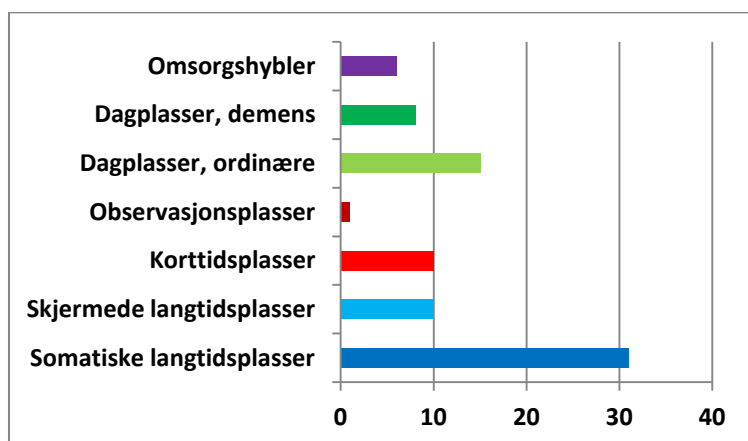
2010: ØKT FOKUS PÅ KORTTIDSPASSER OG DAGPLASSER

I 2010 var antallet korttidsplasser økt til fra 2 til 10 og antall dagplasser fra 4 til 12. Det var 10 skjermede langtidsplasser og 41 somatiske langtidsplasser. I sokkelen ble det etablert 6

omsorgshybler. Endringene kom som følge av tidligere utskrivelser fra spesialisthelsetjenesten og behov for å understøtte de hjemmebaserte tjenestene.

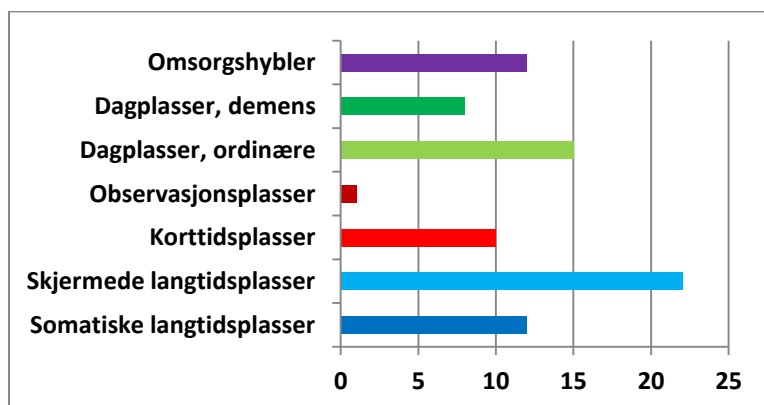
2014: ØKT FOKUS PÅ TILBUD SOM KAN BIDRA TIL AT FLERE SKAL KUNNE GREIE SEG HJEMME

Rossvollheimen har 8 dagplasser for hjemmeboende personer med demens og 15 dagplasser for andre eldre. I tillegg er det 6 omsorgshybler, 10 korttidsplasser, 1 observasjonsplass, 10 skjermede langtidsplasser og 31 somatiske langtidsplasser. Observasjonsplassen er

etablert for å kunne imøtekomme behov fra spesialisthelsetjenesten. Skaun deltar også i et interkommunalt samarbeid om en avdeling med øyeblikkelig hjelp døgnopphold ved St Olavs Hospital, Orkdal. Dette tilbudet åpnet 31.12.12 og hadde i løpet av sitt første år en lavere bruk enn potensialet.

2016: MANGFOLD I TILBUD OG STYRKING AV SKJERMEDE PLASSER FOR PERSONER MED DEMENS

Det planlegges å øke antall skjermede langtidsplasser for personer med demens fra 10 til 22, med bakgrunn i en økning i behovet for et tilrettelagt bomiljø for denne pasientgruppen. Økningen vil skje med en omgjøring fra somatiske langtidsplasser til skjermede plasser.

I tillegg vil det omgjøres 9 somatiske langtidsplasser til 6 omsorgshybler, slik at antall omsorgshybler økes fra 6 til 12. Disse hyblene vil ha mulighet for heldøgns omsorg for brukere med behov for dette. Denne endringen i tjenesteinnhold vil innebære et variert og godt tilbud ved kommunens helseinstitusjon, samtidig som kommunen

ligger på linje med fylke og land når det gjelder heldøgns tilbud til innbyggere over 80 år. Det vurderes også at antallet omsorgsboliger må vurderes på sikt.

Som botilbud vil sykehjemmet i de kommende årene først og fremst måtte konsentrere seg om personer med langtkommen demens og en mindre andel pasienter med somatiske

lidelser som krever 24-timers fagkompetanse. Rossvollheimen vil fortsatt gi et tilbud om korttids- og avlastningstilbud, dagopphold og hybeltilbud for innbyggere med behov for helse- og mestringstjenester. Ansatte ved kommunens institusjon vil også jobbe etter prinsippene for hverdagsmestring.

Utfordring	<ul style="list-style-type: none">▪ Økt kompetanse og ressurser til rehabilitering og forebygging▪ Omgjøring av somatiske langtidsplasser til skjermede plasser for personer med demens▪ Videreutvikle dag- og aktivitetstilbud▪ Bruk av kommunal øyeblikkelig sengepost▪ Velferdsteknologiske løsninger
-------------------	--

5.3 Forvaltningsoppgaver

Forvaltningsoppgaver defineres her som saksbehandling og tildeling av helse og mestringstjenester. Med unntak av helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fysio- og ergoterapitjeneste og kommunal legetjeneste, er tjenestene som inngår i denne sektorplanen forpliktet av saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Saksbehandling og tildeling av disse tjenestene skjer ute på den enkelte enhet. Det er behov for et økt samarbeid og samhandling rundt både saksbehandlingsprosessen og tildeling av tjenestene, for å sikre enhetlig saksbehandling.

Skaun kommune har også etablert flere team, som i større og mindre grad er involvert i utredning av saker og vedtaksfatting.

Følgende team er aktive:

- boligtildelingsteam
- inntaksteam for institusjon
- utredningsteam for demens
- innsatsteam i hverdagsrehabilitering
- fordelingsmøte psykisk helse
- koordinerende team

Utfordring	<ul style="list-style-type: none">▪ Spredt saksbehandling▪ Mange team som jobber delvis overlappende▪ Behov for økt samordning og samhandling▪ Behov for kompetanse innen forvaltning
-------------------	--

5.4 Samlet utfordringsbilde for sektoren

1. Skolehelsetjenesten har behov for en styrking av sine ressurser
2. Skolehelsetjenesten har funnet overvekt blant omlag 23 % av veide niåringer og 18 % av veide 14-åringer
3. En høy andel ungdomsskolejenter oppgir at de sliter med depressive symptomer
4. Antall årsverk innenfor ergoterapeuter er svært lav og gjør det vanskelig å jobbe forebyggende og rehabiliterende
5. Mer enn halvparten av utgiftene til pleie og omsorg brukes på institusjon
6. Behov for en endring i bruk av institusjonsplasser
7. De yngre hjemmeboende bruker 85 % av det totale timeantallet i hjemmetjenesten, mye grunnet uhensiktsmessig lokalisering
8. Økt behov for ressurser i hjemmesykepleien
9. Behov for å styrke den forebyggende og rehabiliterende ressursinnsatsen
10. Behov for samordning av forvaltningsoppgaver i sektoren

6 Mål og tiltak

Hovedmål:

Skaun kommune vil fremme god helse gjennom helse livsløpet med fokus på mestring og deltakelse

Delmål:

1. Styrke den enkelte innbyggers mestringsevne
2. Øke den forebyggende ressursinnsatsen innenfor de kommunale helsetjenestene
3. Samordne tjenestetilbudet og øke effektiviteten og fleksibiliteten i tjenestene
4. Øke informasjonen om kommunens helsetjenester medarbeidere, brukere og innbyggere

Forslag	Målgruppe	Mulig kostnad pr. år	Mulig finansiering	Ønsket mål/effekt
Tiltak 1: Styrket oppfølging av barn med overvekt i skolehelsetjenesten 100 % helsesøster	Barn i skolealder med KMI >25, ca 50	550 000,-	Overførte ressurser fra tiltak 11	Redusere andel barn på 3. og 8. trinn med KMI > 25 med 50 %.
Tiltak 2: Etablere nettverk for nytilflyttede småbarnsmødre i samarbeid med frivillige	Nybakte mødre			Bedre integreringen i samfunnet og skape nettverk
Tiltak 3: Øke ergoterapeutstillingen med 60 %	Innbyggere med behov for tilrettelegging av bolig/livssituasjon	300 000,-	Overførte ressurser fra tiltak 11	Redusere antall innleggelse i sykehjem med 10 %
Tiltak 4: Gruppebasert oppfølging av psykisk helse blant jenter i ungdomsskolen	Ungdom i alderen 13 – 16 år, ca 150 elever		Omdisponering av egne ressurser	Redusere antall unge med depressive symptomer med 50 %.
Tiltak 5: Styrke bemanningen i hjemmesykepleien på kveld og natt for å ivareta økt bistandsbehov	Ca 40 pasienter	2 500 000,-	Overførte ressurser fra tiltak 11	Redusere innleggelse i sykehjem med 25 % i målgruppen.
Tiltak 6: Etablere fast innsatsteam i hverdagsrehabilitering 50 % fysioterapeut og 50 % ergoterapeut	Nye brukere med behov for helsetjenester; ca 40 – 50 brukere	500 000,-	Overførte ressurser fra tiltak 11	Utsette innleggelse i sykehjem med min 1 år. Redusere antall tildelte timer hj.tj. med 50 % etter 6 uker,
Tiltak 7: Utvikle åpne dagtilbud med faste treningsgrupper ledet av frivillige, 20 % stilling	Eldre >67 år med behov for sjekk, veiledning og trening, ca 50 stk	90 000,-	Overførte ressurser fra tiltak 11	Redusere antall akuttinnleggelse i sykehus med 10 %

Forslag	Målgruppe	Mulig kostnad pr. år	Mulig finansiering	Ønsket mål/effekt
Tiltak 8: Opprette infosenter for eldre og etablere forebyggende hjemmebesøk som fast tilbud til alle over 75 år, 20 % stilling	Eldre >65 år	90 000,-	Overførte ressurser fra tiltak 11	Redusere antall innleggelse i sykehjem med 10 % Redusere antall akuttinnleggelse i sykehus med 10 %
Tiltak 9: Planlegge bygging av omsorgsboliger inkl.avlastn. inngleiligheter)	Ressurskrevende brukere	800 000 + 800 000	Låneopptak og tilskudd	Effektivisere ressurser
Tiltak 10: Bedre utnyttelsen av Ø-hjelp sengepost ved Orkdal sjukehus	Kjente kronikere i egen kommune, ca 25-30 stk	1 344 000,-	Statlig tilskudd tom 2015	Øke fra 33 % utnyttelse til 90 % utnyttelse av sengepost. 20 % reduksjon i akuttinnleggelse i sykehus
Tiltak 11: Omgjøre 9 langtidsplasser i institusjon for å overføre ressurser til primær- og sekundærforebyggende arbeid.	Innbyggere med behov for stor grad av helsehjelp		Overføre 10 årsverk = kr 4 000 000,- (inkl fratrukket vederlagsbet)	Styrke forebyggende arbeid og utsette og redusere innleggelse i sykehjem med 25 %
Tiltak 12: Øke antallet skjermede plasser i institusjon fra 10 til 22	Innbyggere med langtkommen demens	Omdisp. av eks. midler		Gi et godt behandlingstilbud til personer med langtkommen demens
Tiltak 13: Samordne forvaltningsressurser og ulike team	Medarbeidere i sektoren			Effektiv og kvalitetssikker tjenestetildeling
Tiltak 14: Gi opplæring og innføring i hverdagsmestring som ideologi til medarbeidere, innbyggere og brukere	Medarbeidere i kommunens helsetjenester, brukere og innbyggere; 7400	Omdisp. av egne midler		Utsette hjelpebehov og skape velferd for innbyggerne
SUM KOMMUNALE UTGIFTER/INNTEKTER:		4 030 000	4 000 000	

7 Styringskort

Visjon:		Sektormål:					
Skaun kommune – aktiv og attraktiv		Skaun kommune vil fremme god helse gjennom hele livsløpet med fokus på mestring og deltakelse					
Dimensjon	Langsiktige mål	Delmål	Tiltak	Kilde	Måleindikator	Resultat 2013	Mål 2017
Samfunn	Være blant de beste bokommunene i Midt-Norge	Styrke den enkelte innbyggers mestringsevne	Styrke skolehelsetjenesten for å øke ressursinnsatsen på barnetrinnet i fht bl.a. overvektsoppfølging	Egen registrering	Andel med overvekt 3. trinn	23 %	15 %
			Etablere nettverk for nyttilflyttede småbarnsforeldre i samarbeid med frivillige	Egen registrering	Antall nettverk for målgruppen	0	4
	Legge til rette for lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltakelse, positive helsevalg og en sunn livsstil	Øke den forebyggende ressursinnsatsen i de kommunale helsetjenestene	Endre fra individbasert til gruppebasert oppfølging på ungdomstrinnet	Ung-data	Andel jenter med depresjon	50 %	25 %
			Etablere fast innsatsteam for tverrfaglig vurdering og tidlig innsats - hverdagsrehabilitering	H.dir St.data	Ant. innl. pr. 1000 innb 67-79 år	800	400
	Øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur	Etablere informasjonssenter for seniorer og forebyggende hjemmebesøk til eldre	Kostra				
	Tjenestekvalitet	Skape og utvikle tjenester i samspill med innbyggernes behov ut fra tilgjengelige ressurser		Samordne tjenestetilbudet og øke fleksibiliteten i tjenestene	Styrke bemanningen i hjemmesykepleien	Kostra	Andel driftsutgifter til hj.tjenest
Omgjøre somatiske langtidsplasser til omsorgshybler			Egen registrering		Antall omsorgshybler	6	12
Omgjøre somatiske langtidsplasser til skjermede plasser			Kostra		Andel skjermede plasser	19, 2 %	50 %
Organisasjon	Videreutvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon gjennom motiverte, engasjerte og kreative medarbeidere	Øke informasjonen om tjenestene til medarbeidere, brukere og innbyggere	Etablere en kommunikasjonsstrategi for mestring og hverdagsmestring	Egen registrering	Har strategi for kommunikasjon i sektoren	Nei	Ja
			Øke bruken av Øyeblikkelig hjelp sengepost, så lenge det mottas statlig tilskudd	Data fra SiO	Gj.snittlig liggedøgn pr mnd	11,6 %	25 %
Økonomi	Legge økt vekt på økonomisk planlegging og styring for å oppnå handlefrihet og løse prioriterte oppgaver		Øke bruken velferdsteknologiske løsninger				

8 Litteraturliste

Helsedirektoratet: Drøftingsnotat til Samhandlingsreformen, 2008

Lian, O.: "Etter gullalderen: Nye utfordringer for helsetjenesten" i Melberg, H.O. og L.E. Kjekshus (red.): *Fremtidens Helse-Norge*. Bergen: Fagbokforlaget, 2012

KS: Nøkkeltallsrapport Pleie og omsorg, 2013

Aarsæther, N.: "Planlegging som handlingstype" i Aarsæther, N., E. Falleth, T. Nyseth og R. Kristiansen (red.): *Utfordringer for norsk planlegging*. Oslo: Cappelen Damm, 2012

IS – 1798 Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 2010

Ness, E.N.m. fl.: *Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering*, 2012

Meld. St. 34 (2012-2013) Folkehelsemeldingen

Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg

Meld. St. 16 (2010 – 2011) Nasjonal helse og omsorgsplan (2011 – 2015)

Nasjonal strategi om innvandreres helse 2013-2017 Likeverdige helse- og omsorgstjenester

Rapport om samhandlingsreformen i Skaun kommune, 2014

Skaun kommune: Kommuneplanens samfunnsdel 2013 - 2024

St. meld. Nr. 47 (2008 -2009) Samhandlingsreformen

9 Vedlegg

- 9.1 Milepælsplan for sektorplanarbeidet
- 9.2 Rapport: Styringsdatafor helse, pleie og omsorg 2014
- 9.3 Fagplan: Utsatte barn og unge, 2014
- 9.4 Fagplan: Boligsosial handlingsplan, 2014
- 9.5 Oversikt over folkehelsa i Skaun, 2014

MILEPÆLSPLAN – SEKTORPLAN HELSE OG MESTRING 2013/2014

Dato	KI	Aktivitet	Deltakere	Sted	Område
17.09.13/ 18.09.13	Heldager	Styringsdatakurs i regi av KS	Bodil W, Frode H og Trude W	Hell	Status og utfordringer
02.10.13	13.00 – 15.30	Gjennomgang av KOSTRAtall for sektoren	Bodil W, Frode H, Eli H, Line K, Helge H og Trude W	Rådhuset, Venn	
08.10.13	12.00 – 15.00	Gjennomgang av KOSTRAtall for sektoren	Bodil W, Frode H, Eli H, Helge H og Trude W	Rådhuset, Venn	
24.10.13	09.00 – 11.00	Sammenfatning av styringsdata	Bodil W, Frode H og Trude W	Rådhuset, Skolestua	
29.10.13	Heldag	Styringsdatakurs i regi av KS	Bodil W, Frode H og Trude W	Hell	
06.11.13	10.00 – 12.00	Oppfølging av samling i styringsdata	Bodil W, Frode H og Trude W	Rådhuset, F-sal	
13.11.13	10.00 – 14.00	Presentasjon av status og utfordringer i sektoren – forslag til tiltak	Kommunelege, enhetsledere, fagledere og tillitsvalgte	Rossvollheimen, Spiserom	Veivalg og tiltak
14.11.13	14.00 – 15.30	Sammenfatning av tiltak	Bodil W, Frode H og Trude W	Rådhuset, F-sal	
22.11.13	09.00 – 10.00	Presentasjon av status, utfordringer og forslag til tiltak - Skaun Eldreråd og Råd for funksjonshemmede	Trude W	Rådhuset, F-sal	
05.12.13	Heldag	Styringsdatakurs i regi av KS	Bodil W, Frode H og Trude W	Hell	
Januar		Presentasjon av foreløpige forslag til tiltak på enhetene	Bodil W, Eli H, Line K	Enhetsvis	
08.01.14		Utkast til styringsdatarapport utleveres til legene i Skaun	Eli H	Rådhuset, Velferden	
31.01.14		Endelig versjon Styringsdatarapport sendes KS	Trude W	Rådhuset, F-sal	

05.02.13	10.00-14.00	Presentasjon av tiltak i sektoren de neste 4 år - forslag til Helse- og mestringsplan	Kommunelege, enhetsledere, fagledere og tillitsvalgte	K-sal	
05.02.13	09.00-10.00	Sammenfatning av tilbakemeldinger etter dag med kommunelege, enhetsledere, fagledere og tillitsvalgte	Bodil W, Eli H, Line K, og Trude W	K-sal	
14.02.13	09.00 – 12.00	Presentasjon av mål og tiltak til Skaun Eldreråd og Råd for funksjonshemmede	Trude W	F-sal	
Februar		Presentasjon av status, utfordringer, veivalg og tiltak til ansatte på enhetene i Helse og mestring	Bodil W, Eli H, og Line K	Enhetene	
11.03.14		Presentasjon av status, utfordringer, veivalg og tiltak til HOKU Fremlegg av styringsdatarapporten	Trude W	Rådhuset, F-sal	
20.03.14	18.00 – 20.00	Hovedtrekk fra planutkast tatt opp i dialogmøtet for hjemmebaserte og institusjonsbaserte tjenester	Trude W, Line K og Bodil W	Rossvollheimen	
07.04.13	17.30 – 18.30	Presentasjon av tiltak for Børja og Viggja pensjonistforening	Trude W, Line K og Bodil W	Solbakken	
10.04.14	09.00 – 10.30	Sammenfatning av tilbakemeldinger	Bodil W, Eli H, Line K, og Trude W	Rådhuset, F-sal	
24.04.–30.04.14		Sektorplanen sendes enhetene for uttalelse, med frist 01.05.14	Bodil W, Eli H, Line K, og Trude W		
08.05.14		Presentasjon av tiltak for Buvik pensjonistforening	Trude W	Tangen	
02.05.-25.05.14		Sektorplanen sendes på høring til høringsinstanser	Trude W		Høring
16.05.14	09.00	Sektorplan for Helse og mestring legges frem for Eldreråd/Råd for funksjonshemmede for høringsuttalelse	Trude W	Rådhuset, F-sal	
27.05.14		Sammenfatning av innspill vedlegges planen før utsendelse til HOKU og Kommunestyre	Trude W		
03.06.14	13.00	Sektorplan for Helse og mestring legges frem for politisk behandling i HOKU	Trude W	Rådhuset, F-sal	Vedtak
19.06.14	17.00	Sektorplan for Helse og mestring legges frem for politisk behandling i kommunestyret	Trude W	Rådhuset, K-sal	

MOTTATT

22 MAI 2014

Dokid: 14017441 (14/467-14)
HØRINGSUTTALELSE - HELSE OG
MESTRINGSPLAN 2014 - 2017

Skaun kommune

7353 BØRSA

SKAUN KOMMUNE	
Arkivnr:	14/467
Dato:	22 MAI 2014 14
Arkivnr:	144 600
Arkivnr S:	
Geslacht: TWI	Gradering:

HØRINGSUTTALELSE – HELSE OG MESTRINGSPLAN

Vi tar Deres plan til etterretning, men – etter vårt syn – er det et stort men.

Det er vel og bra at demente får flere langtidsplasser, men at de skal tas fra somatisk er vel et paradoks.

Vi må ha det for øye at de som er i aldersgruppen «eldre» blir stort sett «gamle» og da ikke få plass på institusjon gjør de gamle utrygg. De «gamle» i dag blir «gamle», både 90 -95 og 100 år.

Vel og bra med statistikk, men hvorfor ikke se realiteten i «øya». Vi hører og ser.

Vi håper at vi slipper å komme dit hen at vi sitter og ser på TV fra eldreomsorgen i Skaun kommune. Pr i dag har Skaun hatt ry som en god kommune, håper det fortsetter. Det har vært tilfeller hvor svaret har vært har ikke tid å komme.

Planen er nok bestemt og fin på papiret så vært syn -menigmann - er vel av mindre betydning , men med den tilveksten vi har i kommunen får vi se om en tid.

Børsa 22.05.2014

BØRSA OG VIGGJA PENSJONISTFORENING

Vera Kvarsnes

Vera Kvarsnes

leder

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 05.06.2014
Sak: 27/14

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 14/994

Tittel: **SAKS PROTOKOLL - KAPASITETSUTFORDRINGER VED VENN
OPPVEKSTSENTER**

Behandling:

Rådgiver Hege Røttereng møtte og ga ei orientering.

Ordfører Jon P. Husby foreslo:

Som rådmannens forslag, med unntak av følgende tekst om kretsgrensene som tas ut:
"Alternativ, innenfor budsjett, vil være en permanent endring av kretsgrensene som tilbakefører elever bosatt i Eggkleiva til Børsa skolekrets."

Ved alternativ avstemming mellom forslagene fra rådmannen og ordfører Jon P. Husby ble sistnevntes vedtatt med 6 mot 1 stemme. Erik Fenstad stemte i mot.

Vedtak:

Romkapasiteten ved Venn oppvekstsenter vil løses ved ferdigstilling av ny Børsa skole høsten 2015. Man vil da kunne flytte kommunes paviljong, som i dag benyttes til midlertidig skole i Børsa, til oppvekstsenteret. Romkapasiteten må løses innenfor de eksisterende rammer for skoleåret 2014/2015

I forbindelse med Skaun kommunes budsjett for 2013 ble driftsrammen for grunnskolesektoren økt med kr 1 000 000,-. Disse midlene skulle benyttes bl.a ved en eventuell klassesdeling i løpet av budsjettåret. Da dette ikke ble tilfelle, ble det administrativt fordelt kr 300 000 til Venn oppvekstsenter for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til stort elevkull og romkapasitet (25 elever ved 1. trinn fra høsten 2013). Det ble også foretatt en administrativ fordeling på kr 700 000 til Skaun ungdomsskole for å kunne opprettholde ordinær undervisning på et nivå som svarte til kriteriene for bevilging av Kunnskapsdepartementets tre øremerkede årsverk til ungdomsskoletrinnet. Denne fordelingen er videreført for skoleåret 2014/2015.

**SAKEN GJELDER:
KAPASITETSUTFORDRINGER VED VENN OPPVEKSTSENTER**

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Romkapasiteten ved Venn oppvekstsenter vil løses ved ferdigstilling av ny Børsa skole høsten 2015. Man vil da kunne flytte kommunes paviljong, som i dag benyttes til midlertidig skole i Børsa, til oppvekstsenteret. Alternativ, innenfor budsjett, vil være en permanent endring av kretsgrensene som tilbakefører elever bosatt i Eggkleiva til Børsa skolekrets. Romkapasiteten må løses innenfor de eksisterende rammer for skoleåret 2014/2015

I forbindelse med Skaun kommunes budsjett for 2013 ble driftsrammen for grunnskolesektoren økt med kr 1 000 000,-. Disse midlene skulle benyttes bl.a ved en eventuell klassesdeling i løpet av budsjettåret. Da dette ikke ble tilfelle, ble det administrativt fordelt kr 300 000 til Venn oppvekstsenter for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til stort elevkull og romkapasitet (25 elever ved 1. trinn fra høsten 2013). Det ble også foretatt en administrativ fordeling på kr 700 000 til Skaun ungdomsskole for å kunne opprettholde ordinær undervisning på et nivå som svarte til kriteriene for bevilging av Kunnskapsdepartementets tre øremerkede årsverk til ungdomsskoletrinnet. Denne fordelingen er videreført for skoleåret 2014/2015.

SAKSDOKUMENTER:

SAKSFRAMLEGG:

Elevtallsøkningen ved Venn oppvekstsenter vil øke fra 129 elever inneværende skoleår til 138 elever fra høsten 2014. Fra høsten 2014 vil Venn oppvekstsenter ha to klassetrinn med 25 elever. Dette er henholdsvis 1. og 2. trinn. De øvrige klassetrinn vil ha 19 eller færre elever i hvert årskull

I sak 22/14 Helse- oppvekst og kulturutvalget 8.4.2014 er rådmannen er bedt om å se på alternative løsninger for å imøtekomme utfordringer i forbindelse med elevtallsveksten *"HOKU ber rådmannen til neste formannskapsmøte om å se på alternativer løsninger, fortrinnsvis en ekstra lærerressurs, men også andre alternativer som paviljong, flytting av kretsgrenser og ev. leie av menighetshus"*.

Endre kretsgrenser

Elever bosatt i Eggkleiva tilhører i dag Venn skolekrets. Tidligere tilhørte Eggkleivaelevene Børsa skolekrets. Dersom man går tilbake til tidligere kretsgrenser vil 41 av elevene ved Venn oppvekstsenter bli overflyttet til Børsa skolekrets. Elevtall fordelt på trinn ved Venn oppvekstsenter vil da bli som følger (elevtall for høsten 2014 i parentes):

1.trinn 19 (25)

- 2.trinn 15 (25)
- 3.trinn 10 (18)
- 4.trinn 17 (18)
- 5.trinn 9 (19)
- 6.trinn 11 (14)
- 7. trinn 16 (19).

Paviljong

Rominndelingen ved oppvekstsenteret oppleves som utfordrende. Det er forholdsvis små klasserom og de store elevkullene utfordrer romkapasiteten. Det er ingen lovhjemlet norm som tilsier hvor mange m² det skal beregnes pr elev. Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skoler (Helsedirektoratet, 2013) sier følgende:

§ 9. Utforming og innredning

Innearealene

Ved beregning av maksimale elevtall i et undervisningsrom, bør det tas hensyn til hele læringsarealet som klassen/elevgruppen disponerer. Det må også tas hensyn til rommenes utforming, innhold og ventilasjonsforhold. Læringsarealet til en klasse/elevgruppe skal legges til rette for varierte arbeidsformer og tilhørende utstyr.

Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet, må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2m² pr elev. Så lenge inneklimate er tilfredsstillende og aktiviteten i rommet er tilpasset, kan elevtallet i enkeltrom (f. eks formidlingsrom og auditorier) gjerne være høyere enn normen på 2m² pr elev tilsier. Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsarealer i nærheten av klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5m² pr elev

Fra høsten 2014 vil det blir følgende km²/elev ved de ulike klasserom. Dette er ut i fra rektors prioriterte plasseringer av trinnene:

- 1.trinn/SFO (44m²/25): 1,8 m²
- klasserom 1(54m²/18): 3,0 m²
- klasserom 2(44,8m²/19): 2,4 m²
- klasserom 3(39,5m²/13): 3,0 m²
- klasserom 4(43,5m²/19): 2,3 m²
- klasserom 5(53,1m²/18): 3,0 m²
- klasserom 6(49,2m²/25): 2,0 m²

1.trinnsrommet/SFO får den laveste m²/elev. I tillegg har rommet en utfordrende utforming. Branntrapp fra hems er bl.a. med på å vanskeliggjøre fleksibiliteten i rommet. Elevtallet i rommet er høyere i enn det normen i forskrift for miljørettet helsevern tilsier.

Også 2.trinn ligger helt i nedre grense i forhold til normen. Dersom man hadde benyttet klasserom 5 til 2.trinn hadde man fått en større fleksibilitet for trinnet. Rektor mener støy mellom gulv/tak klasserom 5 og 6 gjør det uhensiktsmessig for 25 elever å benytte klasserom 5.

Til sammenligning bygges det klasserom på 65 m² som skal romme 28 elever ved Børsa skole. Dette gir 2,3 m²/elev

Etablering av paviljonger for å innfri normen vil, ut i fra referansetall i forbindelse med etablering av midlertidig barnehage i Buvik, medføre en kostnad på ca kr 1.600 000. Dette inkluderer leie av paviljong for 12 mnd, tomtearealer/ utomhusanlegg/ VA-anlegg og ulike gebyrer. Kjøp av løst inventar er ikke medregnet.

Øke lærer ressurs

Dersom man skal tildele en ekstra lærerressurs for å kunne dele 1. trinn, vil dette utgjøre en økning i forhold til driftsbudsjett på ca 600 000 kr i helårsvirkning. Rektor mener de har romkapasitet innenfor dagens skolebygg til å kunne foreta delingen. Det vil være hensiktsmessig å ta i bruk skolebibliotek, musikkrom, grupperom osv.

I forbindelse med Skaun kommunes budsjett for 2013 ble driftsrammen for grunnskolesektoren økt med kr 1 000 000,-. Disse midlene skulle benyttes bl.a ved en eventuell klassedeling i løpet av budsjettåret. Da dette ikke ble tilfelle, ble det administrativt fordelt kr 300 000 til Venn oppvekstsenter for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til stort elevkull og romkapasitet (25 elever ved 1. trinn fra høsten 2013). Det ble også foretatt en administrativ fordeling på kr 700 000 til Skaun ungdomsskole for å kunne opprettholde ordinær undervisning på et nivå som svarte til kriteriene for bevilging fra Kunnskapsdepartementets tre øremerkede årsverk til ungdomsskoletrinnet. Denne fordelingen foreslås videreført skoleåret 2014/2015, noe som for Venn oppvekstsenters del medfører at de har fått styrkingsmidler til tidlig innsats for 1. trinn utover det både Buvik og Børsa skole har fått.

Vedtak i sak 93/12 i k-styret 13.12.13, "Prinsipper for ressursfordeling i grunnskolen i Skaun", sier at klassedelingstallet i Skaun kommune er ved den 29. eleven på trinnet i barneskolen. Rundskriv, 04.07.03, Kunnskapsdep, ”*Informasjon i tilknytning til lovendringene som følge av Ot.prp. nr 67 (2002-2003) – om større lokal handlefridom i grunnopplæringa*” opphevet det tidligere klassedelingstallet på 18 elever, hjemlet i opplæringsloven, for 1. trinn. Kommunens klassedelingstall for barneskolen gjelder derfor også for 1. trinn. Ved de største enhetene viser dette seg å være en utfordring i forhold til etablering av gode læringsmiljø og tidlig innsats. Dette gjelder ikke bare for Venn oppvekstsenter, men også for Buvik skole og Børsa skole som også har utfordringer i forhold til store elevkull på 1.trinn.

Romkapasiteten ved Venn oppvekstsenter vil kunne løses ved ferdigstilling av ny Børsa skole høsten 2015. Man vil da kunne flytte kommunes paviljong, som i dag benyttes til midlertidig skole i Børsa, til oppvekstsenteret. Alternativ, innenfor budsjett, vil være en permanent endring av kretsgransene som tilbakefører elever bosatt i Eggkleiva til Børsa skolekrets.

ØKONOMISK VURDERING:

For skoleåret 2014/2015 opprettholdes fordeling av kr 300 000 av grunnskolens driftsramme til Venn oppvekstsenter, for bedre å kunne imøtekomme utfordringer knyttet til store elevkull og romkapasitet. Eventuelle økonomiske kostnader i forbindelse med utbedring av inneklime vil bli behandlet i sak 14/1520 "Inneklime ved Venn oppvekstsenter". Kommunestyret har ønsket fokus på tidlig innsats. I den grad det er gjennomførbart vil det bli sett på mulighet for styrking av 1.trinn i forbindelse med konsekvensjustert budsjett 14 og budsjett 2015. Dette vil også gjelde for Børse skole og Buvik skole.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 05.06.2014
Sak: 24/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/1085

Tittel: SAKSPROTOKOLL - ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2014

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak:

Økonomirapporten for 1. tertial 2014, framlagt som saksdok. 1, tas til orientering.

Driftsbudsjettet:

Hovedtallene i budsjettskjema 1 A vedtas ihht. pkt. 3.2 i økonomirapporten.

Sum fordeling til drift, kr 343 094 000, fordeles til budsjettområdene som netto driftsrammer slik:

Sentraladministrasjonen	53 665 000
Skoler inkl. SFO	83 399 000
Barnehager	51 684 000
Barn, familie og sosial	38 343 000
Kultur, fritid og frivillighet	10 067 000
Institusjonsbaserte tjenester	40 849 000
Hjemmebaserte tjenester	33 839 000
Plan ekskl. gebyr	12 277 000
Plan gebyrbelagte tjenester	-8 247 000
Eiendomsdrift	30 853 000
SUM	343 094 000

Investeringsbudsjettet:

Hovedtallene i budsjettskjema 2 A og 2 B vedtas ihht. pkt. 4.2 i økonomirapporten.

Investeringene i anleggsmidler vedtas med kr 180 155 000 med den fordeling som framgår av budsjettskjema 2 B.

**SAKEN GJELDER:
ØKONOMIRAPPORT 1. TERTIAL 2014**

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Økonomirapporten for 1. tertial 2014, framlagt som saksdok. 1, tas til orientering.

Driftsbudsjettet:

Hovedtallene i budsjettskjema 1 A vedtas ihht. pkt. 3.2 i økonomirapporten.

Sum fordeling til drift, kr 343 094 000, fordeles til budsjettområdene som netto driftsrammer slik:

Sentraladministrasjonen	53 665 000
Skoler inkl. SFO	83 399 000
Barnehager	51 684 000
Barn, familie og sosial	38 343 000
Kultur, fritid og frivillighet	10 067 000
Institusjonsbaserte tjenester	40 849 000
Hjemmebaserte tjenester	33 839 000
Plan ekskl. gebyr	12 277 000
Plan gebyrbelagte tjenester	-8 247 000
Eiendomsdrift	30 853 000
SUM	343 094 000

Investeringsbudsjettet:

Hovedtallene i budsjettskjema 2 A og 2 B vedtas ihht. pkt. 4.2 i økonomirapporten.

Investeringene i anleggsmidler vedtas med kr 180 155 000 med den fordeling som framgår av budsjettskjema 2 B.

SAKSDOKUMENTER:

1. Økonomirapport 1/14

SAKSFRAMLEGG:

Rådmannen legger med dette fram økonomirapporten for 1. tertial 2014. Det er en økonomisk rapportering for perioden januar – april ihht. kommunens økonomi-/styringssystem.

Grunnlaget for økonomirapporten er regnskapet per 30. april 2014, på område- og ansvarsnivå, sammenholdt med periodisert budsjett. På grunnlag av regnskap og periodisert budsjett utarbeides en prognose for året, som enhetslederne går igjennom og eventuelt korrigerer. På grunnlag av prognosen utarbeider enhetslederne en skriftlig rapport, hvor avvik mot budsjettet kommenteres. Rapportene fra enhetslederne er gjengitt i kapittel 5 i økonomirapporten.

Tabellen under viser budsjettendringene som er gjort i forbindelse med kommunestyrets behandling av regnskapet for 2013:

Revisjonstiltak	Beløp
Disponering av overskudd regnskap 2013	26.101.662
Hvorav:	
Avsetning disposisjonsfond overskudd enhetene	5.480.000
Avsetning disposisjonsfond div tiltak	2.440.000
Avsetning til driftsfondet	18.181.662
Inndekking enhetene i 2013	400.000

Tabellen under viser hvilke endringstiltak som rådmannen foreslår i forbindelse med gjennomgangen av økonomirapport nr 1/14:

Revisjonstiltak	Beløp	Dekning:
Samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter	500.000	Økte skatteinntekter
Skoleskyss	300.000	Økte skatteinntekter
SFO-ordninga ved Jåren/Råbygda oppvekstsenter	350.000	Økte skatteinntekter
Drift barnehageplasser i paviljongene Ilhaugen	1.200.000	Økte skatteinntekter/økt rammetilskudd
Turkart, turbok og tilretteleggingstiltak	270.000	Overskuddsfond.
Utbedring kjøkken, kantine og hall	200.000	Økte skatteinntekter
Utbedring veglyst Fv 800	300.000	Redusert avsetning disp.fond
Sum	3.120.000	

Tiltakene er nærmere beskrevet i økonomirapportens pkt. 3.1.

ØKONOMIRAPPORT 1/14

Skaun kommune

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. ØKONOMIRAPPORT 1/14	3
1.1. Innledning	3
2. DRIFTSBUDSJETTET	3
2.1 Skatter/rammetilskudd og øvrige tilskudd	3
2.2 Finansielle utgifter og inntekter	5
2.3 Bruk og avsetninger til fond.	7
2.4 Sum prognose driftsbudsjett	10
2.5 Sentraladministrasjonen	10
2.6 Skoler og SFO	11
2.7 Barnehager	11
2.8 Kultur, fritid og frivillighet	11
2.9 Barn, familie og NAV sosial	11
2.10 Institusjonsbaserte tjenester	12
2.11 Hjemmebaserte tjenester	12
2.12 Plan (ekskl. gebyr)	12
2.13 Plan (gebyrbelagte tjenester)	12
2.14 Eiendomsdrift	13
3. SKAUN KOMMUNES TOTALE DRIFTBUDSJETT	13
3.1 Nye revisjonstiltak drift.	14
3.2 Budsjettskjema 1A og 1B: Økonomirapport 1. tertial 2014.	27
3.3. Hovedoversikt drift.	30
4. INVESTERINGSBUDSJETTET	32
4.1 Budsjettendringer	32
4.2 Budsjettskjema 2A og 2B.	32
5. KOMMENTARER FRA ENHETENE	34
5.1 Sentraladministrasjonen, servicekontor	34
5.2 Børsa barnehage	35
5.3 Oterhaugen barnehage	36
5.4 Ilhaugen og Pundslia barnehager	36
5.5 Jåren –Råbygda oppvekstsenter	37
5.6 Venn oppvekstsenter	38
5.7 Viggja oppvekstsenter	39
5.8 Børsa skole	40
5.9 Buvik skole	41
5.10 Skaun ungdomsskole	42
5.11 Kultur, fritid og frivillighet	43
5.12 Barn, familie og helse	44
5.13 NAV	44
5.14 Hjemmetjenesten	45
5.15 Rossvollheimen	46
5.16 Teknisk kontor og Beredskapskontoret	46
5.17 Driftskontoret	50

1. ØKONOMIRAPPORT 1/14

1.1. Innledning

Rådmannen legger med dette frem forslag til økonomirapport 1/2014. Det er en økonomisk rapportering for første tertial (de første 4 måneder i budsjettåret) i henhold til kommunens økonomi-/styringssystem. Grunnlaget for regnskapsanalysen er regnskapet pr. 30.04.14 på område- og ansvarsnivå sammenholdt med periodisert budsjett for samme periode. Saken har vært forberedt ved at enhetslederne har rapportert for sine områder, i tillegg til at totaløkonomien er vurdert sentralt.

I den administrative styringsmodellen har enhetslederne ansvar for å holde vedtatt budsjetttramme og gjennomføre tiltak dersom det ligger an til overskridelse på budsjettet. Nye tiltak må i utgangspunktet finansieres innenfor egen ramme. I den grad det oppstår uforutsigbare situasjoner som må løses og som krever midler utover egen budsjetttramme, må dette vurderes av rådmannen og i neste omgang kommunestyret slik at en i fellesskap kan omfordele midler innenfor den totale driftsrammen for kommunen.

Økonomirapport 1 er en anledning til å gjøre budsjettkorreksjoner innenfor den enkelte enhet (i henhold til delegasjonsreglementet kan dette gjøres administrativt så lenge en holder seg innenfor netto driftsramme). Økonomirapporten er også en anledning til å gi tilbakemelding på status i forhold til vedtatt årsbudsjett og om nødvendig omfordele budsjettmidler mellom enhetene.

2. DRIFTSBUDSJETTET

2.1 Skatter/rammetilskudd og øvrige tilskudd

	Regnskap 2013	Gjeldende Budsjett 2014	Manuell endring budsjett	Nytt forslag budsjett 2014	Regnskap 2014 per april	Prognose 2014	Avvik
Skatt på inntekt og formue	-137 892	-138 383	-	-138 383	-42 516	-140 795	-2 412
Eiendomsskatt annen eiendom	-1 348	-10 000	-	-10 000	-3 371	-10 000	-
Rammetilskudd	-194 554	-211 896	-	-211 896	-75 062	-212 124	-228
Andre generelle statstilskudd	-1 838	-2 000	-	-2 000	-120	-2 000	-
Sum frie inntekter	-335 632	-362 279	-	-362 279	-121 069	-364 919	-2 640

Forutsetninger for de frie inntektene i vedtatt budsjett:

Frie inntekter er summen av skatt og rammetilskudd, og vedtas gjennom statsbudsjettet. Rammetilskuddet består av innbyggertilskudd, utgiftsutjevning, inntektsutjevning, skjønn, overgangsordninger etc. og distriktstilskuddet. Inntektsgarantertilskuddet (INGAR) er et element som skjermer kommunene mot brå nedgang i rammetilskudd, og omfatter endringer i kostnadsnøkler og de politiske elementene. Endringer i skatt og skjønntilskudd omfattes ikke.

Befolkningstall pr. 1.7.2013 som legges til grunn for utgiftsutjevningen, mens folketallet pr. 01.01.13 ligger til grunn for innbyggertilskuddet i forslaget til statsbudsjett. Denne korrigeres når befolkningstallene pr. 01.01.2014 er klare.

Skattens andel av kommunens samlede inntekter. Dette gjøres ved å redusere den kommunale skattøren mot en tilsvarende økning i inntektsutjevningen i rammetilskuddet. Reduksjonen i

skattøren og økt inntektsutjevning er ment å skulle gi en jevnere inntektsfordeling mellom kommunene, og for Skaun kommune slår dette positivt ut i og med at vi ligger under snitt i skatteinntekter.

I skjønntilskudd for 2014 har Skaun fått til sammen kr 2 800 000, herav kr 600 000 fra Fylkesmannens basismodell, og kr 2 200 000 som en kompensasjon for endringer i inntektssystemet. Pga. den sterke befolkningsveksten har Skaun fått et veksttilskudd på kr. 824 000 i 2014.

I statsbudsjettet for 2014 framkommer de frie inntektene for Skaun kommune slik:

Tilskuddselement	Vedtatt budsjett	ØR 1
- Innbyggertilskudd før omfordeling	164 267	165 051
Omfordeling:		
Utgiftsutjevning	8 800	8 800
Inntektsgarantitilskudd (INGAR)	-445	-445
Særskilte tilskudd	357	357
Regionpolitiske tilskudd:		
Skjønntilskudd	2 800	2 800
Veksttilskudd	828	824
Endringer saldert budsjett 2014	-1 256	-1 256
Sum rammetilskudd eks. inntektsutjevning	176 604	176 136
Inntektsutjevning	35 289	35 988
Sum rammetilskudd	211 896	212 124
Skatteinntekter	138 384	140 795
Sum skatt og rammetilskudd	350 700	352 900

Tabellen under viser hvilke prosjekter som det er søkt om skjønnsmidler fra Fylkesmannens pott på. Siste kolonne i tabellen viser Fylkesmannens behandling og bevilgning til de enkelte prosjektene.

Prosjektnavn	Søknadsbeløp	Tildelt beløp
Helhetlig ledelse med elektronisk styringsverktøy	550 000	275 000
Ekstraordinære planleggingsutfordringer knytta til stor befolkningsvekst	900 000	0
Forebygging i folkehelseperspektiv	640 000	0
Sum søknadsbeløp	2 090 000	275 000

Eiendomsskatt:

Det er i sist vedtatte økonomiplan forutsatt en opptrapping av eiendomsskatten på verk og bruk fra 6 promille i 2013 til maksimalsatsen 7 promille i 2014. Videre er det forutsatt gjeninnføring av eiendomsskatt på boliger og andre eiendommer med 4 promille fra og med 2014. Dette gir anslagsvis 9,1 mill. kr i merinntekt i 2014. I K-sak 14/14 vedtok kommunestyret å endre skattesatsen for 2014 for alle skattepliktige eiendommer fra 4 til 3,1 promille.

Andre generelle statstilskudd:

I denne inntekta på kr. 2.000.000 inngår ulike kompensasjonsordninger for rente- og avdragsutgifter. Kr. 1.000.000 ,- gjelder kompensasjon skolebygg for hhv. utbygging av

skolebygga for 6-åringene samt utbygging av ungdomskolen. Kr. 1.000.000- gjelder kompensasjon for utbygging av Rossvollheimen.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Nye anslag for skatt og rammetilskudd etter framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett viser en mulig merinntekt for Skaun kommune på 2,6 mill. kr sammenlignet med vedtatt budsjett for 2014. Det er viktig å være klar over at dette er en foreløpig prognose, forutsatt at utviklingen for resten av 2014 er i tråd med årets fire første måneder. Rådmannen vil i forbindelse med ØR1 foreslå en oppjustering av de frie inntektene med 2,6 mill. kr som finansierer enkelttiltak i 2014 (blant annet tilskudd private barnehager, skoleskyss og samhandlingsreformen). Rådmannen vil følge utviklingen nøye utover året, og komme tilbake med en mer treffsikker prognose i forbindelse med neste økonomirapport.

Eiendomsskatten er i tråd med vedtatt budsjett.

Nivået på andre generelle statstilskudd er avhengig av renteutviklingen gjennom året. Hvis dagens lave rentenivå fortsetter ut året, må vi forvente at inntektene knyttet til de ulike rentekompensasjonsordningene blir lavere enn budsjettet. Rådmannen kommer tilbake til dette i neste økonomirapport.

2.2 Finansielle utgifter og inntekter

	Regnskap 2013	Gjeldende Budsjett 2014	Manuell endring budsjett	Nytt forslag budsjett 2014	Regnskap 2014 per april	Prognose 2014	Avvik
Renteinntekter og utbytte	-8 849	-5 295	-	-3 995	-906	-5 761	-466
Gevinst finansielle instrumenter	-2 851	-1 300	-	-1 300	-	-1 300	-
Renteutgifter	8 302	16 186	-	16 186	1 029	10 715	-5 471
Avdrag på lån	9 502	9 400	-	9 400	4 548	9 400	-
Netto finansinntekter/-utgifter	6 104	18 991	-	20 291	4 671	13 054	-5 937

Forutsetninger for eksterne finansutgifter/-inntekter i vedtatt budsjett

Grunnlag for beregningen av rente for 2014 er følgende prognose for lån til investeringer:

	Beløp i kr.
Lån pr. 31.12.12	262 593
Innbetalt avdrag 2013	-9 400
Låneopptak 2013 ØR 2/13	44 099
Prognose samla lån 31.12.13	297 292

Beregningsforutsetningene for renteutgiftene i 2014:

	Lånebeløp	Rentefot	Renteutgift
Fastrente Husbanken	13,1 mill kr.	3,20 %	420 000
Fastrentelån KLP/Kommunekreditt	16,7 mill kr.	3,75 %	627 000
Lånesum flytende rente	232,7 mill kr	4,5 %	10 473 000
Renter nye lån		4,5 %	3 366 000
Sum			14 886 000

I tillegg er det budsjettet med ei renteutgift på formidlingslån med kr. 1 300 000, som til sammen gir ei renteutgift i 2014 på kr. 16 186 000.

Når det gjelder avdrag er den beregnet ut fra den veide levetiden for anleggsmidlene, og er beregnet til kr. 9 400 000

Økte renter og avdrag kommer som en driftskonsekvens på de nye investeringsprosjektene som foreslås, og der finansieringa skjer ved bruk av lån. På lånekalkulatoren i Arena er 4,5 % rente benyttet, og avdragstida er tilpasset avskrivningstida for anleggsmiddelet, som gir ei avdragstid i snitt på om lag 30 år.

Målsetningene med finansforvaltningen er (pkt. 1.1 i Finansreglementet):

1. Opprettholde et tilstrekkelig bufferfond for å ta høyde for svingningene i finansmarkedene.
2. Søke å oppnå avkastning på langsiktige finansielle aktiva som i gjennomsnitt er 2,1 %-poeng høyere enn et risikofritt alternativ til akseptabel risiko.

Videre er det i finansreglementet pkt. 4.8 fastlagt at midlene som tas ut fra fondet skal være opptjent og regnskapsført som bufferfond før anvendelse ved at

- oppnådd avkastning i regnskapsåret disponeres ved årsoppgjør iht. målsetningene
- budsjettert uttak i regnskapsåret budsjetteres som uttak fra bufferfondet i forbindelse med ordinær budsjettprosess

Denne budsjettdisposisjonen (handlingsregelen) er håndtert ved at det er budsjettert med en gevinst på 5,1 %, som utgjør kr. 1 300 000, og denne gevinsten er satt av til bufferfond og inflasjonsjusteringsfond med kr. 650 000 på hver av de to fonda. Til bruk i driftsbudsjettet er det budsjettert med kr. 650 000 ved bruk av bufferfondet. Rammen til driftsformål blir da ikke avhengig av utviklingen på finansmarkedet, da allerede opptjent gevinst benyttes i driftsbudsjettet.

Renteinntektene og gevinst finansplasseringene, utgjør til sammen kr. 6.595.000 og fordeler seg slik:

- Utbytte TrønderEnergi	kr. 2.040.000
- Renter Formidlingslån	kr. 1.300.000
- Renter bankinnskudd/diverse renteinntekter	kr. 1.955.000
- Gevinst finansplasseringer	kr. 1.300.000

Utbytte i TrønderEnergi er redusert til det halve sammenligna med utbetalt utbytte i 2013, hvor Skaun fikk utbetalt kr. 4 102 000.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Dagens rentenivå vil etter all sannsynlighet holde seg på dagens lave nivå ut 2014. Hvis dette slår til vil det bli et betydelig ”overskudd” på renteutgiftsposten i år. Så langt er dette estimert til en plass mellom 4 og 6 mill. kr. Rådmannen vil anbefale at et eventuelt renteoverskudd ved årets utløp avsettes til disposisjonsfondet.

Rente-/utbytteinntekter vil bli noe høyere enn budsjettert i år. I budsjettet er utbyttet fra Trønderenergi budsjettert med i overkant av 2,0 mill. kr. En del av selskapets egenkapital ble i fjor omgjort til et ansvarlig lån, med en fast renteinntekt på 7,1 %. Dette sammen med faktisk utbetalt utbytte i år gir en merinntekt på nesten 0,5 mill. kr.

2.3 Bruk og avsetninger til fond.

	Regnskap	Gjeldende	Manuell	Nytt forslag	Regnskap		
	2013	Budsjett	endring	budsjett	2014	Prognose	
		2014	budsjett	2014	per april	2014	Avvik
Avsetninger til disposisjonsfond	20 664	14 283	-	14 283	-	14 283	-
Bruk av disposisjonsfond	-650	-650	-	-650	-	-650	-
Bruk av tidli. Års mindreforbruk	-8 230	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	11 784	13 633	-	13 633	-	13 633	-

Forutsetninger for ubundne disposisjonsfond i vedtatt budsjett

I økonomiplanen for 2010-13 ble det lagt to forutsetninger for å bygge opp de ubundne disposisjonsfondene. Den første forutsetningen var at for å bedre den økonomiske handlefriheten og sikre seg mot underskudd, skulle vi skrittvis bygge inn et netto driftsresultat på 3 %, etter følgende opptrappingsplan:

2011 1% kr. 3.700.000

2012 2% kr. 7.400.000

2013 3% kr. 11.200.000

Den andre forutsetningen var å foreta avsetninger iht. reglement og vedtak, dvs. å bygge opp igjen de fondene som ble tømt fram mot 2008. Med bakgrunn i overskudd i 2009 og 2010 er oppbyggingen av disse fondene gjennomført.

I konsekvensjustert budsjett for 2014 er det gjort avsetninger på kr. 13 200 000, fordelt slik:

Driftsfondet kr. 11 900 000

Bufferfond finansforvaltning kr. 650 000

Inflasjonsjusteringsfond kr. 650 000

Avsetningen på kr. 13 200 000 utgjør om lag 3,0% av driftsinntektene i 2014.

I konsekvensjustert budsjett er disp.fond p-anlegget budsjettert til bruk i 2014 med 1 032', og da er fondet i sin helhet brukt.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Ved utgangen av april viser prognosen at de budsjetterte avsetningene til de ulike fondene kan gjennomføres som forutsatt

Forutsetninger for lønns- og prisstigning i vedtatt budsjett

I konsekvensjustert budsjett er det lagt inn ny tariff lønn etter de sentrale og lokale lønnsforhandlingene i 2013.

Kommunal deflator for 2014 er anslått til 3,1 %, herav en lønnsvekst på 3,5 %.

I likhet med den praksis som har vært vanlig over flere år, har kommunen ikke praktisert en ordning med en generell økning av driftsutgiftene i tråd med prisstigningen. Intensjonen er likevel at enhetene skal oppdatere budsjettgrunlaget med nye kjente priser på ulike løpende avtaler og engasjement. Øvrige årlige prisstigninger forutsettes inndekket gjennom kontinuerlige effektiviseringstiltak.

Lønnsveksten i statsbudsjettet er fastlagt til 3,5 %. Ut fra dette er det avsatt en lønnsreserve på kr 7 700 000 i budsjettet for 2014.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Lønnsforhandlingene mellom partene er ennå ikke avsluttet, slik at det er for tidlig å gi noen god prognose på området ennå. Rådmannen kommer tilbake til saken i neste økonomirapport.

Forutsetninger for pensjonsutgifter i vedtatt budsjett

KLP operer med følgende beregnet premie for de forskjellige ordningene i 2014:

- Fellesordningen 24,7 %
- Sykepleieordningen 23,0 %

Folkevalgtdordningen i sin gjeldende form er avvirket. Kommunen vil måtte ta stilling til valg av modell tidlig i 2014, og konsekvensene på premien vil bli avklart i den forbindelse.

Pensjonspremien i Statens Pensjonskasse er på 12,25 %.

Arbeidstakers andel er på 2 % både for KLP og Statens pensjonskasse.

Pensjonsutgiftene for disse premiesatsene er lagt inn i budsjettet på hver enkelt enhet. Etter reglene for føring av pensjonsutgifter skal det også beregnes en pensjonskostnad. Differansen mellom pensjonspremien og pensjonskostnaden er det såkalte premieavviket. Dette er ført under fellesutgiftene.

Premieavviket skal utgiftsføres over 10 år fra 2013. I tillegg kommer tidligere års premieavvik som utgift.

I økonomiplanen er det tatt hensyn til utgiftsføringa av premieavviket fra tidligere år og fra 2014.

Oppsummert er pensjonskostnadene i 2014 og utviklinga 2011-14:

	2011	2012	2013	2014
Pensjonspremie KLP		30 299 000	25 444 000	36 398 000
Premieavvik		-10 272 000	-2 748 000	-11 679 000
Amortisering tidligere års premieavvik		1 365 000	2 392 000	2 667 000
Tilbakeføring overskudd KLP		-2 749 000	-857 000	-922 000
Sum utgifter KLP	18 340 000	18 643 000	24 231 000	26 464 000
Utgifter Statens pensjonskasse	4 527 000	5 424 000	5 095 000	6 054 000
Sum pensjonsutgifter	22 867 000	24 067 000	29 326 000	32 518 000

Utgiftene til pensjon har økt kraftig fra 2012 til 2013. Dette er en tendens som fortsetter inn i 2014. I løpet av de siste to år øker pensjonsutgiftene med i overkant av 8,4 mill. kr.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Ut fra foreløpige tall fra KLP er det grunn til å tro at årets pensjonskostnad vil bli høyere enn budsjettet. Men det er mange usikkerhetsfaktorer i dette regnestykket, blant annet vil resultatet av årets lønnsoppgjør bety mye. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til dette i neste økonomirapport.

Momskompensasjon investeringer

Fra og med 2014 skal all momskompensasjon knyttet til investeringsprosjekter inntektsføres i investeringsregnskapet. For 2014 utgjør dette 21,1 mill. kr. Faktisk mottatt kompensasjon vil være avhengig av framdrifta i de ulike investeringsprosjektene. Eventuelle avvik her vil uansett ikke påvirke driftsbudsjettet.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Summen av momskompensasjon knyttet til investeringsprosjektene er helt avhengig av framdriften på det enkelte prosjekt. I og med at all investeringsmoms skal tilbakeføres til investeringsregnskapet, vil dette uansett ikke ha noen effekt på driftsresultatet.

Tilskudd til ressurskrevende brukere

Innslagspunktet er kr. 1 010 000 og kompensasjonsgraden er 77,5 %. Dette betyr at kommunen får refundert 77,5 % av lønnsutgiftene som overstiger kr. 1 010 000 for den enkelte bruker som omfattes av ordninga. Øvrige kostnader til drift kompenseres ikke.

Skaun har 5 brukere i hjemmetjenesten, som faller innenfor ordningen.

Prognosen i økonomirapport 1/14

Antall brukere er de samme per i dag som ved inngangen til 2014. Inntektene føres på de respektive enheter, og eventuelle avvik i tilskuddet vil bli kommentert her.

2.4 Sum prognose driftsbudsjett

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Skaun				
Sum alle arter drift	0	-2 928 000	-6 540 000	-6 546 000
Frie inntekter, avsetninger, renter og avdrag				
Sum alle arter drift	-334 634 000	-116 446 000	-343 211 000	-8 577 000
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter				
Sum alle arter drift	49 447 000	16 896 000	50 221 000	768 000
Skoler inkl SFO				
Sum alle arter drift	81 370 000	28 716 000	82 177 000	807 000
Barnehager				
Sum alle arter drift	48 634 000	15 703 000	49 758 000	1 124 000
Barn, familie og sosial				
Sum alle arter drift	38 043 000	9 091 000	38 045 000	2 000
Kultur fritid og frivillighet				
Sum alle arter drift	9 022 000	2 283 000	9 022 000	0
Institusjonsbaserte tjenester				
Sum alle arter drift	41 219 000	13 964 000	40 266 000	-953 000
Hjemmebaserte tjenester				
Sum alle arter drift	33 238 000	13 759 000	32 772 000	-466 000
Plan ekskl gebyr				
Sum alle arter drift	11 497 000	3 854 000	10 352 000	-1 145 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder				
Sum alle arter drift	-8 052 000	-1 708 000	-6 247 000	1 805 000
Eiendomsdrift				
Sum alle arter drift	30 216 000	10 960 000	30 305 000	89 000

Prognosen samla sett for kommunen i tabellen over, viser et positivt avvik (regnskapsmessig mindreforbruk) på 6 546 000 kroner.

For nærmere beskrivelse av de ulike budsjettendringstiltakene som er foreslått, vises det til kapittel 3.1.

2.5 Sentraladministrasjonen

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter				
Driftsutgifter	53 850 000	18 768 000	55 230 000	1 380 000
Driftsinntekter	-3 754 000	-1 752 000	-4 366 000	-612 000
Netto driftsutgift	50 097 000	17 016 000	50 864 000	768 000

Prognosen viser et merforbruk på i alt 768 000 kroner, noe som hovedsaklig skyldes økte utgifter knyttet til samhandlingsreformen/utskrivingsklare pasienter og skoleskyss. Det er foreslått tilleggsbevilgning til disse formålene.

2.6 Skoler og SFO

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Skoler inkl SFO				
Driftsutgifter	91 764 000	35 556 000	95 691 000	3 926 000
Driftsinntekter	-10 395 000	-6 840 000	-13 514 000	-3 119 000
Netto driftsutgift	81 370 000	28 716 000	82 177 000	807 000

Totalt sett viser prognosen et overforbruk på 807 000 kroner. Ved en feil er budsjettet for SFO ved Jåren-Råbygda kun blitt videreført med halvårsdrift fra 2013. Dette foreslås rettet opp ved en tilleggsbevilgning. Overforbruket ved Venn oppvekstsenter skyldes innkjøp av inventar og utstyr som ble bestilt i 2013, men som har blitt utgiftsført i 2014. Dette dekkes inn gjennom overskuddsoverføring fra 2013 til 2014. Ved Børse skole ligger det an til et overforbruk per i dag. Dette skyldes en kombinasjon av høyt korttidsfravær og økte driftsutgifter knyttet til flytting i nye midlertidige lokaler.

2.7 Barnehager

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Barnehager				
Driftsutgifter	59 333 000	21 949 000	62 841 000	3 508 000
Driftsinntekter	-10 699 000	-6 246 000	-13 083 000	-2 384 000
Netto driftsutgift	48 634 000	15 703 000	49 758 000	1 124 000

Prognosen viser et stort merforbruk på området. Dette skyldes økte utgifter til bruk av private barnehageplasser i andre kommuner, samt økte utgifter til barn som har lovfestet rett til barnehageplass fra høsten.

2.8 Kultur, fritid og frivillighet

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Kultur fritid og frivillighet				
Driftsutgifter	10 691 000	3 448 000	10 856 000	165 000
Driftsinntekter	-1 669 000	-1 165 000	-1 834 000	-165 000
Netto driftsutgift	9 022 000	2 283 000	9 022 000	0

Prognosen viser at området vil være i balanse ved årets slutt.

2.9 Barn, familie og NAV sosial

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Barn, familie og sosial				
Driftsutgifter	43 133 000	11 100 000	43 924 000	791 000
Driftsinntekter	-5 090 000	-2 009 000	-5 879 000	-789 000
Netto driftsutgift	38 043 000	9 091 000	38 045 000	2 000

Prognosen viser at området vil være i balanse ved årets slutt.

2.10 Institusjonsbaserte tjenester

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Institusjonsbaserte tjenester				
Driftsutgifter	49 371 000	17 449 000	49 399 000	28 000
Driftsinntekter	-8 152 000	-3 484 000	-9 133 000	-981 000
Netto driftsutgift	41 219 000	13 964 000	40 266 000	-953 000

Prognosen viser et mindreforbruk på 953 000 kroner ved årets slutt. Sammenlignet med fjoråret er dette hyggelige tall. Ut fra dette forventes det at enheten kan dekke inn den vedtatte underskuddsoverføringen på kr 400 000 fra 2013. Deler av det positive resultatet skyldes at tiltak som er iverksatt i 2013 har fått full effekt i 2014.

2.11 Hjemmebaserte tjenester

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Hjemmebaserte tjenester				
Driftsutgifter	41 095 000	15 307 000	42 403 000	1 308 000
Driftsinntekter	-7 857 000	-1 548 000	-9 631 000	-1 774 000
Netto driftsutgift	33 238 000	13 759 000	32 772 000	-466 000

Prognosen viser et mindreforbruk på 466 000 kroner innenfor hjemmebaserte tjenester. Dette skyldes i all hovedsak økte inntekter og refusjoner fra staten (øremerket prosjekttilskudd).

2.12 Plan (ekskl. gebyr)

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Plan ekskl gebyr				
Driftsutgifter	12 803 000	5 105 000	12 865 000	62 000
Driftsinntekter	-1 306 000	-1 251 000	-2 513 000	-1 207 000
Netto driftsutgift	11 497 000	3 854 000	10 352 000	-1 145 000

Prognosen viser et mindreforbruk per i dag på 1 145 000 kroner. Deler av dette mindreforbruket vil bli benyttet i løpet av året til ulike større driftstiltak, som per i dag ikke er oppstartet/fullført.

2.13 Plan (gebyrbelagte tjenester)

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder				
Driftsutgifter	16 531 000	6 308 000	18 154 000	1 623 000
Driftsinntekter	-24 583 000	-8 016 000	-24 401 000	182 000
Netto driftsutgift	-8 052 000	-1 708 000	-6 247 000	1 805 000

Prognosen så langt tyder på et større merforbruk i 2014. Det er stor usikkerhet rundt inntektsanslagene for 2014, samt at det er behov for større ressursinnsats for å behandle innkomne saker. Rådmannen vil spesielt følge opp dette området framover, og vil komme tilbake med en mer nøyaktig prognose i neste økonomirapport.

2.14 Eiendomsdrift

	Budsjett 2014	Regnskap per april 2014	Prognose 2014	Avvik
Eiendomsdrift				
Driftsutgifter	39 982 000	15 672 000	41 307 000	1 325 000
Driftsinntekter	-9 766 000	-4 712 000	-11 002 000	-1 236 000
Netto driftsutgift	30 216 000	10 960 000	30 305 000	89 000

Prognosen viser at budsjettområdet vil gå i tilnærmet balanse ved årets slutt.

3. SKAUN KOMMUNES TOTALE DRIFTBUDSJETT.

Det fremgår av gjennomgangen at det er behov for å gjøre noen budsjettendringer innenfor enkelte områder. Disse framgår av tabellen i neste kapittel (3.1). Videre er det beskrevet forhold innenfor andre områder, hvor prognosen per i dag tyder på et merforbruk. Dette er forhold som rådmannen vil følge opp i tida framover, men hvor det per i dag ikke er godt nok grunnlag for å fremme forslag om tilleggsbevilgninger.

Prognosen for driftsbudsjettet totalt, jf. kap. 2.3, viser totalt et mindreforbruk på kr. 6.540'. Driftsbudsjettet på budsjettområdene og enhetene viser derimot et merforbruk på kr. 2.037'. Merforbruket på sentraladministrasjonen gjelder samhandlingsreformen og skoleskys, og er lagt fram som revisjonstiltak på hhv. kr. 500.000,- og kr. 300.000,-.

Fellesutgiftene/-inntektene viser et mindreforbruk på kr. 8.577'. Dette er knytte til frie inntekter, renteutgifter samt utbytte fra Trønderenergi.

På barnehageområdet er det i prognosen for Ilhaugen barnehage regna med 30 nye plasser for barn under 3år, som gir et tilleggsbehov på kr. 1.200'. I opprinnelig budsjett lå det inne ei bevilgning på om lag kr. 1.200' til nye plasser i skihytta til Buvik il på Buvikåsen. I den nye løsningen vil det opprettes 30 plasser i paviljonger ved Ilhaugen barnehage. Plassene er midlertidige, til ny Hammerdalen barnehage står ferdig fra barnehageåret 2015/16. Leie av paviljongene ble bevilget i forbindelse med disponering av overskuddet for 2013, med kr. 500.000,-.

På skoleområdet har Børse skole og Jåren/Råbygda oppvekstsenter merforbruk. Merforbruket på Jåren/Råbygda oppvekstsenter skyldes at det ved en inkurie ble budsjettet bare med halvårsdrift for SFO-ordninga. Manglende budsjettering er lagt fram som endringstiltak i størrelseorden kr. 350.000 for 2014.

Noe av overforbruket ved Børse skole skyldes økte utgifter skolen har fått grunnet flyttinga til de midlertidige paviljongene. Rådmannen vil utrede dette nærmere, og komme tilbake til dette i forbindelse med ØR 2/14.

For de gebyrbelagte områdene på teknisk kontor, viser prognosen et merforbruk på kr. 1.804', mens teknisk kontor har et mindreforbruk på kr. 1.145'. Hvis prognosen slår til ligger det an til en betydelig samla merforbruk ved årets slutt. Det foreslås ikke endringsforslag i budsjettet nå, men det er viktig at det arbeides aktivt med tiltak for å redusere merforbruket. Saken vil bli nøye fulgt opp fra rådmannens side, og rådmannen vil komme tilbake til den i forbindelse med ØR 2/14.

Under eiendomsdrift ble det budsjettert kr. 500.000 til utbedring av veglys langs Fv 800. Dette er kostnader kommunen må ta før overtakelsen fra Statens Vegvesen. Etter å ha innhentet priser er bevilgningen kr. 300.000 for liten.

På kantine ble det budsjettert kr. 270.000 til 2 nye tiltak, innkjøp av kombidamper på kr. 70.000,- og utbedring av kjøkken og kantine med kr. 200.000,-. Driftskontoret opplyser at bevilgningen inkludert utskifting av gulvteppe i kantine og hall, er kr. 200.000 for liten.

Rådmannen foreslår at de budsjetterte tiltakene ferdigstilles og foreslår tilleggsbevilgning på kr. 500.000.

3.1 Nye revisjonstiltak drift.

1. Budsjettendringer vedtatt i forbindelse med behandlingen av Skaun kommunes regnskap for 2013:

Revisjonstiltak	Beløp
Disponering av overskudd regnskap 2013	26.101.662
Hvorav:	
Avsetning disposisjonsfond overskudd enhetene	5.480.000
Avsetning disposisjonsfond div tiltak	2.440.000
Avsetning til driftsfondet	18.181.662
Inndekking enhetene i 2013	400.000

2. Nye endringstiltak.

Nye endringstiltak som foreslås i ØR 1/14 går fram av tabellen under.

Revisjonstiltak	Beløp	Dekning:
Samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter	500.000	Økte skatteinntekter
Skoleskyss	300.000	Økte skatteinntekter
SFO-ordninga ved Jåren/Råbygda oppvekstsenter	350.000	Økte skatteinntekter
Drift barnehageplasser i paviljongene Ilhaugen	1.200.000	Økte skatteinntekter/økt rammetilskudd
Turkart, turbok og tilretteleggingstiltak	270.000	Overskuddsfond.
Utbedring kjøkken, kantine og hall	200.000	Økte skatteinntekter
Utbedring veglys Fv 800	300.000	Redusert avsetning disp.fond
Sum	3.120.000	

Oversikten under viser detaljene i revisjonstiltakene:

Kapittel : Sentraladministrasjonen og fellesutgifter	
Tiltak	2: Regnskap 2013 - overføring av overskudd.
Beskrivelse	Tiltaket inneholder budsjettendringene iht. behandlingen av regnskapet for 2013, sak 26/14, møte 22.05.14, med avsetning til disposisjonsfond for enhetene med kr. 5.480.000, til div. tiltak med kr. 2.440.000 og avsetning til disposisjonsfondet med kr. 18.181.662.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.15400.8800.0 Avsetninger til disposisjonsfond	26 101 662	0
1.19300.8800.0 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mi	-26 101 662	0
Sum utgifter	26 101 662	0
Sum inntekter	-26 101 662	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Økonomi- og personalkontor (120)	
1.12000.1200.0 Inventar, utstyr, maskiner (kjøp og finan	100 000	0
1.12000.1201.0 Inventar, utstyr, maskiner (kjøp og finan	100 000	0
1.12000.1301.0 Inventar, utstyr, maskiner (kjøp og finan	400 000	0
1.12001.1201.0 Datautstyr (kjøp og finansiell leasing)	90 000	0
1.13701.2011.0 Tilskudd til private barnehager	800 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-1 490 000	0
Sum utgifter	1 490 000	0

Sum inntekter	-1 490 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Servicekontor (130)	
1.14900.1200.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	250 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-250 000	0
Sum utgifter	250 000	0
Sum inntekter	-250 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Politiske organer (140)	
1.11700.1000.0 Reiseutgifter, ikke oppgavepliktig	50 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-50 000	0
Sum utgifter	50 000	0
Sum inntekter	-50 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Buvik skole (201)	
1.14900.2020.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	570 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-570 000	0
Sum utgifter	570 000	0
Sum inntekter	-570 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Børsa skole (202)	
1.14900.2020.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	90 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-90 000	0
Sum utgifter	90 000	0
Sum inntekter	-90 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Jåren-Råbygda oppvekstsenter (203)	

1.14900.2150.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	270 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-270 000	0
Sum utgifter	270 000	0
Sum inntekter	-270 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Venn oppvekstsenter (204)	
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	90 000	0
1.14900.2020.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	200 000	0
1.14900.2150.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	60 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-350 000	0
Sum utgifter	350 000	0
Sum inntekter	-350 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Viggja oppvekstsenter (205)	
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	105 000	0
1.14900.2150.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	120 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-225 000	0
Sum utgifter	225 000	0
Sum inntekter	-225 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Skaun ungdomsskole (206)	
1.14900.2020.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	175 000	0
1.19400.8800.0	-175 000	0

Bruk av disposisjonsfond		
Sum utgifter	175 000	0
Sum inntekter	-175 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Børsa barnehage (210)	
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	350 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-350 000	0
Sum utgifter	350 000	0
Sum inntekter	-350 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Oterhaugen barnehage (212)	
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	250 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-250 000	0
Sum utgifter	250 000	0
Sum inntekter	-250 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Ilhaugen barnehage (213)	
1.11900.2010.0 Leie av lokaler	500 000	0
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	550 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-1 050 000	0
Sum utgifter	1 050 000	0
Sum inntekter	-1 050 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Pundslia barnehage (214)	
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	200 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-200 000	0

Sum utgifter	200 000	0
Sum inntekter	-200 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Barn, familie og sosial (300)	
1.14900.2320.113 Reserverte bevilgninger/avsetninger	200 000	0
1.19400.8800.113 Bruk av disposisjonsfond	-200 000	0
Sum utgifter	200 000	0
Sum inntekter	-200 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: PP-tjenesten (301)	
1.14900.2020.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	100 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-100 000	0
Sum utgifter	100 000	0
Sum inntekter	-100 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Kultur, fritid og frivillighet (400)	
1.10200.2341.0 Permisjonsvikar	61 350	0
1.10990.2341.0 Arbeidsgiveravgift	8 650	0
1.14700.3750.0 Overføring til andre (private)	240 000	0
1.14900.3830.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	180 000	0
1.14900.3850.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	50 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-540 000	0
Sum utgifter	540 000	0
Sum inntekter	-540 000	0

Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Rossvollheimen (320)	
1.10300.2532.0 Ekstrahjelp	21 640	0
1.10900.2532.0 Pensjonsutgifter KLP	4 653	0
1.10990.2532.0 Arbeidsgiveravgift	3 707	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-30 000	0
Sum utgifter	30 000	0
Sum inntekter	-30 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Hjemmetjenesten (330)	
1.10300.2541.0 Ekstrahjelp	50 493	0
1.10900.2541.0 Pensjonsutgifter KLP	10 856	0
1.10990.2541.0 Arbeidsgiveravgift	8 651	0
1.14900.2541.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	430 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-500 000	0
Sum utgifter	500 000	0
Sum inntekter	-500 000	0
Sum netto	0	0
Sted	Ansvar: Teknisk kontor (500)	
1.12700.3010.130 Andre tjenester (konsulenttenester)	700 000	0
1.14900.3010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	80 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond	-780 000	0
Sum utgifter	780 000	0
Sum inntekter	-780 000	0

Sum netto		0	0
Sted	Ansvar: Driftskontor (700)		
1.14900.1210.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger		450 000	0
1.19400.8800.0 Bruk av disposisjonsfond		-450 000	0
Sum utgifter		450 000	0
Sum inntekter		-450 000	0
Sum netto		0	0
SUM NETTO TILTAK		0	0

Tiltak	3: Samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter.		
Beskrivelse	Til samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter ble det i budsjettet for 2014 bevilget tilsammen kr. 6.800.000. A kontoinnbetaling til samhandlingsreformen er nå kr. 569.000 pr. mnd, som gir en årskostnad på kr. 6.828.000. Pr april er det utgiftsført kr 214.000 på utskrivningsklare pasienter. På dette grunnlag foreslås ei tilleggebevilgning på kr. 500.000. Det er stor usikkerhet knyttet til bevilgningen til disse formålene. Dekning: Økte skatteinntekter.		
Startmåned	Januar		

		2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)		
1.18700.8000.0 Skatt på inntekt og formue		-500 000	0
Sum utgifter		0	0
Sum inntekter		-500 000	0
Sum netto		-500 000	0
Sted	Ansvar: Økonomi- og personalkontor (120)		
1.13000.2530.100 Tjenester fra staten/statlige institusjon		500 000	0
Sum utgifter		500 000	0
Sum inntekter		0	0
Sum netto		500 000	0
SUM NETTO TILTAK		0	0

Tiltak	4: Skoleskyss
Beskrivelse	Bevilgningen til skoleskyss er på kr. 3.000.000 i budsjettet for 2014. Utgifta i 2013 kom på kr. 3.148.000. Det er ikke sendt fakturaer fra AtB for 2014 ennå, så situasjonen er en smule uoversiktlig. Med bakgrunn i antall elever med skoleskyss, og satsene for skoleskyss, foreslås at budsjettposten for skoleskyss økes med kr. 300.000 til kr. 3.300.000. Dekning: Økte skatteinntekter.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.18700.8000.0 Skatt på inntekt og formue	-300 000	0
Sum utgifter	0	0
Sum inntekter	-300 000	0
Sum netto	-300 000	0
Sted	Ansvar: Økonomi- og personalkontor (120)	
1.11701.2230.0 Transportutgifter	300 000	0
Sum utgifter	300 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	300 000	0
SUM NETTO TILTAK	0	0

Kapittel : Skoler inkl SFO	
Tiltak	6: SFO-ordninga på Jåren/Råbygda oppvekstsenter.
Beskrivelse	Ved en inkurie ble det ikke budsjettert med helårsvrking for SFO-ordninga på oppvekstsenteret. Ordninga ble opprettet fra høsten 2013, og budsjettet for 5 måneder ble videreført til 2014. Helårsvrking krever ei økt ramme på kr. 350.000. Tilleggsbevilgningen dekkes ved økte skatteinntekter.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.18700.8000.0 Skatt på inntekt og formue	-350 000	0
Sum utgifter	0	0

Sum inntekter	-350 000	0
Sum netto	-350 000	0
Sted	Ansvar: Jåren-Råbygda oppvekstsenter (203)	
1.14900.2150.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	350 000	0
Sum utgifter	350 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	350 000	0
SUM NETTO TILTAK	0	0

Kapittel : Barnehager	
Tiltak	5: Drift barnehageplasser i paviljonger Ilhaugen.
Beskrivelse	I vedtatt budsjett ble lagt inn 1,2 mill.kr til nye barnehageplasser. Ved barnehageopptaket er det nødvendig å opprette 30 nye plasser for barn under 3 år. Inntil ny Hammerdalen barnehage står klar høsten 2015, vil de med lovbestemt rett til plass, få et midlertidig tilbud i paviljonger ved Ilhaugen barnehage i Allbrukshuset på Ilhaugen. Driftsutgiftene for 30 plasser for barn under 3 år, beløper seg anslagsvis til 2,4 mill. kr. for 2014, som krever ei budsjettmessig styrking på 1,2 mill. kr. Dekning: Økte frie inntekter.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.18000.8400.0 Rammetilskudd	-200 000	0
1.18700.8000.0 Skatt på inntekt og formue	-1 000 000	0
Sum utgifter	0	0
Sum inntekter	-1 200 000	0
Sum netto	-1 200 000	0
Sted	Ansvar: Ilhaugen barnehage (213)	
1.14900.2010.0 Reserverte bevilgninger/avsetninger	1 200 000	0
Sum utgifter	1 200 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	1 200 000	0

SUM NETTO TILTAK	0	0
-------------------------	----------	----------

Kapittel : Kultur fritid og frivillighet	
Tiltak	1: Turkart, turbok og tilretteleggingstiltak
Beskrivelse	Underforbruk fra 2012 ble innvilget overført til 2013 med kr. 290 000,- til tiltak Turkart, turbok og tilretteleggingstiltak. Tiltaket ble ikke igangsatt/gjennomført som planlagt. Kr. 20 000,- ble tatt inn i budsjett, mens resten av midlene ble stående på overskuddsfond. Inneværende år er tiltaket godt i gang og kart og bok forutsettes distribuert som planlagt til alle kommunens husstander innen utgangen av året.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Kultur, fritid og frivillighet (400)	
1.11200.3600.0 Samlepost annet forbruksmateriell, råvare	135 000	0
1.12700.3600.0 Andre tjenester (konsulenttjenester)	135 000	0
1.19400.3600.0 Bruk av disposisjonsfond	-270 000	0
Sum utgifter	270 000	0
Sum inntekter	-270 000	0
Sum netto	0	0
SUM NETTO TILTAK	0	0

Kapittel : Institusjonsbaserte tjenester	
Tiltak	7: Underskudd for inndekking i 2014.
Beskrivelse	Ved behandlingen av regnskapet for 2013, vedtok kommunestyret at Rossvollheimen skulle dekke inn i budsjettet for 2014, kr. 400.000 av underskuddet fra 2013.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.15400.8800.0 Avsetninger til disposisjonsfond	400 000	0

Sum utgifter	400 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	400 000	0
Sted	Ansvar: Rossvollheimen (320)	
1.10100.2532.0 Fastlønn	-350 570	0
1.10990.2532.0 Arbeidsgiveravgift	-49 430	0
Sum utgifter	-400 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	-400 000	0
SUM NETTO TILTAK	0	0

Kapittel : Eiendomsdrift	
Tiltak	8: Oppussing kjøkken, kantine og hall 3.etg. i skaun rpdhus.
Beskrivelse	Bevilgning på kr. 200.000 i vedtatt budsjett. Det anses som fornuftig samtidig å skifte ut teppegulvet i hallen i 3. etg. Samla tilleggsbevilgning kr. 200.000. Dekning: Økte skatteinntekter.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.18700.8000.0 Skatt på inntekt og formue	-200 000	0
Sum utgifter	0	0
Sum inntekter	-200 000	0
Sum netto	-200 000	0
Sted	Ansvar: Driftskontor (700)	
1.12300.1301.0 Vedlikehold bygg/anlegg, kjøp av varer/tj	200 000	0
Sum utgifter	200 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	200 000	0
SUM NETTO TILTAK	0	0

Tiltak	9: Utbedring veglys Fv 800.
Beskrivelse	Særskilt tiltak i vedtatt budsjett med kr. 500.000. Etter prisinnhenting er budsjettet kr. 300.000 for lavt. Dekning: Redusert avsetning driftsfond i vedtatt budsjett fra 14.283.355 til kr. 13.983.355.
Startmåned	Januar

	2014	2015
Sted	Ansvar: Fellesutgifter/-inntekter (100)	
1.15400.8800.0 Avsetninger til disposisjonsfond	-300 000	0
Sum utgifter	-300 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	-300 000	0
Sted	Ansvar: Driftskontor (700)	
1.12300.3320.0 Vedlikehold bygg/anlegg, kjøp av varer/tj	300 000	0
Sum utgifter	300 000	0
Sum inntekter	0	0
Sum netto	300 000	0
SUM NETTO TILTAK	0	0

3.2 Budsjettskjema 1A og 1B: Økonomirapport 1. tertial 2014.

Med bakgrunn i gjennomgangen av ny prognose for driftsbudsjett (revidert budsjett prognosetallene), samt foreslåtte revisjonstiltak drift, jfr. pkt. 3.1, fremgår budsjettskjema 1A og 1B under slik:

BUDSJETTSKJEMA 1A

11	Regnskap 2013	Opprinnelig budsjett 2014	Nytt budsjett 2014
Skatt på formue og inntekt	-137 892	-138 383	-140 733
Eiendomsskatt	-1 348	-10 000	-10 000
Ordinært rammetilskudd	-194 554	-211 896	-212 096
Andre generelle statstilskudd	-1 838	-2 650	-2 650
SUM FRIE INNTEKTER	-335 632	-362 929	-365 479
Renteinntekter og utbytte	-8 850	-5 295	-5 295
Gevinst finansielle instrumenter	-2 851	-1 300	-1 300
Renteutgifter,oa finansutgifter	8 302	16 186	16 186
Tap finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag sosiallån	-17	0	0
Avdrag på lån	9 502	9 400	9 400
Sosiale utlån	116	0	0
NETTO FINANSINNEKTER/- UTGIFTER	6 202	18 991	18 991
Dekning tidl års merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	20 664	14 283	40 485
Til bundne avsetninger	1 505	463	463
Bruk tidl års mindreforbruk	-8 230	0	-26 102
Bruk ubundne avsetninger	-12 248	-1 682	-10 452
Bruk bundne avsetninger	-1 383	-268	-1 003
NETTO AVSETNINGER	308	12 796	3 391
Overført investbudsjett	1 290	0	0
Sum fordelt til drift	327 932	331 139	343 094
Merforbrukmindreforbruk	327 932	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1B

	Regnskap 2013	Opprinnelig budsjett 2014	Nytt budsjett 2014
Sum driftsutgifter	419 811	418 553	430 970
Sum driftsinntekter	-113 367	-83 779	-84 241
NETTO DRIFTSUTGIFT	306 444	334 774	346 729
Fellesutgift			
Premieavvik pensjon/lønnsreserve	-3 003	-3 635	-3 635
Momskompensasjon investeringer	-1 613	0	0
Til fordeling drift	301 828	331 139	343 094

Sentraladministrasjonen og fellesutgifter			
Sum driftsutgifter	32 289	53 850	57 463
Sum driftsinntekter	-3 683	-3 754	-3 798
NETTO DRIFTSUTGIFT	28 606	50 096	53 665
Skoler inkl SFO			
Sum driftsutgifter	87 140	91 764	93 794
Sum driftsinntekter	-13 025	-10 395	-10 395
NETTO DRIFTSUTGIFT	74 115	81 369	83 399
Barnehager			
Sum driftsutgifter	72 688	59 333	62 516
Sum driftsinntekter	-17 376	-10 699	-10 832
NETTO DRIFTSUTGIFT	55 312	48 634	51 684
Barn, familie og sosial			
Sum driftsutgifter	50 467	43 133	43 508
Sum driftsinntekter	-8 843	-5 090	-5 165
NETTO DRIFTSUTGIFT	41 624	38 043	38 343
Kultur fritid og frivillighet			
Sum driftsutgifter	12 482	10 691	11 946
Sum driftsinntekter	-4 249	-1 669	-1 879
NETTO DRIFTSUTGIFT	8 233	9 022	10 067
Institusjonsbaserte tjenester			
Sum driftsutgifter	53 726	49 371	49 001
Sum driftsinntekter	-13 926	-8 152	-8 152
NETTO DRIFTSUTGIFT	39 800	41 219	40 849
Hjemmebaserte tjenester			
Sum driftsutgifter	42 100	41 095	41 696
Sum driftsinntekter	-11 722	-7 857	-7 857
NETTO DRIFTSUTGIFT	30 378	33 238	33 839

	Regnskap 2013	Opprinnelig budsjett 2014	Nytt budsjett 2014
Plan ekskl gebyr			
Sum driftsutgifter	11 247	12 803	13 583
Sum driftsinntekter	-1 656	-1 306	-1 306
NETTO DRIFTSUTGIFT	9 591	11 497	12 277
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder			
Sum driftsutgifter	17 877	16 531	16 531
Sum driftsinntekter	-24 680	-24 778	-24 778
NETTO DRIFTSUTGIFT	-6 803	-8 247	-8 247
Eiendomsdrift			
Sum driftsutgifter	39 795	39 982	40 932
Sum driftsinntekter	-14 207	-10 079	-10 079
NETTO DRIFTSUTGIFT	25 588	29 903	30 853

3.3. Hovedoversikt drift.

Beskrivelse	Regnskap 2013	Opprinnelig budsjett 2014	Nytt budsjett 2014
-------------	------------------	---------------------------------	--------------------------

Skaun			
Brukerbetalinger	-25 923	-26 308	-26 308
Andre salgs- og leieinntekter	-33 777	-33 475	-33 475
Overføringer med krav til motytelse	-48 153	-19 389	-19 850
Rammetilskudd	-194 554	-211 896	-212 096
Andre statlige overføringer	-6 537	-5 850	-5 850
Andre overføringer	-2 310	-143	-143
Skatt på inntekt og formue	-137 892	-138 383	-140 733
Eiendomsskatt	-1 348	-10 000	-10 000
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-450 493	-445 443	-448 455
Lønnsutgifter	232 298	228 480	229 002
Sosiale utgifter	64 358	68 458	68 555
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	61 105	58 094	61 451
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	29 323	31 579	33 312
Overføringer	29 541	28 258	34 966
Avskrivninger	19 586	1 345	1 345
Fordelte utgifter	-51	-1 214	-1 214
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	436 159	415 001	427 417
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-14 335	-30 443	-21 038
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-8 850	-5 295	-5 295
Gevinst på finansielle instrumenter	-2 851	-1 300	-1 300
Mottatte avdrag på utlån	-17	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-11 718	-6 595	-6 595
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	8 322	16 186	16 186
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån	9 502	9 400	9 400
Utlån	116	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	17 940	25 586	25 586
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	6 222	18 991	18 991
Motpost avskrivninger	-19 586	-1 345	-1 345
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-27 698	-12 796	-3 392

Beskrivelse	Regnskap 2013	Opprinnelig budsjett 2014	Nytt budsjett 2014
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-8 230	0	-26 102
Bruk av disposisjonsfond	-12 248	-1 682	-10 452
Bruk av bundne fond	-1 383	-268	-1 003
Bruk av likviditesreserve	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-21 862	-1 950	-37 557
Overført til investeringsregnskapet	1 290	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	20 664	14 283	40 485
Avsetninger til bundne fond	1 505	463	463
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	23 459	14 747	40 948
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-26 102	0	0

4. INVESTERINGSBUDSJETTET.

4.1 Budsjettendringer.

I K-sak 26/14: Skaun kommunes regnskap for 2013, ble det vedtatt bevilgninger (ubrukte bevilgninger fra 2013) til følgende prosjekt:

P.nr.	Navn	Ubrukt bevilgning	Oppr. budsjett 2014	Nytt budsjett 2014
015	Nærmiljøanlegg Venn	200 000	0	200 000
505	Ombygging nybygget SUS	1 612 000	0	1 612 000
643	Utskifting asbestledning Buvik S.-Brekka	172 000	0	172 000
750	Opprydding i Brekka, avløp trinn III	1 691 000	0	1 691 000
Nytt prosjekt	Teknisk infrastruktur (VA) paviljong Ilhaugen barnehage	500 000	0	500 000
	Samla bevilgning			4 175 000

Av den samla bevilgning på kr. 4,175.000, ble 1.812.000 finansiert ved bruk av driftsfondet og kr. 2.363.000 med bruk av lån.

4.2 Budsjettskjema 2A og 2B.

Kolonnen for revidert budsjett er i tråd med endringer vedtatt av kommunestyret i sak, samt foreslåtte endringer i forbindelse med økonomirapport nr 1.

	Oppr. budsjett 2014	Revidert budsjett 2014
Investeringer i anleggsmidler	175 980 000	180 155 000
Utlån og forskutteringer	11 002 000	11 002 000
Avdrag på lån	0	0
Avsetninger	0	0
Årets finansieringsbehov	186 982 000	191 157 000
Bruk av lånemidler	-125 388 000	-127 751 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0
Tilskudd til investeringer	-1 702 000	-1 702 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-31 610 000	-31 610 000
Andre inntekter (bl.a mva.)	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0
Bruk av avsetninger	-28 282 000	-30 094 000
Sum finansiering	-186 982 000	-191 157 000
Udekket/udisponert	0	0

P.nr	Tiltaksnavn	Opprinnelig budsjett 2014	Revidert budsjett 2014
015	Nærmiljøanlegg Venn	0	200 000
503	Utbygging Buvik skole	8 000 000	8 000 000
504	Utbygging av skole i Børsa.	78 900 000	78 900 000
505	Ombygging nybygget SUS	0	1 612 000
506	Ny barnehage i Buvika	40 000 000	40 000 000
510	IKT - investeringer generelt 2014	1 800 000	1 800 000
511	IKT - investeringer skoler 2014	1 200 000	1 200 000
512	ENØK - tiltak	7 000 000	7 000 000
513	Jåren/Råbygda oppvekstsenter., overvann	360 000	360 000
515	Ny traktorgraver	480 000	480 000
516	Fornyng grøntutstyr 2014	600 000	600 000
519	SUS,renovering av elevgarderober,gml.bygg	850 000	850 000
520	Paviljong Meieribakken	3 000 000	3 000 000
521	Ny feierbil	400 000	400 000
522	Erverv av grunn	2 600 000	2 600 000
524	Veg 9 - Lensmannsekra	750 000	750 000
525	Grunnerverv Buvik sentrum	8 530 000	8 530 000
526	Flyktningeboliger	5 135 000	5 135 000
641	Utskift asbest Kleiva-Liaklev	1 000 000	1 000 000
643	Utskifting asbestledning Buvik S - Brekka	0	172 000
645	Vannledning, forlengelse Sildvær-Sandløkk	1 500 000	1 500 000
650	Opprydding Brekka vann, trinn III	1 000 000	1 000 000
727	Kloakkering Ølsholm/Lykkjneset/Havenget	3 000 000	3 000 000
729	Forprosjekt Viggja	500 000	500 000
735	Kloakkering Naustmælen-søndre byggetrinn	1 700 000	1 700 000
736	Mottak slam fra tette tanker, buffertank.	500 000	500 000
750	Opprydding i Brekka, avløp, trinn III	0	1 691 000
823	Ny hovedadkomst Buvik skole	6 500 000	6 500 000
841	Trafikksikkerhetsplan fylkesveger.	675 000	675 000
	Teknisk infrastruktur (VA) paviljong Ilhaugen barnehage	0	500 000
	Sum investeringer	175 980 000	180 155 000

En grundigere gjennomgang av investeringsbudsjettet, med eventuelle budsjettendringer vil bli foretatt i forbindelse med økonomirapport nr 2.

5. KOMMENTARER FRA ENHETENE.

5.1 Sentraladministrasjonen, servicekontor

Rapporten gjelder for ansvarene 110: Kommuneledelsen, 120: Økonomi- og personalkontoret og 140: Politiske organer.

	Regnskap 2013	Gjeldende budsjett 2014	Regnskap 2014 april	Regnskap i % av budsjett	Prognose 2014	Avvik prognose
Kommuneledelsen	3 276	3 619	1 201	33,2	3 619	0
Økonomi- og personalkontor	37 919	37 818	12 554	33,2	38 624	800
Politiske organer	4 201	4 181	1 502	35,9	4 181	0
SUM	45 396	45 618	15 257	33,4	46 424	800

I budsjettet for 2014 er ei ny bevilgning, kr. 100.000 til profileringshåndbok.

Konklusjon:

Regnskapet for april viser et samla forbruk på 33,4% av totalbudsjettet. Prognosen viser et merforbruk på kr. 800.000,- som er knytta til samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter med kr. 500.000,- og skoleskyss kr. 300.000,-. Det er foreslått tilleggsbevilgning på disse områdene.

Lønnsarkene er korrigert med hensyn til tiltredelser, fratredelser. Årsverksantallet i 2014 er:

Kommuneledelsen og økonomi- og personalkontoret:	16,8 årsverk
Fellestillitsvalgt Fagforbundet og hovedvernombud	0,9 årsverk
Ordfører/varaordfører	1,25 årsverk

Pga fratredelse, ble stillinga som LEAN- koordinator ledig fra mars. Etter dialog med formannskapet ble det godkjent å lyse ut 100% stilling med ansvar for koordineringa av LEAN-arbeidet, og oppfølging av arbeidet med sjukefravær. For 2014 er stillingsutvidelsen finansiert med den perioden stillinga som LEAN-koordinator har stått vakant. Det er ei målsetting om at økt innsats på arbeidet med konkrete tiltak for å redusere sjukefraværet, vil føre til reduserte utgifter, som kan bidra til hel eller delvis dekning av de økte lønnsutgiftene av stillingsutvidelsen.

I ledig 40% innen IKT er det foretatt tilsetting i 70% stilling. Stillingsutvidelsen på 30% er finansiert innafor rammen av lønnsbudsjettet, pga, forskjeller i lønnsnivået.

Det har vært en overlapperiode på 3 måneder på stillinga som rådgiver personal. De økte lønnsutgiftene er dekket opp innafor rammene av driftsbudsjettet på økonomi- og personalkontoret.

Utgiftene til samhandlingsreformen/utskrivningsklare pasienter er budsjettet med kr. 6.800.000,-. A konto beløpet på medfinansieringa er kr. 569.000 pr måned, noe som gir kr. 6.828.000 på årsbasis. Utgiftene i 2013 kom på kr. 7.088.392,-. Til utskrivningsklare pasienter er det påløpt i utgifter kr. 274.000,- pr. april, mens utgifta for hele 2013 kom på kr. 53.625,-.

Med bakgrunn i dette foreslås ei tilleggsbevilgning på kr. 500.000,-. Det foretas ei omberegning på medfinansieringa i mai/juni, som kan innebære ei ytterligere økning på månedlig a`konto beløp.

På skoleskyss er det budsjettert kr. 3.000.000,-. Kommunen har ikke fått faktura fra AtB ennå i år, og har litt dårlig grunnlag å gjøre et kvalifisert prognosearbeid. Utgiftene i 2013 kom på kr. 3.141.382,-. Elevtallet har økt fra 2014, og det antas at satsene også vil øke i inneværende år. Det foreslås ei tilleggsbevilgning på kr. 300.000,-, som innebære en økning på kr. 4,7% fra 2013.

Tilskuddet til private barnehager, som innbefatter tilskudd til Fredly barnehage, og tilskudd til private barnehager i andre kommuner (Trondheim og Melhus), er på pr. 7.200.000,-. I forbindelse med saken om overføring av overskudd fra 2013, er det gjort rede for at fakturaen for 2. halvår 2013 fra Trondheim kommune er utgiftsført i 2014. Gitt at nivået på tilskudd til private barnehager i andre kommuner for 2014, blir på samme nivå som i 2013, vil budsjettposten på holde. Men det er stor usikkerhet knytta til denne budsjettposten.

Budsjetttrammene på de øvrige områdene ser ut til å holde totalt sett.

Med hilsen
Knut Nygård
økonomisjef

Servicekontoret

Økonomi

Prognosen for Servicekontoret er justert i tråd med budsjett, da dette angir et realistisk forbruk basert på regnskap for tidligere år. Totalt viser prognosen for 2014 et mindreforbruk på ca 32 000 kroner.

Servicekontor har en vakant stillingsandel på 20% i første tertial. I tillegg har kontoret et lengre sykefravær i deler av en stilling. Servicekontoret har leid inn vikar med delvis refusjon fra NAV, noe som påvirker resultatet for 2014, og forklarer det forventede mindreforbruket.

Nærvær

Nærværprosenten for første tertial ligger på ca 93%. Dette er under målet på 94%, noe som skyldes delvis langtidssykemelding.

Med hilsen
Geir Evjen
leder

5.2 Børsa barnehage

Automatisk prognose for 2014 er gjennomgått og korrigert. Lønn er justert i forhold til faktiske forhold. Forutsatt normal drift vil budsjettet for Børsa barnehage gå i balanse i 2014.

Nærværsindikator i Bedre styring:

Måltall er 90 %. Nærværet har vært mellom 87-90 % hittil i 2014. Dette skyldes i all hovedsak flere langtidssykemeldinger pga. operasjoner. Det er ingen grunn til å anta at dette skyldes

forhold på arbeidsplassen.

Med hilsen
Randi Paulsen
styrer

5.3 Oterhaugen barnehage

Status:

Prognosene viser at det er overforbruk på hovedposten lønn og sosiale utgifter.

Dette skyldes i hovedsak:

- Det ble ved årsskifte utvidet barnegruppe. Det ble da ansatt nye medarbeidere. Disse hadde et høyere lønnsgrunnlag enn det som var stipulert i lønnsarket. Dette er nå justert.
- Videreutdanning for 3 assistenter som får noe økonomisk støtte til å ta utdanning på DMMH.
- Assistenter (4 stk) som tar videreutdanning for BUA – faget. Noe av utgiftene til dette forventes dekt av fylkesmannens midler, men det må påberegnes en egenutgift til vikarer
- Vi tar inn læling til høsten

Tiltak for å komme i balanse:

Utestående refusjoner for barn med spesielle behov

Refusjoner fra NAV i forbindelse med tilretteleggingstilskudd for gravide

Bruk av overskudd fra 2013

Nærvær:

Vi har et mål om 90 % nærvær.

I vinter har vi vært godt under dette. Dette skyldes både lange og korte sykefravær i personalgruppa. Det ser ut til å ha roet seg en del nå.

Det er satt i gang et arbeid med bevisstgjøring rundt arbeidsmiljø og eierskap som mål. NAV arbeidslivssenter er engasjert for å sette i gang prosessen for oss.

Med hilsen
Grete Anita Lefstad
enhetsleder/styrer

5.4 Ilhaugen og Pundslia barnehager

Ilhaugen barnehage:

I forhold til budsjett på Ilhaugen er det lagt inn noen ekstra midler til utvidelse av 2 nye avdelinger. Budsjettet generelt ser bra ut. Vi skal utvide med to nye avdelinger fra 1. august, som betyr økte lønnsutgifter og andre utgifter til bl.a møbler og leker. I tillegg utvides styrerassistent stillingen med 20%. I forbindelse med utvidelsen må Knut Nygård kvalitetssikre tallene sammen med enhetsleder.

Nærvær:

På Ilhaugen har vi hatt en god del sykefravær. Dette skyldes bl.a at noen i arbeidstokken nærmer seg pensjonsalderen og har slitt litt underveis med helsa. I tillegg kommer de med muskel og skjelettlidelser samt sesongrelatert sykdom. Målet vårt er 85%, men vi ligger litt under. Vi har et samarbeid med NAV v/ Kjell Breivik for å bedre situasjonen, i tillegg til at vi driver med nærværarbeid på barnehagen.

Pundslia barnehage:

Jeg har justert lønnsarket i Arena med en utvidelse med 30% på pedagogisk leder. Dette for å øke opp styrerassistentstillingen pga utvidelsen med 2 avdelinger i paviljong på Ilhaugen, samt arbeidet med Hammerdalen barnehage.

Ellers ser det ut som at forholder oss til budsjettet for 2014.

Nærvær:

Vi har et mål på 93,2. Vi ligger litt under, men har det skyldes 2 langtidssykemeldinger, hvor begge nå er tilbake i jobb. Vi jobber tilsvarende på Pundslia barnehage med nærværarbeidet som på Ilhaugen barnehage.

Med hilsen
Charlotte Linn Aunet
styrer

5.5 Jåren –Råbygda oppvekstsenter

Etter å ha gått igjennom tala for fire måneder og sett på dei ulike avvika, viser prognosen eit overforbruk på kr 297 500- fordelt på løspostane på SFO og skule.

Årsak:

- SFO- Kommunestyret sitt vedtak 17. desember 2013 om lønsmidlar til eiga SFO ordning på Jåren-Råbygda på kr 348 000,- er ikkje lagt inn i vårt budsjett. Vi har meldt i frå om dette til økonomikontoret. Dette vil bli retta opp.
- Bhg.- Vi har to barn som er svært hjelpetrengande. Prognosen viser at potten ”styrking førskulebarn” ikkje kjem til å halde ut året.
- Skulen- Vi har ein elev med alvorleg diagnose som ikkje fell under kategorien ”tunge elevar”, men som likevel treng hjelp både i undervisning og friminutt. For å kunne oppfylle enkeltvedtaket for denne eleven, har vi tilsett godt kvalifisert assistent, og slik sprengt lønsramma for første halvdel av året.
- Vi har lærarar i langtidssjukmelding og ein svangerskapspermisjon på 100%. Her kostar vikar meir enn refusjonane dekker opp
- Vi har brukt av ramma for å gi 3 t/v til NO2 –elev som starta her på 1.trinn i januar 2014, etter telledatoen. For hausthalvåret vil vi få ekstra ressursar til dette.

Ein ny, objektiv rammetimetalsmodell gjeldande frå 1.august -14 aukar skulen si ramme med 75 000 kr, noko som vi er avhengig av når vi får slike elevutfordringar.

Nærvær skulen:

- Vi har ei langtidssjukmelding og ein svangerskapspermisjon, dette gjer stort utslag på nærværprosenten vår, men generelt sett er det lite fravær på skulen, og årsak til fraværet er

oftast knytta til omsorg for sjuke barn.

Nærvær barnehagen / SFO: Vi har ein god del fråvær på barnehagen. Noko av dette skriv seg frå kroniske sjukdommar og omsorg for sjuke barn, og har lite med arbeidsmiljøet å gjere.

Med helsing
Eli Aune
einingsleiar

5.6 Venn oppvekstsenter

Økonomirapporten fra Venn oppvekstsenter, skole, SFO og barnehage ligger nå ferdig i Arena. Postene er justert og kommentert. Alt er i balanse.

Skole:

Vi har i regnskapet et stort overforbruk på ”Inventar, utstyr og maskiner”, noe som skyldes innkjøp foretatt i 2013, men regnskapsført 2014. Det er søkt om å få benytte fjorårets overskudd til å dekke opp dette overforbruket, noe rådmannen har innstilt på.

Vi bruker også for mye på ”lisenser” i forhold til budsjett. Dette er en budsjettpost som må økes på alle skolene i kommunen. Det skjer store endringer når det gjelder bruk av IKT i opplæringa, og mye av programvaren som benyttes er lisensbelagt. Inntil videre benyttes fortsatt lærebøker i opplæringa, og i en overgangsfase vil det være behov for både lærebøker og lisenser for e-læring. Skal vi henge med i utviklinga, må dette justeres opp.

Skaunskolen trenger flere lærerressurser. Flere elever må føre til at det blir flere voksne i skolen. Økende elevtall fører dessuten til økte utgifter på forbruksmateriell og inventar. Dette er budsjettposter som ikke er justert på mange år, og de må tilpasses de faktiske forhold.

På Venn har vi store utfordringer framover når det gjelder å legge til rette for forsvarlig inneklima for elever og ansatte. Vi har økende elevkull, og klasserommene er små. Det har gjennom flere år vært meldt fra om problematikken vi står overfor ved skolestart 2014. Stamina har foretatt yrkeshygieneiske målinger med dagens elevmasse, og til høsten blir vi flere.

Staminas konklusjon er at mye må gjøres med skolebygget. Skolebygget og kapasiteten må utredes, tiltak iverksettes både på lang og kort sikt. I første omgang er utfordringa å få til et forsvarlig skoletilbud kommende skoleår. Rektor mener at bemanningsøkning for å få delt minst tre av klassene i hele eller deler av skoledagen er det mest realistiske tiltaket på kort sikt.

SFO:

Barnegruppa øker fortsatt på Venn, og vil til neste år ha godt over 50 barn, noe som innebærer at vi må øke opp bemanninga. Dette har vi klart innenfor eget budsjettområde. Denne høsten har vi ansatt ny lærling. Utgiftene til lærling øker etter hvert som månedene går, og dette vil bli lagt inn i konsekvensjustert budsjett for neste år. Budsjettmessig vil SFO gå i balanse. Vi har stort behov å oppgradere ordninga i tråd med antall barn, og vi må se på løsninger for å ta hele skolen i bruk i SFO - tida. Dette innebærer blant annet at vi må oppjustere skolekjøkkenet for å kunne avvikle spisesituasjoner på en forsvarlig måte. Det må også kjøpes inn mer utstyr og inventar, og vi vil bruke av fjorårets overskudd til dette.

Barnehagen:

På barnehagen får vi inn mindre i kontingent enn budsjettet. Dette skyldes mange nye barn under tre år, samt søskenmoderasjon. Det går ut litt mindre på fastlønn enn budsjettet, noe som skyldes at en liten ledig assistentstilling er omgjort til lærlingstilling. En ansatt er i

svangerskapspermisjon, og vikaren har høyere lønn enn refusjonen. Alt dette gir oss merutgifter, som vi har tatt inn ved å redusere på ekstrahjelp.

Barnehagen står overfor store utfordringer på HMS- området, spesielt med tanke på lydproblematikk og for dårlig ventilasjon. Stamina har foretatt yrkeshygieneiske målinger, og konkluderer med at de fysiske forholdene på barnehagen må utbedres. Det må foretas en grundig vurdering på hvordan dette kan gjennomføres. Vi vil bruke noe av overskuddet fra 2013 for å bidra til dette.

Samlet sett, Venn oppvekstsenter:

Summa summarum: Venn oppvekstsenter vil ved årets slutt være i tråd med budsjett, men store utfordringer når det gjelder inneklima på skole, SFO og barnehage gjør at ekstrabevillinger vil være aktuelt.

NÆRVÆRSFAKTOR, 1. TERTIAL 2014:

Skole og SFO:

Nærværsfaktoren for skole og SFO ligger på 96,4 i april 2014.

Barnehage:

Nærværsfaktoren ligger på 94,4 i april 2014.

Med hilsen
Solveig Øiaas
rektor

5.7 Viggja oppvekstsenter

Oppvekstsenteret forholder seg til budsjett. Den automatiske prognosen i Arena er korrigert for skole, SFO, barnehage og styrket til bud til førskolebarn, og det er skrevet kommentarer på enkelte poster. Lønnsark er gjennomgått.

Et lite mindreforbruk samlet sett på ca kr 6000; som følge av positive tall når det gjelder pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.

SFO: Vi fra høsten 2014 merke store endringer, da vi vil få en økning på 10 barn som følge av en ”stor” 1.klasse. Dette vil utløse behov for ekstra bemanning på enkelte vakter. Der vi nå har klart oss med en voksen, må vi nå ha to på alle vakter. Denne høsten skal vi kanskje klare å holde oss innenfor budsjett, men konsekvensjustert budsjett vil si noe om behovet for en liten økning på lønn. Ved overføring av midler fra 2013, vil vi foreta oppgradering av en del utstyr for å kunne ta i mot den store økningen fra august.

SKOLE: Her vil vi få et lite overforbruk (kr 13 000;) som følge av at vi har brukt mye mer enn budsjettet på datautstyr og lisenser. Skal vi følge med i utviklingen, og nå kompetansemålene, ønsker vi at skoleeier ser behovet og bevilger mer til dette. Vi har fått mindre av fordelinga av ressursene til skole. Dette går ut over tid til administrative oppgaver, tidspottressurs, tidlig innsats og spes.ped. Det er ved flere anledninger understreket behovet for en økning av administrasjonstiden på enheten, da flere oppgaver er lagt til, både for skole og barnehage. Vi har bl.a. måttet tatt bort tid til bibliotek og IKT, selv om vi ser et økende

behov i 2014.

BARNEHAGE: Et mindreforbruk som følge av positive tall når det gjelder arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter. Dette tar også inn overforbruket på skole, slik at vi ikke går med underskudd samlet sett.

Vi skal kjøpe inn nye stoler til barna i barnehagen ved overføring av mindreforbruk fra 2013. Disse er helt utslitt, da de er fra tiden med privat barnehage på Viggja.

I tillegg til at vi holder på å skifte ut gammelt og slitt utstyr i den grad vi klarer dette, er det et stort behov for utvendig vedlikeholdsarbeid på hele oppvekstsenteret. Ventilasjonsanlegget er dårlig. Dette merkes på innklimaet. Brukerundersøkelsene våre gir jevnt over veldig gode resultater, men vi scorer dårligere på fysisk miljø. Dette er ikke noe som enheten får gjort så mye med på egen hånd, innen ordinært budsjett.

Kommentar og vurdering på nærværsindikatoren i Bedre styring:

Bedre styring viser en nærværsprosent på 94,4 samlet for siste 12 mnd for Skole og SFO. Vi har hatt to langtidssykmeldte, nå en. Fraværet har andre årsaker enn jobb.

Barnehage har en langtidssykmeldt nå, men har hatt to. Dette gir en nærværsprosent på 91,3 siste 12 mnd.

Vi har lite korttidsfravær. Et veldig godt arbeidsmiljø, jfr. medarbeiderundersøkelsen, er helt klart med på å opprettholde en høy nærværsprosent.

Med hilsen
Drude Tøndel
rektor

5.8 Børse skole

Status ved Børse skole og SFO er at prognosen viser et overforbruk på 560000,-.

Årsaker:

- Høyt sykefravær, mye korttidsfravær gir ikke refusjon. Vikarinnleie er nødvendig for å kunne gi forsvarlig opplæringstilbud og SFO tilbud. Sykelønnsrefusjoner går i sin helhet til å innleie vikarer. Vi har i år kun benyttet fagutdannede vikarer til lærertimer.
- Skolen har inneværende skoleår fått flere elever i småskolen som har behov for ekstra oppfølging pga sosiale utfordringer. De har ikke rett til spesialundervisning jf. opplæringsloven § 5.1 men har behovet gjennom tilpasset opplæring og helt klare utfordringer som skolen må håndtere.
- Prosjekt Ny Børse Skole. Skolens administrasjon har brukt mye tid på å være involvert i og oppdatert på den prosessen som er rundt skoleutbyggingen. Denne deltagelsen fører til at alle i skolens administrasjon har fått økt arbeidsmengde, som igjen fører til at rektor og inspektørs undervisningstid har utgått og det må inn vikar i timene. Dette har blitt flere timer enn tidligere antatt.
- Økte transportutgifter og leie av lokaler. Pga midlertidig skole.
- Økte utgifter til drift av IKT i skolen. Lisenser kommer i tillegg til programvare. Dette er en nødvendighet for å kunne nærme seg den utvikling som er i gang.

Prognosen i Arena er korrigert og noen justeringer er gjort. Disse endringene er kommentert på

de aktuelle postene.

I regnskapet er det noen utgiftsposter som ikke er benyttet ennå, flere av disse vil bli brukt senere i året når nytt skoleår starter.

Nærværsprosenten i bedre styring ligger på 85,4 %. Fraværet består av fire langtidssykemeldt hvor det ikke er forhold ved arbeidsplassen som er årsak. Det er også et høyt korttidsfravær, her oppgis det andre årsaker enn arbeidsplassen.

Utsikten for resten av året er krevende. Det høye fraværet skaper behov for lærere til undervisning og gir skolen følgende dilemma: Økonomi vs elevens rett til undervisning

Tiltak som Børsa skole kan iverksette i løpet av året for å unngå overforbruk og bedre nærværet.

- Oppsigelse av ansatte for å få reduksjon i lærertimer, vil gå utover lovpålagt undervisning, skolen har ingen ledige undervisningstimer.
- Kutte ut å innleie vikarer, slå sammen elevgrupper vil gå utover lovpålagt undervisning
- Trekke skolens administrasjon ut av prosjekt Ny Børsa skole, kan føre til mindre brukerinvolvering.
- Økt oppfølging av ansattes fravær fra enhetsleder
- Skape mer samhold og flere gode opplevelser sammen for alle ansatte ved enheten.
- Ta kontakt med bedriftshelsetjenesten for ekstra oppfølging av ansatte.

Med hilsen
Espen Robertsen
Rektor

5.9 Buvik skole

Status for den økonomiske situasjonen

Oppdatert budsjett for 2014 viser at Buvik skole og SFO pr utgangen av april følger budsjett. Lønnsarket er gjennomgått og korrigert i tråd med riktig stillingsprosent og varighet på ansettelse. Den automatiske prognosen i Arena er justert og kommentarer er lagt inn på noen av kontoene som viste avvik.

Utsikter for resten av året

Skolene i Skaun opplever en betydelig elevtallsøkning. Denne tendensen har vi sett de siste årene, og den ser ut til å fortsette.

De økonomiske rammene for grunnskolen har ikke økt i tilsvarende grad, og i det daglige ivaretar vi økt elevtall innenfor de samme rammene.

Ved flere av skolene har vi store grupper, opp mot delingstallet på 28. Dette gjelder også på 1.trinn.

En økning i den totale rammen er nødvendig for å kunne øke lærertettheten. Det er særlig viktig på 1.trinn.

Buvik skole binder en betydelig del av sin fellesressurs til elever som etter sakkyndig vurdering har rett til full oppdekking av lærer og assistent. Antallet elever som har rett til full ressurs er

for enheten økende. I dette ligger en usikkerhet i forhold til budsjett 2014.

Ved Buvik skole knyttes noe usikkerhet til utgifter i forbindelse med elevtallsøkning.

I skole gjelder dette innkjøp av læremidler og møbler.

Et stort antall boliger ferdigstilles vår/sommer 2014, og vi har ikke fått alle flyttemeldingene pr dd. De nye elevene skal ha sine lærebøker, pulter og stoler.

I SFO gir tilflyttingen oss flere brukere. Det medfører behov for økt bemanning.

En annen usikkerhet for resten av året, ligger i utgifter knyttet til økt bruk av elektroniske læremidler. Vi opplever en stor økning på dette området, og lisenser er knyttet til elevtall.

Nærvær

Enhetens nærvær har vært på 92,90-93,90 % i perioden januar-april.

Ved Buvik skole har vi 3 langtidssykmeldte arbeidstakere.

De sykmeldte har individuelle oppfølgingsplaner, og det er god grunn til tro at de kommer tilbake til full jobb i skolen.

Med hilsen
Astrid Eggen
Rektor

5.10 Skaun ungdomsskole

Status

Prognosen viser et avvik på kr. 607 000,- på hovedpost lønn og avgifter og kr. 130 000 på hovedpost varer og tjenester. Forklaringa er:

- store utgifter på lønn på grunn av behov for ekstra bemanning til elever med alvorlige diagnoser og store psykiske problem
- store utgifter til vikarer på grunn ekstraordinært stort sykefravær første del av dette året
- store utgifter til vikarer for lærere som tar videreutdanning og kompetanseutvikling knyttet til ungdomsskolesatsninga
- periodiseringa på noen av kontopostene på drift

Den automatiske prognosen i Arena er korrigert og kommentert/beskrevet på noen av de kontoene som viste avvik. Budsjettet forventes brukt på de kontopostene som viser overskudd. Noe av overforbruket som kommer fram for de første fem månedene, dekkes inn av refusjoner og inntekter som kommer i løpet av året, overføring av mindreforbruk fra 2013 og kommunens inndekking av utgifter til frukt for 7 måneder.

Vi har mottatt tilskudd til økt lærertetthet også for skoleåret 2014-15, viser til skriv fra Utdanningsdirektoratet 17.03.2014 *Tilskuddsbrev høst 2014 – Tilskudd til økt lærertetthet* fra Utdanningsdirektoratet.

Skoleåret 14-15 gir vi alle elevene på alle tre trinn et tilbud om valgfag og arbeidslivsfag. Skolens satsningsområder for neste skoleår er å utvikle elevenes kompetanse og arbeidsmåter i matematikk, utvikle en kultur for vurdering for læring og gi elevene et godt læringsmiljø. Resultatet fra Ungdata-undersøkelsen viser et økende antall ungdommer med dårlig psykisk helse. Skolen ønsker derfor å videreutvikle arbeidet som gjøres i miljøteamet vårt som består av barnevernspedagog fra psykisk helse, helsesøster og assistenter. Teamet i sin nåværende form har i tett samarbeid med kontaktlærerne bidratt til tilrettelegging

og tilpasninger for elever med behov for stor variasjon i tema og arbeidsmetoder i fagene. Skolen samarbeider med Tuva aktivitetssenter og enkelte arbeidsplasser i kommunen, alternative opplæringsarenaer med innhold og organisering i tråd med Opplæringsloven og Forskriften.

Et godt læringsmiljø og at elevene opplever mestring og læring er viktig for å redusere frafall både i grunnskole og videregående skole.

Skolen føler sterkt på ansvaret for å få alle elevene gjennom skoleløpet og bidra til å redusere frafallet fra videregående skole.

Økonomiske utfordringer resten av året resten av året

Valg- og arbeidslivsfagene er praktiske fag som krever ekstra voksentetthet, tilrettelagte lokaler og undervisningsmateriell. Dette er en del av den nasjonale ungdomsskolesatsninga.

Ungdomsskolesatsninga i sin helhet har gitt oss nye utgifter som det ikke er budsjettet med i skoleeiers budsjetttramme for 2014 til tross for føringer om denne fra Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet. Konsekvensen kan bli at skolen ikke klarer å innfri kravene til et allsidig tilbud i valg- og arbeidslivsfag. Vi klarer heller ikke å legge til rette for alle ulike behov elevene har til tilpassa opplæring i alle fag. Det er et økende antall elever som strever psykisk og sosialt som gir seg utslag i skolevegring og andre krevende diagnoser.

Vi har et gammelt og nedslitt skolebygg. Teknisk avdeling og Drift i kommunen er allerede i gang med viktige investeringer i grupperom og garderober. Allerede inneværende skoleår dekker vi ikke behovet for klasserom, kunst- og håndverksareal eller gymsal. Skolen klarer ikke til enhver tid å være godt nok forberedt på den raske utviklinga innenfor IKT. Her er det store utfordringer inn mot både undervisning og administrasjon som medfører store kostnader som budsjetttramma for 2014 ikke har tatt høyde for.

Utgifter til gratis frukt og grønt ble tatt ut av budsjettet for 2014 før høringa på nytt lovforslag fra regjeringa var gjennomført. Kommunen ble derfor pålagt av Fylkesmannen å innføre gratis frukt og grønt igjen ut skoleåret 2013-14. Det ble en merkostnad på kr. 30 000,-. I følge Rådmannen skal vi få overført midler til å dekke denne utgiften.

Med bakgrunn i rapporten ber vi skoleeier vurdere å øke skolebudsjettet til et nivå som tar høyde for merutgifter knyttet til kommunens ungdomsskolesatsning og øvrige store utfordringer for skoleåret 2014-15.

Med hilsen
Grethe Gravrok Sand
rektor

5.11 Kultur, fritid og frivillighet

Regnskapet er gjennomgått og den automatiske prognosen er korrigert.

Har også korrigert/balansert ut i forhold til underforbruk på sosiale avgifter. Dette vil bli gjennomgått mer nøyaktig ifbm. ØR II.

Budsjett/regnskap balanserer, og forventes også å gjøre det ved årets slutt.

Bruk av eksterne tilskudd og fond, som gir økt ramme for inneværende år;

- Pilegrimsleia – tilskudd fra Sør-Trøndelag fylkeskommune for økt kulturaktivitet i tilknytning til leia; kr. 50 000,-
- Turløypemerking – tilskudd fra Sør-Trøndelag fylkeskommune, for merking av og økt

tilgjengelighet til turstier, slik at kommunens innbyggere gis økte muligheter for å være aktiv, og som kan gi bedre folkehelse; kr. 105 000,-.

- Turkart, turbok og tilretteleggingstiltak – overskuddsfond; innvilget overføring av underforbruk i 2012; kr. 270 000,-. Tatt inn i budsjett ved reguleringstiltak i Arena.
- Vinterkulturuka – gave fra Sparebank 1 SMN til økt ramme for stimuleringsmidler for økt aktivitet i fritidskulturlivet ifbm. Vinterkulturuka; kr. 50 000,-.

Nærværsindikatoren i Bedre Styring viser at vi i første tertial har ligget over målsettinga på 95 %, og den viser økende tendens.

Med hilsen
Edvin Langmo
Leder

5.12 Barn, familie og helse

300

Forventes i balanse. Prognosen viser 200 000 i overforbruk, men det dekkes inn ifm overføring fra fjoråret. Ref. innvilget søknad om overføring i årsmelding, Helhetlig tiltak til barn og unge (prosjekt på helsestasjonen). Noe usikkerhet mht barnevern.

301

Forventes i balanse. Prognosen viser 240 000 i overforbruk, men det dekkes inn av skjønnsmidler (140 000) og 100 000 overført fra fjoråret. Ref. innvilget søknad om overføring i årsmelding (prosjekt PPT redusering av venteliste).

302

Forventes i balanse. Forventes mottak av 6 personer i løpet av året.

303

Forventes i balanse.

Med hilsen
Eli Haugen
leder

5.13 NAV

NAV Skaun har et nærvær på 91,1 %. Dette er vi ikke fornøyd med, men ikke noe av fraværet skyldes mistrivsel på arbeidsplassen.

Økonomisk ser det ut til at NAV Skaun vil ha et underforbruk på kr. 300.000,-. Under forutsetning av at det ikke hender noe uforutsett vil vi holde oss innenfor budsjettrammen.

Det er behov for å investere i sikkerhetstiltak for NAV Skaun. Alarmer på samtalerom og tryggere publikumsskranke er tiltak som må iverksettes. Kostnaden for dette stipuleres til kr. 120.000,-. Dette er ikke medregnet i tertialrapporten.

Med hilsen
Carl-Tore Ellingsen Næss
leder

5.14 Hjemmetjenesten

Regnskap.

Enheten har 54,6 årsverk (inkl 2,4 årsverk BPA), med stillinger i prosjekt kommer 2,1 årsverk i tillegg. Budsjetttramme på kr 33 238 115.

Ansaret Hjemmetjeneste totalt , ser ut til å få et positivt resultat:

kr -586 000

Enheten har store utfordringer både i eldreomsorgen og innen tjenesten for funksjonshemmede. Personalressursen er ikke dimensjonert for de oppgaver som tillegges gjennom stadig flere oppgaver overført fra stat til kommune, og ikke minst gjennom lovverk.

Helsestringsplanen legger opp til en dreining fra institusjon til hjemmetjenester. For å få til dette, må noe midler forskudtes.

Følgende er lagt inn:

Styrking av nattevakt:

Årsvirkning 2014 kr 550 000

Ny bruker krever BPA:

Årsvirkning for 2014 kr 136 000

Arbeidstilsynet har pålagt oss arbeidstøy

krav fom 2015, men ansatte ønsker pr i dag å få benytte arbeidstøy for å unngå smitte.

Årsvirkning kr 96 000

Kapto krever ekstraordinære tiltak økonomisk for å sette ny bruker i tilrettelagt arbeid. Noe som er svært viktig pr i dag.

Årsvirkning for 2014 kr115 000

Sum kr 774 600

Det er tidlig på året, og mye uforutsett kan skje, men vi får håpe det vil gå i balanse tilslutt.

Nærvær.

Nærværet på enheten har svingt noe, men ligger rundt 90%, for siste periode var det på 13,2% Som er for høyt.

Vi hadde et svært høyt fravær i fjor høst i hjemmesykepleien, men det har normalisert seg.

Vi har trivsel på arbeidsplassen som en viktig målsetting, da dette er hovedårsaken til at ansatte kommer på jobb. Arbeidsmoralen er gjennomgående høy.

Med hilsen
Bodil Wilmann
leder

5.15 Rossvollheimen

Regnskapet for 1. tertial 2014 er gjennomgått og korrigert i Arena. Det viser et positivt avvik på ca 900.000,- kroner for året.

Noe av årsaken er at det i løpet av siste halvdel av 2013 ble det redusert med ca 5,5 årsverk på enheten.

I løpet av våren/sommeren vil alle påbegynte videreutdanninger i denne omgang være fullført, noe som vil vise seg i bruken av innleie.

Enheden har imidlertid en økonomisk utfordring: På Korttidsavdelingen vår har vi fått inn en pasient som med stor sannsynlighet blir værende over en lenger periode (seks mnd). Han trenger mye ressurser når det gjelder bemanning. Han trenger såkalt 1:1 bemanning, dvs at på en del vakter trenger vi å bemanne opp, dette vil medføre et stort overforbruk. Dette er naturlig nok ikke med i budsjettet siden han kom 09.05-14. På fem måneder antar vi at det kan bli ca. kr 400.000,- i utgifter som ikke er budsjettet.

Nærværstallene for Rossvollheimen er på 92,3 %. Tallet er synkende og det er allerede igangsatt ulike nærværstiltak for å unngå ytterligere nedgang. Blant annet er det kjøpt inn fire massasjeputer til ansatte for å forebygge og behandle muskel- og skjelettplager. Ansatte skal også på dagstur til Stokkøya med buss.

Med hilsen
Line Kirksæther
Enhetsleder

5.16 Teknisk kontor og Beredskapskontoret

Teknisk kontor, ekskl. gebyr:

Dette ansvaret består stort sett av lønn, samt midler bevilget til spesifikke driftstiltak som geotekniske tiltak, kommuneplanens arealdel, samt områdeplaner for Buvika, Børse og Venn. Den totale prognosen for hele ansvar 500 viser et positivt avvik på ca. kr 1.3 mill, men dette er bevilgning som er ment å dekke driftstiltak som går over hele året og som vi vil bestrebe på å gjennomføre.

På lønn er det lønnsmessig merforbruk i forhold til budsjett på ca. 370 000,-. Det ser ut til at det er budsjettet dobbelt opp i forhold til person i permisjon, men dette må undersøkes nærmere. Vi er nå fulltallige, hvis man ser bort i fra sykemelding (delvis). Øvrige områder er ihht. Budsjett.

Kostnader forbundet med lisenser og oppdateringer av kartbasen vår, kan ikke belastes gebyrområdet, ble det avklart i fjor. Dette har ingen egen bevilgning og dette bør rettes opp. Kostnaden så langt i år har vært ca. kr 85 000.

De største utgiftene på brann og redning, er lønn og samarbeidsavtaler. Disse betales hhv. 2 og 3 ganger per år. Det ble bevilget kr 120 000 til utdanning som vil bli gjennomført i løpet av året. 3 personer har nå sagt opp sin stilling og må erstattes med 3 nye. Her trengs også opplæring. Dette må vi komme tilbake til når det er avklart hvem vi ansetter og hvilket opplæringsbehov disse har. Prognose som budsjettet.

Teknisk kontor, gebyrbelagt:

Det jobbes aktivt med omtrent 15 reguleringsplaner. Arbeidet med dette blir satt bort til konsulenter pga. manglende tid og kompetanse på egen enhet. Som også omtalt i tidligere statusrapporter er det neppe realistisk å tro at planarbeid kun kan finansieres ved selvkost. Per i dag er det ikke fakturert noen private plansaker og man har derfor en inntektssvikt her. I tillegg er fondet negativt. Inntekten for flere av planene vil komme inn i løpet av året men vil neppe dekke utgiftene.

Som fryktet er det et stort merforbruk på byggesak. Prognosen, med 5 ansatte, viser et merforbruk på nærmere 1,9 mill. Årsaken er delvis lavere inntekt enn budsjettet, men i hovedsak større utgifter til konsulenter enn forutsett, samt at 2 nye medarbeidere nå budsjetteres inn. Som bl.a. nevnt i årsmeldinga, skyldes dette en uheldig kombinasjon av langtidssykdommer, en erfaren saksbehandler sluttet samt stor saksmengde, hvor dette er reparert ved å leie inn konsulenter. Nå i vår har ansatt ytterligere 2 saksbehandlere både for å opprettholde kompetansen, ta unna økt saksmengde, samt erstatning for sykefravær. Disse er nyutdannede og trenger opplæring, slik at vi vil fortsette med konsulentene ennå et par måneder til vi er å jour med sakene vi har til behandling. Et realistisk mål er å ha alle saker med tidsfrist ferdige til sommerferien. Tiltak framover er så å ta tak i det som tidligere ble bortprioritert; maler og struktur, lokale veiledere, hjemmesiden, opplæring osv. Det er også viktig å finne et "normalt" nivå på antall saksbehandlere i forhold til forventet saksmengde. I perioden ble det registrert ca. 125 saker, mot ca. 85 samme periode i fjor. 25 er ubehandlede, herav 3 over fristen.

På kart og oppmåling har vi et mindreforbruk på kr 100 000. Forklaringen er i hovedsak lavere kostnader enn budsjettet. I flere år har vi hatt en person som har hatt 25 % stillingsandel på denne funksjonen, utover den faste helstillinga. Pga. sykdom har vi ikke greid å fylle denne andelen i år. Dette gjør at man har kontroll på sakene, det blir liten tid til oppdatering av kartbase og lignende. Vi har et positivt fond på dette området.

Den store utfordringen på kart og oppmåling er at det i realiteten jobbes alt for lite med kartbasen og oppdatering av denne. Bl.a. medførte dette stor ekstrakostnad under arbeidet med kommuneplanens arealdel. Vi har nå omsider, etter mange år, fått på plass et digitalt register over alle våre reguleringsplaner. Det er nå meget viktig at dette løpende oppdateres. Kart er viktig i mange sammenhenger. Som tidligere beskrevet i budsjettarbeidet de siste 2 årene, kan man finansiere en ny stilling ved å kombinere med en økning på gebyrområdet slik at oppmålingsenheten blir styrket, samt en bevilgning fra rammetilskuddet. Jeg henviser til budsjettarbeid til 2014 hvor jeg skrev følgende:

"Behov nyopprettet stilling: kartperson (GIS-ansvarlig) - Nr. 79 Arena

GIS (Geografiske informasjonssystemer)

Per i dag er dette oppgaver som i liten grad utføres hos oss. Dette av flere årsaker: både mangel på kunnskap (det er eget fagfelt), mangel på bevilgning og tid. Vi har sett på muligheten for at dette blir et spleiselag mellom gebyr og eks. gebyr, ved at man tilfører 50 % fra kommunekassa, på gebyrsiden ved å omrokkere arbeidsoppgavene innenfor enheten slik at 35 % oppmåling og 15 % på navnesaker, fordelt på 2 personer, flyttes til nyopprettet stilling. Denne 50 % fordeles på byggesak, vann og avløp. Når adresseringen i kommunen er fullført, kan man også se på muligheten for å samarbeide nærmere med vann- og avløpsområdet. I kommuner med sammenlignbar innbyggertall er det 0,5-1,0 årsverk for arbeid med GIS og adressering.

Oppgaver: "

(her fulgte nærmere ei side med beskrivelse av oppgaver for stillingen.)

”Adressering/ Navnsetting av veger i kommunen - Nr. 62 Arena

Navnsetting av alle veger gjør at det er lettere for bl.a. utrykkingskjøretøy å finne fram til rett sted. Det er anbefalt at alle kommunene får dette på plass innen 2015 men er foreløpig ikke lovpålagt. Det er arbeidskrevende. Det må bla utarbeides forskrift, lages adresseplan og skiltplan. Alle berørte grunneiere skal informeres, det er behov for flere politiske behandlinger underveis. Vedtak med klagerett på alle saker. Avslutningsvis skal nye navn føres i kartsystemet og skilt skal kjøpes og settes opp. Ved bruk av kartverkets ”mal” for beregning av ressursbruk, antas lønnskostnad/kjøp av konsulentbistand, kr. 500 per time, totalt ca. kr 1 185 000. Kjøp av skilt og graving/oppsett av disse ca. kr 225 000. Praktisk gjennomføres tiltaket over 2-3 år. Kan med hell kombineres med å opprette ny stilling på kart og oppmåling (GIS-ansvarlig) og på den måten tas over flere år. Fast lønn 50 % kr 500 000 x ½ år, over to år.”

På feiing er prognosen som budsjettet.

Tiltak som har behov for ekstra bevilgning i år:

Det vises til tiltaksoversikten, høyre kolonne hvor dette er nærmere beskrevet.

NR.	NAVN	STATUS FRAMDRIFT	ANS	STATUS(SALDO) EVNT. TILLEGG
070	Salg av eiendom, Trøan, Gml. Børse barnehage	Ingen kjøpere, men fortsetter salget	JDA	
095	Erverv av grunn til friområde Ølsholm	Ervervet avsluttes men gjenstår matrikulering av ei nausttomt. Ihht. Plan	JDA	Dekkes av direktoratet.
128	Reguleringsplan for Ølsholm	Detaljregulering for Ølsholm friluftsområde Budsjett 2014: kr. 150.000,- Ferdigstillelse før oktober?	YOS	Tilleggsbehov: 150.000,-
130	Grunnundersøkelse ved Buvik skole	Nytt tilbud -behov for tilleggsbevilgning	SLA	Tilleggsbehov: Ca. kr 700.000 inkl. mva
129	Grunnundersøkelse Børse (to områder)	Langbakk (badestrand) Prisoverslag langt høyere enn tidligere antatt. Ser på muligheten for kostnadsfordelig med Børse båthavn. Budsjett 2014: kr. 500.000,-	YOS	160.000,- Tilleggsbehov: 500.000,-
301	Grunnundersøkelse Buvika ved Buvik skole	Grunnundersøkelse ved Buvik skole: Tilleggsbevilgning etter budsjettkommentar. Budsjett 2014: kr. 250.000,-	YOS	Tilleggsbehov: 250.000,-
438	Garantitiden Paviljong Lyngstua	Drenering av overvann/grunnvann fra lekeplasser Budsjett 2014: kr. 50.000,-	YOS	Tilleggsbehov: 50.000,-
439	Garantitiden Paviljong Oterhagen bh	Drenering av overvann/grunnvann fra lekeplasser Budsjett 2014: kr. 50.000,-	YOS	Tilleggsbehov: 50.000,-
503	Utbygging Buvik skole	Planlegging startet. Foreløpig ihht. Plan	SLA	
504	Utbygging av Børse skole	Foreløpig ihht. Plan	BIE	
505	Ombygging nye grupperom SUS	Prosjekt i slutfase	BIE	.
513	Jåren/Råbygda	Påstartet	BIE	

	oppvekstsenter, overvann			
519	SUS, rehab av elevgarderobber i gml. Bygg	Ikke påstartet	BIE	
520	Paviljong Meieribakken	Ukjent omfang. Ikke aktuelt i 2014	YOS	Budsjett ???
522	Erverv grunn veg 11	I sluttfasen	HO	
522	Erverv av grunn fra OVF	Bør ha en avklaring på Meieribakken og grunnforhold først. Er i forhandlinger	HO	
524	Forlengelse av Lensmannsekra (Veg 9)	Ikke påstartet (revider budsjett grunnet feil tall i bevilgning)	BIE	Tilleggsbehov: 500 000,-
525	Grunnerverv Buvik sentrum	Avventer deling	HO	
526	Flyktningeboliger	Påstartet – må ha egnede boenheter	GKV	
?	Midlertidig barnehage Buvika, på Ilhaugen	Avv. resultat av anbudskonkurransen	YOS	Budsjett (antatt) 1.500.000,-
527	Hammerdalen barnehage	Utbygging av Hammerdalen bhg. Budsjett 2014: 40.000.000,-	YOS	Budsjett reduseres til: 40.000.000,-
631	Utskifting asbest Havenget Gammelgården	Det gjenstår utbet. av erstatning til grunneier og tinglysing av avtale med denne. (antatt mindreforbruk kr.100 000,-)	BIE	Bevilget 350 000 Prognose -100 000
636	Tilkobling Skjetne vassverk	Avsluttet	JIR	
640	Tilbygg Malmsjøen	Avsluttet	JIR	
641	Utskifting asbest Kleiva-Liaklev			
643	Utskifting asbest Buvik sentr-Brekka	Asfaltering gjenstår, utføres før sommer 2014. Ihht plan	IDN	
644	Utskifting asbest Elistranda langs fv776	Avventer utbygging/G/S-veg?		
645	Forlengelse vannledning Sildværv.-Sandløkk	Ikke påstartet		
650	Utskifting asbest/opprydning Brekka, trinn III	Samkjøres med P750 (sidestrek Brekkavegen-Livegen). Ihht plan	IDN	
719	Erverv av grunn til renseanlegg Børsa og Buvika	Ervervet er avsluttet for alle 3 parsellene men gjenstår matrikulering av den siste parsellen.	JDA	
720	Omlagging ledningsnett Buvika	Ferdigutført.	IDN	
727	Kloakkering Ølsholm / Lykkjneset / Havenget	Pumpestasjon/overføringsledning utført. Prosjektering av avkloakkering påstartes 2. tertial. Ihht plan	IDN	
729	Renseanlegg/avskjærende ledning Viggja, forprosjekt	Startes høst 2014.	JIR	
732	Overføringsledning Venn-Eggkleiva	Ferdigutført	IDN	
735	Kloakkering Naustmælen, Søndre byggetrinn	Prosjekt ikke på startet Avhengig av Block Watne's byggefelt og framdriftsplaner	BIE	Bevilget 1,7 mill
736	Mottak slam fra tette tanker (Eggkleiva RA)	Ikke startet, må vurderes som aktuelt		
750	Separering/opprydning Brekka, trinn III	Sidestrek Malenasv.-Tverrvegen utført Kapasitetsøkning overvannssystem utført Strekn. Brekkavegen-Livegen ihht plan	IDN	
823	Ny adkomst til Buvik skole	Prosjektet skal utføres i 2014. Budsjettet i 2014, kr. 6,500.000,- Avv. anbudskonkurrense før ferie 2014. Prosjektet trenger totalt kr. 7.300.000,- (antatt), dvs. tilleggs behov: kr. 800.000,-	YOS	Budsjett (tillegg): kr. 800.000,-
841	Gatelys, FV 776,	Utført	IDN	

	Kjerringdalen-Fredlyvegen		JIR	
841	Gatelys, Fv 801, Snøfugllia-Ilhaugen, trinn 1	Utført	IDN JIR	
841	Gatelys, Fv 801, Snøfugllia-Ilhaugen, trinn 2	Strømforsyning gjenstår (utf. før høsten). Ihht plan	IDN JIR	
841	Utbedring Fv 773, Børsa skoleområdet	Utføres vår 2014. Ihht plan	BIE JIR	
022	Naturtypekartlegging	Foretas av konsulent. Innenfor budsjett	STI	Ihht plan
500/ 3030	Kartbase	Oppdatering og lisenskostnader, ca. kr 150.000 per år	KSO	Tilleggsbehov: 150 000,-
500/ 3030	Opprette stilling som kartansvarlig (GIS)	Kombinasjon med gebyr oppmåling, forslag 50 % på hhv. Ansvar 500 og 510, ca. kr 330.000 på hver.	KSO	Tilleggsbehov: 330 000,-
500/ 3010	Reguleringsplan for Tangflata	Overslaget er usikkert, da vi knapt nok har påstartet arbeidet	Bygg esak	Tilleggsbehov: 250 000,-

Startlån:

Årets midler på 9 mill i startlån er nå enten utbetalt eller man ser at de kan fort bli oppbrukt av de som har forhåndsgodkjenning. Pga ny forskrift gjeldende fra 1.april skal startlån rettes mer mot de som er varig vanskeligstilt. Dette betyr at man vil få flere fullfinansieringer som gjør at midlene brukes fortere opp. Vi vil nå kunne hjelpe flere svært vanskeligstilte når ny forskrift har åpnet for 50 års løpetid. Vi vil se på muligheter for om noen av de som bor i kommunal bolig vil kunne komme seg i egen bolig, og slik frigjøre kommunale boliger for andre med behov. For å imøtekomme ny forskrift trenger vi 10 mill for resten av 2014. Selv med et kommunestyrevedtak på dette er man ikke sikre på at vi vil få dette hos Husbanken.

Nærvær iht oversikt på Bedre styring:

Nærværet er nå på 89,7 %. Bedre styring har en treghet i systemet som ikke fanger opp de siste måneders utvikling så godt. Det høye sykefraværet skyldes at 3 ansatte har vært sykemeldt i lengre tid, men dette er betraktelig redusert i 2014. Dette gjelder i hovedsak gebyrområdene.

Med hilsen
Elisabeth Høyem
leder

5.17 Driftskontoret

Lønnsark og budsjett er gjennomgått og korrigert.

Ansvar 600 – vann og avløp – budsjett under kontroll

Ansvar 700 – eiendomsdrift – viser et underskudd på ca. kr. 100.000. Dette skyldes 3 store forsikringsaker hvor en har tatt høyde for egenandelen.

Driftstiltak 6 og 92 – Kantina på Rådhuset – bevilgning kr. 270.000,-.

Vi har innhentet tilbud og en tilfredsstillende oppgradering av kjøkkenet vil koste kr. 385.000,- eks. mva.

Utskifting av gulvteppe i kantine og hall vil koste kr. 85.000,- eks. mva.

Skal dette gjennomføres så må vi ha tilleggsbevilgning på **kr. 200.000,-**

Driftstiltak 68 – utbedring veglyst for overtakelse – bevilgning kr. 500.000,-
Etter å ha innhentet en del priser på dette prosjektet så ser ut for at bevilgningen er for liten. Vi må sannsynligvis ha **kr. 300.000** i tillegg hvis vi skal komme i mål.

Økningen på driftstiltakene er ikke lagt inn i Arena.

Nærværsindikatoren for Driftskontoret er dessverre på tur nedover og for tiden på 82.9 %. Dette skyldes flere langtidssykmeldinger, de fleste ikke forårsaket av arbeidssituasjonen.

Med hilsen
Ole Martin Føll
leder

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 05.06.2014
Sak: 25/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/1145

Tittel: **SAKS PROTOKOLL - LEIE AV MIDLERTIDIG 2
AVDELINGSBARNEHAGE PÅ ILHAUGEN BARNEHAGE PÅ
EIENDOMMEN 3, BNR. 129.**

Behandling:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Formannskapet godkjenner bygging av midlertidig 2 avdelings barnehage ved Allbrukshuset. Den skal drives fram til Hammerdalen barnehage bli ferdigstilt og tas i bruk sommeren 2015. Det framlagte byggebudsjettet godkjennes.

SAKEN GJELDER:

**LEIE AV MIDLERTIDIG 2 AVDELINGSBARNEHAGE PÅ ILHAUGEN
BARNEHAGE PÅ EIENDOMMEN 3, BNR. 129.**

RÅDMANNENS FORSLAG TIL INNSTILLING:

Formannskapet godkjenner bygging av midlertidig 2 avdelings barnehage ved Allbrukshuset. Den skal drives fram til Hammerdalen barnehage bli ferdigstilt og tas i bruk sommeren 2015.

Det framlagte byggebudsjettet godkjennes.

SAKSDOKUMENTER:

1. Behov for paviljonger, brev fra Anne K. Bergem, dat. 20.03.14.
2. Anbudsevaluering, dat 19.05.14.
3. Tilbud fra Expandia Moduler dat. 14.05.14.
4. Situasjonskart av Ilhaugen Allbrukshus, mål: 1/1000.
5. Planløsning (TEK 10) fra Expandia Moduler AS (Justert etter Ilhaugen bhg.s behov), dat. 28.05.14.
6. Behandling i AMU-bare vedtaket utsendes, dat. 20.05.14.

SAKSFRAMLEGG:

Behovet for barnehageplass i Buvika er stort for skoleåret 2014/2015, mens vi venter på ferdigstilling av Hammerdalen barnehage (Se saksdok. 1).

For å løse det akutte behovet for barnehageplasser i Buvika, trenger vi en midlertidig 2 avdelings barnehage for å imøtekomme kravet om barnehageplass fram til ferdigstilling av Hammerdalen barnehage den 01.08.15. Derfor foreslår man å leie brakker til midlertidig barnehage for en periode på ca. ett år.

Behov for barnehageplass er endret fra saksdok. 1, dvs. fra en avd. med småbarn og en avd. med store barn til 2 småbarnsavdelinger, men en avdeling skal ha både små og store barn.

Vi har bestemt å montere midlertidig barnehage på tomta til Ilhaugen Allbrukshus (Ilhaugen barnehage), siden tomta er regulert som barnehage, kommunen eier tomta og infrastruktur som veg/parkeringsplass, vann, avløp og strøm ligger på/ved Allbrukshuset. Vi har vurdert andre mulige plasseringer på mer sentrale områder, men da har det vært nødvendig med enten omregulering eller grunnundersøkelser, eller infrastruktur mangler, i tillegg til at vi må søke om ulike dispensasjoner før tomta er byggeklar.

Prosjektet må ferdigstilles innen juli 2014 for å starte midlertidig barnehage fom 01.08.14. Forberedende tiltak har kommet langt nå, men vi mangler fremdeles Arbeidstilsynets samtykke, byggetillatelse, grunnarbeider og politisk vedtak om byggebudsjett og finansiering m.m.

Vi har utført en åpen anbudskonkurranse til leie av brakker for Ilhaugen barnehage. Vi har mottatt 4 tilbud som ble kontrollert og evaluert (se saksdok. 2). Expandia Moduler har klart den beste poengsummen etter anbudsevalueringen, derfor har vi inngått leieavtale med

Expandia Moduler etter kommunestyrets behandling den 22.05.14.

Expandia Moduler har produsert modulserie S 2000 etter byggeforskrifter TEK 10, dvs. modulene tilfredsstillers dagens krav mht. universell utforming, tekniske krav til sikkerhet, miljø, helse og energi m.m.

Modellen S 2000 er på ca. 288 m² (BRA er ca. 265 m²), hver avdeling får egen inngang, grovgarderobe, fingardarobe, stellerom, hvilerom, allrom, eget kjøkken, HCWC, bøttekott m.m. Personalgarderoben skal inngå i grov- og fingardaroben, siden personalets WC ligger der (samme inngang). Ellers vil personalet benytte eks. kontor m.m. på Allbrukshuset.

Ilhaugen barnehage har justert planløsning etter sitt ønske, bl.a. større grov-/fingardarobe, driften av renhold m.m. uten tilleggs kostnader fra Expandia Moduler.

Denne midlertidige barnehagen har nok kapasitet til minst 15 småbarn og 24 store barn.

Allbrukshuset ser meget positivt på dette prosjektet, men styreleder foreslår å inngå en midlertidig tilleggsavtale med Skaun kommune mht den økte aktiviteten, særlig pga renhold av midlertidig bhg. m.m.

ØKONOMISK VURDERING:

Dette akutte og midlertidige prosjektet var ikke tatt med i ordinær budsjettbehandling i desember 2014, men det ble godt orientert om prosjektet våren 2014 og kommunestyret har bevilget midler til grunnarbeid på K-styremøtet den 22.05.14.

Totale kostnader til leie av Expandia Moduler er ca. 1.100.000,- (eks. mva) pr. 12 mnd., inkl. montering, demontering, transport m.m. Evt. tilleggsleie koster ca. 35.000 kr/mnd.

Tomtearbeid og utomhusanlegg som forarbeid til brakker, framføring av VA-anlegg, el-kraft, leikeapparater og parkeringsplasser: Antatt pris er ca. kr. 450 – 500.000,- (eks. mva).

Gebyr (tilknytning el-kraft) og byggesaks- og Arbeidstilsynets behandling antas å bli ca. kr. 130.000,-

I tillegg kommer kjøp av løst inventar og utstyr på kr. 200.000,- som kan gjenbrukes på Hamnerdalen barnehage.

Internlønn/administrasjon skal innkalkuleres med ca. kr. 120.000,-

Driftskostnader bør være omtrent som for 2 avd. barnehage på Oterhaugen, dvs. ca. 1.000 kr./m² pr år x 265 m² (BRA) = kr. 265.000,- pr år. Dette er litt usikkert pr. d.d. siden denne modellen ikke har montert varmepumper som Oterhaugen bhg.

Sammendrag av økonomisk vurdering:

1. Leie av 2 avd. barnehage:	kr. 1.100.000,-
2. Tomtearbeid/utomhusanlegg/VA-anlegg:	kr. 450.000,-
3. Gebyr: byggesak/Arb. tilsynet/tilknytning:	kr. 100.000,-
4. Kjøp av løst inventar/IKT/annet utstyr:	kr. 200.000,-
5. Vognbu for ca. 20 vogner:	kr. 180.000,-
6. Internlønn/administrasjon:	kr. 130.000,-

7. Uforutsett (10%):	<u>kr. 210.000,-</u>
Mva (25% eks. pkt. 5):	<u>kr. 560.000,-</u>
Totalt (inkl. mva):	kr. 2.930.000,-

I tillegg kommer driftskostnader (pr år): kr. 265.000,-

Kostnadene for grunnarbeider og leie er vedtatt i K-sak 26/14, og drift av barnehagen ved endringstiltak i Økonomirapport 1/14.

BEHOV FOR PAVILJONGER

Pr. 01.02.14 er det mangel på barnehageplasser til barn som har en rettighet på plass. Det er behov for ei avdeling med plass til 15 barn under 3 år, og ei avdeling med plass til 24 barn over 3 år.

Leke- og oppholdsareal barn under 3 år:	5,2 x 15 =	78 m ²	
Leke- og oppholdsareal barn over 3 år:	4,0 x 24 =	96 m ²	174 m ²

I tillegg:

2 soverom (Evt. skur ute)	24 m ²	
1 stellerom/1 toalett	13 m ²	
Arbeidsrom	10 m ²	
Grupperom	11 m ²	
Personalrom	6 m ²	
Grovgarderobe	25 m ²	
Personalgarderobe	7 m ²	96 m ²

TOTALT **270 m²**

Må opparbeides en parkeringsplass som erstatning for den paviljongene blir satt på.

Brakkene skal brukes til skole etter et år, så hvis mulig bør de tilpasses det behovet.

Børsa 20.03.14

Anne K. Bergem

SKAUN KOMMUNE

Protokoll for anbudsevaluering:

Leie av brakker til midlertidig barnehage

Vår ref: 14/1145-4 YOS Arkivkode: KE: Ilhaugen barnehage Dato: 19.05.14.

Skaun kommune • Teknisk kontor • Postboks 74 • 7358 Børsa

Telefon: 72 86 72 00
Telefaks: 72 86 72 01
Org.nr.:939 865 942 MVA

Internett/E-post:
www.skaun.kommune.no
postmottak@skaun.kommune.no

Bankgiro:
8601 38 05689
6345 06 16577 skatt

Protokoll for tilbudsevaluering vedrørende leie av brakker til midlertidig 2 avdelings barnehage på Ilhaugen bhg.

Til stede: Elisabeth Høyem, Bjørn I. Ekren og Yoshi Tsujimoto
Bistand under evalueringen: Ilhaugen bhg med styrer Charlotte Linn Aunet, ass. styrer Marianne Rønning og verneombud Gudrun Bjørnbeth.

Sted: Skaun rådhus, Børsa
Tid: Åpning ble foretatt: Fredag 16.05.2014 kl. 14.00
Evaluering ble sluttført: Mandag 19.05.2014.

1. Anslått verdi på kontrakten

Kommunen vurderer at kontrakten skal overstige kr. 1.100.000,- (eks. mva).

2. Hvilke tiltak sikrer reell konkurranse

Det er valgt å gå ut med åpen anbudskonkurranse.

3. Anbyderne.

Møtet ble innledet med å konstatere at det var innkommet 4 tilbud fra Cramo AS, Expendia Moduler AS, Ruta Entreprenør og Dafro AS (tallene er ved anbudsåpning, uten kontroll av anbudene).

Firma	Totalpris (kr. eks. mva)	Framdriftsplan m.m. (start/ferdig)
A	1.783.900,-	uke32/uke33
B	1.911.000,-	Omgående/4 uker etter oppstart
C	1.102.000,-	uke 26/27/uke 29
D	2.330.000,-	uke 22/uke 31

4. Anbyderne er kvalifiserte.

Alle tilbyderne var kvalifiserte.

5. Gjennomgang av tilbudene til de kvalifiserte anbyderne.

Tilbudene ble igjennomgått. Tilbudene ble justert mht. leveringsfrist, planløsning, fast inventar og med hensyn til total leie av 2 paviljonger (inkl. montering, transport, demontering m.m.).

6. Tildelingskriteriene:

Tilbudene ble vurdert etter de angitte tildelingskriteriene i tilbudsdokumentets pkt. 1.11.

7. Konklusjon, samlet vurdering (vedlegg).

Skaun kommune skal starte kontraktforhandling med C (Expendia Moduler AS). Hvis det ikke oppnås kontrakt, starter vi forhandlinger med anbyder A som har nest høyest poengsum osv.

Børsa, 19.05.2014

Elisabeth Høyem

Bjørn I. Ekren

Yoshi Tsujimoto

Vedlegg:

Tilbudsevaluering:

Leie av brakker til midlertidig 2 avdelings barnehage på Ilhaugen bhg.

Anbudskonkurransen ang leie og montering av barnehagebrakker ble annonsert i Doffin fredag den 11.04.14. Vi har mottatt 11 påmeldinger innen påmeldingsfristen. Tilbudsdokumentene ble utsendt til samtlige påmeldte onsdag den 30.04.14. Vi har mottatt 4 tilbud innen fristens utløp den 16.05.14.

Evaluering av tilbudene ble utført i samarbeid med Ilhaugen bhg. (spesielt mht. planløsninger og arbeidsmiljøhensyn).

Tildelingskriteriene:

Tilbudene ble vurdert etter de angitte tildelingskriteriene i tilbudsdokumentets pkt. 1.11.

For ordens skyld gjengis disse her:

Tilbyder vil bli valgt på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet med vekt på følgende kriterier:

- Totalpris vektlegges med:	50 %
- Framdriftsplan:	30 %
- Gjennomføringsplan/planløsning:	10 %
- Kompetanse og erfaring:	10 %

Det vil si at tildelingen skjer på grunnlag av en samlet vurdering av det økonomisk og faglig mest fordelaktige tilbudet. Tilbyder må sørge for at tilbudet inneholder alle opplysninger som er nødvendig for å vurdere om tilbudet er i samsvar med tildelingskriteriene.

Evaluering:

Firma	Totalpris 50 %	Framdriftsplan 30 %	Planløsning mm 10 %	Kompetanse 10 %	Total poeng
A	37	26	9	10	82
B	33	30	8	10	81
C	50	30	9	10	99
D	26	28	10	10	74

OBS!

Vi har tatt tilleggshensyn ved evaluering av kriterier, som f.eks. leveringsfrist, planløsning, fast inventar og med hensyn til leiepris av 2 paviljonger pr måned.

Vi skal starte kontraktforhandling med firma C (Expandia Moduler) som har den høyeste totalpoengsummen og som kan levere innen uke 29. Hvis vi ikke kan inngå kontrakt med firma A, starter vi forhandling med firma med den nest høyeste poengsummen, dvs. A osv.

Med hilsen

Yoshi Tsujimoto
avd.ingeniør

Direkte innvalg: 72867244

**Leie av brakker til midlertidig 2 småbarnsavdelings barnehage.
Forespørsel om pristilbud og planløsning.**

1. Tilbyder:

Firmaets navn:	Expandia Moduler AS
Adresse	Bruveien 12 - 3055 Krokstadelva
Kontaktperson	Runar Heistad
E-post	Runar.heistad@expandia.no
Telefonnr.	95255850 / 47617700

2. Prisoverslag:

**Leie og montering av midlertidige brakker for 2 småbarnsavd. barnehage:
Komplette pristilbud.**

2.1 Rigg, drift, byggvask, boning av golvbelegg: (Inkl. 3 møter, reiseutgifter, kost m.m.)	kr. 20.000,-
2.2 Levering av komplette brakker (min. TEK 07): Godtar brukt. Byggeår: 2012/13.	kr. 100.000,-
2.3 Leie av komplett brakkebarnehage (ett år): Forlenget leie pr. måned: 35.000,-kr/mnd.	kr. 420.000,-
2.4 Montering av brakker: Inkl. tilpassing på tomt og prøvekjøring av ventilasjon og andre anlegg/inventar.	kr. 267.000,-
2.5 Demontering: Inkl. gjenoppretting av tomt som før montering. Rydding.	kr. 270.000,-
2.6 Hvis inkl. inventar, møbler m.m.: (Skriftlig spesifikasjon hva tilbudet inneholder)	kr. Se vedlegg nr. 2 i tilbudsbrev
2.7 Komplette byggesøknad og søknad om samtykke fra Arbeidstilsynet. (Kommunen betaler beh. gebyr)	kr. 25.000,-
2.8 Evt. tilleggskostnader (dokumenteres):	kr.
Sum eks. mva.:	kr. 1.102.000,-
25 % mva.:	kr. 275.500,-
Totalt (inkl. mva.):	kr. 1.377.500,-

3: Opsjon:

Midlertidige brakker for 2 småbarnsavd. barnehage. Komplette pristilbud med TEK 10:

3.1 Levering av komplett brakke (TEK 10) for ett år: eks.mva. Bygge år: _____.	kr. Vi har bare moduler i TEK 10
---	----------------------------------

4. Framdrift:

Vi kan oppstarte overnevnte oppdrag i uke: 26/27__ 2014 og

Vi kan montere ferdig (ferdigbefaring) senest i uke: 29 2014

5. Forbehold:

Ett av følgende alternativer skal fylles ut (kryss av):

- a) _____ Det tas ingen forbehold
- b) 1 Forbehold er angitt i eget følgeskriv dat. 14.05.2014.

6. Planløsning:

Planløsning skal evalueres som konkurransekriterier. Plantegning på A3-ark (i mål: 1/100 eller 1/200, må vedlegges.

- a). Vi har vedlagt plantegning: Mål: 1/ 100 (A3-ark)
- b). Vi har vedlagt fasadetegninger: Mål: 1/ 100 (A3-ark)
- c). Annet: _____

7. Timepris:

Timesats for evt. tilleggsarbeid inkl. alle påslag, ekskl. mva.:

- a). Fagarbeider: kr. 650,- pr. time
- b). Lærling: kr. 420,- pr. time

8. Autorisasjon:

Undertegnede entreprenør har følgende kvalifikasjon / godkjenning:

- a). Sentral godkjenning: Nei. _____
Utførelsesklasser: _____
- b). Annet: Vår samarbeidspartner AREBO har sentralgodkjenning på prosjekterende og søk funksjon og utførende.

9. Erklæring:

Undertegnede entreprenør/leverandør erklærer å ha gjennomgått tilbudsdokumentene og kontrollert at alle angitte sider og dokumenter er med i det utleverte tilbudssettet. Jeg er inneforstått med at dette materialet vil danne grunnlag for en evt. kontrakt om levering og installering av beskrevne anlegg.

Sted: Krokstadelva den: 14. 05. 2014.

Tilbyders bindende underskrift og stempel

Expandia Moduler AS
Tlf 47617700
Org.nr. 995098210

Skaun kommune
Pb 74
7358 Børsea

LEIEAVTALE NR. 14670

Dato: 21.05.2014
Deres referanse: Yoshi Tsujimoto
Deres telefonnr.: 72867244

Leie av 10 stk. moduler type **MODULSYSTEM S-2000, Barnehagemoduler**, i henhold til vedlagte tilbud 14830 datert 14.05.2014, tilbudsskjem datert 14.05.2014, tegning datert 04.05.2014 samt bilag levering/leievilkår av 06-2012

Leiepris per måned	35.000,-
Opsjon leie etter 12 mnd	35.000,-
Leietid	12 måneder
Leveringstid	i løpet av uke 29
Leveringsadresse	Ilhaugen barnehage

Engangsbetaling for:

- Montering	370.000,-
- Demontering	270.000,-
- Kundetilpasninger	
Automatisk døråpner 1 stk	22.000,-
Byggemeldingspapirer	20.000,-
Trafo 230 – 400 volt	inkl i leien

Tilbakeføring av eventuelle skader og mangler som ikke kan henføres til normal slitasje kommer i tillegg.

Leverings- og leievilkår

Allmenne Leverings- og Leie-
vilkår, side 1-4, datert 2012-06

Basismånedstall for indeksberegning

KPI, okt. 2014 Første just. 01.01.2016

Betalingsvilkår :

Kvartalsvis forskudd
80% av montasje og kundetilpasninger
utfaktureres når modulene er heist på
plass. Mva tilkommer alle summer.

Utleier

EXPANDIA Moduler AS
Krokstadelva 21.05.2014

Leietaker

Skaun kommune
Børsea ...23.05.2014

Runar Heistad
95255850
runar.heistad@expandia.no

Underskrift

Jon P. Husby
Jon P. HUSBY

Navnet med blokkbokstaver

Skaun kommune
Pb 74
7358 Børse

TILBUD NR. 14830

Dato: 14.05.2014
Deres referanse: Yoshi Tsujimoto
Deres telefon nr: 72867244

Vi viser til deres forespørsel på leie av midlertidig lokaler til Ilhaugen barnehage og har herved gleden av å tilby våre standard barnehagemoduler i henhold til spesifikasjon nedenfor:

Leie av 10 stk moduler type **MODULSYSTEM S-2000** i henhold til vedlagte plan- og fasadetegning 14830.01 samt vedlegg 1 og 2.

Leiepris pr måned	35.000,-
Leletid	12 måneder
Leiepris pr. mnd etter 12 mnd	35.000,-
Leveringstid	Innen 20.07.2014
Leveringsadresse	Ved Ilhaugen barnehage

Engangskostnad kommer i tillegg for:

- Transport /montering /sammenkobling	370.000,-
- Demontering / returtransport	270.000,-
- Kundetilpasning	
1 stk automatisk døråpner	22.000,-
Byggemelding	20.000,-

Våre moduler tilfredsstiller kravene til TEK 10 for midlertidige bygg.

Basemåned for indeksberegning	Okt-14. Første justering 01.01.2016.
Betalingsvilkår kvartalsvis forskudd	30 dager netto, mva kommer i tillegg.

Tilbudet er gyldig t.o.m 17.07.2014

Med vennlig hilsen
EXPANDIA Moduler AS

Runar Heistad
Mob 95255850,
runar.heistad@expandia.no

Expandia Moduler AS
Bruveien 12
3055 KROKSTADELVA

Tel: 47 61 77 00
Fax: 32 87 77 48
post@expandia.no

Org.nr. 995 098 210 MVA
Bankgiro 6021 05 12813
www.expandia.no

Vedlegg 1

Vedlegg til tilbud nr. 14830

I montasjen inngår:

- Utlegging av bærebjelker
- Det kreves en plan, komprimert og snøfri grunn
- Transport av moduler og tilbehør
- Kran for montasje
- Montering av moduler
- Montering av innervegger i henhold til tegning
- Innvendig el- og VA-arbeid
- Innkledning av sokkel
- Installasjon av ventilasjonssystem
- Byggrengjøring og boning
- Container for avfallshåndtering

Kundetilpasninger:

Tilleggsarbeider kan utføres løpende med påslag på 15% for administrasjon og arbeidsledelse.

Øvrig

Expandia er ansvarlig for at Leieobjektet er forsikret med alminnelig eiendomsforsikring mot brann, vannskader.

Ved forsikringsskade på Leieobjektet betaler Leietageren til Expandia et engangsbeløp på kr. 25,000,- Forsikringspremien inngår i leien.

Expandia sørger for og bekoster periodisk vedlikehold samt utfører driftservice for å holde Leieobjektets funksjoner intakte under leietiden.

Se videre Allmenne Leverings- og Leievilkår.

Utstyrliste S2000 Barnehage tilbud nr : 14830 (S2000- TEK10)

Følgende inngår som standard pr avdeling i barnehage:

- Samtlige rom har innvendige persiener i vinduene
- Takplater i oppholdsrom og leke-/hvilerom/kontor er av fabrikat Gyptone BIG type Quattro 41 med lydabsorberende faktor bedre enn 0,6 alfa P i henhold til Gyproc AB
- Allmenn belysning dimensjonert for 500 lux
- Ytterdører levers med Expandia systemnøkkel

Innvendig:

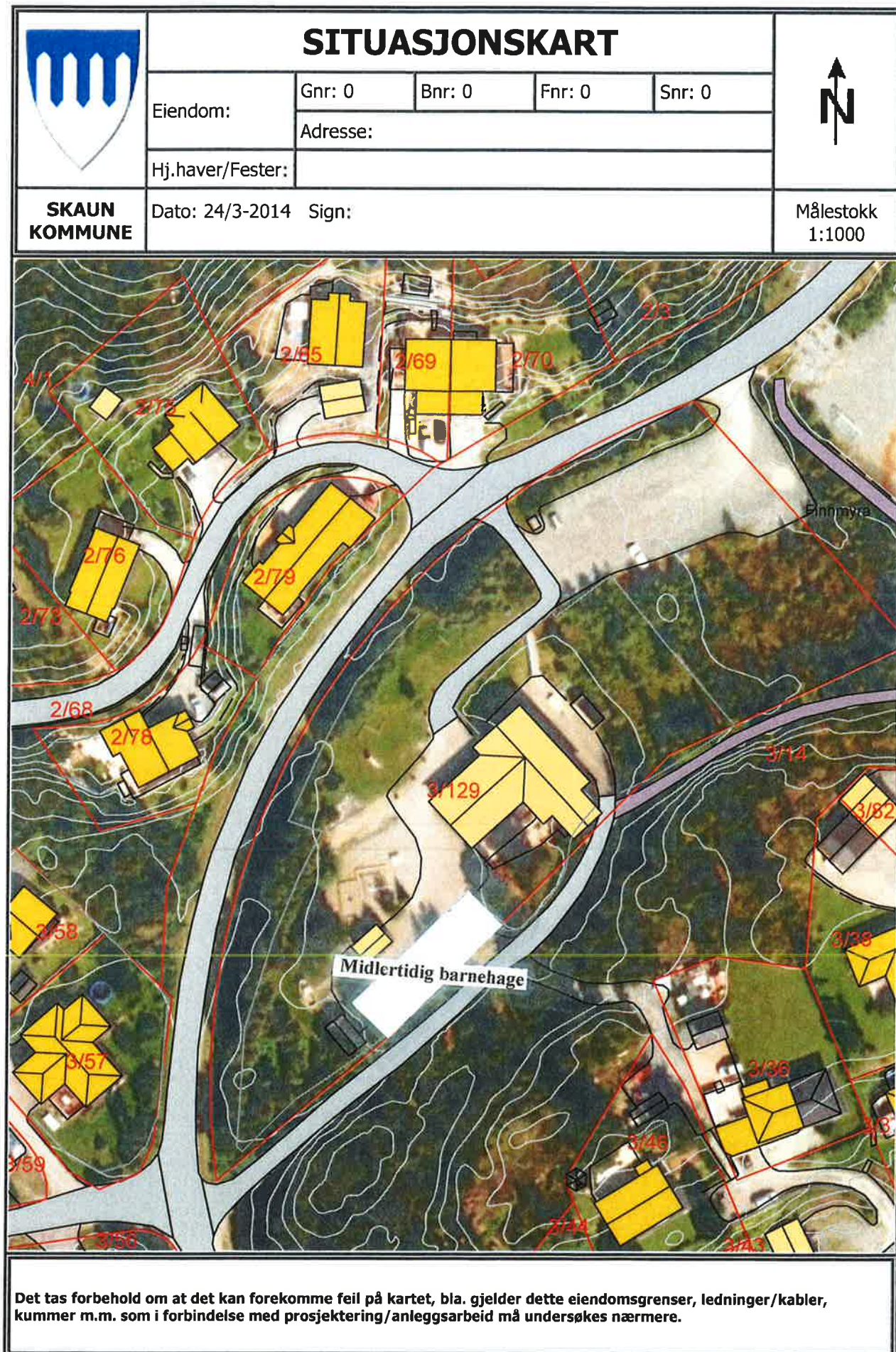
- Innredning i avdelingskjøkken: (husholdningsstandard), komplett utstyrt med rustfri oppvaskbenk, komfyr, oppvaskmaskin 85", kjøleskap, kjølfrys samt kullfiltervifte.
- I garderoben leveres veggmontert Innredning av fabrikat SONO BST med hattehylle, kroklist, sittebenk og skohylle for 20 barn, samt vaskebenk.
- Stillebord, type Qbena Budget 8043 samt vaskebenk Ren 8082.
- 2 stk tørkeskap pr. avdeling
- Gulvvarme i oppholdsrom og lekerom.
- Innvendige dører leveres med "klemsikring" og låsekasse og deksel eks. sylinder
- 7 stk høyskap pr avdeling

Utvendig:

- Trapp Trident EU 2000 med rekkverk med stående ribber alt. glassfibertrapp.
- Rampe Trident EU 2000, 6 m beregnet for nivåforskjell 0,5 m med rekkverk og stående ribber.
- Skjermtak over inngang
- Inngangsbelysning ved hovedinngang.

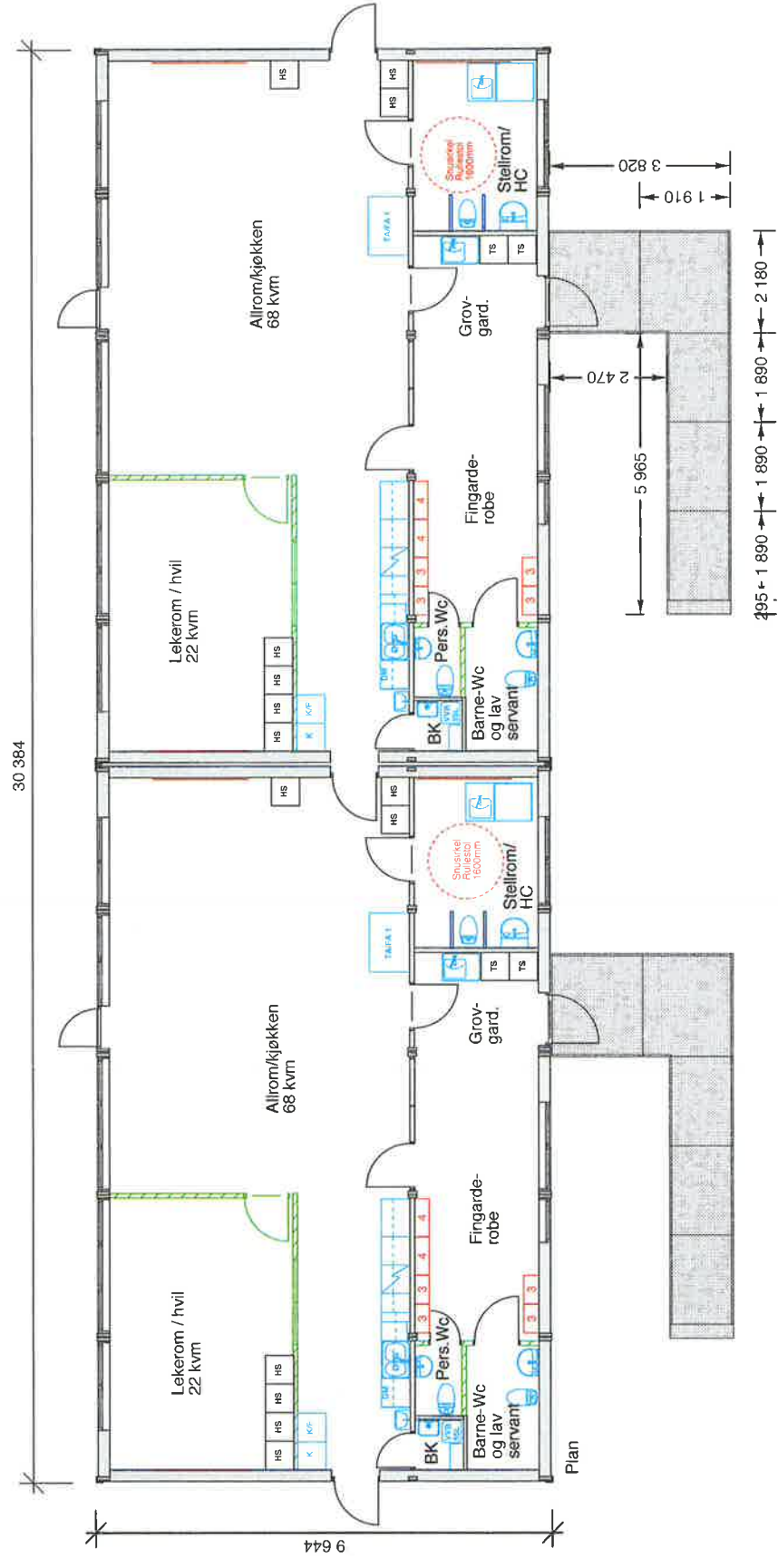
(Med forbehold om endringer)

Saksdok. 5

E-1

Plan

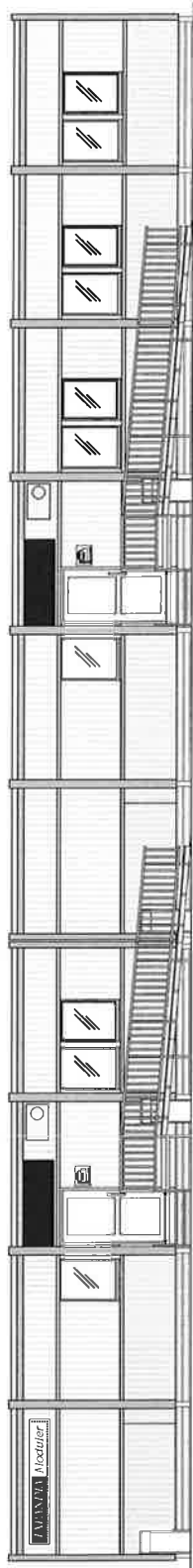
ARBEIDSTEGNING

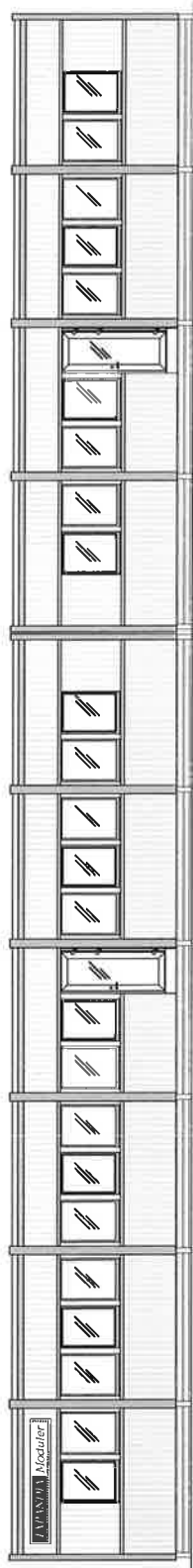
Expandia Moduler AS
Krokstadelva Våsterås
+47 47617700 +46 21804110

DATO 28.05.2014
TEGNET AV Eva Beate Svingen

REV	ANT	REVIDERINGEN VISER	SIGN	DAT
<p>Midlertidig paviljong Skaun Kommune Ilhaugen Barnehage Modultype FS2000, 10 mod, 288 kvm PLANTEGNING</p>				
MALESTOKK	1:100	AVTALENR:	14670	TEGNINGSNUMMER
				14670.01
				REV

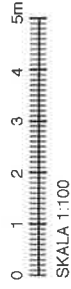
Fasade inngangside

Fasade bak

Fasade gavl, pers. inngang

BYGGEMELDINGSTEGNING

EXPANDIA
Moduler

Expandia Moduler AS
Krokkodeleva Væstesk
+47 47617700 +46 21.804.110

DATE 21.05.2014
TEGNET AV Eva Beate Svingen

REV ANT REVIDERINGEN VISER SIGN DAT

Midlertidig paviljong

Skaun Kommune
Ilhaugen Barnehage

Modultype FS2000, 10 mod, 288 kvm

FASADETEGNING

MÅLESTOKK 1:100
AVTALENR: 0

TEGNINGSNUMMER 14670.11
REV

Skaun kommune

Arkivkode: 614 A10
Arkivsaksnr.: 14/1145
Saksbehandler: Geir Evjen

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
13/14	Arbeidsmiljøutvalget	20.05.2014

Arkivsaksnr.:14/1145

SAKEN GJELDER:
MIDLERTIDIG 2 AVDELINGSBARNEHAGE PÅ ILHAUGEN I BUVIKA
BEHANDLING I AMU DEN 20.05.14 ETTER ANBUDESKONKURRANSEN.

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Arbeidsmiljøutvalget har ingen innvendinger i forhold til bygging av midlertidig paviljong til 2 småbarnsavdelinger ved Ilhaugen barnehage.

SAKSDOKUMENTER:

1. Anbudsevaluering (foreløpig), dat 19.05.14. Ikke utsendt.
2. Planløsning (TEK 10) fra Expandia Moduler AS
3. Uttalelser fra nøkkelpersoner om arbeidsmiljø m.m., dat. 19.05.14.
 - 3.1. Uttalelse fra renholdleder, dat. 19.05.14.
 - 3.2. Uttalelse fra Pundslia/Ilhaugen bhg., av styrer, verneombud og styrer ass. e-post den 19.05.14.

SAKSFRAMLEGG:

Expandia Moduler har klart den beste poengsummen etter anbudsevalueringen, dvs. vi skal benytte Expandias plantegning til å vurdere arbeidsmiljøforhold i AMU.

Expandia Moduler har produsert modulserien S 2000 etter byggeforskrifter TEK 10, dvs. modulene tilfredsstillter dagens krav mht. universell utforming, tekniske krav til sikkerhet, miljø, helse og energi m.m.

Vi kan ta imot varer fra beredskapsvegen like øst for bygget (gang- og sykkelveg) eller på samme måte som eksisterende varetransport, dvs. fra hovedporten.

Vi kan benytte eksisterende utomhusanlegg/parkeringsplass til Ilhaugen barnehage med noen lekeapparat i tillegg og enkel utvidelse av eks. parkeringsplass.

Vi har innhentet uttalelser fra brukere og personale for Ilhaugen bhg. I tillegg skal vi varsle naboer/gjenboere og søke byggetillatelse mht. utomhusanlegg og montering/bygging av midlertidig barnehage.

Vi har mottatt følgende 2 merknader: Se saksdok. 3.1 og 3.2.

3.1. Fra renholdsleder:

BK (bøttekott) er for små (2 bk, hver av dem på 1,0 m²) til å romme nødvendig utstyr som vaskemaskin, utslagsvask, en rengjøringsvogn, støvsuger og reoler til utstyr. Derfor foreslo renholdsleder å ombygge et kontor (8 m²) til renholder.

Kommentar:

Investering av alt utstyr, ombygging av et kontor (inkl. Va-anlegg) og transport av kommunale renholdere fra Buvik sentrum er betenkelig for et års brakkebruk. Alternativ løsning er at kommunen inngår en utvidet avtale med Flerbrukshuset (barnehagen).

Styreleder for Flerbrukshuset har signalisert at de kan ta renholdet på ny 2. avd. barnehage for ett år.

Det kan spare innkjøp av renholdsmaskiner, ominnredning av brakker og det blir enklere å drive renhold uten å transportere renholdere fra Buvik sentrum.

3.2. Fra Pundslia/Ilhaugen bhg.:

Styrer og verneombud mener grovgarderobe (6 m² pr. avdeling) er knapt til 15-20 barn pr. avdeling. Alternativt vil de benytte deler av personalarealet til barns behov, siden Ilhaugen bhg. allerede har kontor for personalet.

De vurderer å slå sammen grovgarderobe og fingarderobe til en større grovgarderobe og etablere fingarderobe i leikeareal. Vi beregner fingarderobe som deler av leikeareal.

Kommentar:

Ansatte ved Ilhaugen barnehage vil tilpasse aktiviteten til barna etter leverandørens planløsning. Derfor aksepterer de planløsningen fra Expandia Moduler.

Det kan ta litt tid å innhente samtykke fra Arbeidstilsynet, men Expandia Moduler har gode rutiner mht. søknad om byggetillatelse og søknad om samtykke fra Arbeidstilsynet. De sier at de kan utføre alle søknader innen 2-3 uker.

Forøvrig får Expandia Modulers barnehage litt større areal enn 2 avd. paviljong på Oterhaugen / Lyng barnehager.

ØKONOMISK VURDERING:

Økonomiske vurderinger til dette prosjektet skal fremmes i Formannskapet den 05.06.14 / Kommunestyret den 19.06.14.

Saksprotokoll

Utvalg:	Arbeidsmiljøutvalget
Møtedato:	20.05.2014
Sak:	13/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/1145
Tittel: SAKSPROTOKOLL - LEIE AV MIDLERTIDIG 2 AVDELINGS
BARNEHAGE PÅ IIHAUGEN BARNEHAGE (FLERBRUKSHUS)
GNR. 3, BNR. 129. BEHANDLING I ARBEIDSMILJØUTVALGET
(AMU).

Behandling:

Saken ble behandlet etter sak 12/14.
Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Arbeidsmiljøutvalget har ingen innvendinger i forhold til bygging av midlertidig paviljong til 2 småbarnsavdelinger ved Ilhaugen barnehage.

Børsa 21.05.2014
Rett utskrift

Geir Evjen

Saksprotokoll

Utvalg: Helse, oppvekst og kulturutvalget
Møtedato: 03.06.2014
Sak: 40/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/1325

Tittel: **SAKS PROTOKOLL - PLAN FOR FAMILIESENTER OG
SAMHANDLING FOR UTSATTE BARN OG UNGE**

Behandling:

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt

Vedtak:

Fremlagte plan for utsatte barn og unge vedtas.

SAKEN GJELDER:
PLAN FOR FAMILIESENTER OG SAMHANDLING FOR UTSATTE BARN OG UNGE

RÅDMANNENS INNSTILLING:
Fremlagte plan for utsatte barn og unge vedtas.

SAKSDOKUMENTER:
Plan for Samhandling for utsatte barn og unge

SAKSFRAMLEGG:

Samhandlingsplan for utsatte barn og unge har vært på høring, med frist 25. mai-14.

Dette er en plan om Samhandling for utsatte barn og unge. Barn, familie og helse har deltatt i et effektiviseringsnettverk for utsatte barn og unge sammen med rådgiver skole i to år. Nettverket har vært driftet av KS og har hatt som mål og analysere og vurdere samhandlingsløsninger, vurdere om ressursene er hensiktsmessig brukt og om samhandlingen som skjer fører til økt kvalitet.

Prosjektperioden ble avsluttet våren 2013 og skulle munnes ut i en plan for Samhandling for utsatte barn og unge og opprettelse av Familiesenter.

Familiesenteret ble opprettet første halvår i prosjektperioden og forutsettes videreført. Plan for samhandling er sendt til høring til alle skoler og barnehager i Skaun kommune, Interkommunalt barnevern, Skaun lensmannskontor, og Kultur, fritid og frivillighet. Planen legges til grunn for det videre arbeidet med samhandling for utsatte barn og unge.

ØKONOMISK VURDERING:
I samsvar med budsjett (ansvar de enkelte enheter).

Familiesenter & Samhandlingsplan for utsatte barn og unge

Planstatus: Fagplan vedtatt i K-styret XX.XX.XX

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Forankring	3
1.2	Definering av utsatte barn og unge i Skaun kommune	3
1.3	Mål	3
2	Nå- situasjon.....	5
2.1	Tallmateriale vedrørende barn og unge.....	5
2.2	Familiesenter	11
2.3	Eksisterende tjenester til utsatte barn og unge	11
3	Samhandling	13
3.1	Eksisterende samarbeidsarenaer i Skaun.....	13
3.2	Forskning/ litteratur	14
4	Kvalitet og ressursbruk	16
4.1	Kvalitet	16
4.2	Dekningsgrad og driftsutgifter	17
5	Drøfting/ analyse.....	18
6	Konklusjon/forbedringspunkter	23
8	Litteratur	24
7	Handlingsplan	25

1 Innledning

Skaun kommune har ca. 7 300 innbyggere og er en randkommune til Trondheim. Vi er en kommune i vekst med en ung befolkning der **32,3 %** er i alderen 0-22 år (SSB 2012).

Barn, familie og helse i Skaun kommune ønsket gjennom deltakelse i KS effektiviseringsnettverk "Samhandling for utsatte barn og unge" å opprette Familiesenter og utvikle helhetlige og tverrfaglige tilbud til utsatte barn og unge. Hensikten med et Familiesenter er å komme tidlig inn for å forebygge skjevutvikling (jamfør Samhandlingsreformen). I tillegg ønsker vi å se på samhandlingen internt i kommunen i forhold til utsatte barn og unge

KS's målsetting med nettverket er å bidra til at:

- kommunene analyserer og vurderer sine samhandlingsløsninger opp mot sine målsettinger
- kommunene vurderer om de bruker ressursene hensiktsmessig
- kommunene samhandler slik at det fører til økt kvalitet på tjenestene

Analysen tar for seg nå- situasjonen med KOSTRA- tall, mål for samhandlingen i kommunen, ressursbruk og forbedringspunkter. Handlingsplanen i denne samhandlingsanalysen skal være retningsgivende for alle som jobber med utsatte barn og unge i Skaun kommune, for å oppnå felles forståelse, mål og tiltak.

1.1 Forankring

Rådmannen i Skaun kommune ønsket at Barn, familie og helse skulle delta i Effektiviseringsnettverket for utsatte barn og unge. Prosjektgruppa består av enhetsleder og tre fagledere i Barn, familie og helse, samt rådgiver grunnskole. Prosjektgruppa holder Helse, oppvekst og kulturutvalget orientert. Etter at prosjektperioden er over i våren 2013 skal Samhandlingsplanen skrives og til behandling i Kommunestyret. Enhetslederne har et ansvar for forankring av samhandlingsplanen hos sine medarbeidere, og i tillegg skal det være forpliktende samhandling mellom enhetene for tjenester til barn og unge.

1.2 Definerer av utsatte barn og unge i Skaun kommune

Utsatte barn og unge er ikke en ensartet gruppe, men et samlebegrep. Det er barn og unge (0-22 år) med ulike utfordringer i hverdagen. Eksempelvis fysisk eller psykisk sykdom/vansker eller funksjonsnedsettelse hos seg selv eller foreldre, vold i nære relasjoner, svak økonomi, kommunikasjonsutfordringer, endringer i familiestruktur, ulike traumer etc. (Vedlegg 1)

1.3 Mål

Fra Skaun kommunes planverk:

Samfunnsplanen 2013- 2024

Samfunn

Skaun kommunes Barne- og ungdomsplan 2007 – 2016

Alle barn og unge i Skaun skal sikres en oppvekst der omsorg, utvikling og ernæring og fysisk fostring blir ivaretatt.

Alle barn og unge skal oppleve et godt oppvekstmiljø

Alle barn og unge har rett til fokus på alle delene i sin utviklingslinje: motorisk, språklig, sosial, kulturell og intellektuell.

Alle barn og unge skal bli best mulig kvalifisert for framtida

Alle barn og unge skal få kunnskap om et sunt og godt kosthold, muligheten til fysisk aktivitet og å se sammenhengen mellom kost, aktivitet og helse.

Visjon og mål i prosjektet:

Visjon for arbeidet med utsatte barn og unge

Barn og unge skal vokse opp å bli selvstendige og likeverdige mennesker i samfunnet.

Hovedmål

Opprette Familiesenter.

Mål for arbeidet med utsatte barn og unge

1. Utsatte barn og unge skal få tidlig støtte for best mulig utvikling
2. Utsatte barn og unge skal ha trygge og sikre overganger mellom ulike livsfaser

3. Skaun kommune skal legge til rette for at utsatte barn og unge skal mestre å ta styring i eget liv
4. Skaun kommune skal ha felles rutiner og verdier i møte med utsatte barn og unge
5. Skaun kommune skal ha faste møtearenaer i arbeidet med utsatte barn og unge
6. Skaun kommune skal inneha tilstrekkelig og nødvendig kompetanse ifht utsatte barn, unge og deres familier

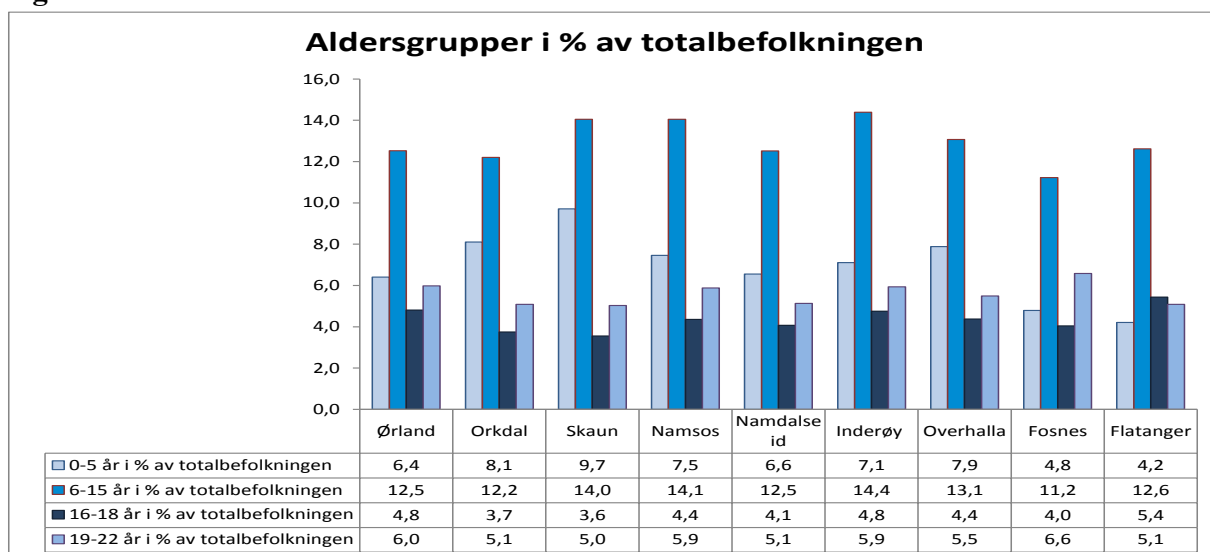
2 Nå- situasjon

For å beskrive dagens situasjon for utsatte barn og unge i Skaun, har vi har tatt utgangspunkt i materiale fra KS- effektiviseringsnettverk, KOSTRA- tall, Folkehelseprofilen 2013, Ungdata og kommunens egne oversikter. Videre ser vi på opprettelsen av Familiesenter og eksisterende tjenester til utsatte barn og unge.

2.1 Tallmateriale vedrørende barn og unge

I noen av de følgende figurene sammenligner vi oss med de andre deltakerkommunene i KS- effektiviseringsnettverk ”Samhandling for utsatte barn og unge.”

Figur 1

Kilde: Kostra pr 15. juni 2012

Skaun kommune har høy andel av befolkning i aldersgruppen 0 – 16 år. Aldersgruppa 0 – 22 år utgjør 32,3 % av totalbefolkningen i Skaun. Kommunen har en økende ung befolkning som har krav på lovpålagte tjenester.

Figur 2

Helseundersøkelser ved Helsestasjonen

Helsestasjon	Skaun 2011	Skaun 2012	K07	Landet
Andel barn fullført helseunders. ved 2-3 års alder	96	107	94	92

Andel barn fullført helseunders. ved 4 års alder	98	97	94	92
Andel barn fullført helseunders. Innen utg. av 1. skoletrinn	91	98	89	90

Kilde: KOSTRA pr 15.juni 2013

I forhold til de utvalgte kontrollene innen helsestasjons- og skolehelsetjenesten ligger Skaun kommune litt over landsgjennomsnittet og K07 for gjennomførte helseundersøkelser.

Figur 3 Styrking av tilbudet til førskolebarn

Barnehage	Skaun 2011	Skaun 2012	K07	Landet
Andel barn m/ekstra ressurs til styrket tilbud i forhold til alle barn i barnehage (kommunale barnehager)	5,2	6,6	15,4	18,7

Kilde: KOSTRA pr. 15.juni 2012

6,6 % av alle barn i kommunale barnehager hadde ekstra ressurs til styrket tilbud. Skaun kommune ligger langt under kommunegruppa og landsgjennomsnittet med tanke på tidlig intervensjon.

Figur 4 Spesialundervisning i Skaun

Andel elever med spesialundervisning:	2009	2010	2011	2012
1. -4. trinn	5,0	3,2	4,7	5,2
5. -7. trinn	12,9	14,3	12,9	11,6
8.-10. trinn	8,5	13,3	16,4	17,0
Totalt	8,4	9,5	10,4	14,0

Kilde: Kostra pr 15. juni 2013

Tabellen viser at spesialundervisningen har vært økende i Skaun kommune de siste årene.

Figur 5 Grunnskolepoeng

Grunnskole	Skaun 2011	Skaun 2012	K07	Landet
Grunnskolepoeng	39,6	39,7	39,8	40,0

Kilde: Kostra pr 15. juni 2012

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbytte for elever som sluttvurderes med karakterer og benyttes som kriterium for opptak til videregående skole. En kan lese ut fra tabellen at Skaun kommune ligger tett opp til landsgjennomsnittet og litt over KOSTRA gruppen.

Figur 6 Oppvekstsituasjon for ungdom

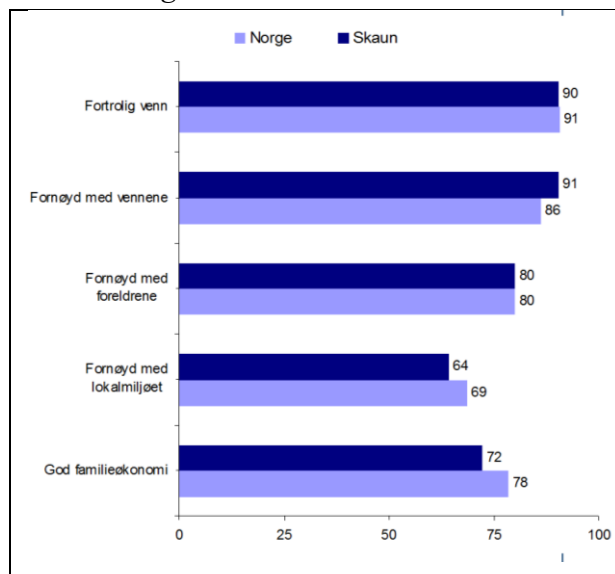
Skaun kommune har startet opp et toårig tverrfaglig prosjekt, DelTa. I den forbindelse fikk kommunen tilbud om å gjennomføre spørreundersøkelsen Ungdata. Ungdata er et kvalitetssikret system for gjennomføring av lokale spørreskjemaundersøkelser blant elever på

Barn, familie og helse

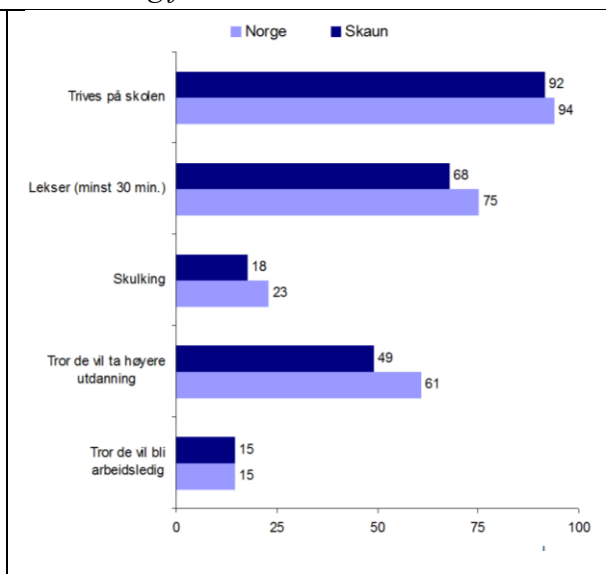
ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Denne spørreundersøkelsen ble gjennomført på Skaun ungdomsskole i februar 2013. Dette var en frivillig spørreundersøkelse med svarprosent på 87 %. Elevene ble kartlagt i forhold til foreldre og venner, skole og framtid, helse og trivsel, fritid, tobakk og rus, samt risikoatferd og vold. I tillegg har kommunen valgt en tilleggsmodul som kartlegger russituasjonene bredere.

Ser man på gjennomsnittstallene kan man si at Skaun kommune er et lite stykke Norge.

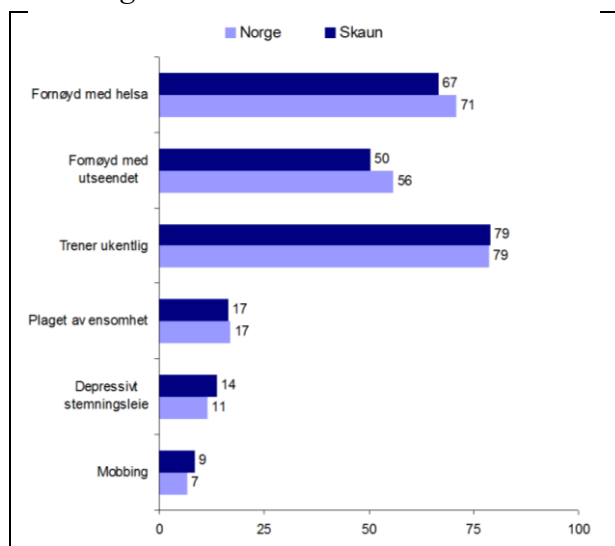
Foreldre og venner

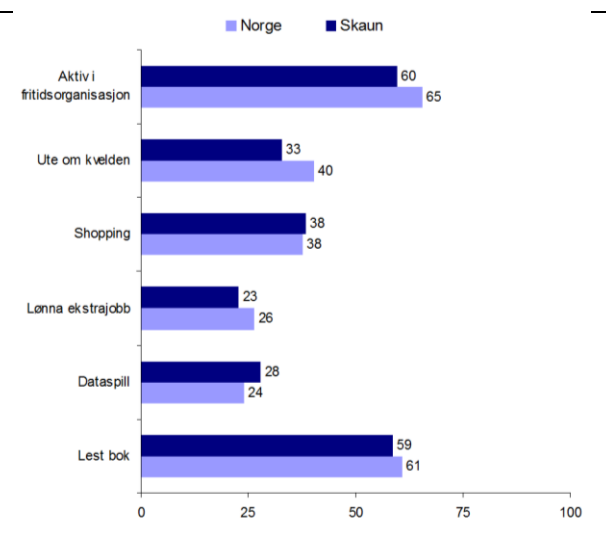
Skole og framtid

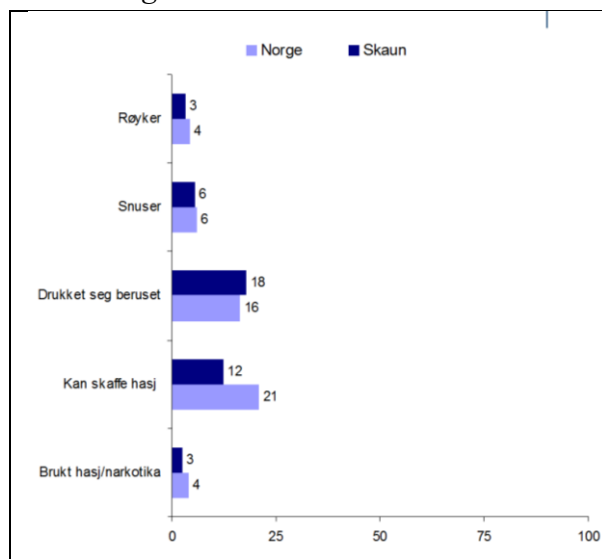
Helse og trivsel

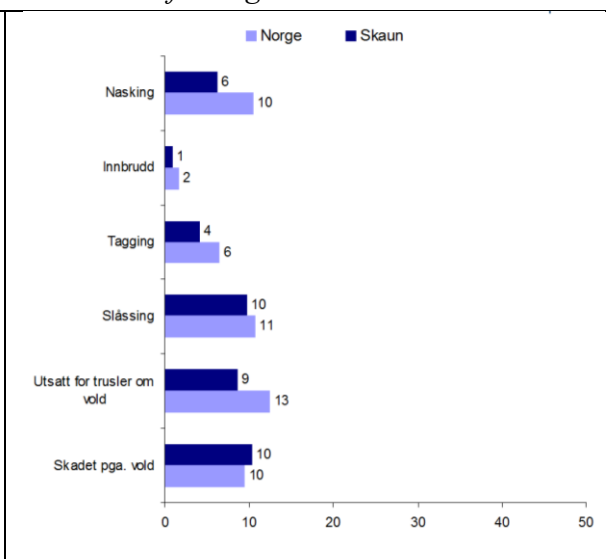
Fritid

Tobakk og rus

Risikoatferd og vold

Figur 7

Frafall i videregående skole i prosent

Landet	Sør-Trøndelag	Skaun	Orkdal
25	22	24	24

Kilde: Folkehelseprofil 2013

Frafall i denne sammenhengen vil si videregående opplæring som ikke er fullført innen 5 år. Frafallet i videregående skole er forholdsvis lik andelen i landet som helhet. Skaun kommune har ingen videregående skole, og ungdommen må reise ut av kommunen etter endt grunnskole.

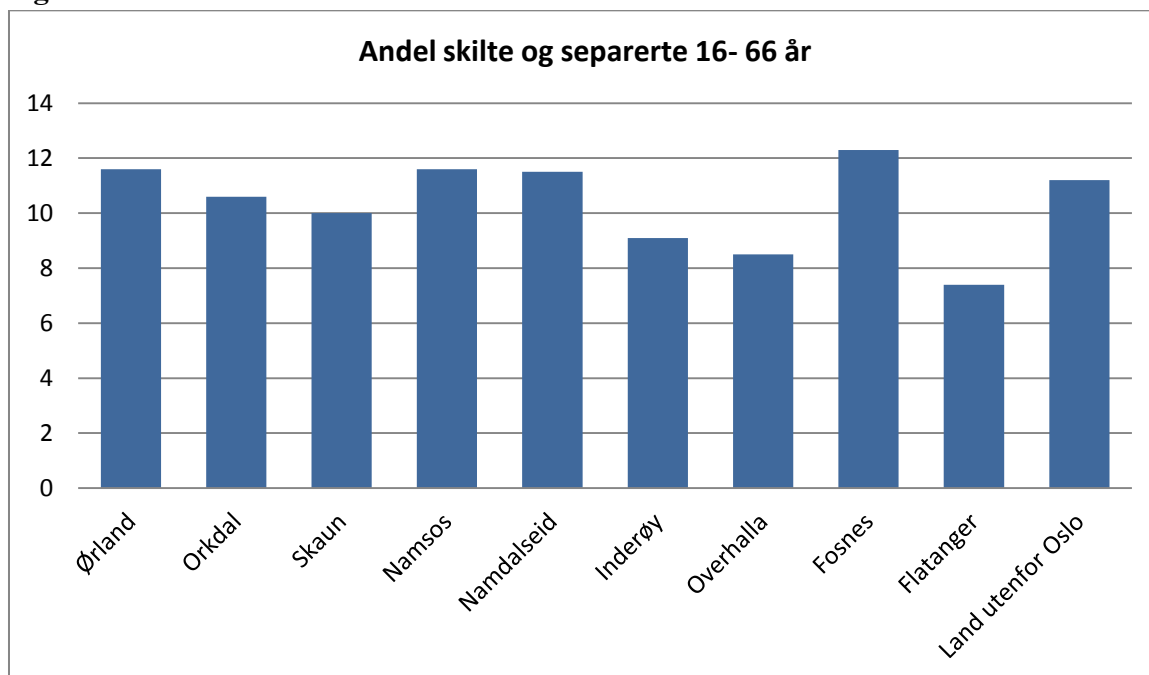
Figur 8

Arbeidsledige i alderen 16 -24 år

Rapporteringsår	Skaun	Sør- Trøndelag	K07	Landet
2012	2,3 %	1,6 %	1,9 %	1,8 %
2011	2,0%	1,7%		1,9%
2010	1,9%	2,1%		2,1%
2009	3,5%	2,3%		2,2%
2008	1,8%	2,0%		1,7%
2007	1,3%	1,4%		1,2%

Kilde: KOSTRA pr 15.juni 2012

Skaun kommune skiller seg ikke mye fra landet eller Sør-Trøndelag for øvrig, bortsett fra i 2009.

Figur 9

Kilde: Kostra pr 15. juni 2012

10 % av den voksne befolkningen i Skaun kommune er skilt eller separert. Folkehelseprofilen 2013 viser at i Skaun kommune er det 12 % barn av enslige forsørgere. Til sammenligning er det henholdsvis 16 % i Sør- Trøndelag og 16 % i landet.

Figur 10**Innvandrerbefolkning i prosent**

Alder	Skaun 2011	Skaun 2012	K 07	Landet
0-5	3,4	3,8	10,8	15,5
0-16	2,9	3,1	9,4	13,7

Kilde: KOSTRA pr 15.juni 2012

Skaun har en lav andel innvandrerbarn sammenlignet med kommunegruppen og landet for øvrig. Det har vært lite bosetting av familier i Skaun kommune de siste årene.

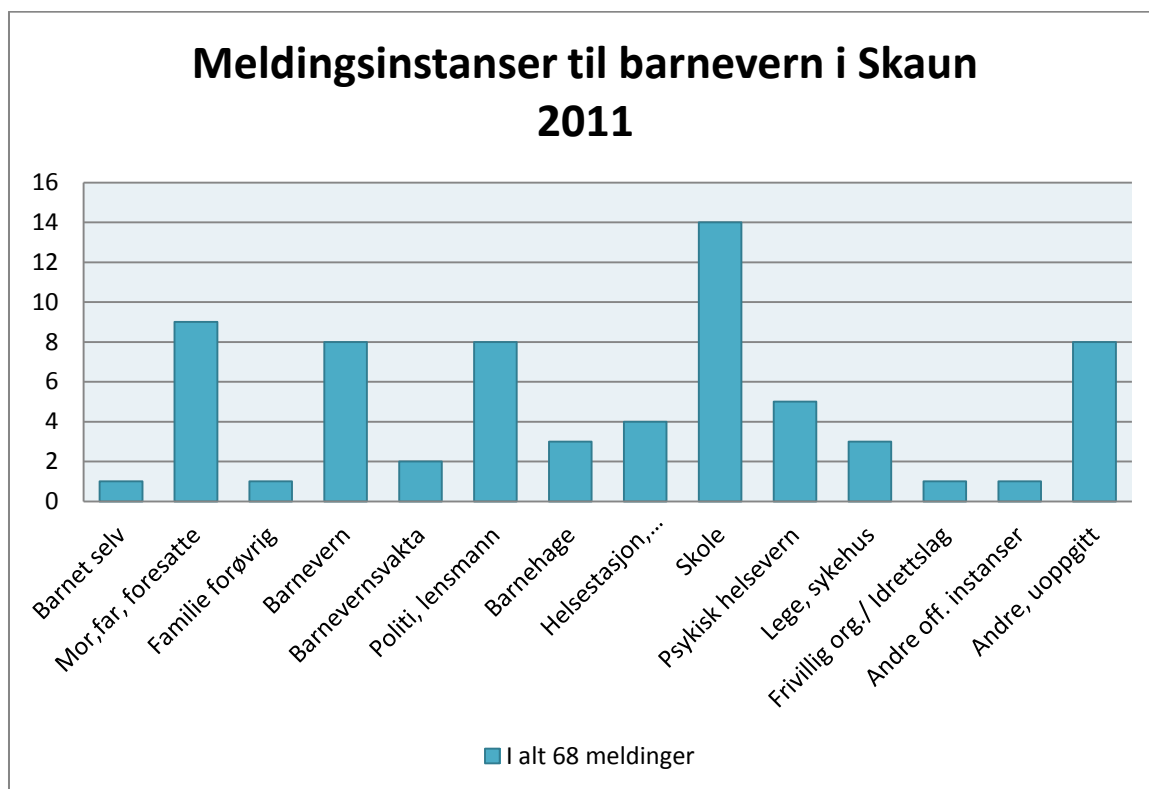
Figur 11**Individuelle planer og ansvarsgrupper**

Skaun	2009	2010	2011	2012	2013
Antall med IP 0-100 år	40	34	42	42	
Antall med ansvarsgrupper 0-100 år	71	74	73	80	
Sampro oppstart 2012 0-100 år	-	-	-	43	
IP 0-22 år	-	-	-	22	

Kilde: Koordinerende team

Det er relativt stabile tall i Skaun. Det er bare i 2012 Koordinerende team har oversikt inndelt i alder. I 2012 startet arbeidet med å overføre alle planer til dataprogrammet Sampro.

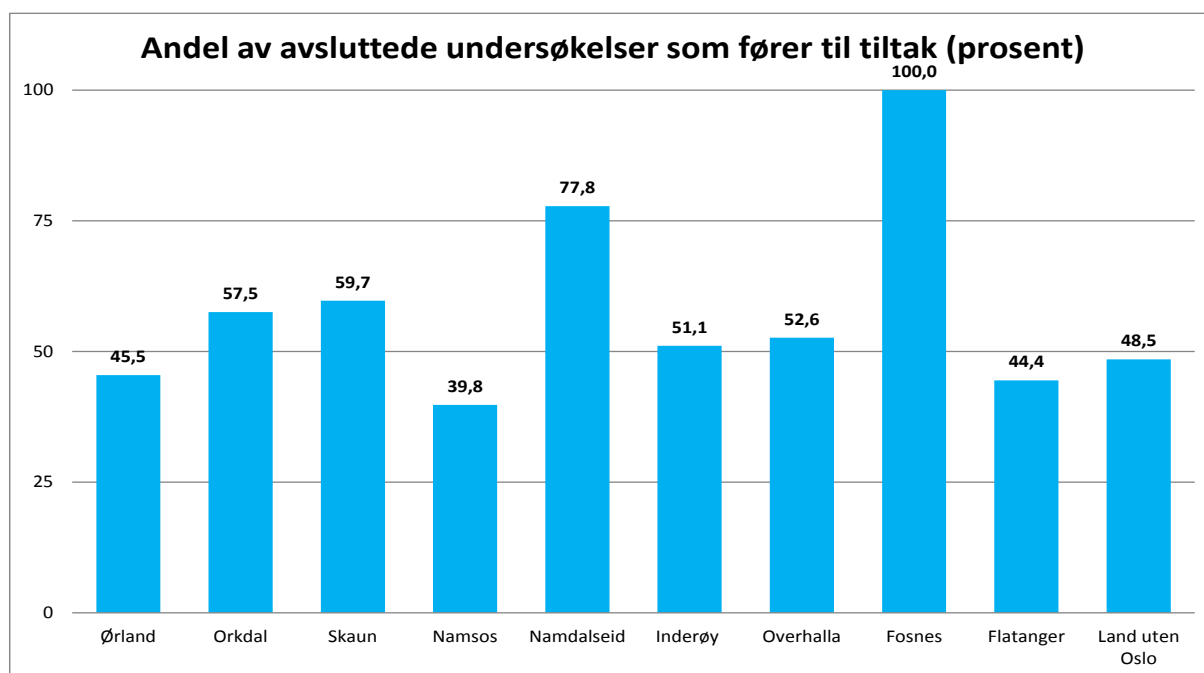
Figur 12

Kilde: Statistikk fra Interkommunalt barnevern

Skolene sendte flest bekymringsmeldinger til barnevernet. Helsestasjon og barnehagene meldte i mindre grad. Mor, far og foresatte melder en del selv.

Figur 13

Kilde: Kostra pr 15. juni 2012

I Skaun kommune var 4,0 % av innbyggere i aldersgruppen 0–17 år omfattet av undersøkelse i barnevernet. Dette ligger nært landsgjennomsnittet. Av de 4 % som omfattes av undersøkelse, var det 59,7 % som førte til tiltak i barnevernet. Det vil si at 40,3 % av undersøkelsene ble avsluttet uten tiltak fra barnevernet. Om andre tjenester har satt i gang tiltak kommer ikke frem av denne figuren.

Figur 14
Barnevern

Barnevern	Skaun 2011	K07 2011	Skaun 2012	Landet 2012
Andel unders. m behandlingstid innen 3 måneder	93 %	73 %	85,2 %	77,6 %
Andel barn med tiltak med utarbeidet plan	89 %	71 %	90 %	82 %

Kilde: KOSTRA pr 15.juni 2013

Vårt interkommunale barnevern er markant bedre på behandlingstid og utarbeidelse av planer, enn både Kommunegruppe 07 og landet forøvrig.

2.2 Familiesenter

Fra starten i prosjektet jobbet Barn, familie og helse med opprettelse av Familiesenteret. Familiesenteret er et lavterskeltilbud til barn, ungdom, foresatte og voksne. Fagpersoner fra Barn, familie og helse, Interkommunalt barnevern og NAV er tilgjengelig for rådgivning/samtale.

Hensikten med Familiesenteret er:

- Tilby lett tilgjengelig støtte og tiltak
- Tidlig identifisering av både psykisk, fysiske og sosiale utfordringer hos barnet og i familien
- Støtte og styrke foreldre i deres omsorg og oppdragerrolle
- Utvikle kommunikasjon og arbeidsmåter der barn og foreldre er delaktige
- Utvikle god, samordnet og tverrfaglig service til brukerne
- Formidle relevant informasjon
- Løse utfordringer på lavest mulig nivå
- Bidra til å redusere ventelister

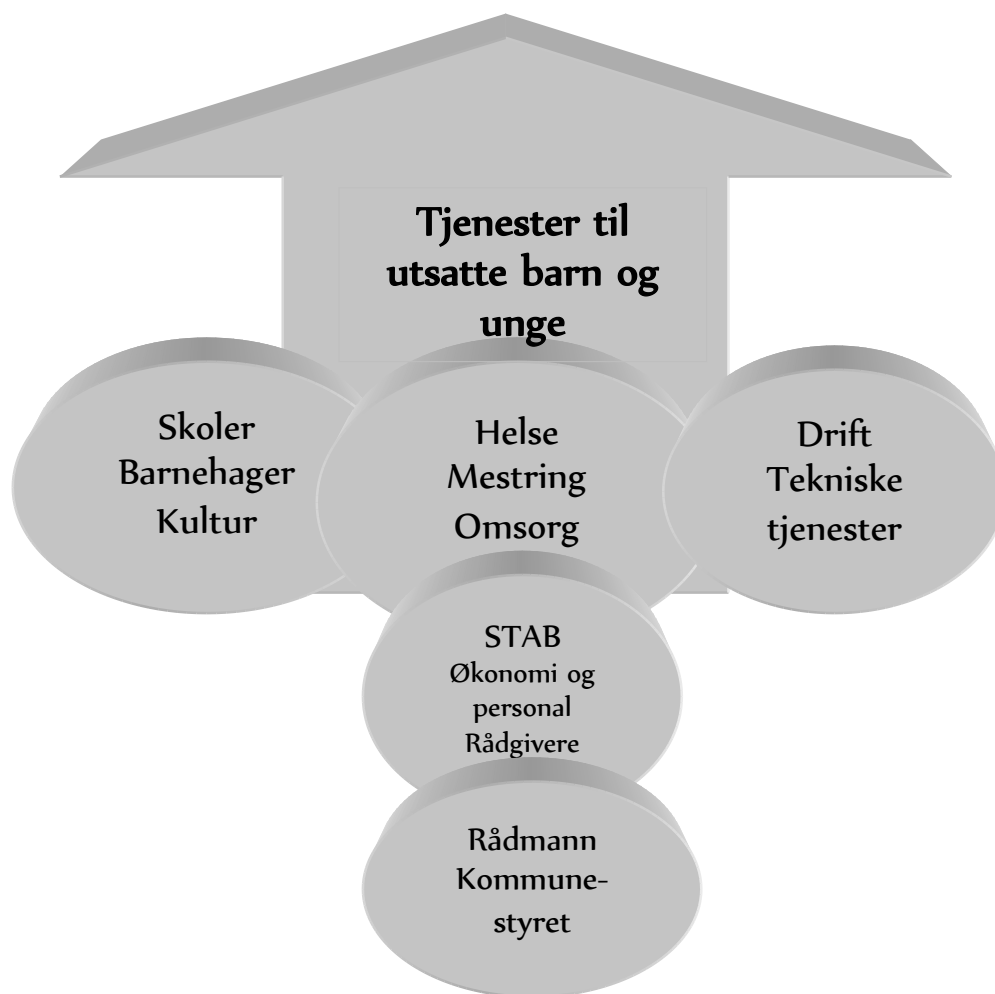
Åpningsdagen av senteret var 3. september 2012.

(Vedlegg 2, 3)

2.3 Eksisterende tjenester til utsatte barn og unge

Tjenestemodell

Barn og unge skal vokse opp og bli selvstendige og likeverdige mennesker i samfunnet!

Barnehagene i kommunen jobber for at alle barn i førskolealder skal ha tilbud om barnehageplass som sikrer dem gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Skaun kommune har 7 kommunale barnehager og 2 private, lokalisert i tettstedene rundt omkring i kommunen.

Skolene i Skaun kommune er lokalisert på ulike tettsteder i kommunen. Det er 5 barneskoler og 1 ungdomsskole. 3 av barneskolene er oppvekstsentra. Skaun kommune bruker Tuva aktivitetssenter for elever som trenger en annen opplæringsarena. I tillegg har ungdomsskolen et prøveprosjekt med arbeidslivsfag og er deltaker i overgangsprosjektet NyGiv.

Barn, familie og helse er en tverrfaglig tjeneste som består av fagkontorene Fysio- og ergoterapiavd., Helsestasjon med jordmor, PPT, Psykisk helse, Flyktingetjenesten, Kommunal legetjeneste og Interkommunalt barnevern.

Tjenester til utsatte barn og unge i BFH:

- Aktive barn
- Kjærlighet og grenser
- Uke sex
- Helsestasjon for ungdom

- Kurs i depresjonsmestring (KID)
- Kurs i belastningsmestring(KIB)
- SOL -gruppe
- Grupper på helsestasjonen (eks. Barselgruppe, 4 mndrs gruppe..)
- Barseltreningsgruppe
- Barnegrupper (barn av psykisk syke, utsatte barn og unge)
- Avlastning og støttekontakt

Kultur, fritid og frivillighet har kulturskole, bibliotek og frivillighetsentral. Den kommunale fritidsklubben er åpen en gang i uka. I tillegg drifter de Nettverk til innvandrerkvinner.

Skaun Lensmannskontor har ulike samarbeidsformer med andre etater for å bekjempe og forebygge lovbrudd og kriminalitet, bl. annet har de faste treffpunkt med ungdomsskolen.

3 Samhandling

3.1 Eksisterende samarbeidsarenaer i Skaun

Hjelpeteam

Faste fagteam tilgjengelig for alle skoler og barnehager i kommunen. Det er påkrevd at alle enhetene har minst et møte i halvåret (Inkludert i konsesjonskriterier til de private barnehagene). Dette er et lavterskeltilbud.

Innhold: De saker enheten ønsker å drøfte med fagteamet og motsatt.

Formøte BUP og BUP- konsultasjon i Barn, familie og helse

Møtene er ca en gang i måneden (fastlagt møteplan) kl. 10.00 -12.00

Innhold: Enkelt saker som vurderes å henvises til BUP og enkelt saker der det kun ønskes råd/veiledning fra BUP, samt vurdering av saker internt i Barn, familie og helse.

DPS

Jevnlige møter med ansatte i Orkdal DPS, Psykisk helse og lege for drøfting og oppfølging av saker for voksne over 18 år.

Koordinerende team

Er tverrfaglig og har medlemmer med kompetanse fra helse- og sosialtjenesten samt fra oppvekstsektoren. Teamet tilrettelegger for helhetlige og individuelt tilpassede tjenester til barn og voksne med sammensatte og langvarige behov. Det kan være hensiktsmessig å opprette en koordinator, ansvarsgruppe og utarbeide en individuell plan. Kommunen benytter dataprogrammet Sampro. Koordinerende team skal være en ressurs og rådgiver for ansvarsgruppene. Møte hver 14. dag.

Familiesenter

Familiesenteret er et lavterskeltilbud til barn, ungdom, foresatte og voksne, hvor fagpersoner fra Barn, familie og helse, Interkommunalt barnevern og NAV er tilgjengelig for rådgivning/samtale. Åpent første mandag i hver måned.

Rådgivende utvalg ved Kapto

4-6 møter årlig

Innhold: Drøfting av nye søknader om Varig tilrettelagt arbeid og kommunale plasser på vekstbedriften Kapto. Oppfølging ved endringer.

Deltakere: To representanter fra vekstbedriften Kapto, repr. fra NAV Skaun, repr.

Koordinerende team ved fagleder psykisk helse.

Fagnettverk

Vi har fagnettverk for:

- Enhetslederne innen Helse, mestring og omsorg (Barn, familie og helse, Hjemmetjenesten, NAV og Rossvollheimen.) Møte ca. hver 14. dag.
- Fagledermøte i Barn, familie og helse. Møte hver 14. dag.
- Skoleledere ved alle skolene, samt enhetsleder for Kultur, fritid og frivillighet, rådgiver grunnskole og fagleder PPT. Møte hver 14. dag.
- Barnehagestyrere ved alle barnehagene. Møte 1 gang per måned.
- SFO-lederne. Møte 1 gang er måned.

DelTa

Et tverrfaglig rusforbyggende prosjekt med deltakere fra Barn, familie og helse, skole, NAV og Hjemmetjenesten.

Overgangsmøter

Overgangsmøter holdes ved overgang fra barnehage til skole, barneskole til ungdomsskole og ungdomsskole til videregående skole. Det er utarbeidet prosedyrer.

3.2 Forskning/ litteratur

KS Effektiviseringsnettverk: Utfordringsnotat 2012: Samhandling i tjenestene til utsatte barn og unge

Kommunene driver et kontinuerlig utviklingsarbeid for å møte endringene i samfunnet. Samhandling mellom ulike tjenester har vist seg å være utfordrende og ofte vanskelig å få til. Der ulike fagmiljøer klarer å gi tilbud i fellesskap, ser vi klare gevinster som styrker brukerne. Spesielt for utsatte barn og unge er det avgjørende at de ulike faggruppene i kommunen klarer å gjøre en felles tidlig innsats for å sikre god nok oppvekst. Det blir et spørsmål om hvordan det samarbeides for i fellesskap å styrke barnets utvikling. Det handler om å skape tjenester hvor barnet blir sett og møtt med handlinger som styrker barnets kompetanse slik at det utvikler vennskap, tilegner seg ferdigheter og kan fullføre en utdanning og mestre livet sitt.

NOU 2009: Bedre samordning for utsatte barn og unge

Tidlig innsats overfor barn og familier er av stor betydning for å gi barn stabile og trygge rammer for utvikling og vekst. Det er derfor et mål at barn og unge skal få helhetlig og koordinert hjelp til rett tid.

Det er viktig å legge til rette for tidlig innsats uavhengig av alder. Målet må være å avdekke behovet for innsats i en tidlig fase av problemutviklingen, enten dette skjer i førskolealder, i løpet av de første årene i barneskolen, eller ved overgangen til ungdomsskolen.

Det er få systematiske tiltak i barnehager og skoler for å komme tidlig i inngrep med barn og familier som har behov for hjelp.

God kartlegging og tidlig innsats kan føre til at barn med hjelpebehov oppdages tidligere, og at tiltak settes inn før tilleggsvansker oppstår. Det vil kunne bidra til å sikre et godt læringsutbytte i grunnskolen og dermed i siste instans kunne bidra til å forebygge frafall i videregående skole. Dette er i tråd med tanken om at hjelp må settes inn idet det oppstår behov for hjelp, ikke når vanskene er blitt så sammensatte og tapsopplevelsene for den unge så omfattende, at det blir vanskelig å skille hva som er den primære vanske og hva som er adferdsmessige og utviklingsmessige følgetilstander.

Særlig årvåkenhet må rettes mot barn som fremstår som spesielt utsatt allerede i svangerskap, og i sped- og småbarnsalder. Barn som utsettes for belastende hendelser i familien, enten ved foreldres sykdom eller ved brudd i relasjon for eksempel ved foresatte i fengsel, utgjør en sårbar gruppe. Barn i minoritetsfamilier som ikke går i barnehage, utgjør en tredje gruppe.

Forskning og erfaringer fra sektoren viser at samarbeid om tjenester til utsatte barn og unge er et komplekst område hvor det ikke finnes få, enkle løsninger.

Rapport fra Helsetilsynet 5/ 2009: Utsatte barn og unge - behov for bedre samarbeid

Barn og unge i skolepliktig alder som ved tilbaketrekking, utagering, rusmisbruk eller på andre måter viser ved sin oppførsel at de kan ha behov for samordnede tjenester. Gruppen omfatter også barn og unge som kan ha behov for samordnet bistand på grunn av foreldrenes situasjon, psykisk sykdom, rusmisbruk eller lignende.

Tilsynets funn tilsier at det er risiko for at barn og unge med behov for samordnet bistand fanges opp for sent, fordi det ikke er lagt til rette for samarbeid, eller fordi samarbeidet ikke følges opp.

I mange kommuner legges det ikke til rette for at det samarbeides slik at barn og unge skal få rett tjenester til rett tid. Videre viser funnene at mange av de kommunene som har tilrettelagt for samarbeid, ikke følger med på og kontrollerer at det planlagte samarbeidet faktisk gjennomføres til barn og unges beste. Tilsynsmyndighetene fant at det flere steder er besluttet eller planlagt arenaer og rutiner for samarbeid. Disse beslutningene ble imidlertid i varierende grad etterlevd. Samlet sett innebærer dette at det er svikt eller for stor risiko for svikt i for mange av landets kommuner.

Tilsynet slår fast at kommunenes tilrettelegging og oppfølging av samarbeid til utsatte barn og unge beste er for dårlig. Kvaliteten på samarbeid om tiltak og tjenester er i for stor grad basert på tilfeldigheter. Ansatte i sosial- og helsetjenestene i svært mange kommuner ”melder sjelden og melder sent”. Tilsynet har også vist at enkelte kommuner ikke vurderer bruk av individuell plan når det gjelder barn som har behov for samordnede tjenester hvis ikke barna har en fysisk funksjonshemming.

Helsedirektoratet rapport:

Kartlegging av individuelle planer i landets kommuner 2011.

Blant de 349 kommunene og bydelene som rapporterte inn antall individuelle planer i sin kommune/bydel ble det rapportert om totalt 20 002 individuelle planer:

Antall Individuelle planer	Andel kommuner (%)
1-50	65
51-100	16
101-150	9
151-200	4
200 ->	6

Antall individuelle planer har klar sammenheng med innbyggertall. Blant kommuner med under 5000 innbyggere har samtlige kommuner med unntak av én mellom 1 og 50 individuelle planer, hvorav størst andeler har mellom 1 og 10 eller 11 og 20 individuelle planer. Når det gjelder mellomstore og store kommuner/bydeler har disse en mer jevn spredning i antall individuelle planer. Det er i all hovedsak store kommuner som faller innen kategoriene mellom 151 og 200 og over 200 individuelle planer.

4 Kvalitet og ressursbruk

4.1 Kvalitet

Kvalitet er et begrep som rommer mye og som derfor er vanskelig å omgjøre til en målbar størrelse. Ikke desto mindre utgjør kvalitet en viktig side ved de kommunale tjenester som det er nødvendig å tallfeste.

KOSTRA er det nasjonale informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal tjenesteproduksjon. Indikatorene er utarbeidet på grunnlag av en definisjon hvor kvalitet består av helheten av egenskaper ved tjenesten som er av betydning for oppfyllelse av krav eller behov.

Kvalitetsindikatorerne i KOSTRA er utarbeidet på grunnlag av objektive tall om tjenesteproduksjonen. Det går et viktig skille mellom å måle objektive forhold og subjektive vurderinger fra tjenestemottakerne. Subjektiv kvalitet kan måles gjennom brukerundersøkelser.

Brukerundersøkelser og medarbeiderundersøkelser er en form for medvirkning og brukerretting når det anvendes til styring og forbedring, slik vi gjør det her i Skaun kommune. I tillegg til dette tallmaterialet har vi dialogmøter til alle våre brukerundersøkelser for bedre å forstå hva som ligger bak tallstørrelsen som er kommet frem i brukerundersøkelsen. Vi bruker undersøkelsene i bedrekommune.no, udir.no og NAVs statlige brukerundersøkelser.

Kvalitet for bruker er et resultat av to forhold, brukerens **forventninger** og brukerens **opplevelser**.

I Skaun kommune kjøres det årlige brukerundersøkelser og medarbeiderundersøkelser.

Tjenesteområde	Resultat for bruker	Samarbeid / samordning	Helhetsvurdering	Snitt totalt	Snitt land
Helsestasjon	5,1	4,0	5,3	5,1	5,1
Psykisk helse	5,7	5,4	5,8	5,5	5,4
Fysio- og ergoterapi	4,2	5,1	4,9	4,9	5,1
Barnehage	4,7	-	4,9	4,8	5,0
Interkomm. Barnevern*	4,7		4,7	5,0	4,6
NAV					
Kulturskole	5,2	-	5,3	5,3	5,3
Biblioteket	-	-	5,3	5,0	4,7
Medarbeiderkartlegginga	-	5,5	4,5	4,8	4,6
SFO	4,9	-	4,5	4,5	4,6

*Resultatene av brukerundersøkelsene i 2013 og medarbeiderundersøkelsen i 2012.*Interkommunalt barnevern 2011.*

4.2 Dekningsgrad og driftsutgifter

KOSTRA- tall 2011, årsverk per 10 000 innbygger

	Skaun	Melhus	Orkdal	Meldal	Snitt land
Ergoterapi	1,0	4,1	3,7	4,3	3,1
Fysioterapeut	6,3	6,9	7,9	7,9	8,6
Flyktningetjenesten	1,4				

Barn, familie og helse

Psykisk helse *	-	4,4	1,7	5,1	3,9
Psykisk helse *	8,6	5,2	6,1	5,1	7,4
PPT	3,8				
Helsestasjon 0-5 år	90,7	110,8	90,6	20,3	111,7
Jordmor *	33,2		94,2		
Grunnskole i %	22,9	27,7	20,5	19,2	25,4
Barnevern *	2,6	2,3	1,9	3,8	3,3
NAV, sosial *	0,36	0,84	0,79	0,84	1,13

***Psykisk helse**: 1. rad: Antall psykiatriske sykepleiere , 2.rad: Antall med videreutdanning i psykisk helsearbeid

* **Barnevern**: Stillinger med fagutdanning pr 1000 barn 0-17 år.

* **NAV sosial**: Årsverk i sosialtjenesten pr 1000 innbygger

* **Jordmor**, Årsverk per 10 000 fødte

Bemanning i Skaun er stort sett under gjennomsnittet for landet på alle områder.

Oversikt over henviste og aktive saker innen Barn, familie og helse. (Vedlegg 4)

Netto driftsutgifter

Indikator	Kommune 2011	Gj.sn. nettverk	K07	Landet
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barnevern	5 157	5 995	5575	5841
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-5-år barnehage kr	86 864		103 024	108 525
Netto driftsutgifter pr innbygger 6- 15år grunnskole	78 374		85 294	93 314
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-5 foreb./ helsestasjon	4 497		5 334	5 980
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-20 forebygging	1 448		1 489	1 693

KOSTRA 15. juni-12 Netto driftsutgifter pr. innbygger 0 – 20 år

Skaun kommune bruker færre kroner på alle områder sammenlignet med kommunegruppe 7 og landet.

5 Drøfting/ analyse

Skaun kommune har en økende befolkning og en høy andel er i aldersgruppen 0 – 16 år.

Aldersgruppa 0 – 22 år utgjør 32,3 % av totalbefolkningen i Skaun. Skaun kommune ligger litt over landsgjennomsnittet og K07 for gjennomførte helseundersøkelser i forhold til de utvalgte kontrollene innen helsestasjons- og skolehelsetjenesten (jmf figur 1 og 2).

Sammenlignet med bemanningssituasjonen ved Helsestasjonen, kan det se ut som at disse kontrollene prioriteres, mens andre ting nedprioriteres. Befolkningsøkning og den høye andelen av unge i kommunen er utfordrende i forhold til relativt lav bemanning (KOSTRA-tallene) og at utsatte barn og unge skal få tidlig støtte for best mulig utvikling. Som myndigheten sier er tidlig innsats overfor barn og familier av stor betydning for å gi barn stabile og trygge rammer for utvikling og vekst. Felles tidlig innsats er viktig for å sikre god nok oppvekst. Når Kostra- tallene viser jevnt over lavere bemanning i Skaun, kan en stille seg

spørsmålet hvordan dette virker inn på arbeidsoppgaver, samhandling og kvalitet i tjenestene for barn og unge m.m. Et annet spørsmål kan være om Skaun kommune har fordelt ressursene riktig i forhold til aldersfordelingen i befolkningen, slik at tidlig innsats er mulig. Har kommunen nok og riktige samhandlingsarenaer for å gjøre en felles tidlig innsats? Er samhandlingsarenaene godt nok kjent blant ansatte i barnehager, skoler, helsetjenesten med flere? Resultatene av tidlig innsats vises senere i livet, i utdanning, jobb, familieliv osv.

I Skaun kommune ser man at andelen av barnehagebarn som får et styrket tilbud er svært lavt. Andelen øker derimot gjennom hele det 13-årige skoleløpet. Kommunen har høy andel av elever som får spesialundervisning på ungdomsskolen, og frafallet i videregående skole ligger på 24 % (jfr fig 3, 4 og 7).

Grunnene til denne økningen kan være mange og sammensatte. KS peker på flere drivere i sin rapport *"Spesialundervisning – drivere og dilemma, Rapport IRIS – 2012-017"*: Det hevdes at flere kommuner har kommet inn i en sirkel der lite ressurser til differensiering i ordinær undervisning fører til mer spesialundervisning, som igjen gir færre ressurser til ordinær undervisning. Av samfunnsendringer pekes det på foreldres økte krav til opplæring, innsnevring av normalitetsbegrepet, samt at bruken av diagnoser gir mer legitime forklaringer på manglende læringsutbytte i ordinær undervisning. I tillegg holdes spesialpedagogikken fram som en driver i seg selv – når spesialpedagogen kommer inn endrer det måten vansken blir sett på og håndtert i skolen. Det kan antas at dette også kan være drivere i Skaun kommune. Det kan også være betimelig å spørre seg hvordan man skal komme seg ut av denne sirkelen, og om skolene har noe å hente på måten man organiserer den tilpassede undervisningen for elever - med og uten enkeltvedtak etter oppl § 5-1. Skal dette endres kan det tenkes at en mer systemrettet tenkning i forhold til tilretteleggingen av den tilpassende opplæringa kan inneha et potensial. Dette fordrer et tettere samarbeid mellom PPT og skolene på systemnivå.

"Tidlig innsats må forstås både som innsats på et tidlig tidspunkt i et barns liv, og tidlig inngripen når problemer oppstår eller avdekkes i førskolealder, i løpet av grunnopplæringen eller i voksen alder"Tidlig innsats vurderes som en nøkkel i regjeringens arbeid med å forbedre utdanningssystemets evne til å møte den enkelte elevs behov gjennom å tilrettelegge opplæringen på en god måte" (St. meld. nr. 16 (2006-2007))

Man kan spørre seg om ressursene i større grad burde vært benyttet på et tidligere tidspunkt i barnets opplæringsløp for å forhindre frafallet i videregående, ut i fra betydningen som vektlegges tidlig innsats i utdanningsforløpet.

Overgangsrutiner mellom barnehage/skole og de ulike skoleslagene kan også være et område der kommunen bør vurdere om det skal foretas en revidering, med henblikk på å avdekke mulige utfordringer hos det enkelte barn på et tidlig tidspunkt. Overgangsprosessene kan oppleves som vanskelige for barnet. Kommunen bør se på om det er mulig å tilpasse overgangen til barnet/eleven mest mulig. Overgangen mellom ulike skoleslag er behandlet i prinsipper for opplæringen. Her blir det understreket hvor viktig samarbeidet er. Kommunen har i dag rutiner for hvordan dette samarbeidet skal gjennomføres, men siden andel elever med behov for spesialundervisning stadig øker betraktelig gjennom grunnskoleløpet, vil

samarbeidet mellom skole og barnehage samt ulike skoler, for eksempel barne- og ungdomsskole, være svært viktig. Dette med tanke på å utveksle erfaringer både på individ og systemnivå.

Det er noen prosenter i alle tre klassetrinn som ikke stoler på foreldrene sine. Undersøkelsen går ikke inn på bakgrunn for svarene. Disse kan være utsatt ift det å ikke ha noen å stole på i tenårene. Hva er grunnene til at de holder fritid skjult for foreldre? 10 prosent oppgir ikke å ha en fortrolig venn, kan likevel ha venner men uten et dypt vennskap. Bare halvparten tror de tar høyere utdanning, dette er lavere enn landsgjennomsnittet. Hva kan være grunner til dette? 15 prosent tror de blir arbeidsledige. Hva kan/ bør gjøres med motivasjon og selvtillit allerede nå ift holdninger til utdanning og jobb? Større antall som har prøvd alkohol enn narkotika, men en del har vært i/ vet om kjøring i beruset tilstand. Dette er til fare for seg selv og andre. Holdningskampanjer? Ungdommene er med i organisert fritidstilbud og trener. Flere jenter enn gutter er depressiv og ensomme.

Overgang fra ungdomsskole til videregående skole har overgangsmøter for de elever som har spesielle behov, men ikke for de som befinner seg på tilpasset undervisning. Det er nokså uforutsigbart hvilke videregående tilbud ungdommen benytter seg av. Elever søker både til Orkdal, Melhus, Meldal og Trondheim. Dermed kan det oppleves som krevende å skape gode overgangsrutiner.

I følge NAV er utfordringen her de elevene som ikke ønsker å benytte seg av den tilretteleggingen som OT og NAV kommer fram til.

Ca 12 % er barn av enslige forsørgere. 10 % av den voksne befolkningen i Skaun er skilt eller separert. Vi har ikke tall på delt foreldreansvar, det å bo i to hjem. Men vi vet barn blir berørt og takler dette ulikt.

Skaun har en lav andel innvandrerbarn sammenlignet med kommunegruppen og landet for øvrig. Det har vært lite bosetting av familier i Skaun kommune de siste årene, der hovedårsaken er mangel på boliger.

Ikke- norske barn og familier har ofte lite nettverk, har ikke barnepike til foreldremøter o.l. i barnehage og skole, som er viktig for det sosiale. Man kan stille spørsmål om det brukes tolk ofte nok for å sikre kommunikasjon og informasjonsflyt?

Koordinerende team har oversikt over antall individuelle planer og ansvarsgrupper i kommunen. Det har vært relativt likt antall de siste årene (figur 11). Man kan derfor spørre seg om de som trenger individuell plan har fått det, eller om det bare er de som har hatt det fra starten som fremdeles har IP. Helsedirektoratets rapport viser at 65 % av kommunene ligger på samme nivå som Skaun. Mens Helsetilsynets rapport viser at enkelte kommuner ikke vurderer bruk av individuell plan når det gjelder barn som har behov for samordnede tjenester hvis ikke barna har en fysisk funksjonshemming.

Fra 2012 blir alle individuelle planer utarbeidet i dataprogrammet Sampro. Dette verktøyet skal gjøre samarbeidet rundt individuell plan enklere både for bruker og ansatte. Et spørsmål er om det oppleves slik, og om brukers IP er et levende dokument som gjør at tjenestene

samordnes slik at utsatte barn og unge opplever trygge og sikre overganger mellom ulike livsfaser?

Man kan også spørre seg om samhandlingsarenaen Koordinerende team er godt nok kjent blant ansatte, og om teamet blir benyttet når det er aktuelt.

Skolene i Skaun sendte flest bekymringsmeldinger til barnevernet i 2011 (figur 12).

Helsestasjon og barnehagene meldte i mindre grad. Mor, far og foresatte melder en del selv. Med tanke på viktigheten av tidlig innsats er det interessant å se nærmere på disse meldingene. Hva gjør at Helsestasjon og barnehage, som er i kontakt med de aller fleste av barna før skolealder, melder sjelden? Melder foresatte i samarbeid med disse tjenestene? Har skole annen terskel for å melde til barnevern, eller er det andre krav i skole som utgjør denne forskjellen? Helsetilsynets rapport viser at ansatte i sosial- og helsetjenestene i svært mange kommuner ”melder sjelden og melder sent”. Raundalen-utvalget() hevder også at få barnehageansatte varsler barnevernet om mistanke om omsorgssvikt. Dette er drøftinger som er viktige i forhold til tidlig støtte for best mulig utvikling, samt å legge tilrette for at utsatte barn og unge skal mestre å ta styring i eget liv.

Figur 13 *Andel av avsluttede undersøkelser som fører til tiltak* viser at av de 4 % som omfattes av undersøkelse etter henvisning til barnevern var det 59,7 % som førte til tiltak i barnevernet. Det vil si et 40,3 % av undersøkelsene ble avsluttet uten tiltak fra barnevernet.

Vi vet at av de 40,3 % undersøkelsene som ble avsluttet er saken:

- Vurdert, og barnevern og foreldre enige om at det ikke er behov for hjelpetiltak etter lov om barnevern.
- Henlagt fordi foreldrene ikke ønsker å ta imot hjelpetiltak og barnevern ikke har hjemmel for å pålegge dem å ta imot.
- Henlagt fordi foreldrene selv tar grep.
- Henvist videre til 1. linjetjenesten eller 2.linjetjenesten.
- Ønsket inn i 1. eller 2.linjetjenesten og foreldrene anmodet om å søke.
- Ønsket viderehenvist til 1. eller 2. linjetjenesten og foreldrene tilbudt bistand.

Raundalen- utvalget foreslår å utvide adgangen til å pålegge hjelpetiltak, og å senke terskelen for slik tiltak. Det er for få tiltak som pålegges foreldrene, og vilkårene for å pålegge enkelttiltak er u hensiktsmessig strenge. Utvalget mener at hensynet til foreldrenes rettssikkerhet kommer i uakseptabel konflikt med barnas behov når det er høye terskler for pålegg om tiltak. Raundalen-utvalget sier videre at det er mulig at barneverntjenesten og andre profesjoner tillegger det biologiske prinsipp større vekt enn det er grunnlag for etter rettspraksis. Den høye medholdsprosenten for barnevernet i Fylkesnemndssaker kan være en indikasjon på at barneverntjenesten legger terskelen høyt for å fremme saker om omsorgsovertakelse – muligens for høyt. Utvalget understreker at hensynet til barnets beste – formulert i barnevernloven og Barnekonvensjonen – alltid skal være den overordnende retningsgiver for alle beslutninger i barnevernet.

Hva skjer med disse barna som er meldt barnevern og ender opp uten tiltak? Er hjemmesituasjonen deres bra? Har vi for høy terskel med hensyn til å sette inn tiltak ref. Raundalen utvalget? Hva gjør skolene og barnehagene? Har vi et ”sikkerhetsnett” som fanger opp disse barna?

Hvis vi ser på omfanget av barn i barnevernet viser det at omlag 10 % av alle barn og unge får et eller flere barnevernstiltak gjennom oppveksten frem til de er 18 år. Dette er en økning på landsbasis på fra ca. 30 000-40 000 barn til 120 000 i løpet av de siste 16 årene. Det viser at omfanget er stort (Rapport fra helsetilsynet 5 / 2012).

Videre viser statistikk at tidligere barnevernsklienter har; lavere utdanning, lavere inntekt, høyere prosentdel av sosialhjelpsmottakere, høyere prosentdel av arbeidsledige, høyere prosentdel av mottakere av grunn- og hjelpestønad, høyere prosentdel av uføretrygdede, høyere dødningsstall. (Helsetilsynet 5/2012 Ei kunnskapsoppsummering. Mytar og anekdotar eller realitetar? Barn med tiltak frå barnevernet og tenester frå psykisk helsevern for barn og unge)

Bør vi se nærmere på den hjelp og støtte vi gir eller ikke gir (burde gi) disse barna? Hvilke ”sikkerhetsnett” har vi i Skaun?

Hjelpetiltak i barnevern er frivillig. Hvordan sikrer vi de barna som trenger hjelp, men ikke får det.

I en rapport fra KS *Nå vet vi bedre hva vi gjør(2012)* viser en evaluering av hjelpetiltak og innføring av evalueringsmetodikk at bruk av evaluering (her ifm. hjelpetiltak og tiltaksplaner) er kanskje noe av det beste verktøy for å lykkes mht hjelp og støtte til utsatte barn og unge.

Figur 15 *Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder og Andel barn med tiltak med utarbeidet plan* viser at vårt barnevern er markant bedre på behandlingstid og utarbeidelse av planer enn både Kommunegruppe 07 og landet for øvrig. Betyr det at vi kan lene oss tilbake og være fornøyd eller er man så opptatt av fristene at undersøkelsene er for dårlige? I 2012 hadde vi 7 klager til Fylkesmannen vedr. enkeltsaker i barnevern. Det har vært et høyt sykefravær i tjenesten så det er beundringsverdig at vi har klart å holde fristene, men det har vist seg i de fleste av våre tverrfaglige fora der barnevernrepresentanten ikke har deltatt. Det ser nå ut til at denne trenden har snudd. Barnevernet er på plass i tverrfaglige fora og vi ser frem til et godt samarbeid.

Vi ser behovet for en gjennomgang av de ulike eksisterende samarbeidsarenaer og samarbeidsstrukturer for utsatte barn og unge i kommunen. Dette vil være et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid for et bedre og mer helhetlig tjenestetilbud. Å kunne samarbeide, kommunisere og dele kunnskap med hverandre er viktig. Mye av arbeidet oppleves som personavhengig. Vi vet også at det gjøres mye godt arbeid på de enkelte enheter uten at det behøver å være kjent for andre. Informasjon og implementering av rutiner er et kontinuerlig arbeid.

6 Konklusjon/forbedringspunkter

Skaun kommune har en ung befolkning der 32,3 % av totalbefolkningen er under 22 år. Det betyr at mye av tjenesteproduksjonen bør være rettet mot barn og unge.

Ved å komme tidlig inn kan vi bidra til at barn og unge bli selvstendige og likeverdige mennesker i samfunnet. Dekningsgrad og ressursbruk viser at vi bør ha en dreining av ressurser mot barn, unge og deres familier.

Brukerundersøkelser og KOSTRA-tall viser at vi har mye godt arbeid på hver enhet. Samhandling mellom ulike enheter kan bli enda bedre, eks helse, skole, barnehage. Ved å utvikle samhandlingsarenaene vi allerede har, kan vi utnytte ressursene mer helhetlig. I et tverrfaglig samarbeid er det viktig med trening i god møteledelse, møtekultur og bruk av individuelle planer for å sikre kvalitet i arbeidet. Koordinerende team i Skaun har ansvar for å følge opp koordinatorene og dermed ansvarsgrupper blant annet på dette feltet.

Videre er kontinuerlig informasjon om tjenester og møtearenaer til ansatte og innbyggerne i kommunen alltid viktig.

Flere undersøkelser peker på at det er en sammenheng mellom manglende gjennomføring av videregående opplæring og arbeidsledighet, helseproblemer, sosiale problemer og kriminalitet senere i livet. Frafall er en av de faktorer som skaper eller er forårsaket av sosial ulikhet i helse og økonomisk velstand, og bidrar til «utenforskap» eller marginalisering fra samfunnet. Dersom Skaun kommune skal redusere frafallet i videregående opplæring og legge til rette for at barn og unge skal mestre å ta styring i egne liv, kreves det et helhetlig og systematisk arbeid som fordrer tverrfaglighet og samarbeid utover den tradisjonelle tankegangen. Tidlig intervensjon og felles referanse for hvordan man arbeider med utsatte barn og unge, vil kunne få ringvirkninger for hele livsløp.

Vi ligger langt under på styrket barnehagetilbud, og har økning av spesialundervisning helt opp i ungdomsskolen. Dette er det motsatte av tidlig intervensjon. Frafallet i videregående kan ha sammenheng med at styrkingen av eleven kommer sent inn. Meldinger til barnevern kommer i liten grad fra barnehage og helsestasjonen, som ser barna før skolealder. Mer fokus på tidlig intervensjon og tettere samarbeid mellom barnevern, barnehage og skole, i tillegg til det systematiske arbeidet ved hjelp av LP-modellen.

Revidering av overgangsmøter mellom barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående skole er et annet tiltak.

Dropout skjer både i grunnskolen og den videregående skolen. Her bør vi ha en systematisk handlingsplan, men først og fremst en helhetlig tilnærming slik at dette i minst mulig grad ikke skjer. Vi har i dag et anslått antall på elever/ungdom som isolerer seg hjemme på mellom 15 og 20 personer.

Flere barn, unge og deres familier er definert som gråsone, med uklarheter rundt ansvarsavklaring tilknyttet oppfølging. Dette er familier en gjennom prosjektet særlig har rettet søkelyset mot og definert som fellessone. Det betyr et felles ansvar for alle tjenester i kommunen, en holdning vi skal arbeide for å få/opprettholde.

Ivaretagelse av barn som pårørende er en lovpålagt oppgave for helsepersonell, i følge helsepersonelloven. Formålet er å forebygge vansker hos barn og foreldre når er forelder er alvorlig syk. Barna skal slippe belastende omsorgsoppgaver. Dette har vi ikke tallmateriale på i rapporten, men et viktig moment å ha med i arbeidet ift utsatte barn og unge.

Samhandling er alle ansattes ansvar. Vi skal alle være bevisst egen rolle og eget bidrag inn i samhandlingsarenaen.

Når så mål og tiltak er definert og gjennomført, er det viktig å sjekke om vi får de effektene vi forventer oss. Vi må altså hente informasjon om resultater av arbeidet, og sjekke i hvilken grad det vi gjør virker etter hensikten. Dette er en utfordring, da mye av det forebyggende arbeidet ikke kan måles i tall, og virkningene kommer over år. Denne evalueringen bør skje på alle nivå, fra den enkelte sak til kommunens organisering av tjenestetilbudet.

Prosjektgruppa anbefaler at enhetene får dette inn i sine virksomhetsplaner og budsjett. Vi har en forventning om at handlingsplanen skal være retningsgivende for alle som jobber med utsatte barn og unge i Skaun.

8 Litteratur

Helsetilsynet 5/2012 Ei kunnskapsoppsummering. Mytar og anekdotar eller realitetar? Barn med tiltak frå barnevernet og tenester frå psykisk helsevern for barn og unge

Øyvin Christiansen, Ana Anne Thomsen og Veslemøy Hellem 2012: Nå vet vi bedre hva vi gjør. Evaluering av hjelpetiltak i barnevernet – med tiltaksplaner som praktisk forankring

Helsetilsynet – tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene: Tilsynsmelding 2012

Meld. St.15 (2012-2013) Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner. Det handler om å leve.

Meld. St. 34 (2012 – 2013) Folkehelsemelding

Oppvekstrapporten 2013 – Barne-, ungdoms- og helsedirektoratet

7 Handlingsplan

Mål	Tema	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomførings- og evalueringsdato
Tidlig støtte for best mulig utvikling	Tidlig intervensjon	Kurs til alle barnehageansatte	Enhetsleder BFH og rådgiver barnehage	Høst 2014 Innen 30.06.15
	Standardisering	Informasjon om tjenestetilbud på foreldremøter	Enhetsledere	Hver høst
	Standardisering	Informasjon om tjenestetilbud inn i helsemappa på helsestasjonen	Fagleder Helsestasjon	Kontinuerlig
		Utarbeide sjekkliste for kartlegging	Leder BFH og Fagledere	Høst 2014
Trygge og sikre overganger mellom ulike livsfaser	Standardisering	Alle IP-er skal ligge på Sampro	Koordinerende team v/leder	Høst 2014
	Standardisering	Utarbeide rutine mht nettverk for ansvarsgruppeledere/koordinatorer	Koordinerende team v/ leder	Høst 2014
	Standardisering	Utarbeide prosedyre for overgang jordmor til	Fagleder Helsestasjon	Høst 2014

Barn, familie og helse

		helsestasjon		
	Standardisering	Revidere prosedyre for overgang mellom barnehage og skole	Rådgiver barnehage	Høst 2014
	Standardisering	Revidere prosedyre for overgang mellom skole og skole(barneskole/SUS og SUS/vgs)	Rådgiver skole	Høst 2014
	Standardisering	Prosedyre for tverrfaglig samarbeid	Koordinerende team v/ leder	Høst 2014
Mestre å ta styring i eget liv	Individuelt tilpassede tjenester	Tema på alle enheter	Alle enhetsledere	Høst 2014
	Oppdaterte nettsider og brosjyrer	Tydelig og oppdatert informasjon om tjenester og åpningstider i brosjyrer og på nettsider	Alle enhetsledere	Høst 2014 (kontinuerlig)
		Fokus på selvhjelpsgrupper	Fagledere BFH	Høst 2014 (kontinuerlig)
Felles rutiner og verdier i møte med utsatte barn og unge	Oppdaterte rutinebeskrivelser	Ansvarsgruppemøter, Hjelpeteam, formøte BUP, BUP konsultasjon, DPS konsultasjon, Familiesenter, Koordinerende team	Enhetsleder BFH og fagledere	Høst 2014
	LP-modellen	Implementering og institusjonalisering på alle skoler og noen barnehager	Rådgiver skole og skoleledere /oppvekstledere	2014 / 2015

Barn, familie og helse

		Oppdaterte rutinebeskrivelser for brukermedvirkning	Alle enheter	Høst 2014
	Foreldreveiledning	Opprette konkret tilbud for foreldreveiledning	Fagleder Psykisk helse og fagleder helsestasjon	Høst 2014
	Rus og røyk	Utarbeide rutine for spørsmål og drøfting med småbarnsforeldre	Fagleder helsestasjon	Høst 2014
	Hjelpeteam	Utarbeide rutine for nye koordinatører for neste skoleårs hjelpeteam (eks møteplan...)	Fagleder helsestasjon, PPT og psykisk helse	Vår 2014
	Barnevern	Revidering av melderutine til barnevern	Alle enhetsledere	Høst 2014
	Melding til barnevern	Orientering til styrere og rektorer	Barnevernleder og enhetsleder BFH	31.12.14
	Koordinerende team	Rutine for hva nettverksmøtet skal inneholde	Enhetsleder BFH	30.06.14 30.06.15
Faste møtearenaer i møte med utsatte barn og unge	Informasjon	Informasjon om de møtearenaer som finnes til ansatte (Hjelpeteam, Koordinerende team, Familiesenter, BUP og DPS samarbeid)	Enhetsleder BFH og fagledere BFH	Høst 2014
	Evaluering av samhandlings-	Familiesenter		31.12.14

Barn, familie og helse

	arenaer	Koordinerende team		
		Hjelpeteam		
		BUP-møtene		
		DPS-møtene		
	Markedsføring	PPT, Helsesøster og Psykisk helse orienterer om sine faste dager på skoler og barnehager	Hver høst	2014/2015/...
Tilstrekkelig og nødvendig kompetanse	Kompetanseplan	Utarbeide oversikt over nødvendig kompetanse	Enhetsledere	2015
	Kollegaveiledning /etisk refleksjon	Sette av tid	Fagledere BFH	2014

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 05.06.2014
Sak: 28/14

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 14/1520
Tittel: **SAKS PROTOKOLL - INNEKLIMA VED VENN
OPPVEKSTSENTER**

Behandling:

Rådgive Hege Røttereng orienterte om saken.

Øystein Wiggen tiltrådte møtet som vara for Jon P.Husby

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Vurderinger av tiltak for å forbedre inneklima ved Venn oppvekstsenter vil bli utført av driftsavdelingen i Skaun kommune i samarbeid med Schneider Electric.

Nye målinger ved Venn oppvekstsenter vil bli foretatt av Schneider Electric før elevene avslutter skoleåret 2013/2014. Ny rapport vil foreligge i løpet av juni 2014, og tiltak vil iverksettes fortløpende for å lukke eventuelle avvik. Dersom tiltak medfører betydelige kostnader vil dette legges fram i forbindelse med økonomirapport 2/14 og budsjett for 2015 for Skaun kommune.

**SAKEN GJELDER:
INNEKLIMA VED VENN OPPVEKSTSENTER**

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Vurderinger av tiltak for å forbedre inneklima ved Venn oppvekstsenter vil bli utført av driftsavdelingen i Skaun kommune i samarbeid med Schneider Electrics.

Nye målinger ved Venn oppvekstsenter vil bli foretatt av Schneider Electrics før elevene avslutter skoleåret 2013/2014. Ny rapport vil foreligge i løpet av juni 2014, og tiltak vil iverksettes fortløpende for å lukke eventuelle avvik. Dersom tiltak medfører betydelige kostnader vil dette legges fram i forbindelse med økonomirapport 2/14 og budsjett for 2015 for Skaun kommune..

SAKSDOKUMENTER:

- Vedlegg 1 Kartlegging av inneklima ved Venn oppvekstsenter, Skaun kommune
- Vedlegg 2 Kartlegging av inneklima ved Venn oppvekstsenter, Skaun kommune
- Vedlegg 2 Risikovurdering av støyeksponering ved Venn Barnehage
- Vedlegg 3 Støy- og etterklangsmåling ved Venn oppvekstsenter
- Vedlegg 4 Kap 14, Nasjonalt Folkehelseinstitutt Rapport 2013:7
- Vedlegg 5 Kompetanse og kreativitetstest, Vedlegg 3.1, Foreløpig rapport fra Schneider Electric.

SAKSFRAMLEGG:

I perioden 19.3 – 4.4.2014 ble det utført kartlegginger av inneklima og støy- og etterklangsmåling ved Venn oppvekstsenter. Kartleggingene ble utført av Stamina Helse- og bedriftshelsetjeneste avd. Trondheim ved yrkeshygieniker/HMS rådgiver Sandstad. Kartleggingene er redegjort for i en rapport der måleresultater, vurderinger, konklusjoner og forslag til tiltak blir beskrevet.

Stamina vurderer luftskifte i lokalene, illustrert gjennom målinger av CO₂, som ikke tilfredsstillende ut i fra den bemanning som var i arealene i måleperioden. Det vises spesielt til to foreldrearrangement på kveldstid, der målingene viste nivåer langt over de anbefalte grenseverdier. Stamina sier videre at luftgjennomstrømmingene og utskiftingen av lufta ikke er god nok i forhold til antallet personer på i lokalene, ved disse foreldrearrangementene. Verdiene på nattestid synker ikke som forventet og heller ikke tilstrekkelig. Årsaken er ikke kjent, men en forklaring kan være at ventilasjonsanlegget stenges på ettermiddag og natt, og kan gjøre at innestengt, dårlig luft ikke blir skiftet ut tilstrekkelig før ny dag startes.

Elevers rett til et tilfredsstillende fysisk miljø bl.a. hjemlet i opplæringslovens § 9a-2. *Det fysiske miljøet.*

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndighetene til kvar tid anbefaler. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder, eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Det vises til § 9a-2, andre ledd. Nasjonalt folkehelseinstitutt har i *Rapport 2013:7* beskrevet anbefalte faglige normer for inneklima, Normene er å betrakte som et generelt grunnlag for helsefaglige vurderinger av inneluftkvalitet. Innholdet i seg selv er ikke rettslig bindende, men er anbefalinger og råd for hvordan bindende bestemmelser i lov og forskrift bør eller kan oppfylles. Her viser Folkehelseinstituttet til bl.a. forskriftene om miljørettet helsevern for barnehage og skole, hjemlet i folkehelseloven. Videre sies det at myndighetene på denne måten gir signaler om hvor lista for forsvarligheten mv. etter lovgivningen bør ligge.

Nasjonalt Folkehelseinstitutt, Rapport 2013:7 Anbefalte faglige normer for inneklima s.105 pkt 14.5:

14.5 Praktiske råd

Enkle CO2 målinger gir et bilde av om luftskiftet er tilstrekkelig i et rom hvor mennesker er den dominerende kilden til opplevelsen av dårlig luft. Folkehelseinstituttets anbefalte faglige norm for CO2-innhold i inneluft er på 1000 ppm.

Grunnen til å sette en norm for CO2 i inneluft er at i rom med mange personer vil et høyt CO2-nivå indikere at luftskiftet er for lavt. Det er ikke dokumentert at overskridelser av CO2-normen i seg selv gir helseeffekter. Høye CO2-nivåer følges imidlertid av følelse av tung luft og sjenerende lukt, som i varierende grad vil plage enkeltindivider. Overskridelser av normen vil avhenge av antall mennesker og ventilasjon.

Det bør gis rom for en pragmatisk håndtering av slike saker basert på en totalvurdering fremfor at enhver overskridelse av CO2-normen skal være styrende. Dersom man i byggrehabiliteringssaker, f.eks i et skolebygg, har gjennomført tiltak som resulterer akseptable forhold med hensyn til renhold, temperaturforhold, fukt- og muggrenovering, belysning, bruk av innesko og regler for hva som ikke bør trekkes inn i klasserommene, og står igjen med at CO2-normen overskrides mot slutten av timen, tilsier dette at det har vært gjort en fornuftig prioritering. Tiltak som kortere sammenhengende bruk av lokalene, eventuelt en kort luftepause midt i timen når mange elever er tilstede, bør da vær tilstrekkelig, selv om man likevel måler noe overskridelse av CO2-normen.

Rapporten fra Folkehelseinstituttet viser til at CO2 ikke vil utløse helseskader unntatt i helt ekstreme arbeidssituasjoner. Høye konsentrasjoner av CO2 kan tyde på dårlig ventilasjonskapasitet i forhold til antall personbelastninger. Personer som oppholder seg i rommet kan da oppleve helseplager, som hodepine og slimhinneirritasjon.

Stamina Helse og bedriftshelsetjeneste sier i sin konklusjon at parametre som temperatur og karbondioksid (CO2) virker ikke å være tilfredsstillende. Totalbelastningen av perioder med høy temperatur, tørr tilluft og dårlig luftsirkulasjon, i kombinasjon med støv, kan til sammen forårsake typiske helseplager relatert til dårlig inneklima.

Flere mulige tiltak blir nevnt i Staminas rapport: få ned temperaturen i innelufta i noen av rommene, undersøke om ventilasjonsanlegget kan regulere luftmengder, mengden frisk luft og luftutskifting i større grad, overveie bruk av luftfuktere, samt vurdere hyppighet av regelmessig renhold.

Støy- og etterklangsmålinger ble også foretatt av Stamina Helse og Bedriftstjeneste. Konklusjonen var at støynivået fra ventilasjonsanlegget ikke var tilfredsstillende, og at det må i verksettes tiltak i forhold til bakgrunnsstøy. Det ble også påvist at etterklngen er over de krav som stilles til klasserom. Forslag til tiltak fra Stamina var bl.a å legge absorbenter i tak og vegger. Det ble påpekt at ventilasjonsanlegget burde gjennomgås for å se på muligheten for å dempe bakgrunnsstøyen.

Skaun kommune har innhentet generelle råd fra Miljøetaten i Trondheim kommune vedrørende saksgang for arbeid etter forskrift for miljørettet helsevern i barnehage og skole, hjemlet i Folkehelseoven. Ved funn som overskrider normtall fra fagmyndighetene iverksetter byggeier tiltak med hensikt å utbedre inneklima, for deretter å foreta nye målinger. Målingene vil da indikere hvilke tiltak kommunen må følge ytterligere.

Viser til vedtak i sak 28/13 i k-styret 20.5.13 og vedtak i sak 37/13 i k-styret 20.06.13. Gjennom prosjektet "Kartlegging og beregning av tiltak for energieffektivisering av kommunale bygg i Skaun kommune" har Schneider Electric utarbeidet en foreløpig rapport, "Kompetanse og kreativitetstest", som bl.a. beskriver de 3 ventilasjonsanleggene ved Venn oppvekstsenter. Utgangspunktet for denne rapporten er energibesparende tiltak, men trolig vil de foreslåtte tiltak i rapporten også ha virkinger for inneklima ved oppvekstsenteret. De videre tiltak som vil bli i verksatt av driftsavdelingen i Skaun kommune må ses i sammenheng energieffektiviseringsprosjektet. Schneider Electric vil bistå kommunens driftavdeling med prioriteringer av tiltak, målinger og videre arbeid i forhold til inneklima ved Venn oppvekstsenter.

Umiddelbart tiltak ved oppvekstsenteret vil være å øke tilgangstidene på ventilasjonsanlegget. Anlegget vil bli startet en time før elevene begynner skoledagen. Det spørres om anleggets ventiler er dimensjonert for den drift som kjøres i dag. Dette vil utredes med mål for øye å få ned bakgrunnsstøyen anlegget medfører. Målegrafene fra Stamina sier lite om tidsintervallet på overskridelsene av den faglige normen for CO2. Nøyaktige grafer vil bli etterspurt og

analysert for bedre å kunne iverksette konkrete og treffende tiltak. Forhold som renhold, lufting og organisering av skoledagen vil bli sett på opp mot disse grafene.

Som en del av energieffektiviseringsprosjektet er det utarbeidet tiltak som vil kontrollere temperaturen i rommene større grad. Disse vil bli iverksatt som en del av prosjektet. Tiltak i forhold til bruk av lydabsorberende materialer vil også bli prioritert.

Det vil bli foretatt nye luftmålinger i alle rom. Schneider Electric vil måle luftinnholdet pr m³, slik at man kan si noe om kapasiteten for antall personer som forsvarlig kan benytte rommet. Det forventes at de nye målingene blir foretatt før elevene går ut i sommerferie og at ny rapport foreligger i løpet av juni 2014.

ØKONOMISK VURDERING:

Det vil påløpe tilleggs kostnader grunnet bruk av Schneider Electric for å gjennomføre nye målinger og utarbeide tiltaksrapport ut i fra disse. Denne kostnaden er ikke kjent. Usikkert om gjennomgang av rutiner i forhold til renhold, lufting osv vil medføre ekstra kostnader. Man anser sannsynligheten for dette som lav.

Øvrige bygningsmessige konsekvenser som følge av tiltak og utredninger vil bli lagt fram i forbindelse med økonomirapport 2/14 og budsjett 2015 for Skaun kommune.

Skaun Kommune
Venn Oppvekstsenter
v/ Solveig Øiaas
7353 Skaun

Kopi: Siri Leer

Stamina Helse, bedriftshelsetjeneste
avd. Trondheim
Havnegata 9
Pb 1293 Pirsenteret
7462 Trondheim
Tlf: 73 54 50 71
www.staminahot.no

Kartlegging av inneklima hos Skaun Oppvekstsenter, Skaun Kommune

Utført i perioden 19.03-04.04.2014

Oversendes herved

Trondheim, 11.04.14

Med vennlig hilsen

Janne Sandstad; yrkeshygieniker/HMS-rådgiver

Bakgrunn og hensikt

Etter uttalelser fra både ansatte og elever ved oppvekstsenteret angående tidvis "tung", tørr og varm inneluft, samt et ønske om å sjekke status på inneklima, fikk Stamina Helse, som bedriftshelsetjeneste, i oppdrag å kartlegge/måle luftkvalitet i form av sentrale inneklimateparametre i lokalene hos Venn Oppvekstsenter, Skaun Kommune. På Venn skole er det liten plass til alle elevene, og fra høsten 2014 vil det bli ytterligere økning i antall elever. Ledelsen er skeptisk til inneklimateforhold og læringsmiljø når det blir så mange personer pr kvadratmeter.

Krav om et godt inneklimate med tilfredsstillende luftkvalitet er nedfelt i *Arbeidsmiljøloven* § 4-4, *Forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler* (Arbeidsplassforskriften, best.nr. 702) kap.2, §2-14 og videre spesifisert i *Veiledning om klima og luftkvalitet på arbeidsplassen* (best.nr. 444).

Et godt og sunt inneklimate er en viktig forutsetning for trivsel, velvære, ytelse og produktivitet på arbeidsplassen.

Gjennomføring/utstyr

Målinger og logging av de sentrale inneklimateparametrene temperatur, karbondioksid (CO₂) og relativ luftfuktighet ble foretatt kontinuerlig over 13 døgn i perioden 19.03-04.04.14. Måleutstyret var av typen WiSensys, et trådløst loggingssystem for inneklimate med mottaker/database og fire kombisensorer som målte temperatur, CO₂ og relativ luftfuktighet kalibrert etter gjeldende standarder. I tillegg var det også to sensorer som kun målte temperatur.

Grense-/tiltaksverdier inneklimate

I *Veiledning om klima og luftkvalitet på arbeidsplassen* er følgende anbefalinger gitt knyttet til de kartlagte måleparametrene;

Temperatur: I de årstidene da det er behov for oppvarming av arbeidsplassene, anbefales det at lufttemperaturen på arbeidsplassen holdes *under 22°C*. Dette gjelder i utgangspunktet for rimelig stillesittende arbeid, og er også et nivå som ikke bør overskrides andre deler av året med lite/ingen oppvarmingsbehov. Arbeidsplassen må om nødvendig skjermes mot varmestråling (sol, varmeprosesser), og mot kalde flater (strålingstrekk). Varmebelastning gir nedsatt oppmerksomhet og er en risikofaktor ved arbeid som krever aktpågivenhet. Høy lufttemperatur øker dessuten avdamping fra byggematerialer og gir opplevelse av tørr luft og dermed også økt reaksjon på slimhinner i forhold til luftforurensning. Operativ/opplevd temperatur kan i en del tilfeller avvike sterkt fra målt lufttemperatur, f.eks. i tilfeller der man sitter nær varme eller kalde flater.

CO₂: Eventuelt høyt innhold av CO₂ skyldes mangelfull ventilasjon i forhold til antall personer i lokalene. Tilfredsstillende ventilasjon vil gi konsentrasjoner godt under *normverdien på*

1000 ppm. Nivåer opp mot og over 1000 ppm vil raskt gi en følelse av "tung" luft og nedsette prestasjoner og effektivitet på arbeidsplassen.

Relativ luftfuktighet: Normale årsvariasjoner i inneluften vil typisk være fra under 20 % til over 60 % relativ fuktighet (RF). Beste luftfuktighet inne er 20 – 50% RF vinterstid. Nivåer lavere enn 15-20 % kan gi enkeltpersoner luftveisplager, da oftest i form av slimhinneproblemer eller kløe/svie i øyne/nese. Personer med eksem og kontaktlinser kan eksempelvis ha god nytte av å ha en luftfuktighet på minst 40 %.

Resultater

Resultatene fra målingene ligger vedlagt, et sammendrag er framstilt i tabell 1.

Tabell 1: Kjernerresultater fra målinger innenfor normalarbeidstid

Sensor	Måleperiode	Målested	Temperatur (°C)	CO ₂ (ppm), maks	Rel. fuktighet (%)
1	19-21.03	Lille avd Venn bhg	19-23	830	20-32
2	19-21.03	Lille avd Venn bhg	18-20	1200	21-34
5	19-21.03	Lille avd Venn bhg	20-22	-	-
6	19-21.03	Lille avd Venn bhg	19-22,5	-	-
1	24-28.03	Klasserom 4	21-25	850	10-25
2	24-28.03	Kontor	23-28	750	10-38
3	24-28.03	Klasserom 6	20-24	1060	12-35
4	24-28.03	Klasserom 3	21-24	980	13-26
5	24-28.03	Innluft kontor	22-28	-	-
6	24-28.03	På veggen under innluft klasserom 2	21-25,5	-	-
1	31.03-04.04	Korktavle 1. klasse/SFO	19-23,5	800	15-30
2	31.03-04.04	Ved kjøkken 1.kl/SFO	20-28	800	11-33
4	31.03-04.04	Gymsal	16-19	1300	25-42
5	31.03-04.04	Innluft i døråpning 1.kl/SFO	15-24,5	-	-
6	31.03-04.04	Gymsal	16-20	-	-

Annen info; det ble registrert følgende værdata fra Thamshavn målestasjon for Skaun i måleperioden:

Onsdag 19.03:	-9,6 – 0,1°C,	76-100%RF,	0,3mm nedbør
Torsdag 20.03:	-2,3 - 3,7°C,	89-100%RF,	2,7mm nedbør
Fredag 21.03:	-0,1 – 7,8°C,	62-100%RF,	6,0mm nedbør
Mandag 24.03:	0,9 – 5,3°C,	85-100%RF,	2,6mm nedbør
Tirsdag 25.03:	-4,8 – 6,3°C,	73-100%RF,	0,8mm nedbør
Onsdag 26.03:	-6,6 – 9,9°C,	54-98%RF,	0,0mm nedbør
Torsdag 27.03:	-2,6 – 6,9°C,	72-95%RF,	0,0mm nedbør
Fredag 28.03:	-2,7 – 8,3°C,	71-100%RF,	0,0mm nedbør
Mandag 31.03:	-0,1 – 5,9°C,	81-97%RF,	0,0mm nedbør
Tirsdag 01.04:	0,6 – 5,4°C,	65-100%RF,	2,5mm nedbør
Onsdag 02.04:	-3,5 – 5,5°C,	67-93%RF,	0,0mm nedbør
Torsdag 03.04:	0,2 – 5,6°C,	70-100%RF,	0,1mm nedbør
Fredag 04.04:	-3,7 – 7,6°C,	68-100%RF,	0,1mm nedbør

Vurderinger

Målingene viste at det på mange steder er utfordringer med å holde temperaturen under 22°C på dagtid, selv med forholdsvis lave utetemperaturer. Dette er tydeligst på målingene fra kontorlokalene, der det ble målt temperaturer opp mot 28°C hver eneste dag. Til og med temperaturen på innlufta ble målt til 28°C på kontoret, noe som er med på å gjøre at temperaturer blir alt for høy i lokalene. Også på SFO-lokalene ble det registrert temperatur på 28°C en av dagene. Innlufta virker å være innstilt på ca 20°C, så det kan virke som antallet personer og aktiviteten er med på å styre temperaturen i lokalet, mer enn tillufta. På alle klasserommene ble det registrert temperaturer godt over anbefalte nivåer i undervisningstida. Temperaturer over 23-24 grader store deler av arbeidstida er for høyt i forhold til stillesittende arbeid og kravet om et fullgodt inn klima. Ellers virker det som temperaturer er tilfredsstillende i barnehagen og på gymsalen. Målingene fra gymsal viser en topp på kveldstid torsdag 03.04, noe som skyldes et familiearrangement. I alle rommene steg temperaturen i løpet av arbeidsdagen.

Når det gjelder luftskifte i lokalene, som illustreres gjennom målingene av CO₂, virker dette å ikke være tilfredsstillende ut i fra den bemanning som var i arealene i måleperioden. Målingene både fra barnehagen, klasserom 6 og gymsalen viste nivåer langt over grenseverdien på 1000ppm. Gymsalen hadde også en voldsom topp på kveldstid torsdag 03.04 på hele 2500 ppm, i forbindelse med et familiearrangement. Også klasserom 6 hadde en massiv topp på kveldstid 26.03 i forbindelse med et foreldremøte. Forurensninger fra personer betinger en luftmengde på minimum 7-10 l/s pr person, i tillegg må det tas hensyn til avdamping fra materialer og gjenstander. Nivåer over 1000 ppm vil gi følelse av "tung", dårlig luft, og konsentrasjonen og effektiviteten vil raskt bli nedsatt. Selv om grenseverdien er satt til 1000 ppm, vil lufta virke tung på nivåer over 600ppm. Det ble registrert verdier over 700 ppm på alle klasserommene i måleperioden, noe som helt klart vil påvirke konsentrasjonen til personene som oppholder seg der. Ut fra dette kan det konkluderes med at luftgjennomstrømningen og utskiftingen av lufta i lokalene ikke er god nok i forhold til antallet personer i lokalene. Verdierne nattetid, når det ikke er personer i lokalene, vil forventet være tilnærmet typiske utendørsverdier på 300-400 ppm, men på gymsal, kontor og klasserom 6 virker det ikke som verdiene synker tilstrekkelig på nattetid. Årsaken til dette er ikke kjent, men en forklaring kan være at ventilasjonsanlegget stenges på ettermiddag og natt, og kan gjøre at innestengt, dårlig luft ikke blir skiftet ut tilstrekkelig før ny dag startes.

For at inneluft rent fysisk skal betegnes som "tørr", må den over tid inneha en relativ luftfuktighet på under 20 %. Relativ luftfuktighet som ble registre i lokalene, som var mellom 10-40% RF, befinner seg i et område som må betegnes å ligger innenfor anbefalingene på 20-60% RF. Luftfuktigheten utendørs var relativt høy i måleperioden. Hvis lufta likevel føles tørr, kan et enkelt og effektivt tiltak for å øke RF, være å redusere temperaturen i lokalene noe. En grads senkning i temp, gjør at den relative fuktigheten vil stige med over 2%. Dette er selvsagt mest aktuelt hvis temp er litt for høy i utgangspunktet, som det var flere steder under måleperioden. Tørr luft er ikke helseskadelig i seg selv, men kan øke virkningen av svevestøv og andre luftforurensninger. Svevestøv i luften kan irritere slimhinnene i øyne, nese og lepper, og tørr luft vil oppleves som ubehagelig for personer som bruker kontaktlinser eller har eksem.

Konklusjon

Både *Arbeidsmiljøloven*(§4-4) og *Arbeidsplassforskriften* (§2-14) sier at inn klimaet skal være fullt forsvarlig med hensyn til luftvolum, ventilasjon, trekk og temperaturer. Ut ifra denne kartleggingen, kan vi konkludere med at inn klimaet kan være en årsak til helseplager hos ansatte og elever ved Venn Oppvekstsenter, da parametre som temperatur og karbondioksid virker å ikke være tilfredsstillende. Totalbelastningen av perioder med høy temperatur, tørr tilluft og dårlig luftsirkulasjon, i kombinasjon med støv, kan tilsammen forårsake typiske helseplager relatert til dårlig inn klima.

Forslag til tiltak

Resultatene fra målingene som er gjort, og våre observasjoner, tilsier at det bør sees på muligheter for å få ned temperaturen i innlufta til noen av rommene. Dette bør gjøres sammen med huseier/driftsansvarlig som har detaljkunnskap om ventilasjonsanleggets muligheter og eventuelle begrensninger. Det kan selvsagt også være et alternativ med ekstra kjøling av lufta i form av f.eks. aircondition i deler av lokalene, hvis det ikke er mer å hente i form av kjøligere tilluft og bedre avskjerming for sol/varme. Løsningene som velges bør uansett være slik at de fungerer i både sommer- og vinterhalvåret. Oppvarming av lokalene bør skje på andre måter enn å ha høy temperatur på innlufta.

Rom med faste arbeidsplasser må alltid ha egen tilførsel av uteluft på trekkfri måte. Ved bruk av "naturlig" ventilasjon, det vil si vindu til å åpne, må det dokumenteres at termiske forhold og luftkvaliteten blir tilfredsstillende. Vi anbefaler derfor at det installeres ventilasjonsanlegg som kan regulere luftmengder, mengden frisk luft og luftutskifting der ansatte skal oppholde seg over lengre tid, spesielt der flere personer skal oppholde seg i samme rom. Dette er også huseiers/driftsansvarlig sitt ansvar.

Hvis lufta føles tørr, kan aktuelle tiltak være å senke temperaturen og ha balansert ventilasjon. Ved å senke temperaturen på innlufta med 6°C, ned til ca 20°C, vil RF øke med 12%. Stiger ikke RF tilstrekkelig, kan en overveie begrenset bruk av luftfuktere, men dette gir en risiko for kondens og fuktskader, og må derfor brukes med forsiktighet.

Hyppigheten av regelmessig renhold kan også vurderes, da kombinasjonen varm og tørr luft er meget ugunstig for utviklingen av svevstøv (støv med mikrobiologisk forurensning, støvmidd) som kan gi helseplager. Lokalene så ut til å være rene og gunstig konstruert med tanke på støvfeller, med hvis enkelte av de ansatte/elevene har luftveisplager kreves et hyppig og regelmessig renhold.

Luftforurensninger og avdamping fra byggmaterialer øker også ved høye temperaturer, og kombinert med tørr luft kan disse faktorene også gi helseplager.

Ta gjerne kontakt med oss hvis det er spørsmål til rapporten, eller ønske om videre oppfølging. Vi i bedriftshelsetjenesten bidrar gjerne i videre veiledning og oppfølging, og vi kan om ønskelig gjøre nye målinger/vurderinger etter at evt. tiltak er iverksatt.

Vedlegg: Målekurver

Skaun Kommune
Venn Oppvekstsenter
v/ Solveig Øiaas
7353 Skaun

Kopi: Siri Leer

Stamina Helse, bedriftshelsetjeneste
avd. Trondheim
Havnegata 9
Pb 1293 Pirsenteret
7462 Trondheim
Tlf: 73 54 50 71
www.staminahot.no

Kartlegging av inneklima hos Skaun Oppvekstsenter, Skaun Kommune

Utført i perioden 19.03-04.04.2014

Oversendes herved

Trondheim, 11.04.14

Med vennlig hilsen

Janne Sandstad; yrkeshygieniker/HMS-rådgiver

Bakgrunn og hensikt

Etter uttalelser fra både ansatte og elever ved oppvekstsenteret angående tidvis "tung", tørr og varm inneluft, samt et ønske om å sjekke status på inneklimate, fikk Stamina Helse, som bedriftshelsetjeneste, i oppdrag å kartlegge/måle luftkvalitet i form av sentrale inneklimateparametre i lokalene hos Venn Oppvekstsenter, Skaun Kommune. På Venn skole er det liten plass til alle elevene, og fra høsten 2014 vil det bli ytterligere økning i antall elever. Ledelsen er skeptisk til inneklimateforhold og læringsmiljø når det blir så mange personer pr kvadratmeter.

Krav om et godt inneklimate med tilfredsstillende luftkvalitet er nedfelt i *Arbeidsmiljøloven* § 4-4, *Forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler* (Arbeidsplassforskriften, best.nr. 702) kap.2, §2-14 og videre spesifisert i *Veiledning om klimate og luftkvalitet på arbeidsplassen* (best.nr. 444).

Et godt og sunt inneklimate er en viktig forutsetning for trivsel, velvære, ytelse og produktivitet på arbeidsplassen.

Gjennomføring/utstyr

Målinger og logging av de sentrale inneklimateparametrene temperatur, karbondioksid (CO₂) og relativ luftfuktighet ble foretatt kontinuerlig over 13 døgn i perioden 19.03-04.04.14. Måleutstyret var av typen WiSensys, et trådløst loggingssystem for inneklimate med mottaker/database og fire kombisensorer som målte temperatur, CO₂ og relativ luftfuktighet kalibrert etter gjeldende standarder. I tillegg var det også to sensorer som kun målte temperatur.

Grense-/tiltaksverdier inneklimate

I *Veiledning om klimate og luftkvalitet på arbeidsplassen* er følgende anbefalinger gitt knyttet til de kartlagte måleparametrene;

Temperatur: I de årstidene da det er behov for oppvarming av arbeidsplassene, anbefales det at lufttemperaturen på arbeidsplassen holdes *under 22°C*. Dette gjelder i utgangspunktet for rimelig stillesittende arbeid, og er også et nivå som ikke bør overskrides andre deler av året med lite/ingen oppvarmingsbehov. Arbeidsplassen må om nødvendig skjermes mot varmestråling (sol, varmeprosesser), og mot kalde flater (strålingstrekk). Varmebelastning gir nedsatt oppmerksomhet og er en risikofaktor ved arbeid som krever aktpågivenhet. Høy lufttemperatur øker dessuten avdamping fra byggematerialer og gir opplevelse av tørr luft og dermed også økt reaksjon på slimhinner i forhold til luftforurensning. Operativ/opplevd temperatur kan i en del tilfeller avvike sterkt fra målt lufttemperatur, f.eks. i tilfeller der man sitter nær varme eller kalde flater.

CO₂: Eventuelt høyt innhold av CO₂ skyldes mangelfull ventilasjon i forhold til antall personer i lokalene. Tilfredsstillende ventilasjon vil gi konsentrasjoner godt under *normverdien på*

1000 ppm. Nivåer opp mot og over 1000 ppm vil raskt gi en følelse av "tung" luft og nedsette prestasjoner og effektivitet på arbeidsplassen.

Relativ luftfuktighet: Normale årsvariasjoner i inneluften vil typisk være fra under 20 % til over 60 % relativ fuktighet (RF). Beste luftfuktighet inne er 20 – 50% RF vinterstid. Nivåer lavere enn 15-20 % kan gi enkeltpersoner luftveisplager, da oftest i form av slimhinneproblemer eller kløe/svie i øyne/nese. Personer med eksem og kontaktlinser kan eksempelvis ha god nytte av å ha en luftfuktighet på minst 40 %.

Resultater

Resultatene fra målingene ligger vedlagt, et sammendrag er framstilt i tabell 1.

Tabell 1: Kjernerresultater fra målinger innenfor normalarbeidstid

Sensor	Måleperiode	Målested	Temperatur (°C)	CO ₂ (ppm), maks	Rel. fuktighet (%)
1	19-21.03	Lille avd Venn bhg	19-23	830	20-32
2	19-21.03	Lille avd Venn bhg	18-20	1200	21-34
5	19-21.03	Lille avd Venn bhg	20-22	-	-
6	19-21.03	Lille avd Venn bhg	19-22,5	-	-
1	24-28.03	Klasserom 4	21-25	850	10-25
2	24-28.03	Kontor	23-28	750	10-38
3	24-28.03	Klasserom 6	20-24	1060	12-35
4	24-28.03	Klasserom 3	21-24	980	13-26
5	24-28.03	Innluft kontor	22-28	-	-
6	24-28.03	På veggen under innluft klasserom 2	21-25,5	-	-
1	31.03-04.04	Korktavle 1. klasse/SFO	19-23,5	800	15-30
2	31.03-04.04	Ved kjøkken 1.kl/SFO	20-28	800	11-33
4	31.03-04.04	Gymsal	16-19	1300	25-42
5	31.03-04.04	Innluft i døråpning 1.kl/SFO	15-24,5	-	-
6	31.03-04.04	Gymsal	16-20	-	-

Annen info; det ble registrert følgende værdata fra Thamshavn målestasjon for Skaun i måleperioden:

Onsdag 19.03:	-9,6 – 0,1°C,	76-100%RF,	0,3mm nedbør
Torsdag 20.03:	-2,3 - 3,7°C,	89-100%RF,	2,7mm nedbør
Fredag 21.03:	-0,1 – 7,8°C,	62-100%RF,	6,0mm nedbør
Mandag 24.03:	0,9 – 5,3°C,	85-100%RF,	2,6mm nedbør
Tirsdag 25.03:	-4,8 – 6,3°C,	73-100%RF,	0,8mm nedbør
Onsdag 26.03:	-6,6 – 9,9°C,	54-98%RF,	0,0mm nedbør
Torsdag 27.03:	-2,6 – 6,9°C,	72-95%RF,	0,0mm nedbør
Fredag 28.03:	-2,7 – 8,3°C,	71-100%RF,	0,0mm nedbør
Mandag 31.03:	-0,1 – 5,9°C,	81-97%RF,	0,0mm nedbør
Tirsdag 01.04:	0,6 – 5,4°C,	65-100%RF,	2,5mm nedbør
Onsdag 02.04:	-3,5 – 5,5°C,	67-93%RF,	0,0mm nedbør
Torsdag 03.04:	0,2 – 5,6°C,	70-100%RF,	0,1mm nedbør
Fredag 04.04:	-3,7 – 7,6°C,	68-100%RF,	0,1mm nedbør

Vurderinger

Målingene viste at det på mange steder er utfordringer med å holde temperaturen under 22°C på dagtid, selv med forholdsvis lave utetemperaturer. Dette er tydeligst på målingene fra kontorlokalene, der det ble målt temperaturer opp mot 28°C hver eneste dag. Til og med temperaturen på innlufta ble målt til 28°C på kontoret, noe som er med på å gjøre at temperaturer blir alt for høy i lokalene. Også på SFO-lokalene ble det registrert temperatur på 28°C en av dagene. Innlufta virker å være innstilt på ca 20°C, så det kan virke som antallet personer og aktiviteten er med på å styre temperaturen i lokalet, mer enn tillufta. På alle klasserommene ble det registrert temperaturer godt over anbefalte nivåer i undervisningstida. Temperaturer over 23-24 grader store deler av arbeidstida er for høyt i forhold til stillesittende arbeid og kravet om et fullgodt inn klima. Ellers virker det som temperaturer er tilfredsstillende i barnehagen og på gymsalen. Målingene fra gymsal viser en topp på kveldstid torsdag 03.04, noe som skyldes et familiearrangement. I alle rommene steg temperaturen i løpet av arbeidsdagen.

Når det gjelder luftskifte i lokalene, som illustreres gjennom målingene av CO₂, virker dette å ikke være tilfredsstillende ut i fra den bemanning som var i arealene i måleperioden. Målingene både fra barnehagen, klasserom 6 og gymsalen viste nivåer langt over grenseverdien på 1000ppm. Gymsalen hadde også en voldsom topp på kveldstid torsdag 03.04 på hele 2500 ppm, i forbindelse med et familiearrangement. Også klasserom 6 hadde en massiv topp på kveldstid 26.03 i forbindelse med et foreldremøte. Forurensninger fra personer betinger en luftmengde på minimum 7-10 l/s pr person, i tillegg må det tas hensyn til avdamping fra materialer og gjenstander. Nivåer over 1000 ppm vil gi følelse av "tung", dårlig luft, og konsentrasjonen og effektiviteten vil raskt bli nedsatt. Selv om grenseverdien er satt til 1000 ppm, vil lufta virke tung på nivåer over 600ppm. Det ble registrert verdier over 700 ppm på alle klasserommene i måleperioden, noe som helt klart vil påvirke konsentrasjonen til personene som oppholder seg der. Ut fra dette kan det konkluderes med at luftgjennomstrømningen og utskiftingen av lufta i lokalene ikke er god nok i forhold til antallet personer i lokalene. Verdierne nattetid, når det ikke er personer i lokalene, vil forventet være tilnærmet typiske utendørsverdier på 300-400 ppm, men på gymsal, kontor og klasserom 6 virker det ikke som verdiene synker tilstrekkelig på nattetid. Årsaken til dette er ikke kjent, men en forklaring kan være at ventilasjonsanlegget stenges på ettermiddag og natt, og kan gjøre at innestengt, dårlig luft ikke blir skiftet ut tilstrekkelig før ny dag startes.

For at inneluft rent fysisk skal betegnes som "tørr", må den over tid inneha en relativ luftfuktighet på under 20 %. Relativ luftfuktighet som ble registre i lokalene, som var mellom 10-40% RF, befinner seg i et område som må betegnes å ligger innenfor anbefalingene på 20-60% RF. Luftfuktigheten utendørs var relativt høy i måleperioden. Hvis lufta likevel føles tørr, kan et enkelt og effektivt tiltak for å øke RF, være å redusere temperaturen i lokalene noe. En grads senkning i temp, gjør at den relative fuktigheten vil stige med over 2%. Dette er selvsagt mest aktuelt hvis temp er litt for høy i utgangspunktet, som det var flere steder under måleperioden. Tørr luft er ikke helseskadelig i seg selv, men kan øke virkningen av svevestøv og andre luftforurensninger. Svevestøv i luften kan irritere slimhinnene i øyne, nese og lepper, og tørr luft vil oppleves som ubehagelig for personer som bruker kontaktlinser eller har eksem.

Konklusjon

Både *Arbeidsmiljøloven*(§4-4) og *Arbeidsplassforskriften* (§2-14) sier at inn klimaet skal være fullt forsvarlig med hensyn til luftvolum, ventilasjon, trekk og temperaturer. Ut ifra denne kartleggingen, kan vi konkludere med at inn klimaet kan være en årsak til helseplager hos ansatte og elever ved Venn Oppvekstsenter, da parametre som temperatur og karbondioksid virker å ikke være tilfredsstillende. Totalbelastningen av perioder med høy temperatur, tørr tilluft og dårlig luftsirkulasjon, i kombinasjon med støv, kan tilsammen forårsake typiske helseplager relatert til dårlig inn klima.

Forslag til tiltak

Resultatene fra målingene som er gjort, og våre observasjoner, tilsier at det bør sees på muligheter for å få ned temperaturen i innlufta til noen av rommene. Dette bør gjøres sammen med huseier/driftsansvarlig som har detaljkunnskap om ventilasjonsanleggets muligheter og eventuelle begrensninger. Det kan selvsagt også være et alternativ med ekstra kjøling av lufta i form av f.eks. aircondition i deler av lokalene, hvis det ikke er mer å hente i form av kjøligere tilluft og bedre avskjerming for sol/varme. Løsningene som velges bør uansett være slik at de fungerer i både sommer- og vinterhalvåret. Oppvarming av lokalene bør skje på andre måter enn å ha høy temperatur på innlufta.

Rom med faste arbeidsplasser må alltid ha egen tilførsel av uteluft på trekkfri måte. Ved bruk av "naturlig" ventilasjon, det vil si vindu til å åpne, må det dokumenteres at termiske forhold og luftkvaliteten blir tilfredsstillende. Vi anbefaler derfor at det installeres ventilasjonsanlegg som kan regulere luftmengder, mengden frisk luft og luftutskifting der ansatte skal oppholde seg over lengre tid, spesielt der flere personer skal oppholde seg i samme rom. Dette er også huseiers/driftsansvarlig sitt ansvar.

Hvis lufta føles tørr, kan aktuelle tiltak være å senke temperaturen og ha balansert ventilasjon. Ved å senke temperaturen på innlufta med 6°C, ned til ca 20°C, vil RF øke med 12%. Stiger ikke RF tilstrekkelig, kan en overveie begrenset bruk av luftfuktere, men dette gir en risiko for kondens og fuktskader, og må derfor brukes med forsiktighet.

Hyppigheten av regelmessig renhold kan også vurderes, da kombinasjonen varm og tørr luft er meget ugunstig for utviklingen av svevstøv (støv med mikrobiologisk forurensning, støvmidd) som kan gi helseplager. Lokalene så ut til å være rene og gunstig konstruert med tanke på støvfeller, med hvis enkelte av de ansatte/elevene har luftveisplager kreves et hyppig og regelmessig renhold.

Luftforurensninger og avdamping fra byggmaterialer øker også ved høye temperaturer, og kombinert med tørr luft kan disse faktorene også gi helseplager.

Ta gjerne kontakt med oss hvis det er spørsmål til rapporten, eller ønske om videre oppfølging. Vi i bedriftshelsetjenesten bidrar gjerne i videre veiledning og oppfølging, og vi kan om ønskelig gjøre nye målinger/vurderinger etter at evt. tiltak er iverksatt.

Vedlegg: Målekurver

Skaun Kommune
Venn Oppvekstsenter
v/ Solveig Øiaas
7353 Skaun

Kopi: Siri Leer

Stamina Helse, Bedriftshelse
avd. Trondheim
Havnegata 9
Pb 1293 Pirsenteret
7462 Trondheim
Tlf: 73 54 50 71
www.staminahot.no

Støy- og etterklangsmåling ved Venn Oppvekstsenter i Skaun Kommune

Målinger utført i perioden 18.03.- 11.04.14

Oversendes herved

Trondheim, 15.04.14

Med vennlig hilsen

Janne Sandstad; yrkeshygieniker/HMS-rådgiver

Bakgrunn og hensikt

Stamina Helse fikk som Skaun Kommunes bedriftshelsetjeneste i oppdrag å kartlegge og måle støybelastning på ansatte på skolen, samt etterklangstiden i noen av rommene på både skolen og barnehagen, under normale forhold. De ansatte, både på skolen og barnehagen, mener dårlig akustikk kan påvirke hørselen og kommunikasjonen i negativ retning. Det har ikke vært foretatt en omfattende støykartlegging i bedriften de senere år, og det var derfor ønskelig å få mer kunnskap om støy- og etterklingsnivået som eksisterer pr. nå, for å fastslå om tiltak er nødvendig.

Arbeidsgiver har i henhold til *Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, kapitlene 7 og 10*, samt *Forskrift om utførelse av arbeid, kapittel 14*, en plikt til å kartlegge og dokumentere i hvilken utstrekning arbeidstakerne utsettes for støy, samt vurdere enhver risiko for deres helse og sikkerhet forbundet med støy.

På bakgrunn av de helse- og sikkerhetsmessige risikoer som fremkommer av kartleggingen, skal støyreducerende tiltak iverksettes.

Teori

Støy

Støy er definert som uønsket lyd, og måles som lydtrykk benevnt i desibel (dB).

Ved vurdering av risiko ved støyeksponering brukes følgende tiltaksverdier som utgangspunkt.

a) nedre tiltaksverdi for arbeidsforhold i gruppe I:	$L_{EX,1h} = 55 \text{ dB(A)}$
b) nedre tiltaksverdi for arbeidsforhold i gruppe II:	$L_{EX,1h} = 70 \text{ dB(A)}$
c) nedre tiltaksverdi for arbeidsforhold i gruppe III:	$L_{EX,8h} = 80 \text{ dB(A)}$
d) øvre tiltaksverdier (grenseverdier):	$L_{EX,8h} = 85 \text{ dB(A)}$ og $L_{pC,peak} = 130 \text{ dB(C)}$

Med bakgrunn i erfaringer fra liknende bedrifter, samt de arbeidsoperasjonene som utføres ved Oppvekstsenteret, ble det antatt at støybelastningen måtte vurderes opp i mot gruppe II i Forskrift om tiltaks- og grenseverdier. Gruppe II omfatter "arbeidsforhold hvor det er viktig å føre samtale eller vedvarende store krav til presisjon, hurtighet eller oppmerksomhet", dvs. det man omtaler som "normalstøy", som i utgangspunktet ikke er helseskadelig støy.

Dette kan settes opp slik i en enkel risikovurdering:

Gruppe 2.

< 60 dB(A)	Aksepteres. Risikoreducerende tiltak kan vurderes opp mot kost-nytte effekt.
60-70 dB(A)	Aksepteres etter vurdering. Muligheter for risikoreducerende tiltak skal vurderes.
70 – dB(A)	Ikke akseptabelt. Eksponering vil være sjenerende, og kan gi helseplager over tid.

Støy beregnes som gjennomsnittlig belastning over en hel arbeidsdag, tilnærmet 8 timer, og hvis støy skal betegnes som helseskadelig må belastningen i snitt ligge over 85dB.

Bakgrunnsstøy

Bakgrunnsstøy er støy som ikke skyldes menneskelig aktivitet, men støy som kommer fra tekniske installasjoner. Slik støy måles også som lydtrykk og benevnes i desibel (dB). I NS 8175:2012, *Lydforhold i bygninger* er det satt grenseverdier for høyeste innendørs lydnivå fra tekniske installasjoner. Standarden er delt inn i fire klasser og brukes som referanse til teknisk forskrift etter plan- og bygningsloven. I dette tilfelle må det brukes grenseverdier for lokaler til undervisningsformål, samt lokaler for barnehager og SFO. Grenseverdiene sier noe om hvor høyt lydtrykket maksimalt kan være fra tekniske installasjoner, som for eksempel ventilasjonsanlegget i dette tilfellet, i de ulike lydklassene. Se tabell 1 for lydklasser og grenseverdi for lydnivåer.

Tabell 1: Høyeste grenseverdier for innendørs lydnivå fra tekniske installasjoner, $L_{p,A,T}$ *

Type bruksområde	Klasse A $L_{p,A,T}$ (dB)	Klasse B $L_{p,A,T}$ (dB)	Klasse C $L_{p,A,T}$ (dB)	Klasse D $L_{p,A,T}$ (dB)
Undervisningsrom, landskap og møterom	22	25	28	32
I oppholdsrom for barnehage og SFO	22	25	30	32

* $L_{p,A,T}$ = A-veid tidsmidlet lydtrykksnivå

Klasse B betraktes som god lydstandard, Klasse A gir spesielt gode forhold.

Kravene kan sees å være oppfylt når grenseverdiene etter standard NS 8175 i klasse C overholdes, men dette er altså et minimums krav. Det er forventet at 20% vil være plaget av støy i klasse C, og det vil derfor være fornuftig å gå for en bedre klasse.

Etterklang

Etterklangstiden er en av de viktigste parametrene når det gjelder romakustikk. Etterklangstiden måles i sekunder og defineres som den tiden det tar før lyden har falt 60dB(A) etter at lydkilden er slått av. Det angir altså hvor lang tid det tar før lyden "dør ut". Tiden avhenger av materialvalg i tak, gulv og vegger. Harde materialer som betong, gips eller trepanel har dårlig evne til å absorbere lydenergi, og bidrar til økt etterklangstid.

Standard NS 8175 omhandler lydforhold i bygninger og lydklassifisering av ulike bygningstyper. Standarden er delt inn i fire klasser og brukes som referanse til teknisk forskrift etter plan- og bygningsloven. Grenseverdier for etterklangstid gjelder for hvert oktavbånd i frekvensområdet 125Hz til 4kHz. Se tabell 2 for lydklasser og grenseverdier for romakustikk.

Tabell 2: Høyeste grenseverdier for etterklangstid, T

Type bruksområde	Klasse A T(s)	Klasse B T(s)	Klasse C T(s)	Klasse D T(s)
Undervisningsrom, møterom*	0,4	0,4	0,5	0,6
I oppholdsrom og fellesgang/areal i barnehage og SFO	0,3	0,3	0,4	0,6

*Grenseverdiene for etterklang gjelder for vanlige middels store rom. Etterklangstidene bør ikke være vesentlig lavere enn angitte verdier i klasse A og B.

Kravene kan sees å være oppfylt når grenseverdiene etter standard NS 8175 i klasse C overholdes, men dette er altså et minimums krav. Det er forventet at 20% vil være plaget av støy i klasse C, og det vil derfor være fornuftig å gå for en bedre klasse. Det er krav til at lokalene skal ha tilstrekkelig støydemping av etterklang etter Standard NS 8175.

Etterklangstiden i et lokale er et mål på hvor mye absorpsjon det er i rommet. Ved hjelp av Sabines formel kan det beregnes nødvendig absorpsjonsareal for å oppnå ønsket etterklangstid. Sabines formel er en enkel, *tilnærmet* sammenheng mellom volum V (m³), ekvivalent absorpsjonsareal A (m²) og etterklangstid T (s),

$$T = 0,16V/A \text{ (s)} \tag{1}$$

Sabines formel vil ha en beregningsusikkerhet på 10-20%.

Gjennomføring/utstyr

Målingene ble utført i perioden 18.03.-11.04.14 ved hjelp av en støynivåmåler av typen NOR 140 med tilhørende programvare for måling av lydtrykk og etterklangstid. Før og etter måling ble støynivåmåler rutinemessig kalibrert mot en lydkilde på 113,8dB(A) ved 1000 HZ. For å lage høyt nok lydsignal til etterklingsmåling ble oppblåste ballonger og nål brukt.

Det ble tatt i alt 39 prøver fordelt på 6 målinger av bakgrunnsstøy, 19 målinger av etterklangstid og 14 målinger av lydtrykk. Målingene av bakgrunnsstøy og etterklang ble gjort i rom uten personer tilstede, men med inventar og utstyr som normalt. Målingene av lydtrykk ble gjort under normal undervisning, nær lærer, for å fange inn støybelastningen en lærer blir utsatt for. Antallet prøver ble valgt for å få en tilstrekkelig oversikt over støyproblematikken i de ulike rommene.

Målingene av lydtrykk/støy, ble gjennomført i henhold til NS 4815-1:2006. Målingene av etterklang ble gjort i henhold til NS 3382-2:200. Denne kartleggingen ble gjort med *Arbeidsplassforskriften (best.nr. 702)*, *Forskrift om utførelse av arbeid (best.nr 703)*, og *Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (best.nr 704)* som referanse.

Ansvarlig for prøvetakingene var yrkeshygieniker hos Stamina Helse, i samarbeid med de ansatte i bedriften.

Resultater

Støy

Resultatene av støymålingene/lydtrykk er ført opp i tabell 3.

Tabell 3. Målte ekvivalentnivåer , topp-/impulsstøy og maksimale målte lydtrykk

Dato	Område	Måletid (tt:mm)	Leq(A) (dB)	Peak(C) (dB)	L _{max} (A) ^{***} (dB)
28.03.14	SFO/1.KI	00:19	81,0	124,4	112,0
28.03.14	SFO/1.KI	00:35	72,2	108,5	90,2
31.03.14	SFO/1.KI	01:16	70,8	110,0	92,1
31.03.14	SFO/1.KI	00:19	72,9	101,7	90,2
31.03.14	SFO/1.KI	00:35	71,1	105,5	86,4
31.03.14	SFO/1.KI	00:38	73,2	115,1	91,0
31.03.14	SFO/1.KI	01:10	66,9	101,0	86,9
01.04.14	SFO/1.KI	01:02	70,4	105,8	94,3
09.04.14	SFO/1.KI	01:30	70,7	116,8	93,6
09.04.14	SFO/1.KI	01:30	73,2	108,5	99,7
10.04.14	SFO/1.KI	00:43	63,3	100,7	85,9
10.04.14	Klasserom 6	01:19	63,9	109,0	93,2
10.04.14	Klasserom 6	00:51	67,1	128,4	99,8
11.04.14	SFO/1.KI	00:18	59,2	95,5	82,2

*Leq(A) = lydekvivalentnivå; dvs. vektet gjennomsnitt av lydtryknivå over en tidsperiode

** Peak(C) = impulsstøy

***L_{max}(A) = Maksimalt lydnivå i måleperioden

Grønt=aksepteres, Gult=aksepteres etter vurdering, Rødt=ikke akseptabelt

Bakgrunnsstøy

Resultatene av målingene av bakgrunnsstøy er ført opp i tabell 4.

Tabell 3. Målte ekvivalentnivåer av bakgrunnsstøy, Leq(A)

Dato	Område	Måletid (s)	Leq(A) (dB)	Støyende teknisk installasjon
18.03.14	Personalrom, bhg	30	42,7	Ventilasjonsanlegg
18.03.14	Personalrom, bhg	25	45,0	Ventilasjonsanlegg
18.03.14	Personalrom, bhg	7	48,1	Ventilasjonsanlegg
24.03.14	Klasserom 6	60	37,1	Ventilasjonsanlegg
24.03.14	Klasserom 4	60	40,7	Ventilasjonsanlegg
24.03.14	Klasserom 3	60	44,7	Ventilasjonsanlegg

*Leq(A) = lydekvivalentnivå; dvs. vektet gjennomsnitt av lydtryknivå over en tidsperiode

Grønt=aksepteres, Gult=aksepteres etter vurdering, Rødt=ikke akseptabelt

Etterklang

Resultatene av etterklangstidene er ført opp i tabellene 5-7.

Tabell 5. Målte etterklangstider i puterommet i Venn bhg, målt i sekunder for frekvensene 125-4000Hz (T20)

Frekvens	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Totale gjennomsnitt
Måling 1	0,15	0,31	0,38	0,54	0,61	0,57	
Måling 2	0,28	0,31	0,41	0,56	0,61	0,56	
Måling 3	0,23	0,33	0,44	0,56	0,58	0,55	
Måling 4	0,30	0,34	0,39	0,55	0,58	0,58	
Måling 5	0,31	0,33	0,43	0,56	0,60	0,56	
Gjennomsnitt	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	0,6	0,5

Grønt=aksepteres, Gult=aksepteres etter vurdering, Rødt=ikke akseptabelt

Tabell 6. Målte etterklangstider i klasserom 6 Venn skole, målt i sekunder for frekvensene 125-4000Hz (T20)

Frekvens	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Totale gjennomsnitt
Måling 1	0,58	0,49	0,45	0,44	0,48	0,42	
Måling 2	0,47	0,49	0,47	0,43	0,41	0,41	
Måling 3	0,51	0,46	0,46	0,42	0,47	0,41	
Måling 4	0,59	0,53	0,48	0,42	0,47	0,43	
Måling 5	0,41	0,49	0,47	0,43	0,45	0,42	
Måling 6	0,42	0,57	0,42	0,44	0,46	0,43	
Gjennomsnitt	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5

Grønt=aksepteres, Gult=aksepteres etter vurdering, Rødt=ikke akseptabelt

Tabell 7. Målte etterklangstider i storrommet i Venn bhg, målt i sekunder for frekvensene 125-4000Hz (T20)

Frekvens	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Totale gjennomsnitt
Måling 1	0,39	0,43	0,54	0,61	0,65	0,52	
Måling 2	0,26	0,55	0,56	0,61	0,61	0,56	
Måling 3	0,27	0,45	0,53	0,62	0,63	0,55	
Måling 4	0,26	0,42	0,6	0,63	0,62	0,57	
Måling 5	0,34	0,45	0,52	0,57	0,63	0,55	
Måling 6	0,34	0,46	0,53	0,55	0,63	0,55	
Måling 7	0,36	0,49	0,57	0,62	0,64	0,57	
Måling 8	0,43	0,46	0,53	0,59	0,62	0,55	
Gjennomsnitt	0,3	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5

Grønt=aksepteres, Gult=aksepteres etter vurdering, Rødt=ikke akseptabelt

For at etterklangsmålingene skal tilfredsstillende gjeldende krav, må alle frekvensene tilfredsstillende kravet.

Sabines formel (1) beregner nødvendig absorpsjonsareal for å oppnå ønsket etterklangstid. En etterklangstid på 0,5 s og 0,4 s er grenseverdien for å oppfylle kravet i lydklasse C for henholdsvis undervisningsrom og oppholdsrom barnehage, men det anbefales at det tas utgangspunkt i klasse B (0,4 og 0,3 s), som gir god lydstandard, for å sikre at det blir nok absorpsjonsareal. Dette med bakgrunn i at Sabines formel har en beregningsusikkerhet på 10-20%. Beregningene nedenfor har tatt utgangspunkt i en ønsket etterklangstid på 0,4 s for undervisningsrom og 0,3 s for oppholdsrom barnehage.

Volument på rommene det ble gjort målinger på ble beregnet til å være:

- Puterommet, Venn bhg = 63 m^3 (lengde=4,8m, bredde=4,0 m og takhøyde=3,3m)
- Klasserom 6, Venn skole = 137 m^3 (lengde=8,3m, bredde=6,1 m og takhøyde=2,7m)
- Storrommet, Venn bhg = 225 m^3 (lengde=12,3m, bredde=6,1 m og takhøyde=3,0m)

Nåværende teoretiske absorpsjonsareal:

- Puterommet, Venn bhg: $A = 0,16 \times V/T = 0,16 \times 63/0,5 \approx 20 \text{ m}^2$
- Klasserom 6, Venn skole: $A = 0,16 \times V/T = 0,16 \times 137/0,5 \approx 44 \text{ m}^2$
- Storrommet, Venn bhg: $A = 0,16 \times V/T = 0,16 \times 225/0,5 \approx 72 \text{ m}^2$

Ønsket absorpsjonsareal:

- Puterommet, Venn bhg: $A = 0,16 \times V/T = 0,16 \times 63/0,3 \approx 34 \text{ m}^2$
- Klasserom 6, Venn skole: $A = 0,16 \times V/T = 0,16 \times 137/0,4 \approx 55 \text{ m}^2$
- Storrommet, Venn bhg: $A = 0,16 \times V/T = 0,16 \times 225/0,3 \approx 120 \text{ m}^2$

Nødvendig tilleggsareal med midlere absorpsjonsfaktor lik 1:

- Puterommet, Venn bhg: $20 \text{ m}^2 - 11 \text{ m}^2 = \mathbf{9 \text{ m}^2}$
- Klasserom 6, Venn skole: $55 \text{ m}^2 - 44 \text{ m}^2 = \mathbf{10 \text{ m}^2}$
- Storrommet, Venn bhg: $120 \text{ m}^2 - 72 \text{ m}^2 = \mathbf{48 \text{ m}^2}$

Diskusjon og vurderinger

Støy

I Forskrift om utførelse av arbeid, §14-6, kreves det at støybelastningen søkes redusert til minst 10dB under nedre tiltaksverdi, i støysoner II tilsvarer dette nivåer under 60dB(A). Kun en av målingene viste verdier under 60dB(A).

Resultatene viste at 9 av 14 målinger var over nedre tiltaksgrense for støysoner II, men ingen av målingene var over øvre grense for skadelig støy på 85 dB(A). Det ble ikke påvist noe impulsstøy, det vil si støy fra slag, støt og smeller, over gjeldende grenseverdi (130dB(C)).

Hvis målingene var representative for resten av året, kan vi konkludere med at støybelastningen var moderat til høy, da nivået oversteg nedre tiltaksgrense for støyklasse II på over halvparten av målingene. Tiltak kan være nødvendig. Montering av lydabsorbenter i tak og vegger vil dempe støybelastningen betraktelig. Det handler om å få støydosene den enkelte mottar gjennom arbeidsdagen ned på et akseptabelt og forutsigbart nivå, og under tiltaksverdien på 70 dB(A), helst under 60dB.

Bakgrunnsstøy

Målingene av bakgrunnsstøy viste verdier langt over gjeldende krav. Ved å ta utgangspunkt i minimumskravet, som er klasse C, lå målingene hele 11-18dB over kravet. I klasse C vil fortsatt 20% plages av støy, så helst bør bakgrunnsstøyen tilfredsstillende krav i klasse B. Hvis målingene var representative for resten av året, kan vi konkludere med at støynivået fra ventilasjonsanlegget var nesten dobbelt så høyt som det bør være. Ved at bakgrunnsstøyen reduseres, vil også lydtrykket på personene som oppholder seg i rommene bli redusert, og på den måten bidra til å komme under tiltaksgrensen for støybelastning.

Etterklang

I teknisk forskrift i plan- og bygningsloven står det at "Rom skal ha slike lydabsorpsjonsegenskaper at etterklang ikke vanskeliggjør oppfattelse av tale. Det må særlig legges vekt på dette i rom som nyttes til undervisning." I følge NS 8175 skal etterklangstiden ikke overskride 0,5 sekunder. I klasserom 6 ved Venn skole lå den målte etterklangstiden mellom 0,4-0,5 sekunder for frekvensene 125-4000Hz. Dette tilfredsstiller minimumskravet, som er klasse C, men undervisningsrom bør holde standarden til klasse B. Vi kan derfor konkludere med at etterklangen er over de krav som stilles.

Når det gjelder oppholdsrom i barnehager skal etterklangstiden, i følge NS 8175, ikke overskride 0,4 sekunder for å tilfredsstillende kravet i klasse C. Både i puterommet og storrommet lå den målte etterklangstiden mellom 0,3-0,6 sekunder for frekvensene 125-4000Hz, med et gjennomsnitt på 0,5 sekunder. Også her bør det etterstrebtes å holde kravene til klasse B, som er på 0,3 sekunder. Hvis målingene var representative for resten av året, var etterklangstiden over de krav som stilles.

Ved å legge absorbenter i taket og vegger vil etterklangstiden reduseres, og det vil bedre arbeidsforholdene i lokalene, og da spesielt i forhold til kommunikasjon. Beregninger gjort ved hjelp av Sabines formel, med ønsket etterklang på 0,3 s og 0,4 s for henholdsvis barnehage- og skolelokaler, tilsier at det vil være nødvendig med et tilleggsareal for å komme under kravet. Tilleggsarealet på puterommet må være på ca 9 m², tilleggsarealet i klasserom 6 på ca 10m², og storrommet i barnehagen vil trenge et tilleggsareal på hele 48m².

Konklusjon

Både støynivået, bakgrunnsstøyen og etterklangstidene på Venn Oppvekstsenter ble målt til å være over gjeldende tiltaksgrenser i følge Forskrift om tiltaks- og grenseverdier og NS 8175. Ved å legge absorbenter i tak og vegger, vil både støynivåene og etterklangen kunne reduseres. Når det gjelder bakgrunnsstøyen bør ventilasjonsanlegget gjennomgå en grundig forbedring.

Forslag til tiltak

- Ved valg av absorbenter, må man ta hensyn til hvor mye absorpsjonsplatene demper ved ulike frekvenser (se tabellene 5-7).
- På en skole bør absorpsjonsplater kunne rengjøres, sjekk bl.a. Glava (www.ecophon.com/no/) og Rockwool (www.produkter.rockfon.no/) for hygieneplater.
- Himlingsplater bør være lukket, for å unngå åpne flater der støv kan samles.
- Lydabsorpsjon vil kunne dempe virkningen av bakgrunnsstøyen noe, men ikke nok til å tilfredsstille kravene. Det er helt nødvendig med en oppgradering av ventilasjonsanlegget, både med hensyn på støy og luftkvalitet (se rapport om inneklime).
- Hørselskontroller (audiometri) som ledd i forebyggingen av støyskader vil (fortsatt) være et viktig element i arbeidshelsekontrollene i regi av Stamina Helse.
- Det forventes at bedriften setter opp en forpliktende handlingsplan for reduksjon av støy basert på denne kartleggingen/risikovurderingen og egne vurderinger, hvor prioriterte tiltak synliggjøres, og ansvar fordeles med fastsatte frister.
- Nye målinger bør gjøres når tiltak er utført.

Er det spørsmål til rapporten må dere gjerne ta kontakt.

Referanser

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning

Forskrift om utførelse av arbeid

Arbeidsplassforskriften

Forskrift om tiltaks- og grenseverdier

NS 4815-1:2006

NS 3382-2:2008.

NS 8175:2012

Byggforskserien – Lydregulering i skoler og barnehager

Byggforskserien – Romakustikk og lydisolering, grunnbegreper

Byggforskserien – Konstruksjoner - romakustikk

Skaun Kommune
Venn Barnehage
v/ Siri Leer
7353 Skaun

Stamina Helse, Bedriftshelse
avd. Trondheim
Havnegata 9
Pb 1293 Pirsenteret
7462 Trondheim
Tlf: 73 54 50 71
www.staminahot.no

Risikovurdering av støyeksponeering ved Venn Barnehage

Målinger utført i perioden 19-20.03.14

Oversendes herved

Trondheim, 01.04.14

Med vennlig hilsen

Janne Sandstad; yrkeshygieniker/HMS-rådgiver

Rapporten er kvalitetssikret og gjennomlest av Ståle Kirkvold

Innledning

Stamina Helse ved yrkeshygieniker gjennomførte, i samarbeid med daglig leder Siri Leer, i perioden 19.-20 mars 2014 målinger av støyeksponering i Venn barnehage.

Bakgrunn og hensikt

- Siden støy tidligere ikke har blitt kartlagt i lokalene ønsket bedriften å få gjort målinger for å kartlegge støyeksponeringen de ansatte utsettes for.
- Hensikten med kartleggingen/analysen var å identifisere og gjøre risikovurdering av de ulike utfordringene knyttet til generelt støynivå og støyende arbeidsoperasjoner.
- Lokalene der det ble målt støy i er steder hvor det er normalt ikke skal være skadelig støy, så bruk av hørselvern er ikke påbudt. I hovedsak er det lyder fra barn og barns lek og aktiviteter som skaper støy i lokalene.
- Alle som oppholder seg i disse lokalene vil bli berørt av de forhold risikovurderingen omhandler, enten ved at de selv utfører støyende arbeid, eller at de oppholder seg i nærheten av slikt støyende arbeid.
- Stamina Helse har bistått som rådgivere og faglige eksperter innen yrkeshygiene, og vi har deltatt i den praktiske kartleggingen ute i bedriften.

Metode for kartleggingen

Denne kartleggingen ble gjort med *Arbeidsplassforskriften (best.nr. 702)*, *Forskrift om utførelse av arbeid (best.nr 703)* og *Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (best.nr 704)* som referanse, og selve målingene gjennomført med basis i Norsk Standard 4815-1:2006.

Ved vurdering av risiko ved støyeksponering brukes følgende tiltaksverdier som utgangspunkt.

a) nedre tiltaksverdi for arbeidsforhold i gruppe I:	$L_{EX,1h} = 55 \text{ dB(A)}$
b) nedre tiltaksverdi for arbeidsforhold i gruppe II:	$L_{EX,1h} = 70 \text{ dB(A)}$
c) nedre tiltaksverdi for arbeidsforhold i gruppe III:	$L_{EX,8h} = 80 \text{ dB(A)}$
d) øvre tiltaksverdier (grenseverdier):	$L_{EX,8h} = 85 \text{ dB(A)}$ og $L_{pC,peak} = 130 \text{ dB(C)}$

Risikovurderingen skal generelt og etter forskrift om utførelse av arbeid særlig ta hensyn til:

- a) eksponeringens nivå, type og varighet og eksponering for impulsstøy som slag og smell,
- b) virkning på helsen og sikkerheten til arbeidstakere som er særlig utsatt for risiko,
- c) enhver virkning på arbeidstakernes helse og sikkerhet som skyldes samvirkning mellom støy og kjemiske stoffer og mellom støy og vibrasjoner i arbeidet, så langt det er mulig,
- d) Støyens virkning på muligheten til å oppfatte varselsignaler eller andre lyder som må kunne høres for å redusere risiko for ulykker,
- e) produsentens informasjon om støynivået på arbeidsutstyret,
- f) om det finnes alternativt arbeidsutstyr som gir lavere støyeksponering,
- g) eksponering for støy utover vanlig arbeidstid som faller inn under arbeidsgiverens ansvar,
- h) relevante opplysninger fra helseundersøkelser, og andre offentliggjorte opplysninger, så langt det er mulig,
- i) Økt helserisiko på grunn av samvirkning mellom vibrasjoner og andre faktorer på arbeidsplassen,
- k) tilgjengeligheten av hørselsvern med tilstrekkelig dempning.

I tillegg skal det tas hensyn til subjektiv opplevelse av støyen, lokalenes utforming (akustikk, plassering/møblering) og organisering av arbeidet

Akseptkriterier

Med bakgrunn i erfaringer fra liknende bedrifter, samt de arbeidsoperasjonene som utføres hos Venn Barnehage, ble det antatt at støybelastningen måtte vurderes opp i mot gruppe II i Forskrift om tiltaks- og grenseverdier. Gruppe II omfatter "arbeidsforhold hvor det er viktig å føre samtale eller vedvarende store krav til presisjon, hurtighet eller oppmerksomhet", dvs. det man omtaler som "normalstøy", som i utgangspunktet ikke er helseskadelig støy. Det har vist seg å være utfordrende å få støynivået i en barnehage til å tilfredsstillende kravene i gruppe II, så det kan være mer hensiktsmessig å vurdere støyen til å tilhøre gruppe III, som er støy fra "arbeidsforhold med støyende maskiner og utstyr under forhold som ikke går inn under arbeidsgruppe I og II", dvs. det man omtaler som "industriertøy", som også er potensielt helseskadelig støy.

Følgende akseptkriterier skal være utgangspunkt for å vurdere risiko for uheldig virkning på helsen. I tillegg må det tas hensyn til de faktorer som er beskrevet ovenfor.

Gruppe 2.

< 60 dB(A)	Aksepteres. Risikoreduserende tiltak kan vurderes opp mot kost-nytte effekt.
60-70 dB(A)	Aksepteres etter vurdering. Muligheter for risikoreduserende tiltak skal vurderes.
>70 dB(A)	Ikke akseptabelt. Eksponering vil være sjenerende, og kan gi helseplager over tid.

Gruppe 3.

< 80 dB(A)	Aksepteres. Risikoreduserende tiltak kan vurderes opp mot kost-nytte effekt.
80-85 dB(A)	Aksepteres etter vurdering. Muligheter for risikoreduserende tiltak skal vurderes.
>85 dB(A)	Ikke akseptabelt. Eksponering over tid vil med stor sannsynlighet kunne gi støyskader.
L_{pC,peak} > 130 dB(C)	Ikke akseptabelt. Eksponering kan gi øyeblikkelig støyskade.

Støy beregnes som gjennomsnittlig belastning over en hel arbeidsdag, tilnærmet 8 timer, og hvis støy skal betegnes som helseskadelig må belastningen i snitt ligge over 85dB.

Gjennomføring

Målingene ble utført i perioden 19.03 – 20.03.14 med 3 integrerende støydosimetre av type Cirrus Research plc doseBadge, kalibrert etter gjeldende standarder. Dosimetrene ble påmontert person på skulder/i høresonen, for å måle personlig eksponering. Måletid var rundt 7-8 timer, og resultatet ble i etterkant sammenlikning med forskriftens tiltaks- og grenseverdi for gjennomsnittlig belastning over en 8 timers arbeidsdag.

Det ble tatt i alt 6 prøver fordelt på 2 dager. Antallet prøver ble valgt for å få en tilstrekkelig oversikt over støybelastningen ved ulike typer arbeidsoppgaver på de ulike avdelingene.

Ansvarlig for prøvetakingene var yrkeshygieniker hos Stamina Helse, i samarbeid med daglig leder og de ansatte i bedriften.

Risikovurderingen baseres seg på resultater fra målingene av støybelastning.

Resultater

Resultatene er ført opp i tabell 1, målekurvene ligger som vedlegg til rapporten. Vurderingen av risiko er gjort med tanke på at støyen er i gruppe III.

Tabell 1. Målte ekvivalentnivåer og topp-/impulsstøy (se målekurver i vedlegg 1)

Dato	Område	Ansatt	Måletid (tt:mm)	Leq,a (dB)	PeakC (dB)	Dose %***	Støyende arbeidsoppgaver, øvrige kommentarer
19.03.14	Kjerkbakken	Randi	07:17	79,9	144,6	28	8-8.45 Frokost, 8.45-10 Frilek, 10-10.30 Bordakt, 10.30-11 Frilek, 11-11.30 Kjøkkentj, 11.30-12 Pause, 12-15 Ute, 15-16.30 Frilek
19.03.14	Kjerkbakken	Turid	07:18	78,8	143,8	22	8.30-8.45 Frokost, 8.45-10 Frilek, 10-10.30 Bordakt, 10.30-11.30 Frilek, 11.30-12 Mat, 12-12.15 Påkledning, 12.15-12.45 Koppvask, 12.45-13.15 Pause, 13.15-14.15 Ute, 14.15-14.45 Lavvo, 14.45-16 Ute
19.03.14	Kjerkbakken	Stasjonær på gardin inne	07:14	68,5	<130¹	2	8-8.45 Frokost, 8.45-10 Frilek, 10-10.30 Bordakt, 10.30-11 Frilek, 11-11.30 Mat, 12-12.15 Påkledning, 12.15-16 Ute

20.03.14	Kjerkbakken	Randi	07:15	79,3	<130 ¹	24	8-8.45 Frokost, 8.45-9.30 Frilek, 9.30-10 Sangstund, 10-11 Lego,leire og puterom, 11-11.45 Mat, 11.45-12.30 Påkledning, 12.30-13 Pause, 13-14 ute, 14-14.30 Klesskift, 114.30-14.50 Mat, 14.50-15.30 Puterom
20.03.14	Kjerkbakken	Heidi	07:14	77,7	144	17	8-8.30 Frokost, 8.30-9.30 Frilek/leire, 9.30-10 Sang og instrumenter, 10.15-11.15 Gymsal, 11.30-12 Mat, 12.20-12.50 Pause, 12.50-14.20 Ute, 14.20-15.15 Inneaktiv.
20.03.14	Kjerkbakken	Stasjonær på gardin inne	07:13	67,6	<130 ¹	11	8-8.45 Frokost, 8.30-9.30 Frilek, 9.30-10 Samlingsstund, 10.15-11.15 Gymsal, 11.30-12 May, 12.20-12.50 Pause, 12.50-14.20 Ute, 14.20-15.30 Inneakt.

1 = usikker måling, da registrerte nivå trolig skyldes slag mot dosimeteret.

*Leq, a = lydekvalitetsnivå; dvs. vektet gjennomsnitt av lydtryknivå over en tidsperiode

** PeakC = impulsstøy

***I forhold til grenseverdien for skadeligstøy på 85 dB(A) over 8 timer, et gjennomsnitt på 85dB(A) i 8t = 100%

Vurdering

- I Forskrift om utførelse av arbeid, §14-6, kreves det at støybelastningen søkes redusert til minst 10dB under nedre tiltaksverdi, i støyzone II tilsvarer dette nivåer under 60dB(A). I støyzone III tilsvarer dette nivåer under 70dB(A). Ingen av de personbårne målingene viste verdier under 60dB(A), og kun de to stasjonære målingene var under 70dB(A).
- De stasjonære målingene ligger lavere enn de personbårne målingene, noe som kan skyldes at dosimetrene kommer litt på avstand fra støykildene, samt at lokalene var uten aktivitet på deler av dagen. Ved å regne ett gjennomsnitt på den delen av dagen med aktivitet, kommer støybelastningen opp i 69,1 dB(A) og 69,6dB(A) for henholdsvis den 19. og 20. mars, noe som fortsatt vil være akseptable verdier.
- Målingene viser at bedriften har akseptabel støyeksponering i forhold til skadelig støy, vurdert mot støygruppe III, da den gjennomsnittlige støybelastning gjennom hele dagen ligger under 80 dB(A) på alle målingene.
- Målingene av impulsstøyen ligger over tiltaksgrensen på 130dB(C) på 3 av 6 målinger. Det er noen hendelser som genererer impulsstøy, noen få også over grenseverdien på 130 dB(C). Slike støykilder kan være vanskelig å forutsi og registrere, og ofte kommer de av håndtering av ulikt utstyr, metall som slås mot metall, harde gjenstander som faller på gulv, hamring og slag. Siden nivået på impulsstøyen er høyt, bør disse støykildene kartlegges for å finne støydempende tiltak. Med verdier opp i mot og endog over 140 dB(C), som ble målt i måleperioden, er sannsynligheten for hørselsskade stor.
- Noen av målingene kan ha feilkilder som slag og dunk, eller vind som blåser rett på mikrofonen. Spesielt gjelder dette impulsstøymålingene. Den reelle eksponeringen er

også trolig lavere enn målte verdier, siden måleusikkerheten er på 5%, og dosimetre har en tendens til å overestimere støyen.

Konklusjon

Forutsatt at arbeidet var representativt for resten av året under prøvetakningsperioden, kan vi konkludere med at arbeid i Venn Barnehage ikke medfører stor sannsynlighet for eksponering av støynivåer som kan gi støyskader, men støyen er over gjeldende tiltaks- og grenseverdier både for "vanlig støy" og impulsstøy, hvis man er ubeskyttet.

Videre arbeid / alt. forslag til tiltak

I henhold til *Arbeidsplassforskriften* og *Forskrift om utførelse av arbeid* skal bedriften videre vurdere bl.a. følgende for å redusere risikoen for støyskader:

- vurdere alternative arbeidsmetoder som gir redusert støyeksponering,
- velge hensiktsmessig arbeidsutstyr som gir minst mulig støy,
- utforme og tilrettelegge arbeidsplassen og arbeidslokalene for eksempel ved at tekniske innretninger oppstilles og brukes på en slik måte at støy ikke oppstår,
- foreta teknisk støyreduksjon som demper lydutberedelse gjennom luft, for eksempel ved hjelp av skjermer, innbygging eller lydabsorbenter,
- foreta teknisk støyreduksjon som reduserer strukturlyd og vibrasjoner ved å avbalansere, dempe eller isolere lydkilder,
- ha systematisk vedlikehold av arbeidsutstyr, arbeidsplassen og støydempingstiltak,
- tilrettelegge arbeidet ved begrensning av eksponeringstid og intensitet, og med tilstrekkelige støyfrie hvileperioder,
- sørge for helseundersøkelser.

Arbeidsgiveren skal tilpasse tiltakene for arbeidstakere som i særlig grad kan være utsatt for ulykkes- eller helsefare.

Dette handler om å få støydosene den enkelte mottar gjennom arbeidsdagen ned på et akseptabelt og forutsigbart nivå, og under tiltaksverdien på 80 dB(A), helst under 70dB.

- Å forebygge støy trenger ikke nødvendigvis være dyrt og vanskelig, og det er mye dere kan få til selv med enkle midler. Mer bruk av støydempende og lydabsorberende materialer i for eksempel tak/vegger kan være en av flere løsninger. Her kan om ønskelig Stamina Helse bistå med videre rådgivning gjennom vår samarbeidspartner Cowi AS som har spesialkompetanse på akustikk. Ved valg av støydempende materialer er det generelt viktig å huske på at disse skal være lette å holde rene og være robuste nok til daglig bruk i en barnehage.
- Det kan også være mye å hente på å vurdere ulike organisatoriske og pedagogiske tiltak for å redusere belastningen under de mest støyutsatte aktivitetene/periodene. Generelt handler dette mye om å skape bevissthet rundt temaet støy både hos de ansatte og barna, kanskje endre noen daglige vaner litt og jobbe systematisk over tid med å

implementere og opprettholde tiltak som virker. Vi kommer her med noen forslag til tiltak som kan vurderes; kilder er det norske og danske Arbeidstilsynet og erfaringer vi selv har gjort oss i bedriftshelsetjenesten. Ikke alle vil være relevante for dere og deres lokaler, men vi vil tro at noen av disse absolutt kan ha effekt:

Spisesituasjonen:

- Om mulig fordele spising i flere rom, ev. på mindre grupper om gangen
- Fordele de mest "støyende" barna ved ulike bord og gi dem faste plasser hver gang
- Ha samlingsstund før man spiser, slik at barna faller til ro først
- Spise når barna selv har lyst
- Passe på at barna går på do før de spiser
- Vektlegge den gode samtalen rundt bordet
- La den voksne sitte med ryggen til nabobordet slik at hun/han blir mer nærværende

Støy i garderobe:

- Små grupper av gangen som kler av og på seg
- La barna ta på tøy selv og la dem få god tid
- Lave stoler til de ansatte

Annet:

- Hvis du ønsker kontakt med en person, ikke rop, men gå bort til ham/henne, få øyekontakt og prat
 - Sørg for gode samtalerutiner mellom barn og voksne
 - Bedre skiller mellom støyende aktiviteter og stille rom/sovestunder
 - Forsøk med støyfrie soner en del av dagen
 - Støydempende, flyttbare skillevegger i lekeområdene innendørs
 - Filtknotter under stol-/bordbein og filt (ev. andre dempende materialer) i harde lekekasser
 - Pass på at belysningen er god nok (manglende belysning kan medføre økt stress-/støynivå)
 - Mer aktiv og bevisst bruk av "lydøret" i det daglige arbeidet med barna
 - Lydadsorberende tekstiler mv. på vegger og i tak kan ha effekt (obs: renhold)
 - Vaskbare tallerkener og bestikk i plast og bruk av voksduk på bordene virker støyreducerende
- Personlig verneutstyr er ikke tradisjonelt noe man forbinder med arbeid i barnehager, men vi ser ikke bort fra at formstøpte "aktive" støypropper kan fungere svært bra for de ansatte i de mest støyende periodene av arbeidsdagen. Med denne type hørselvern kan man kommunisere aktivt med omgivelsene samtidig som støy over en viss grense, vanligvis 80dB, blokkeres. Vi anbefaler ikke dette som eneste tiltak, men som et mulig supplement til andre fysiske og organisatoriske tiltak nevnt over, hvis ikke disse viser seg tilstrekkelige.
 - Typiske hendelser som fører til impulsstøy (slag, smell mv.) over grenseverdien på 130 dB(C) må identifiseres. Det er viktig at arbeidstakerne er forberedt og beskyttet mot denne type støy. Her er holdninger og god kommunikasjon mellom arbeidstakerne et viktig stikkord.

- Bevisstgjøring og videre opplæring av de ansatte i forhold til støy, og helserisiko forbundet med dette, blir viktig. Gjennom økt kunnskap vil det også bli lettere å synliggjøre den enkelte arbeidstakers ansvar, og om nødvendig skjerpe bruken av personlig verneutstyr. Vi i bedriftshelsetjenesten ønsker å bidra aktivt videre i dette arbeidet sammen med bedriftens ansatte.
- Med lyd-/støynivåer over tiltaksverdien på 80 dB(A) har bedriften plikt til å tilby ansatte hørselstester (audiometri) i forbindelse med helsekontroller/arbeidsmiljøundersøkelse hos bedriftshelsetjenesten. Dette er et viktig ledd i bedriftens arbeid med kartlegging og forebygging av støy.

Vi i Stamina Helse ser frem til å samarbeide videre med dere i det systematiske HMS-arbeidet, kartlegging av arbeidsmiljøfaktorer, og med et felles mål om en fortsatt trivelig og trygg arbeidsplass.

Referanser

Forskrift om utførelse av arbeid

Arbeidsplassforskriften

Forskrift om tiltaks- og grenseverdier

Norsk Standard 4815-1:2006

Vedlegg

1. Målekurver

14 Karbondioksid (CO₂)

Sammendrag

Kilder

Finnes i menneskers utåndingsluft
Forbrenningsprosesser

Helseeffekter

Ingen toksikologiske, fysiologiske eller psykologiske forandringer ved de konsentrasjoner man finner i vanlige innemiljøer. Generell hygienisk indikator på luftskifte for å hindre ubehagelig nivå av kroppslukt

Anbefalt faglig norm for karbondioksid

Med bakgrunn i indikatoregenskaper for dårlig luftkvalitet og luftbehov: 1800 mg/m³ (1000 ppm) (maksimumsverdi)

14.1. Forekomst

Karbondioksid (CO₂) dannes ved forbrenning og produseres ved stoffskiftet i organismen, og finnes derfor i utåndingsluften. Gassen er fargeløs og luktløs. I fast form finnes den som "tørris". Ved 1 atm. forandres CO₂ direkte fra fast form til gassform. Omregningsfaktor: 1,8 µg/m³ = 1 ppm.

14.2. Helseeffekter

Ved nivåer som er vanlig forekommende i inneluft sees ingen toksikologiske, fysiologiske, psykologiske eller adaptive forandringer. De laveste nivåene der det er observert effekter hos forsøksdyr og mennesker er 18 000 mg/m³ (10 000 ppm) (EPA, 1991). CO₂ vil således ikke utløse helseskader unntatt i helt ekstreme arbeidssituasjoner.

CO₂ har imidlertid vært brukt som generell hygienisk indikator på luftskifte for å hindre ubehagelig nivå av kroppslukt, idet studier fra testkammer har vist at CO₂-konsentrasjonen kan korreleres til intensiteten av kroppslukt. Ved en CO₂-konsentrasjon på ca 1880 mg/m³ vil ca 20 % av alle personer som kommer inn i et rom oppleve sjenerende lukt. For personer som allerede oppholder seg i rommet, vil tilsvarende konsentrasjon være 3700 mg/m³, dvs. at 20 % av personen i rommet bedømmer luktintensiteten som sjenerende ved denne konsentrasjonen (Persily, 1996).

Luftbehovet per person med aktivitet tilsvarende vanlig kontorarbeid synes å være 25-35 m³/time. Dette vil gi et CO₂-nivå under 1800 mg/m³ (1000 ppm). I rom med mange mennesker og dårlig ventilasjon vil CO₂-nivåene bli høyere enn dette.

Andre effekter

Flere studier har påvist sammenhenger mellom høye konsentrasjoner av CO₂ inne og oppfattet dårligere inneklima, nedsatt arbeidsutførelse og økt forekomst av helseplager (hodepine, slimhinneirritasjon) (Erdmann and Apte 2004; Federspiel et al. 2004; Milton et al. 2000; Seppanen et al. 1999; Shendell et al. 2004; Wargocki et al. 2000). Høye konsentrasjoner av CO₂ tyder på dårlig ventilasjonskapasitet i forhold til personbelastningen. De observerte sammenhengene tilskrives høyere konsentrasjoner av andre luftforurensningskomponenter der nivåene også vil påvirkes av ventilasjonseffektiviteten (Mudarra 1997; Persily 1997). Konsentrasjoner av CO₂ opptil rundt 9000 mg/m³ har i seg selv ikke vært ansett for å ha uønskede effekter på helse, sanseoppfattelse eller arbeidsytelse.

Betydningen av lavere konsentrasjoner av CO₂ alene for kognitive funksjoner, dvs. mentale funksjoner som omfatter sanseoppfattelse, konsentrasjonsevne, hukommelse og logiske evner, problemløsning og språk, er mindre kjent.

I en nylig undersøkelse (Satish et al., 2012) fant man blant annet at ved å øke CO₂ nivåer til 1800 mg/m³ i ellers normale miljøer, var det moderate men statistisk signifikante reduksjoner i 6 av 9 parametere benyttet

1. **Introduction**
The purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the project's objectives, scope, and deliverables. It serves as a guide for all stakeholders involved in the project.

2. **Objectives**
The primary objectives of this project are to:

- Improve operational efficiency.
- Reduce costs.
- Enhance customer satisfaction.

3. **Scope**
The project scope includes the following areas:

- Process optimization.
- Resource allocation.
- Quality control.

4. **Deliverables**
The project will produce the following deliverables:

- Final report.
- Implementation plan.
- Training materials.

5. **Conclusion**
This project is essential for the organization's long-term success. It requires the full cooperation and support of all team members.

Vedlegg 3.1

Kompetanse- og kreativitetstest

4.1	VENN SKOLE OG FLERBRUKSHUS	2
4.2	OPPLÆRING	17
4.3	TIDSPLAN	18

1 Venn skole og Flerbrukshus

Hensikten med dette kapitlet er å synliggjøre Schneider Electric's kompetanse og kreativitet med tanke på å identifisere energiltak i Venn skole og Flerbrukshus. Beregningene er basert på Energi i bygninger 3.5, egenutviklede energiberegningsverktøy samt erfaringstall.

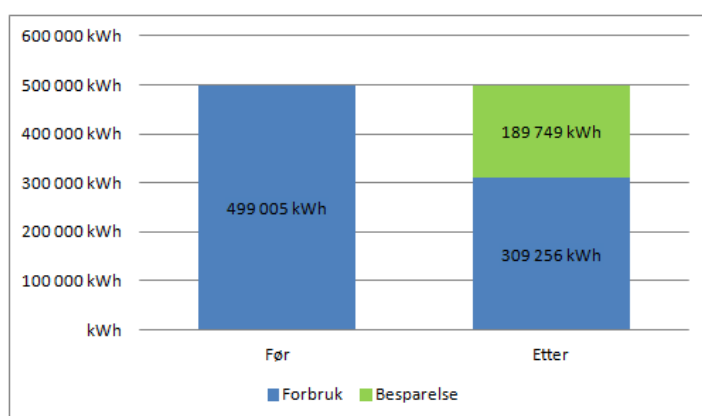
Økonomi og lønnsomhet

Investeringsanalyse

I investeringsanalysen er det kun besparelser i form av energi som er medberegnet. Gjennom en grundig analyse i fase 1 vil man i tillegg kunne beregne besparelser i form av arbeidstimer og eventuelle reduksjoner i vedlikeholdsetterslep.

Tabell 1: Nåverdi og tilbakebetalingstid

Investing og tilbakebetalingstid, Venn skole og Flerbrukshus	
Førforbruk [kWh]	499.005
Investering [Kr]	786.830
Besparelse [kWh]	189.749
Garantert besparelse [kWh]	170.774
Besparelse [%]	38
Besparelse [Kr]	134.954
Tilbakebetalingstid [år]	7,8
Nåverdi, 15 år [Kr]	486.103
Internrente [%]	12,5

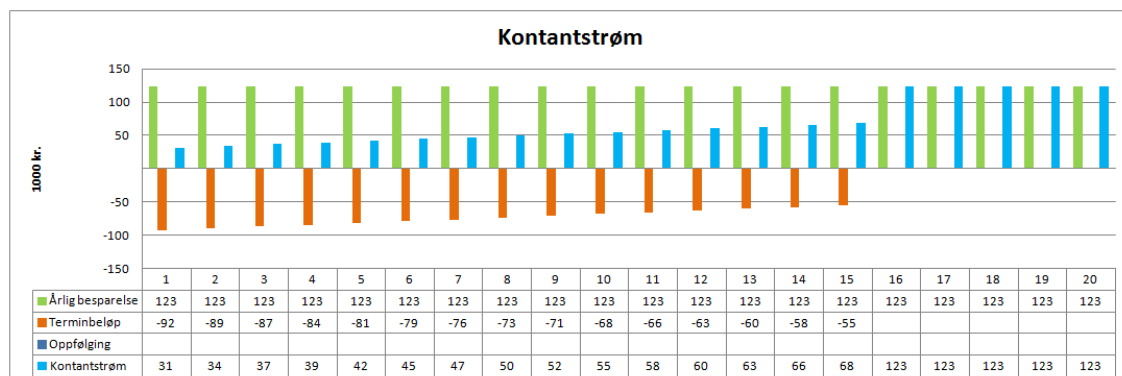

Figur 1: Forbruk og besparelse

Kontantstrøm

Kontantstrømmen er i et EPC-prosjekt kanskje det viktigste lønnsomhetsmålet. Dette fordi kontantstrømmen illustrerer i hvilken grad et EPC-prosjekt påvirker fremtidige budsjetter.

Som illustrert av grafen under vil Skaun kommune, med en investering på 787.000 kr. over 15 år og med en kalkulasjonsrente på 5 % kunne betale avdrag og lån innenfor dagens kostnadsrammer. Over tid, ettersom lånet nedbetales vil besparelsen i større og større grad overstige utbetalingene til lån og avdrag - dette er penger som vil kunne brukes til å investere i ytterligere tiltak, vedlikehold etc. Støtte fra enova er ikke inkludert i beregningen, men vår erfaring tilsier at EPC-prosjekter oppnår en støtte på ca. 10 % av investeringen.

Figur 2: Kontantstrøm

Som illustrert i figuren over overstiger besparelsen utbetalingene til avdrag og renter med mellom 31 og 68 000 i de 15 årene lånet løper. Etter at lånet er betalt vil hele besparelsen tilfalle kommunen.

Førsituasjon

Beskrivelse av bygget

Skolebyggene har blitt satt opp i tre byggetrinn der første byggetrinn, som er klasseromsdelen, er fra 1950-tallet . Deretter byggetrinn 2 som gymnastikkbygget fra 1960. Byggetrinn 3 som er dagens kontorfløy fra 1991 of til slutt dagens SFO som er fra 1996.

Flerbrukshuset ble satt opp i 1989.

Da det er forskjellige bygningsmessige standarder etter hvilket år de er satt opp har vi benyttet verdier som vist under tabell "Bygningsmessig standard". Da dette er en innledende analyse er det ikke gjennomført detaljerte undersøkelser av u-verdier. Dette vil bli vurdert i forbindelse med fase 1.

Under beregningene er det videre lagt til grunn at oljekjele ikke skal benyttes fremover. Beparelsene er derfor lagt på el-kjele.

Bygningsmessig standard	Vegg u-verdi	Gulv u-verdi	Tak W/m ² K	Vinduer u-verdi	Infiltrasjon oms/h
1949 - 1969	0.40	0,4	0,35	3,0	0,50
1985 - 1997	0.25	0.2	0.20	2.0	0.15

Bygg	Funksjon	Byggeår	Areal m ²	Kommentarer
Venn skole	Skole/SFO	1955/1996	1959	
Venn Flerbrukshus	Barnehage/Kontorer	1989	815	

Energiforbruk/priser	Olje kWh	El-kjele kWh	Fastkraft kWh	Totalt kWh	Effekt kW	Energipris øre/kWh
Venn skole	65.166	215.233	79.598	359.997	39+89	0,63
Venn Flerbrukshus	*48.940	*48.940	33.366	131.246		0,63

Inneklima	Klasserom	Gymsal	SFO	Barnehage	Kontorer
Venn skole	21	16	21		21
Venn Flerbrukshus				21	21

Energiform	Varmesystem	V.grad prod	V.grad distribusjon	V.grad Regulering	Temp.avh. andel	Varmekilder
Venn skole	Vannbårent	0,98	0,90	0,95	100 %	El-kjele
Venn Flerbrukshus	Vannbårent	0,98	0,85	0,90	100 %	"Fjernvarme" og varmepumpe

Varmeanlegg

Det er en felles varmesentral for skole/SFO og Flebrukshall. Denne er plassert i kjeller på skolen. Den består av oljekjele og EI-kjele. Det benyttes primært EI-kjele for oppvarming. Det er kulvert mellom SFO samt Flerbrukshallen. Det er klargjort for en avgang til kirken fra samme varmesentral. Denne avgangen er planlagt fra den kumme som er plassert ute i skoleområdet. Det er forøvrig en ventilasjonskurs til gymsal og en ventilasjonskurs til skolen. En avgang til radiator på skolen og en avgang til tappvannsbereider. Det er ikke separate shuntgrupper for avgang SFO og Flerbrukshus.

Det er en hovedshunt i Flerbrukshuset for videre distribusjon av varme. I SFO er det en felles shuntgruppe til to stk gulvvarmefordelere. I varmesentralen er det tre stk beredere for betjening av tappvannsbehovet til skolen, energi til denne kommer fra varmeanlegget. I SFO er det ikke egen VVB. Tappvannet her kommer fra varmesentralen. Flerbruksbygget har egen VVB. Det er levert to stk varmpumper luft/luft som oppvarming av barnehagen i tillegg til gulvvarme i korridorer og toaletter.

Isolasjonen på rør og kopliger noe dårlig samt att fyringskurvene til radiatorkretsen er ikke optimalisert i forhold til virkelig behov. Dette medfører at man ved nattsenkning av vanntemperaturen ikke får redusert romtemperaturen da termostatene på radiatorene åpner mer for å kompensere for en lavere vanntemperatur. De manuelle kranene på radiatorene er skiftet ut med termostater på alle klasserom, men det mangler noen i gangarealene. Det er som beskrevet over, to kulverter for transport av energi til SFO og Flerbrukshuset. Da behovet styres fra ventiler plassert i respektive bygg vil det transporteres varmtvann i disse rørene selv om det ikke er varmebehov. Kjelkretsen inkl alle pumper er i drift hele året grunnet tappvannsbehovet og manglene styring. Tre-veisventil for tilkopling av tilleggsvarme fra oljekjelen er koplet slik at varmtvannet går gjennom kjelen selv når denne ikke er i drift.

Følgende tiltak er vurdert (Besparelser, kostnader etc. er beskrevet i egen tabell):

- Isolering av rør og ventiler.
- Montering av varmpumpe luft/vann for betjening av hele varmeanlegget.
- Tilkopling av eksisterende VVB til elektrisk element.
- Optimalisering av fyringskurver.
- Montering av bereder SFO.
- Montering av varmpumpe Menighetssal.
- Ombygning av treveisventil til oljekjele slik att det ikke sirkulerer vann over denne når Oljekjele står
- Stopp av sirkulasjon til SFO og Flerbrukshall når ventiler i respektive bygg er stengt.
- Senkning av romtemperatur natt og helg. Størrelsen av senkningen vil variere i forhold til utetemperaturen.

Ventilasjon

Ventilasjonen i bygget består av 3 anlegg. 36.01 - Skole, 36.02 - SFO, 36.03 - Gymsal, 36.04 Menighetssal og 36.05/06 barnehagen (Systemnummer er ikke definert for bygget, dette er bare antagelser)

Ventilasjonsanlegg for skole ventilerer også kontorerfløy. Anlegget er fra 1991 og burde derfor vært skiftet. Imidlertid er anlegget i god stand og er ikke vurdert fra oss som prioritert oppgave. Anlegget har skiftet styring med Johnson Controls med eget tablå.

36.01 - Skole	
Dimensjonerende luftmengde	6.100 m ³ /h
Type gjenvinner	Roterende
Driftstider	<ul style="list-style-type: none">Mandag - Fredag 08:00 - 15:001/2 fart unnder -5°C utetemperatur

Ventilasjon til SFO er av nyere dato og ser ut til å fungere på en god måte. Det har vært noen problemer med utslag av frostvakt på varmebatteriet. Dette er i dag ordnet ved å sette opp grensen for overstyring. Anlegget er ikke tilkopleet noe SD-anlegg. Betjenes med lokalt tablå.

36.02 - SFO	
Dimensjonerende luftmengde	2.500 m ³ /h
Type gjenvinner	Roterende
Driftstider	<ul style="list-style-type: none">Mandag - Fredag 06:00 - 18:00

Ventilasjonsanlegget for Gymsal er delt i to deler der tilluft med omluftsdel og varmebatteri er plassert i materialrom og avtrekksvifte plassert i lager kjeller. Anlegget har derfor ingen gjenvinning. Anlegget går i dag på 100% omluft når salen ikke er i bruk, dette registreres av en bevegelsesdetektor montert i salen. Når salen benyttes åpner friskluftsspjeldet og avtrekksviften starter. Utover definert driftstid står anlegget. Anlegget er tilkoppelt håndterminal fra Stefa

36.03 Gymsal	
Dimensjonerende luftmengde	4.000 m ³ /h
Type gjenvinner	Omluft
Driftstider	<ul style="list-style-type: none"> Mandag - Fredag 09:00 - 14:00

Ventilasjon til Menighetssal er normalt ikke i drift. Det starter en gang i døgnet og går da i 1 time. Anlegget er fra 1989 men har ikke så stor slitasje da anlegget har liten driftstid i løpet av et år. Anlegget styres fra en tavle plassert i etasjen under.

36.04 Menighetssal	
Dimensjonerende luftmengde	2.300 m ³ /h
Type gjenvinner	Plate
Driftstider	<ul style="list-style-type: none"> Mandag - Søndag 09:00 - 10:00

Barnehagen har to ventilasjonsanlegg. Anlegget som er avbildet til høyre ventilerer "biblioteket" som er en del av bygget. Dette arealet er bygget om og har i dag ett åpent areal som benyttes som barnehage. Imidlertid er det satt inn en vegg i ettertid som har medført at det ikke er avtrekk i den delen som er nærmest hovedinngangen. Aggregatet har plateveksler og en lav virkningsgrad. Det er plassert på en slik måte at det er vanskelig å utføre service og ettersyn. Som varmegjenvinner benyttes plateveksler med lav virkningsgrad. Det er vurdert utskiftning til roterende gjenvinner men ikke funnet til å være bedriftsøkonomisk lønnsomt.

36.05 Barnehage "Bibliotek"	
Dimensjonerende luftmengde	1.000 m ³ /h
Type gjenvinner	Plate
Driftstider	▪ Mandag - Fedag 09:00 - 14:00
36.06 Barnehage.	
Dimensjonerende luftmengde	860 m ³ /h
Type gjenvinner	Plate
Driftstider	▪ Mandag - Fedag 07:00 - 17:00

Følgende tiltak er vurdert (Besparelser, kostnader etc. er beskrevet i egen tabell)

- Rensing av roterende varmegjenvinner i ventilasjonsanlegg til skole, SFO og Menighetssal for å forbedre virkningsgrad
- Utskiftning av ventilasjon Gymsal.
- Montering av frekvensomformere på alle ventilasjonsanlegg for å kunne optimalisere driften.

Automatikk og SD-anlegg.

For styring av varmesentral, ventilasjon gymsal, ventilasjon Menighetssal og ventilasjon "Bibliotek" av fabrikat Stefa. Dette kommuniserer på en bus frem til et operatortablå som er plassert i varmesentralen. Betjeningen av dette systemet er av en slik standard at løsningen blir nesten aldri benyttet for justering av temperaturer, driftstider etc. Ventilasjon til skolen og SFO har lokale undersentraler fra Johnson Controls med lokal betjening. Det finnes ikke SD-anlegg for bygningsmassen og det er heller ikke mulig å koble de forskjellige systemene opp til et felles SD-anlegg da protokollene som benyttes fra Stefa er proprietære i tillegg til at sentralene er av en slik årgang at reservedeler ikke lenger er mulig å fremskaffe.

Følgende tiltak er vurdert (Besparelser, kostnader etc. er beskrevet i egen tabell)

- Utskiftning av styringer for alle ventilasjonsanlegg som har Stefa automatikk. Anlegg med JC styres med ur samt felles feil. Automatikken i varmesentralen utskiftes og inngår i tiltak A3. Ventilasjonsanlegget for barnehagen har integrert automatikk som vi kommuniserer på via LonWorks-protokoll.
- Opprettelse av SD-anlegg med software for å kunne styre og overvåke alle funksjoner i varme og ventilasjonsanleggene.

Bygningsteknisk.

Skolebyggene har blitt satt opp i tre byggetrinn der første byggetrinn, som er klasseromsdelen, er fra 1950-tallet. Deretter byggetrinn 2 som gymnastikkbygget fra 1960. Byggetrinn 3 som er dagens kontorfløy fra 1991 og til slutt dagens SFO som er fra 1996.

Flerbrukshuset ble satt opp i 1989. Da det er forskjellige bygningsmessige standarder etter hvilket år de er satt opp har vi benyttet verdier tilsvarende byggestandarden som da bygget ble bygget.

Vi har gjennomført befaringer der det er praktisk mulig og ser at isolering på kaldloft er noe varierende. I tillegg er det noe problemer med plassering av ventilasjonkanaler i midtbygg 2 etc. (kontorer). Det dannes fukt på innersiden av glasset som ødelegger foringer. Dette kan forhindres hvis man plasserer tilluftskanaler noe annerledes. I tilstøtende rom er det bygget lager på hver side av trapperom. Disse har ikke montert fuktsperre og derfor vil det oppstå kondensproblemer som kan medføre fuktskader.

Følgende tiltak er vurdert. (Besparelser, kostnader etc er beskrevet i egen tabell)

- Isolering av kaldloft på skoledel med 35 cm løsbblåsning av glassull. Beregnet ca 426 m²
- Isolering av kaldloft SFO med 25 cm løsbblåsning glassull. Beregnet ca 162 m²
- Isolering av kaldloft menighetshus med 30 cm løsbblåsning av glassull. Beregnet ca 392 m²

- Isolering av kaldloft barnehage med 25 cm løsbåsing av glassull. Beregnet ca 188 m²
- Fuktsperre i lagerrom 2 etg skoledel montres.

Belysning og elektriske system

Hele bygningsmassen har lysrør av type T8 som styres av manuelle lysbrytere. Vaktmester går over bygget etter stengt tid for å sikre at lys er avslått. Utelys styres etter fotocelle. En armatur er skiftet til LED. Utskiftning av armaturene til ny med T4 lysrør er vurdert men vil ikke være driftsøkonomisk lønnsomt å gjennomføre hvis denne utskiftningen ikke gjennomføres som et rehabiliteringstiltak. Vi har vurdert belysningen til å være av en slik standard at dette ikke skal være nødvendig.

Effektuttaket for bygningsmassen er vurdert til å være moderat. Normalt ville montering av varmpumpe redusere effektuttaket men vi har ikke beregnet dette da det er en luft/vann varmpumpe som ikke vil gå når det er som kaldest ute. Det installeres i tillegg laststyringssystem for å kunne kontrollere effektuttaket når el-kjele må være i drift.

Styring av lys er vurdert men er ikke med i tiltaket da det er bra manuell bruk i dag. Det er heller ikke lønnsomt å slå av lys i et lokale som det ikke ønskes reduksjon av romtemperaturen da den energien som kommer fra lysarmaturen kompenseres fra radiator.

Belysning	
Driftstider skole	▪ Mandag - Fredag 08:00 - 16:00
Driftstider SFO og barnehage	▪ Mandag - Fredag 07:00- 17:00
Driftstider Menighetshus	▪ Betjenes ved behov.

Følgende tiltak er vurdert (Besparelser, kostnader etc. er beskrevet i egen tabell)

- Levering av lastkontrollsystem for styring av laster i forhold til effektuttaket.

Tiltakstabell

Under vises investering, besparelse og lønnsomhet for de enkelte tiltak og summert i de enkelte bygg. Det er benyttet en energipris på 0,63 kr/kWh for el og 0,63 kr/kWh for varme. Kalkulasjonsrenten er satt til 5 %. Nåverdien gjelder for år 15. Summen for hvert enkelt bygg er korrigert for tiltakenes innbyrdes påvirkning. Garanterte nivåer er 90 % av det prosjekterte og står i parentes.

Her presenteres en tabell med lønnsomme tiltak og en tabell med ikke lønnsomme tiltak. De lønnsomme tiltakene er inkludert i prosjektets lønnsomhets beregninger og er således vårt tilbud. De andre tiltakene er tiltak som anbefales gjennomført av drifts- og vedlikeholdsårsaker, men kan ikke forsvares i et rent energiøkonomisk perspektiv. Disse tiltakene vil kunne inkluderes etter kommunens ønsker.

For økonomiske formler og beregninger se vedlegg 3.1.1 (kun elektronisk).

Tiltak skolebygg, SFO og Flerbrukshus som inngår i prosjektet

Tiltak	Invest. Kr	FDV kost NOK	Besp. kWh	Besp. kW	Besp. NOK	Inntj. År	Nåverdi NOK
A1: Isolering av rør og ventiler	22.550		5.558	1.7	4.267	6,3	21.737
A2: Montering av varmepumpe/luft/vann til varmeanlegget.	563.200	+ 15.000	157.642	0	115.078	5,7	631.277
A3: Optimalisering av fyringskurver varmeanlegg	79.200		10.881	3.4	8.385	13,1	7.835
A4: Montering av varmepumpe Menighetshus	37.400		9.532	0	6.005	7,6	24.928
A5: Ombygning av tre-veisventil olje/El-kjele.	45.100		13.277	4	10.164	5,1	60.404
A6: Stopp av sirkulasjon til SFO og Flebrukshus når ventil i respektive bygg stenger	4.180		15.898	4	11.815	0,3	118.465
A7: Senkning av romtemperaturen natt/helg	8.800		27.708	-36	1.256	8,8	4.236
A8: Rensing av roterende varmegjenvinner.	18.040		9.029	7.8	9.198	2,1	77.433
A14: Laststyring	8.360			36	16.200	0,5	159.790
Sum*	786.830	15.000	189.749	16.8	134.954	7,8	613.944

* Sum der tiltakenes inbyrdes påvirkning er ivaretatt

Tiltak skolebygg, SFO og Flerbrukshus som ikke inngår i prosjektet

Tiltak	Invest. Kr	FDV kost NOK	Bespa. kWh	Bespa. Kw	Besp. NOK	Inntj. År	Nåverdi NOK
A9: Utskiftning av ventilasjon Gymsal	188.100		10.645	7.6	9.835	64,1	-96.224
A10: Montering av frekvensomformer på alle vifter til alle vnetilasjonsanlegg.	93.500		7.898	8	8.363	18,2	-20.375
A11: Utskiftning av automatikk til alle ventilasjonsanlegg.	110.000		7.000	0	4.410	-	-68.803
A12: Opprettelse av nytt SD-anlegg for styring og overvåkning	38.165		7.000	0	4.410	11,6	3.031
A13: Isolering av kaldloft for alle bygningdeler. Totalt areal 1.168 m ²	205.956		26.623	7.9	20.044	14,7	-18.711
Sum*	708.321		44.374	17.6	35.296	26,2	-274.360

* Sum der tiltakenes inbyrdes påvirkning er ivaretatt

Sammenstilling av reduksjon i miljøpåvirkning

Tiltak	CO ₂ Kg	SO _x Kg	NO _x Kg	Støv/partikler kg
Venn skole og flerbrukshua	17.422	72,5	43,1	3,4

Tiltaksbeskrivelser

Under følger en beskrivelse av hva som inngår i de ulike tiltakene og hvorfor de gjennomføres.

A1: Isolering av rør og ventiler

Førsituasjon

I varmesentralen er flere koplinger uten isolasjon som medfører fare for forringelse av alle elektroniske komponenter samt at det gir energitap til omgivelsene.

Tiltak

Åpne rør og koplinger isoleres for å hindre tap til rommet.

A2: Montering av varmepumpe luft/vann

Førsituasjon

Bygget benytter olje og el-kjele som energikilde. Oljekejelen benyttes svært lite. Varmen distribueres til SFO og Flerbrukshuset via kulvert i bakken. Denne sirkulerer tur/retur selv om det ikke er varmebehov i beskrevet bygg. Anlegget er ett høytemperaturanlegg 80/60 °C

Tiltak

Det monteres luft/vann-varmepumpe som plasseres utenfor varmesentralen. Det bygges et fundament som varmepumpen plasseres på. Rundt fundamentet settes det opp en vegg for å hindre ferdsel rundt varmepumpen. I tillegg monteres det fjærben på maskinen for å redusere vibrasjon. Varmepumpen levres med støydemping slik at den ikke har et høyre støynivå, ved full drift, enn ca. 53 db. Da varmeanlegget er et høytemperaturanlegg er det nødvendig å kople fra VVB i varmesentralen og kople denne over på elektriske varmekolber. I SFO som ikke har egen bereder monteres det en ny som ivaretar varmtvannsbehovet. Rørforbindelse mellom skole og SFO koples om slik at tur til SFO koles på retur skole. Retur SFO koples på retur fra skole før varmepumpe.

A3: Optimalisere fyringskurver, varmeanlegg

Førsituasjon

Fyringskurver for radiatorkrets er satt for høyt. Dvs. at vanntemperaturen er høyere enn nødvendig for å opprettholde innetemperatur. Dette medfører til unødvendig tap av energi ved eks åpning av vinduer i klasserom. Når vinduer åpnes vil termostat plassert på radiator åpne på fult for å kompensere for reduksjon av "romtemperaturen". Hvis fyringskurvene er optimalt justert vil det ikke være tilgjengelig energi når termostat åpner.

Tiltak

Fyringskurven optimaliseres i henhold til byggets behov. For at dette skal være mulig vil styring for varmeanlegget skiftes og romføler monteres for adaptiv styring av pådrag.

A4: Montering av varmepumpe Menighetssal.

Førsituasjon

Menighetssalen har radiatorer for oppvarming. Disse betjenes manuelt når salen skal benyttes. Da dette er høytemperurradiatorer vil det være nødvendig å transportere energi via kulvert med den temperatur som kreves. Dette øker tapet i kulvert samt at varmepumpe i varmesentral stopper.

Tiltak

Montering av varmepumpe luft/luft i yttervegg som styres etter en termostat med nattsenkning montert ved inngangsdør.

A5: Ombygning av tre-veisventil olje/El-kjele.

Førsituasjon

I dag går sirkulasjonskretsen alltid igjennom oljekjele selv om denne ikke benyttes. Oljekjelen vil derfor varmes opp av vannet og avgi energi til rommet. Kjelen er en stor varmeovn i anlegget. Det er manuelle kraner for å kople forbi men disse benyttes ikke.

Tiltak

Omkopling av ventil slik att oljekjele koples forbi når denne ikke benyttes.

A6: Stopp av sikulasjon når det ikke er varmebehov

Førsituasjon

Det er en kulvert mellom varmesentralen, SFO og Flerbrukshuset. Det transporteres energi gjennom denne rørforbindelsen hele året for å tilfredsstille behovet til tappvann og gulvvarme. Det sitter ventiler i hvert bygg som styres etter behovet i bygget. Det er tap i denne energitransporten og målet er å unngå transport når dette ikke er nødvendig

Tiltak

Det monteres en ny VVB i SFO samt at det fra hver ventil som er plassert før hvert bygg gir signal til sirkulasjonspumper i varmesentralen om å stoppe. Alle pumper stopper når utetemperaturen er over 17 °C

A7: Nattsenkning av romtemperatur

Førsituasjon

Det er senkning av vanntemperaturen i dag men grunnet for høye fyringskurver vil ikke dette påvirke romtemperaturen. Termostaten på radiatoren vil bare åpne mere for å kompensere for den reduserte vanntemperaturen.

Tiltak

Senking av romtemperatur på natt og helg i henhold til kurve på utetemperatur. Det benyttes en romføler som referanse for å kontrollere temperaturen.

A8: Rensing av roterende varmegjenvinner

Førsituasjon

Ventilasjonsanlegg med roterende varmegjenvinnere har en lav virkningsgrad for gjenvinning av varme fra avtrekk til tilluft. Dette medfører unødvendig bruk av energi for å opprettholde tilluftstemperaturen til bygget.

Tiltak

Roterende varmegjenvinner til tre stk ventilasjonsanlegg renses.

A9: Utskiftning av ventilasjon - gymsal

Førsituasjon

Ventilasjonsanlegget i gymsal er av en meget dårlig standard og har ikke optimal driftsforhold. Det ikke plass eller kostnadseffektivt å bygge ett anlegg som sikrer varmegjenvinning av avtrekksluften. Dette må i tilfelle vurderes som ett rehabiliteringstiltak.

Tiltak

Eksisterende tilluftssystem demonteres og erstattes med nytt anlegg med lavtemperaturbatteri. Benytter fortsatt omluft hvis CO₂-nivået i rommet er under innstilt verdi. Friskluft og avtrekksvifte starter først når dette nivået overstiges.

A10: Montering av frekvensomformere ventilasjonsanlegg.

Førsituasjon

Alle ventilasjonsanlegg har direktestart av viftemotorene, noe som medfører unødvendig slitasje på removerføringer og motorer. Det er ikke muligheter for 1/2- hastighets drift på anleggene.

Tiltak

Montering av frekvensomformer og omprogrammering av styring av ventilasjonsaggregat. Anleggene styres slik at det ikke benyttes full luftmengde når det skal ventileres utover kjernetid samt når utetemperaturen blir lavere enn innstilt på SD-anlegget.

A11: Utskiftning av plateveksler til roterende gjenvinner

Førsituasjon

Ventilasjonsanlegg til "biblioteket" har en plateveksler som varmegjenvinner. Denne har en lav gjenvinningsgrad (ca. 50 %). Plateveksler på ventilasjon til barnehagen er av en slik type at utskiftning ikke er lønnsomt.

Tiltak

Eksisterende platevekslere skiftes til roterende varmegjenvinner med virkningsgrad på ca. 80 %.

A12: Utskiftning av automatikk varme og ventilasjonsanlegg

Førsituasjon

Eksisterende automatikk er av forskjellige fabrikat samt at noe av dette er av eldre årgang som det ikke lengre kan leveres reservedeler til. Skolen og SFO har moderne automatikk fra Johnson Controls. Opereres fra lokale tablå (Ikke koplet opp i nettverk). Gymsal, varmesentral, barnehage, Menighetssal har automatikk fra Stefa. Denne er koplet opp i ett proprietært nettverk som betjenes fra varmesentralen. Meget dårlig grensesnitt for betjening.

Tiltak

All automatikk skiftes ut inkl undersentraler fra Johnson Controls. Alle settes opp i et LonWorks-nettverk til et nytt SD-anlegg. En vil på denne måten få kontroll over alle ventilasjons- og varmeanlegg fra samme betjeningsterminal.

A13: Nytt SD-anlegg

Førsituasjon.

Det finnes ikke noe SD-anlegg for drift av de tekniske anleggene i dag. Det er en handterminal som er montert i varmesentralen som benyttes som betjening av deler av automatikkanlegget. Dette grensesnittet for betjening er for komplisert slik at det blir ikke benyttet.

Tiltak

Det opprettes et LonWorks-nettverk som kommuniserer mellom de forskjellige undersentralene frem til vaktmesterkontoret. Den endelige løsningen for betjening vil bli vurdert i samarbeid med kommunen da det finnes flere forskjellige løsninger. Kostnaden for disse vil ikke variere stort.

A14: Isolering av kaldloft.

Førsituasjon.

Det er varierende kvalitet på isolasjonen som er lagt på kaldloft. Det er derfor regnet inn ytterlig isolering.

Tiltak

Det sprøytes inn isolasjon på alle loft i varierende tykkelse fra 25cm til 30 cm i tillegg til eksisterende isolasjon. Det etableres gangveier slik at det blir mulig å gjennomføre ettersyn av tekniske installasjoner.

A15: Fuktsperre i lager 2 etg monteres.

Førsituasjon.

Det er fare for fuktproblemer i lager 2 etg skolebygg da det ikke er montert noen fuktsperre mot tak. Det vil være noe energitap i dette men det er minimalt og kan derfor ikke beregnes inn. Dette anses derfor som et vedlikeholdstiltak.

Tiltak

Montering av fuktsperre i to lager i 2 etg skolebygg.

Laststyring

Førsituasjon

Dagens effekttopp er på et normalt nivå. Imidlertid vil montering av varmepumpe øke effektbehovet. Dette tiltaket gjennomføres derfor for å unngå økning av effekten.

Tiltak

Det installeres ett laststyringssystem for kontroll av effekttopper. Under disse perioder kan Oljekjele starte i stedet for el-kjele og evt. redusere luftmengder fra ventilasjonsanlegg

2 Drift og vedlikehold

For at garantien skal opprettholdes forutsettes det at kommunen overholder de temperaturer og driftstider som er angitt over. Videre forutsettes det at alle installasjoner vedlikeholdes i henhold til krav fra leverandøren. Det antas at kommunen innenfor dagens rammer for vedlikehold vil kunne drifte bygget, med unntak av varmepumpen som vil ha et årlig krav til vedlikehold på kr. 15.000.

Gjennom fase 1 vil man gjøre en grundig kartlegging av drift og vedlikehold av tekniske installasjoner. Erfaringsmessig vil kommunen da kunne realisere en besparelse på drift og vedlikehold ettersom man installerer nytt og moderne utstyr. I tillegg vil man redusere vedlikeholdsetterslepet.

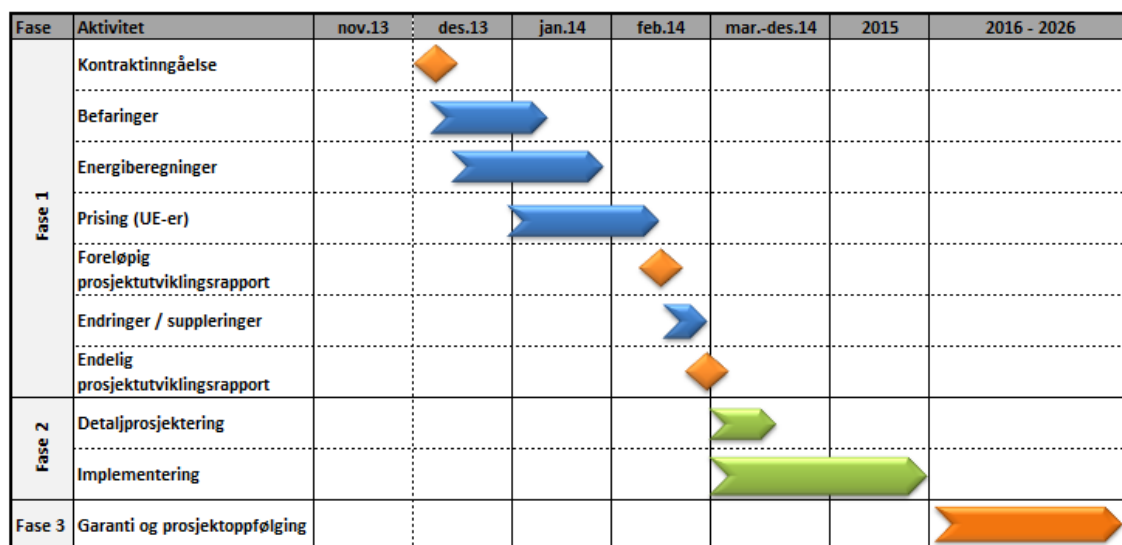
For en generell beskrivelse av oppdragsgivers plikter og oppgaver gjennom prosjektet, se kapittel 3.

3 Opplæring

Som beskrevet i kapittel 3 vil det i løpet av fase 1 utarbeides en detaljert opplæringsplan for de enkelte ansatte i kommunen. Dette baseres på hva den enkelte har behov og ønske om å lære mer om. Se kapittel 3.5.4 for eksempler på kurs.

4 Tidsplan

Figuren under viser en overordnet tidsplan for prosjektet.

Figur 3: Overordnet tidsplan

I løpet av fase 1 vil vi, i samarbeid med kommunen, legge en detaljert tidsplan for prosjektet. Denne vil baseres på og tilpasses kommunens daglige drift for å på denne måten forstyrre bruken av byggene i så liten grad som mulig. I korte trekk vil fase 1 løpe fra første halvdel av desember 2013 og ut februar 2014. Deretter vil implementeringen skje i 2014 og 2015. Varigheten på fase 3 vil kontraktfestes etter fase 1 og er i i figuren oppgitt til 10 år.

**SAKEN GJELDER:
KOMMUNEDELPLAN FOR HAVNE- OG NÆRINGSOMRÅDE VIGGJA**

RÅDMANNENS INNSTILLING:

I medhold av plan- og bygningslovens § 11-15 godkjenner Skaun kommune kommunedelplan med bestemmelser for havne- og næringsområde Viggja.

Det vedtatte planforslaget skal kunngjøres i henhold til plan- og bygningslovens § 11-15.

Klage

Vedtaket kan påklages i henhold til plan- og bygningslovens § 1-9 og forvaltningslovens § 28. En eventuell klage må fremsettes innen 3 uker etter at vedtak er mottatt.

SAKSDOKUMENTER:

1. Planbeskrivelse, datert 04.06.2014
2. Planbestemmelser, datert 04.06.2014
3. Plankart, datert 04.06.2014
4. Konsekvensutredning – matrise, datert 04.06.2014
5. ROS-sjekkliste, datert 04.06.2014

SAKSFRAMLEGG:

Kort om saken

Kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, er utarbeidet med bakgrunn i prosess med den reviderte kommuneplanens arealdel for Skaun kommune, delplan Børse/Viggja, som har vært til høring og offentlig ettersyn i perioden 20.06.13-23.08.13 i forbindelse med 1. gangs behandling. Etter høring har det kommet inn merknader som medfører ny høring og offentlig ettersyn på store deler av arealplanen. Ingen sektormyndigheter kom med innsigelser til de foreslåtte nærings- og havneområdene i forbindelse med høringen.

Havne- og næringsområdene i Viggja vest trekkes ut av arealplanen og etableres som kommunedelplan. Dette har sammenheng med at det er kommet inn innspill til kommunen angående potensiell utvikling av området. Vurderinger omkring valg av plantype (kommunedelplan) og innhold har vært drøftet i Plan- og miljøutvalget (PMU) i Skaun kommune samt i kommunens administrasjon. Framdrift på revidert KPA 2013-2040 legger opp til ny høring og offentlig ettersyn, og sluttbehandling høsten 2014.

Hensikten med kommunedelplanen er å legge til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde på Thamshavn. Komplette planforslag er utarbeidet av Selberg Arkitekter på vegne av Skaun kommune. Forslag til kommunedelplan for Havne- og næringsområde, Viggja, er i tråd med revidert forslag til kommuneplanens arealdel 2013-2040. Det vises for øvrig til kommuneplanen for fagnotater om vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12, vurdering av

omdisponering av dyrkamark samt revidering av parkeringsvedtekter.

Nøkkeldata for forslag til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja

Planområdet og eksisterende forhold:

Planområdets areal:	ca. 505 daa
Grunneiere:	107/1 og 107/2, 107/9, 110/1, 1039/9, 1065/26 m.fl.
Status KPA 2007-2019:	LNf-områder, steinbrudd, veg, industri og markagrense.
Gjeldende reguleringsplaner:	<i>Reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn:</i> Skal fortsatt gjelde, med unntak av områder der planen er i strid med kommunedelplan. <i>Reguleringsplan for Steindalen Steinbrudd:</i> Skal gjelde foran kommunedelplan inntil drift i steinbrudd/masseuttak er avsluttet og steinbruddet er sikret og istandsatt ihht driftsplan.
Grunnforhold:	Ikke kjent kvikkleireforekomst, men ligger under marin grense. Areal som ikke er vurdert i kommuneplanforslaget som har vært ute på høring må vurderes i videre planarbeid. Krav til områderegulering inkludert geoteknisk vurdering ved tiltak innenfor planområdet.
Terreng:	Bratt terreng som forutsetter større terrengbearbeiding i flere deler av planområdet for en effektiv arealutnytting.
Natur- og rekreasjonsverdier	Gjeldende plan for E39 er delvis regulert til friområde og friområde i sjø. FV 800 benyttes som sykkelrute/turrute.
Trafikkforhold:	Overordnet veg i området er E39. Fylkesveg 800 ligger parallelt med E39 og er å regne som en lokalveg med en lav ÅDT (680).
Trafikkstøy:	Langs E39 berøres planområdet av både rød og gul støysone
Energiforsyning:	Det går en høgspennetledning gjennom planområdet på østsiden av E39.
Infrastruktur – vann og avløp:	Det må utarbeides prinsipiell V/A-plan
Naturmangfold:	Vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12 (vedlegg i forslag til ny arealplan) konkluderer med at det ikke er registrert verdifullt naturmangfold innenfor planområdet.
Kulturminner, SEFRAK:	Ingen registreringer.
Forurensning:	I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder. Det er ikke registrert annen type forurensning eller fare for

	det innenfor området.
--	-----------------------

Planforslaget:

Formål:	<p>Bebyggelse og anlegg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nåværende næringsvirksomhet - Framtidig næringsvirksomhet - Nåværende råstoffutvinning <p>Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nåværende veg - Nåværende havn - Framtidig havn
Videreført eksisterende areal:	<p>Steindalen Steinbrudd på 66,5 daa vises som nåværende råstoffutvinning (RU1).</p> <p>Eksisterende industriområde ved sjø vises som næringsvirksomhet (AN1-AN3) er på totalt 60,2 daa om en trekker fra vegarealet til FV 800 og E39 som går gjennom området.</p> <p>Eksisterende vegforbindelser E39 (V1) og FV 800 (V2) videreføres.</p> <p>Eksisterende havn (H1) på 14,7 daa videreføres.</p>
Nytt areal:	<p>207,9 daa vist som framtidig havn (H_F1).</p> <p>Totalt 137,8 daa vises som framtidig næringsområde (AN_F1-F2) om en trekker i fra vegarealet til FV 800 og E39.</p> <p>Totalt: 345,7 daa.</p>
Eksisterende steinbrudd, Steindalen	Rekkefølgebestemmelse angir etterbruk i Steindalen steinbrudd til næringsformål
Hensynssoner:	Hensynssone for infrastruktur langs E39 er lagt over kraftlinje.
Byggegrenser:	Plankartet viser byggegrense på henholdsvis 70 og 30 meter sør og nord for E39.
Grad av utnytting:	Maks 80% BYA
Bebyggelsens høyde:	Maks gesimshøyde på 22 meter over gjennomsnittlig planert terreng.
Krav om områderegulering:	Det er stilt krav til områdereguleringsplan for gjennomføring av nye tiltak innenfor planområdet.

Merknader fra sektormyndigheter m.v.

Forslag til kommunedelplan for Havne- og næringsområde, Viggja, er i tråd med revidert forslag til kommuneplanens arealdel 2013-2040 som har vært lagt ut til høring og offentlig

ettersyn i perioden 20.06.13-23.08.13. Etter høring har det kommet inn merknader som medfører ny høring og offentlig ettersyn på store deler av arealplanen. Ingen sektormyndigheter kom med innsigelser til de foreslåtte nærings- og havneområdene i forbindelse med høringen.

VURDERING:

Kartgrunnlag, koordinatnett, høydegrunnlag

Underveis i planarbeidet har Skaun kommune vært i en prosess der høydereferansesystemet har blitt oppdatert av Statens Kartverk til det nye høydereferansesystemet NN2000. Denne overgangen har imidlertid ikke tatt sted tidsnok til at kommunedelplanforslaget er basert på det nye systemet. Grunnlagskart og høydereferanser er derfor basert på det gamle høydereferansesystemet NN1954.

Planområde og sentrale plangrep

Planområdet ligger ved Orkdalsfjorden, heller mot nordvest og er relativt bratt med skogkledde sider og myrområder uten boligbebyggelse. Planområdet er gjennombrutt i sørvest-nordøstlig retning av hovedveiene E39 og FV 800 som løper parallelt. Arealbruken mot fjorden er industri med noe eldre fabrikkbebyggelse og annen kontorbebyggelse. Nordøst for industriområdet ved fjorden ligger det LNF-formål hvor det er oppført naust i strandsonen. På sørsiden av vegen ligger det et eksisterende steinbrudd, Steindalen. Nordøst for dette ligger en vannforekomst definert som vannbasseng. Videre nordøstover langs E39 ligger det et LNF-område med gårdsbruk.

I kommuneplanens arealdel for 2007-2019 er disse områdene vist som LNF-områder, steinbrudd, veg, industri og markagrensa. I høringsforslaget til KPA 2013-2040 ble området vist med formålene næring, havn og LNF. Forslaget til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, viderefører dette i stor grad, men med noen unntak. I kommunedelplanforslaget er det valg å benytte formålene bebyggelse og anlegg: «nåværende næringsvirksomhet», «framtidig næringsvirksomhet» og «nåværende råstoffutvinning», samt samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur: «nåværende veg», «nåværende havn» og «framtidig havn». Eksisterende steinbrudd Steindalen vises for eksempel her med formålet «nåværende råstoffutvinning» (RU1), og ikke som næringsområde. Det er imidlertid lagt inn en rekkefølgebestemmelse som sier at steinbrudd/massetak etter endt drift skal benyttes til næringsvirksomhet. På denne måten sikrer forslaget til kommunedelplan både nåværende bruk og ønsket framtidig etterbruk, hvor dette arealet da kan ses i sammenheng med større, omkringliggende arealer.

Valg av formål gjenspeiler intensjonen med planen som er å legge til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde på Thamshavn. Planen skal legge til rette for at virksomhet på land bindes sammen med virksomhet og transport knyttet til Trondheimsfjorden. Dette bør også sees i sammenheng med overordnede føringer på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Gjennom nasjonal transportplan legger nasjonale myndigheter opp til en økt satsing på sjø og havn. Føringer i Skaun kommunes samfunnsplan og Interkommunal arealplan (IKAP) for Trondheimsregionen innebærer en økt vektlegging av folkehelse, miljø, boforhold, kultur og næring. Kommunen har en svært stor arbeidspendling til Trondheim og nabokommunene. Det er derfor ønskelig å finne egnede arealer for næringsvirksomhet som ikke er lokalisert i tettstedenes sentrum eller

nært boligbebyggelse, noe forslag til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, legger til rette for.

Etablering av nye arbeidsplasser og dermed også potensiale for tilflytting er blant positive effekter som forventes. En meget gunstig beliggenhet ved E39 og fjorden gir god nærhet og tilgjengelig til området for både lokalbefolkning og næringsliv i regionen. Planforslaget støtter derfor opp under strategier for næringsutvikling og befolkningsvekst som står sentralt i IKAP.

Gjeldende reguleringsplaner

Det er to gjeldende reguleringsplaner for området: *Reguleringsplan for E39*

Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn regulerer vegtrase for E39 og fylkesveg 800 med tilhørende sidearealer. Omkringliggende arealer er regulert til jord- og skogbruk, industri, friluftsområde og friluftsområde i sjø. Det er også regulert felles atkomst til industriområde fra FV 800 og avkjørsel fra E39 til privat veg ved steinbruddet i Steinsdalen. Planen viser hensynsone for høyspentlinje. Den andre planen, *Reguleringsplan for Steindalen Steinbrudd*, datert 11.01.2008, regulerer hoveddelen av arealene til område for steinbrudd og masseuttak. Rundt hovedformålet ligger en buffersone med grøntbelte. Det er regulert privat veg inn i området fra nordvest. Langs den nordre delen av planområdet er det regulert fareområde for høgspenning.

Fellesbestemmelse § 3.1 i forslaget til kommunedelplan sier at plan for E39 fortsatt skal gjelde, med unntak av områder der planen er i strid med kommunedelplan for areal som ikke omfatter vegformål og friområde. Reguleringsplan for Steindalen steinbrudd og masseuttak skal gjelde foran kommunedelplan inntil drift i steinbrudd/masseuttak er avsluttet og steinbruddet er sikret og istandsatt i hht driftsplan. Planen kan da avløses av ny detaljreguleringsplan.

Plankrav om områderegulering

En utvikling innenfor de enkelte delområdene forutsetter at områdene ses i sammenheng. Det er derfor stilt krav til områdereguleringsplan for gjennomføring av nye tiltak innenfor planområdet. Det er gitt reguleringsbestemmelser som regulerer tiltak innenfor områdene. De nevnte planformålene vil da gi en fleksibilitet både med hensyn til valg av underformål og i kombinasjon av disse. Boligformål tillates ikke innenfor planområdet i henhold til § 4.1 i bestemmelsene. Behov for planprogram og konsekvensutredning ved en eventuell områderegulering må vurderes etter forskrift om konsekvensutredninger.

Grad av utnyttning

Planen tillater en høy grad av utnyttning med maksimalt 80% BYA og maksimal gesimshøyde på 22 meter. Tillat byggehøyde tilsvarer moderne lagerhaller for containere. Akseptabel tetthet vil vurderes i den enkelte plansak på bakgrunn av helhetlige løsninger innenfor området. Planen er arealeffektiv ved at den støtter opp under og utvikler eksisterende næringsarealer, og anvender arealer med lavt konflikt nivå. Utnyttelsen av området begrenses imidlertid av byggegrensen fra E39 på henholdsvis 30 og 70 meter i nord og sør, samt forbud mot bebyggelse innenfor hensynssone infrastruktur. En annen begrensning er eksisterende terreng som er bratt, og der en arealøkonomisk utnyttelse av området krever omfattende og kostbar terrengbehandling.

Samfunnsikkerhet og beredskap

På land ligger hele området under marin grense, men det er ikke kjent at det finnes kvikkleire innenfor planområdet. Områder i sjø inngår i planområdet. Arealene i sjø er utvidet i forhold til de arealer som ble lagt inn i planforslaget som har ligget ut til offentlig ettersyn og høring. Områdene er ikke vurdert og arealet må vurderes i videre planarbeid.

Det er imidlertid ikke ventet uønskede hendelse mht. stabilitetsforhold innenfor området. Grunnet bratt terreng vil en effektiv arealutnytting forutsette større terrengbearbeiding. I forbindelse med områderegulering innenfor området må det gjennomføres en ROS- analyse der blant annet temaet geoteknikk må belyses. Dette gjelder særlig ved tiltak i strandsonen og i sjø.

Høyspentledning er merket som hensynssone infrastruktur. Hensynssonen strekker seg omtrent 70 meter sør for E39, som er i samsvar med foreslått byggegrense mot arealer med formålene bebyggelse og anleggsformål.

Landbruk-, natur- og rekreasjonsverdier

Det vises til vedlegg i forslag til ny arealplan for vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12 som konkluderer med at det ikke er registrert verdifullt naturmangfold innenfor planområdet.

Det er registrert en forekomst av rødlistearten siland i kategorien «nær truet» innenfor planområdet. Det er også registrert forekomst av en fremmed art på Svartelista, hvitsteinkløver, ved FV 800, nord i planområdet. Forekomsten er kategorisert med svært høy risiko. Disse forholdene må vurderes videre i forbindelse med regulering av området, og i forbindelse med eventuelt anleggsarbeid og massehåndtering.

Planforslaget legger til rette for tiltak i strandsonen gjennom blant annet formålet samferdsel og teknisk infrastruktur, underformål havn. Det er ikke kjent hvilke framtidige tiltak som er aktuelle. Avveininger omkring bruk og vern må konkretiseres og konsekvenser må synliggjøres i områdeplanleggingen av området. Ved tiltak innenfor strandsonen vil statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen berøres. Gjennom områdeplanleggingen forutsettes det at det gjøres avklaringer av bruk og vern i henhold til nevnte retningslinjer.

Arealer som i plan for E39 er regulert til friområde og friområde i sjø bør vurderes videreført i samband med en eventuell utvikling av større og sammenhengende næringsområder som planen legger opp til. Dette både for å ivareta allmenhetens tilgjengelighet til strandsonen og for å tilføre og ivareta kvaliteter innenfor næringsområdet. Fv 800 har status som sykkelrute.

Landskap og terreng

På grunn av bratt terreng vil en effektiv arealutnytting opp mot maksimal utnyttingsgrad forutsette større terrengbearbeiding innenfor flere deler av planområdet. Dette er kostnadskrevende tiltak. Planen forutsetter at etterbruken i eksisterende steinbrudd skal være næringsvirksomhet. Framtidig næringsvirksomhet innenfor område for råstoffutvinning sparer derfor kostnader knyttet til større terrengbearbeidinger på tomta.

Hensynet til omliggende natur- og kulturlandskap i valg av bygningsvolum og terrenginngrep må vurderes nærmere ved en eventuell områderegulering.

Kulturminner

Da det ikke er funnet registreringer av kulturminner i området gjennom søk i kulturminnesøk.no og SEFRAK-registeret, er det heller ikke påviselig at planen vil få negative virkninger for kulturminner. Videre områdeplanlegging må allikevel skje i hht. den generelle aktsomhetsplikten i kulturminnelovgivningen.

Transport- og trafikkforhold

Eksisterende vegforbindelser E39 (V1) og FV 800 (V2) videreføres i planforslaget. Overordnet veg i området er E39. Fylkesveg 800 ligger parallelt med E39 og er å regne som en lokalveg med en lav ÅDT (680).

E39 og FV 800 gir god atkomst for både lokaltrafikk og regional trafikk til området på land. Atkomst for trafikk fra Orkdal til industriområde ved fjorden skjer fra av- og påkjøringsramper ved Thamshavn verk, og videre nordover på FV 800. For Trafikk fra Trondheim må trafikk også ledes til ramper ved Thamshavn verk og deretter nordover på FV 800. Det er god kapasitet på hovedveger og i vegkryss. For E39 er det satt byggegrens på 30 meter nord for traseen og 70 meter sør for traseen. Ovennevnte byggegrens er ikke formelt avklart med Statens vegvesen. Byggegrensene er i endring fra arealplanforslaget som har vært på høring. Nye byggegrens (30-70) er lagt ny arealplanforslag som skal sendes ut på høring i august. Dersom Statens vegvesen har innsigelse til byggegrensene vil nye byggegrens legges over kommunedelplanen.

Det forventes ikke vesentlige negative konsekvenser for trafikkforhold i området. Overordnet vegsystem har god kapasitet, likeså har kryssløsning med ramper ved Thamshavn verk. Trafikk bør vurderes nærmere i forbindelse med områdeplanleggingen på bakgrunn av planlagt aktivitet som skal inn i området. Dette må synliggjøres gjennom prinsipiell illustrasjonsplan.

Støy og forurensning:

E39 er viktigste støykilde i planområdet. Langs E39 berøres planområdet av både rød og gul sone. Ved en eventuell utvidelse av eksisterende steinbrudd må tema støy belyses i planforslaget.

Støyforhold må generelt redegjøres for ved områdeplanleggingen.

I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder, som definert i Forurensningsforskriften del 4 avløp. Det er ikke registrert annen type forurensning eller fare for det innenfor området.

Barn og unges interesser

Områdets geografiske beliggenhet og arealbruk tilsier at dette ikke er et område som benyttes av barn og unge. Planområdet tillates heller ikke for boligbebyggelse i forslag til kommunedelplan, og det er derfor ikke et område som i utgangspunktet skal tilrettelegges spesielt for barn- og unge. Tilrettelegging må imidlertid sees i sammenheng med videre områderegulering når bruk er nærmere definert.

Universell utforming

Området tillater ikke boligbebyggelse. Universell utforming må vurderes i senere områdereguleringer når arealbruk er nærmere definert.

Vann og avløp

Infrastruktur for vann og avløp er allerede lagt i eksisterende veg med stikkledninger inn til eksisterende bygg. V/A-løsninger må vurderes og synliggjøres gjennom prinsipiell illustrasjonsplan i en eventuell områderegulering.

Energiforsyning

Det går en høyspentledning gjennom planområdet på østsiden av E39. EL-løsninger må vurderes nærmere og synliggjøres gjennom prinsipiell illustrasjonsplan i en eventuell områderegulering.

Kostnader - Utbyggingsavtaler

Det kan utarbeides utbyggingsavtale mellom utbygger eller andre og Skaun kommune vedrørende ansvarsfordeling for utbygging, drift og vedlikehold av offentlig infrastruktur for områdene. Finansiering og utforming av utbyggingsavtaler kan gjøres på bakgrunn av modell for infrastrukturfond i henhold til kommuneplanens bestemmelser.

Konklusjon

Kommunedelplan med bestemmelser og tilhørende dokumenter er tilstrekkelig belyst og dokumentert. Forslag til kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, datert 04.06. 2014 er i tråd med hovedintensjonen i kommuneplanens arealdel.

ØKONOMISK VURDERING:

Ikke relevant

KOMMUNEDELPLAN FOR HAVNE- OG NÆRINGSOMRÅDE, VIGGJA

PLANBESKRIVELSE

1. Bakgrunn

Kommunedelplan for Havne- og næringsområde, Viggja er utarbeidet med bakgrunn i prosess med revidering av kommuneplanens arealdel for Skaun kommune. Området inngår i delplan Børsva/Viggja. Kommuneplanen har vært til høring og offentlig ettersyn i perioden 24.06-06.09.2013. Det er ikke kommet innsigelser til arealer som er foreslått til nye nærings- og havneområder. Eksisterende og framtidige arealer ved havne- og næringsområdet på Viggja er derfor tatt ut av kommuneplanens arealdel og gitt status som kommunedelplan.

Gjennom nasjonal transportplan legger nasjonale myndigheter opp til en økt satsing på sjø og havn. Føringer i Skaun kommunes samfunnsplan og Interkommunal arealplan (IKAP) for Trondheimsregionen innebærer en økt vektlegging av folkehelse, miljø, boforhold, kultur og næring. Kommunen har en svært stor arbeidspendling til Trondheim og nabokommunene. Det er derfor ønskelig å finne egnede arealer for næringsvirksomhet som ikke er lokalisert i tettstedenes sentrum eller nært boligbebyggelse.

Hensikten med kommunedelplanen er å legge til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde i Viggja vest.

Komplett planforslag er utarbeidet av Selberg Arkitekter på vegne av Skaun kommune.

2. Beskrivelse av planområdet – eksisterende forhold

2.1 Lokalisering

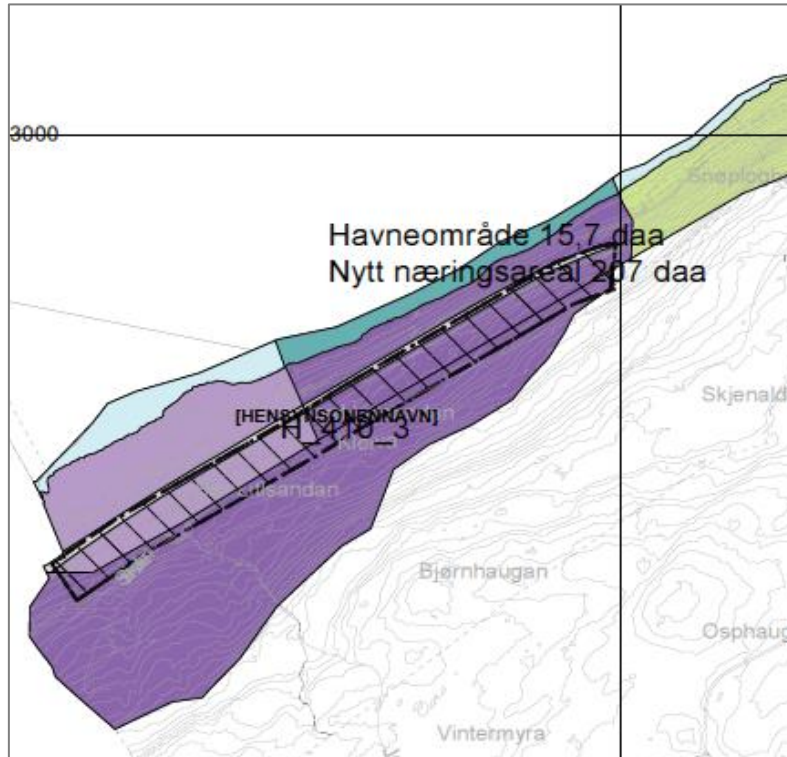
Planområdet ligger ved Orkdalsfjorden, sørvest for tettstedet Viggja i Skaun kommune, ved grensa til Orkdal kommune. E39 og FV 800 passerer gjennom planområdet.

Figur 1: Planområdet (rødt sirkel) er lokalisert i Skaun kommune ved grensa til Orkdal kommune.

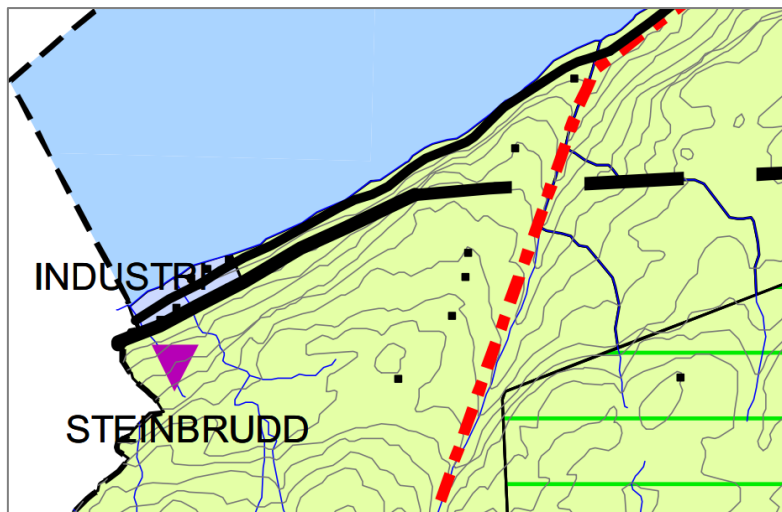
2.2 Planavgrensning og eiendomsforhold

Planområdet er på ca. 505 daa og omfatter eiendommene 107/1 og 107/2, 107/9, 110/1, 1039/9, 1065/26 m.fl.

Figur 2 Utdrag fra høringsforslag kommuneplanens arealdel 2013-2040, delplan Børse/Viggja. Formål som er vist er næring og havn (nåværende og planlagt) samt hensynssone infrastruktursone.

2.3 Planstatus – overordnet plan

Figur 3 Oversiktskart kommuneplanens arealdel 2007-2019

I kommuneplanens arealdel for 2007-2019 (vedtatt 29.09.2007, k-sak 96/07) er arealer innenfor planområdet vist som LNF-områder, steinbrudd, veg, industri og markagrensa. Steinbrudd på Viggja er unntatt for rettsvirkning, reguleringsplanen for steinbruddet er fortsatt gjeldende.

Bestemmelser for LNF-områder/områder for råstoffutvinning angir at uttak av råstoff eller fradeling til slikt formål i nye områder og utvidelse av eksisterende uttak, kan bare skje i henhold til reguleringsplan der uttaksvolum skal defineres. En driftsplan for området med plan for avslutning og reparasjon av terrenget skal inngå i reguleringsplanen.

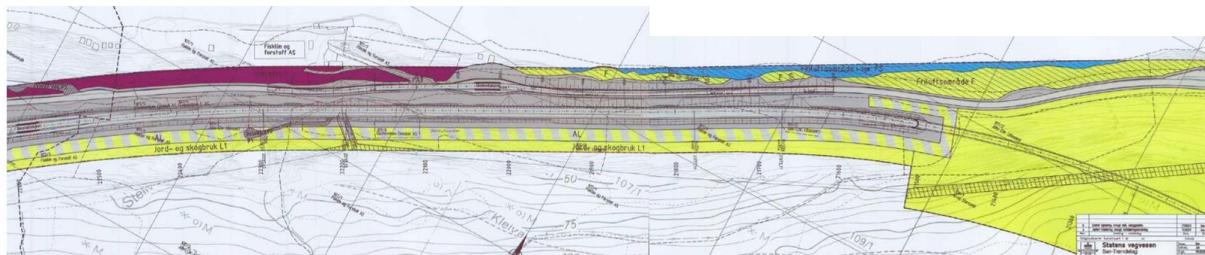
For områder inntil 50m fra vassdrag vist i oversiktskartet og inntil 100m fra strandlinjen, målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand, er det forbudt å føre opp ny bebyggelse eller foreta endring av bestående bygninger. Forbudet gjelder også fradeling og bortfesting av tomter til formål som nevnt. Det samme gjelder iverksetting eller utvidelse av eksisterende masseuttak.

2.4 Planstatus - Gjeldende reguleringsplaner

Følgende planer gjelder innenfor planområdet:

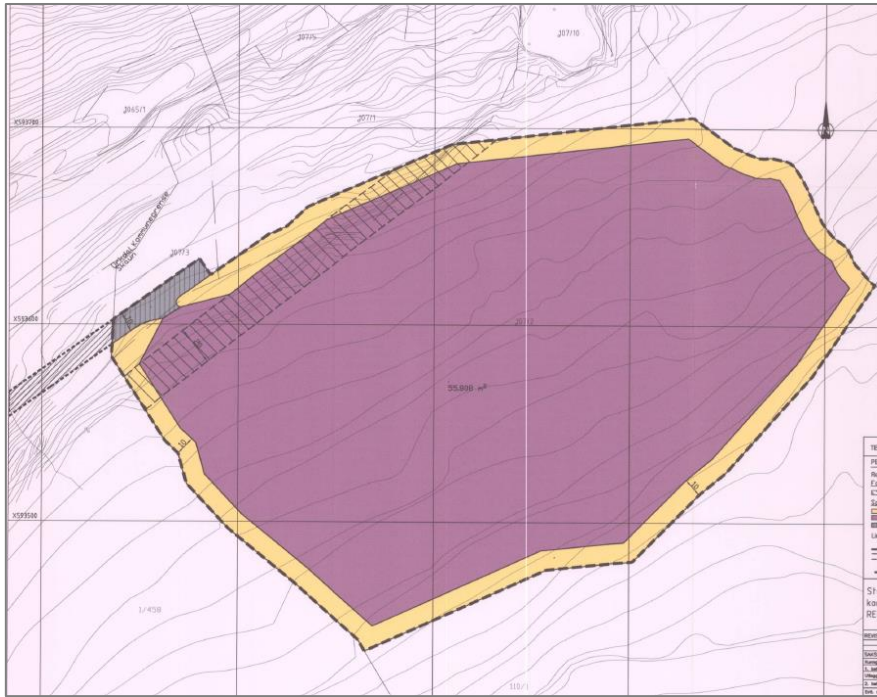
- Reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn, sist endret 21.08.03
- Reguleringsplan for Steindalen Steinbrudd, datert 11.01.2008.

Reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn; Planen regulerer vegtrase for E39 og fylkesveg 800 med tilhørende sidearealer. Omkringliggende arealer er regulert til Jord- og skogbruk, industri, friluftsområde og friluftsområde i sjø. Det er også regulert felles atkomst til industriområde fra Fylkesveg og avkjørsel fra E39 til privat veg ved steinbruddet i Steinsdalen. Planen viser hensynsone for høgspenlinje.

Figur 4 Gjeldende reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja-Thamshavn

Reguleringsplan for Steindalen Steinbrudd, datert 11.01.2008 regulerer hoveddelen av arealene til område for steinbrudd og masseuttak. Rundt hovedformålet ligger en buffersone med grøntbelte. Det er regulert privat veg inn i området fra nordvest. Langs den nordre delen av planområdet er det regulert fareområde for høgspen.

Figur 5 Reguleringsplan for Steindalen steinbrudd. Planen regulerer området til spesialområde; område for steinbrudd og masseuttak og buffersone, samt privat veg og faresone for høgspenning.

2.5 Arealbruk

Planområdet ligger ved Orkdalsfjorden. Området heller mot nordvest og er relativt bratt med skogkledde sider og myrområder uten boligbebyggelse. Planområdet er gjennombrutt i sørvest-nordøstlig retning av hovedveiene E39 og FV 800 som løper parallelt.

Figur 6 Ortofoto lokalisering av planområde

Arealbruken mot fjorden er industri med noe eldre fabrikkbebyggelse og annen kontorbebyggelse. Nordøst for industriområdet ved fjorden ligger det LNF-formål hvor det er oppført naust i strandsonen.

På sørsiden av E39, helt sør i planområdet, ligger det et eksisterende steinbrudd, Steinsdalen. Nordøst for dette ligger en vannforekomst definert som vannbasseng. Videre nordøstover langs E39 ligger det et LNF-område med gårdsbruk.

2.6 Grunnforhold og terreng/landskap

Samtlige landområder som inngår i planområdet ligger under marin grense. Det er ikke kjent at det finnes kvikkleire innenfor området. Innenfor planområdet inngår også områder i sjø. Arealene i sjø er utvidet i forhold til arealer som ble lagt inn i planforslaget som har ligget ut til offentlig ettersyn og høring. Områdene er ikke vurdert og arealene må vurderes i videre planarbeid.

I deler av området er det gode steinressurser, som bl.a. utnyttes i eksisterende steinbrudd i Steindalen.

Grunnet bratt terreng vil en effektiv arealutnytting forutsette større terrengbearbeiding i flere deler av planområdet.

2.7 Natur- og rekreasjonsverdier

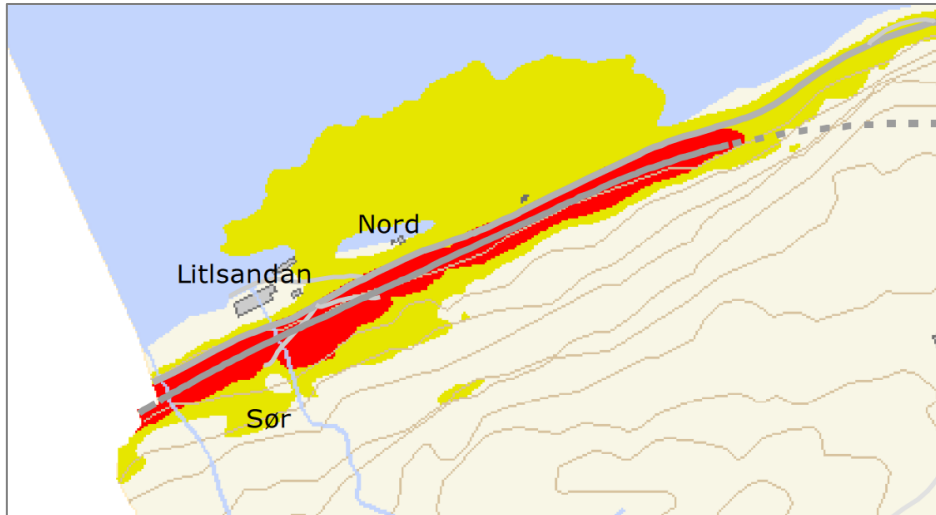
I gjeldende plan for E39 er deler av området regulert til friområde og friområde i sjø. Formålsbruken bør vurderes videreført i samband med en eventuell utvikling av større og sammenhengende næringsområder som planen legger opp til. FV benyttes som sykkelrute/turrute.

2.8 Trafikk- og atkomstforhold

Overordnet veg i området er E39. Atkomst for trafikk fra Orkdal til industriområde ved fjorden skjer fra av- og påkjøringsramper ved Thamshavn verk, og videre nordover på FV 800. Trafikk fra Trondheim må ledes til ramper ved Thamshavn verk og deretter nordover på FV 800. Det er god kapasitet på hovedveger og i vegkryss.

Fylkesveg 800 ligger parallelt med E39 og er å regne som en lokalveg med en lav ÅDT (680).

Langs E39 berøres planområdet av både rød og gul støysone. Ved detaljregulering må det vurderes hvorvidt støy er et tema som må ivaretas særskilt.

Figur 7 Støyvarselkart for E39 Skaun kommune ved Litlsandán

2.9 Energiforsyning

Det går en høgspenningledning gjennom planområdet på østsiden av E39. Denne er merket som hensynssone infrastruktur i revidert forslag til arealplan, samt reguleringsplanene for E39 og Steinsdalen.

2.10 Infrastruktur – vann og avløp

Ledninger er ikke kartlagt. Ledningsforhold må avklares ved utarbeidelse av områdereguleringsplan.

2.11 Vurdering av naturmangfold

Det vises til vedlegg i forslag til ny arealplan for vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12 som konkluderer med at det ikke er registrert verdifullt naturmangfold innenfor planområdet.

Det er registrert en forekomst av rødlistearten Siland i kategorien «nær truet» innenfor planområdet. Det er også registrert forekomst av en fremmed art på Svartelista, hvitsteinkløver, ved FV 800, nord i planområdet. Forekomsten er kategorisert med svært høy risiko. Disse forholdene må vurderes videre i forbindelse med regulering av området, og videre i forbindelse eventuelt anleggsarbeid og massehåndtering.

2.12 Kulturminner

Det er ikke registrert automatisk fredede kulturminner, kulturmiljøer eller bygninger i Kulturminnesøk.no og SEFRAK-registeret, eller i nærheten av planområdet.

2.13 Forurensning

I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder, som definert i Forurensningsforskriften del 4 avløp.

Det er ikke registrert annen type forurensning eller fare for det innenfor området.

3. Medvirkningsprosess

3.1 Kommuneplanprosess

Forslag til revidert arealplan, for Skaun kommune for 2013-, har vært lagt ut til høring og offentlig ettersyn i perioden 20.06.13-23.08.13. Etter høring har det kommet inn merknader som medfører ny høring og offentlig ettersyn på store deler av arealplanen. Ingen sektormyndigheter kom med innsigelser til de foreslåtte nærings- og havneområdene i forbindelse med høringen.

Havne- og næringsområdene i Viggja vest trekkes ut av arealplanen og etableres som kommunedelplan. Dette har sammenheng med at det er kommet inn innspill til kommunen angående potensiell utvikling av området.

Vurderinger omkring valg av plantype (kommunedelplan) og innhold har vært drøftet i Plan- og miljøutvalget (PMU) i Skaun kommune samt i kommunens administrasjon.

Framdrift på revidert KPA 2013-2040 legger opp til ny høring og offentlig ettersyn, og sluttbehandling høsten 2014.

4. Beskrivelse av planforslaget

Forslag til kommunedelplan for Havne- og næringsområde, Viggja, er i tråd med revidert forslag til kommuneplanens arealdel 2013-2040.

Det vises til kommuneplanen for fagnotater om vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12, vurdering av omdisponering av dyrkamark samt revidering av parkeringsvedtekter.

4.1 Plangrep

Plangrepet legger til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde vest i Viggja. Det er intensjonen at området utvikles med basis i eksisterende formål og virksomheter. Samlet areal er ca. 505 daa.

Gjennom å regulere området til bebyggelse- og anleggsformål og samferdsel og teknisk infrastruktur, vil planen legge til rette for at virksomhet på land bindes sammen med virksomhet og transport knyttet til Trondheimsfjorden. E39 og FV 800 gir god atkomst for både lokaltrafikk og regional trafikk til området på land.

På grunn av bratt terreng vil en effektiv arealutnytting opp mot maksimal utnyttingsgrad forutsette større terrengbearbeiding innenfor flere deler av planområdet. Dette er kostnadskrevenne tiltak. Planen forutsetter at etterbruken i eksisterende steinbrudd skal være næringsvirksomhet. Framtidig næringsvirksomhet innenfor område for råstoffutvinning sparer derfor kostnader knyttet til større terrengbearbeidinger på tomte.

Eksisterende vegforbindelser innenfor planområdet, E39 og FV 800, skal videreføres.

Videre utvikling av området forutsetter områderegulering. Ved områderegulering vil valgte planformål i kommunedelplanen gi en fleksibilitet med hensyn til virksomheter som kan etableres. Planen vil derfor være robust for samfunnsendringer over tid.

4.2 Eksisterende og nye områder innenfor planområdet

Innenfor planområdet er det samlet planlagt 365 daa nytt areal, herav:

- bebyggelse og anleggsformål, ca. 142 daa
- samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, ca. 223 daa

Innenfor planområdet utgjør eksisterende arealer 141 daa, herav:

- bebyggelse og anleggsformål, 66 daa (Steindalen Steinbrudd)
- samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, 75 daa (Industriområde ved sjø)

4.3 Områder for bebyggelse og anlegg

En utvikling innenfor de enkelte delområdene forutsetter at områdene ses i sammenheng. Det er derfor stilt krav til områdereguleringsplan for gjennomføring av nye tiltak innenfor planområdet. Det er gitt reguleringsbestemmelser som regulerer tiltak innenfor områdene.

Innenfor hovedformål bebyggelse og anleggsformål er område AN1, AN2, AN3, AN_F1 og AN_F2 regulert til næringsvirksomhet. Område RU1 er regulert til råstoffutvinning med næringsvirksomhet som etterbruk.

I forbindelse med områderegulering kan områdene underinndeles til delområder og vurderes regulert til nye formål eller en kombinasjon av andre lignende formål under hovedformålet næring.

Planen tillater en høy grad av utnytting med maksimalt 80% BYA og maksimal gesimshøyde på 22 meter. Tillat byggehøyde tilsvarer moderne lagerhaller for containere. Akseptabel tetthet vil vurderes i den enkelte plansak på bakgrunn av helhetlige løsninger innenfor området.

4.4 Områder for samferdsel og teknisk infrastruktur

En utvikling innenfor de enkelte delområdene forutsetter at områdene ses i sammenheng. Det er derfor stilt krav til områdereguleringsplan for gjennomføring av nye tiltak innenfor planområdet. Det er gitt reguleringsbestemmelser som regulerer tiltak innenfor områdene.

Innenfor hovedformål samferdsel og teknisk infrastruktur er område H1 og H_F1 regulert til havn.

I forbindelse med områderegulering kan områdene reguleres til nye formål eller en kombinasjon av andre lignende formål under hovedformålet samferdsel og teknisk infrastruktur.

Arealer som i plan for E39 er regulert til friområde og friområde i sjø bør vurderes videreført i samband med en eventuell utvikling av større og sammenhengende næringsområder som planen legger opp til. Dette både for å ivareta allmenhetens tilgjengelighet til strandsonen og for å tilføre og ivareta kvaliteter innenfor næringsområdet.

I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder, som definert i Forurensningsforskriften del 4 avløy. Dette må vurderes og hensyntas i områdeplanleggingen.

Eksisterende veg E39 og FV 800 videreføres. For E39 er det satt byggegrense på 30 meter nord for traseen og 70 meter sør for traseen. Byggegrensen er ikke avklart med SVV. Arealplanen som skal til sluttbehandling høst 2014 vil benytte overnevnte byggegrenser.

Ved tiltak innfor formålet vil Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen berøres. Gjennom områdeplanleggingen forutsettes det at det gjøres avklaringer av bruk og vern i hht. de Statlige planretningslinjene.

4.5 Hensynssoner infrastruktur

Hensynssone for infrastruktur gjelder trase for høgspennet, og er regulert langs E39. I praksis utgjør hensynssonen byggegrense mot arealer med formålene bebyggelse og anleggsformål.

5. Konsekvenser av planforslaget

5.1 Samfunnsmessige virkninger

Næring, arbeidsplasser og befolkning

Kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja, legger til rette for lokalisering av ulike typer næringsvirksomhet på store arealer utenfor tettstedenes sentrum. Etablering av nye arbeidsplasser og dermed også potensiale for tilflytting er blant positive effekter som forventes.

En meget gunstig beliggenhet ved E39 og fjorden gir god nærhet og tilgjengelig til området for både lokalbefolkning og næringsliv i regionen. Planforslaget støtter derfor opp under strategier for næringsutvikling og befolkningsvekst, som bl.a. også står sentralt i IKAP.

Kulturminner

Da det ikke er funnet registreringer av kulturminner i området gjennom søk i kulturminnesok.no og SEFRAK-registeret, er det heller ikke påviselig at planen vil få negative virkninger for kulturminner. Videre områdeplanlegging må allikevel skje i hht. den generelle aktsomhetsplikten i kulturminnelovgivningen.

Kostnader - Utbyggingsavtaler

Det kan utarbeides utbyggingsavtale mellom utbygger eller andre og Skaun kommune vedrørende ansvarsfordeling for utbygging, drift og vedlikehold av offentlig infrastruktur for områdene. Finansiering og utforming av utbyggingsavtaler kan gjøres på bakgrunn av modell for infrastrukturfond i hht. kommuneplanens bestemmelser.

5.2 Natur- og miljømessige virkninger

Naturmangfold

Håndtering av rødlisteart og svartelistearter må vurderes i forbindelse med utarbeidelse av områdereguleringsplan.

Transport- og trafikkforhold

Planforslaget støtter opp under nasjonale retningslinjer for areal- og transportplanlegging gjennom sin sentrale lokalisering ved viktige transportåreer både på land og via sjø/havn. Lokalisering nær større tettsteder og region med større befolkningsgrunnlag gir et godt grunnlag for utvikling av et attraktivt næringsområde. Planen er arealeffektiv ved at den støtter opp under og utvikler eksisterende næringsarealer, og anvender arealer med lavt konflikt nivå.

Det forventes ikke vesentlige negative konsekvenser for trafikkforhold i området. Overordnet vegsystem har god kapasitet, likeså har kryssløsning med ramper ved Thamshavn verk, men trafikk bør vurderes nærmere i forbindelse med områdeplanleggingen på bakgrunn av planlagt aktivitet som skal inn i området.

Grunnforhold / terrenginngrep

Det er ikke ventet uønskede hendelse mht. stabilitetsforhold innenfor området. Grunnet bratt terreng vil en effektiv arealutnytting forutsette større terrengbearbeiding. Tema geoteknikk må belyses i forbindelse med områderegulering innenfor området, særlig ved tiltak i strandsonen og i sjø.

Støy

Det er ikke avklart i detalj hvilken ny virksomhet som vil komme innenfor området. Støyforhold må redegjøres for ved områdeplanleggingen. Steinbrudd i Steindalen videreføres. Ved evt. utvidelse av steinbrudd må tema støy belyses i planforslaget.

Bygging i strandsonen

Planforslaget legger til rette for tiltak i strandsonen gjennom formålet samferdsel og teknisk infrastruktur, underformål havn. Det er ikke kjent hvilke framtidige tiltak som er aktuelle. Avveininger omkring bruk og vern må konkretiseres og konsekvenser må synliggjøres i områdeplanleggingen av området.

5.3 Konsekvensutredning og ROS-analyse

Konsekvensanalyse og ROS-analyse viser at planen i hovedsak innebærer liten negativ, ingen eller positiv konsekvens. Der ROS-analysen viser middels eller usikker konsekvens, forutsettes det at tema vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av områdeplan. Konsekvensutredning og ROS-analyse er vedlegg til planen.

6. Vedlegg

Vedlegg 1: Konsekvensutredning

Vedlegg 2: ROS-analyse datert 04.06.2014

KOMMUNEDELPLAN FOR HAVNE- OG NÆRINGSOMRÅDE, VIGGJA

REGULERINGSBESTEMMELSER

Dato for siste revisjon : 04.06 2014

Dato for godkjenning av (vedtaksorgan) : <dato>

§1 AVGRENSNING

Det regulerte området er vist med reguleringsgrense på plankartet utarbeidet av Selberg Arkitekter AS, datert 04.06.2014.

§2 FORMÅLET MED REGULERINGSPLANEN

Området reguleres til følgende formål:

1. Bebyggelse og anlegg:

Råstoffutvinning
Næring

RU
AN

2. Samferdsel og teknisk infrastruktur

Veg
Havn

V
H

Hensynssoner §11-8

§11-8 c. Sone med angitt særlige hensyn (400)

Infrastruktur (410)

§3 FELLES BESTEMMELSER

3.1 Planer innenfor området

Reguleringsplan for E39 Øysand-Thamshavn, parsell Viggja –Thamshavn, sist endret 21.08.03, skal fortsatt gjelde, med unntak av områder der planen er i strid med kommunedelplan for arealer som ikke omfatter vegformål og friområde.

Reguleringsplan for Steindalen steinbrudd og masseuttak, datert 11.01.08, skal gjelde foran kommunedelplan inntil drift i steinbrudd/masseuttak er avsluttet og steinbruddet er sikret og istandsatt i hht driftsplan. Planen kan da avløses av ny detaljreguleringsplan.

3.2 Plankrav

Krav om områdereguleringsplan

Det skal utarbeides områdereguleringsplan før gjennomføring av nye tiltak i planen. Planen skal vurdere aktuelle tema som:

- reguleringsformål, tetthet og byggehøyder
- planlagt bebyggelse, interne vegar, renovasjonsløsninger/avfallshåndtering, parkeringsløsninger, friområder, terrengbearbeiding, grøntsoner m.m. gjennom. Prinsipiell illustrasjonsplan skal synliggjøre nevnte tema.
- atkomstforhold/logistikk. Trafikkvurdering vedlegges planen.
- prinsipielle løsninger for infrastruktur for vann og avløp.
- kapasitetsbehov for strømforsyning samt hensynte høgspenlinjer.
- eksisterende og ny støysituasjon. Støyvarselkart for vegstøy fra E39 legges til grunn.
- vurdering av grunnforhold, særlig ved tiltak i sjø og strandsonen, med tanke på stabilitet.

§4 BEBYGGELSE OG ANLEGG

4.1 Felles bestemmelser for Bebyggelse og anlegg

Formål

Boligformål tillates ikke.

Grad av utnytting

Maksimum grad av utnytting er 80% BYA.

Byggehøyde

Bebyggelsens maksimalt tillatte gesimshøyde er 22 meter.

4.1.1 Bestemmelser for AN1

Området er et eksisterende industriområde.

Formål

Formål innenfor området skal være næringsvirksomhet.

4.1.1 Bestemmelser for AN2

Området består av vegarealer knyttet til eksisterende traseer for E39 og FV800

Formål

Formål innenfor området skal være næringsvirksomhet.

4.1.1 Bestemmelser for AN3

Området er et eksisterende industriområde.

Formål

Formål innenfor området skal være næringsvirksomhet.

4.1.2 Bestemmelser for AN F1

Formål

Formål innenfor området skal være næringsvirksomhet.

4.1.3 Bestemmelser for AN F2

Formål

Formål innenfor området skal være næringsvirksomhet.

Arealer som i gjeldende plan for E39 er regulert til friområde og friområde i sjø, bør vurderes videreført i samband med en eventuell utvikling av større og sammenhengende næringsområde.

4.1.4 Bestemmelser for område RU1

Innenfor området er det et eksisterende steinbrudd/masseuttak.

Formål

Etter endt drift av steinbrudd/masseuttak skal området benyttes til næringsvirksomhet.

§5 SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

5.1 Bestemmelser for V1 og V2

V1 er, eksisterende veg, E39, som videreføres i planen.

V2 er eksisterende veg, FV 800, som videreføres i planen.

5.2 Felles bestemmelser for H1 og H F1

Formål

Formål innenfor områdene skal være Havn.

Avløp i strandsonen

I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder, som definert i Forurensningsforskriften del 4 avløp. Dette må vurderes og hensyntas i områdeplanleggingen.

Havne- og farvannsloven

Tiltak i sjø faller inn under havne- og farvannslovens bestemmelser og skal godkjennes av havnemyndighet.

5.2.2 Bestemmelser for H1

Området er eksisterende havneområde.

5.2.1 Bestemmelser for H F1

Området er framtidig havneområde.

§6 HENSYNSSONER

Sone for særlig angitte hensyn for infrastruktur er angitt i plankartet.

§7 REKKEFØLGEBESTEMMELSER OG ANDRE VILKÅR FOR GJENNOMFØRING

7.1 Bygge- og anleggsfase

Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen skal følge søknad om igangsetting. Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, massetransport, driftstider, trafiksikkerhet for gående og syklende, renhold, støvdemping og støyforhold. Nødvendige beskyttelsestiltak skal være etablert før bygge- og anleggsarbeider kan igangsettes.

Før å oppnå tilfredsstillende støyforhold i anleggsfasen skal støygrenser som angitt i Miljøverndepartementets Retningslinjer for støy i arealplanlegging, Rundskriv T-1442 legges til grunn.

7.2 Utbyggingsavtaler

Det kan utarbeides utbyggingsavtale mellom utbygger eller andre og Skaun kommune vedrørende ansvarsfordeling for utbygging, drift og vedlikehold av offentlig infrastruktur for områdene. Finansiering og utforming av utbyggingsavtaler kan gjøres på bakgrunn av modell for infrastrukturfond i hht. bestemmelser i kommuneplanen.

7.3 Byggegrenser

Byggegrenser skal være i samsvar med vedtak av kommuneplanens arealdel for perioden 2014-2026.

VEDLEGG 1

Kommunedelplan for havne- og næringsområde, Viggja - konsekvensutredning

For kommunedelplaner som fastsetter retningslinjer og rammer for fremtidig utbygging, gjelder plan- og bygningslovens bestemmelser om konsekvensutredninger og KU-forskriften. Formålet med bestemmelsene er at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen og gjennomføringen av planen. For nye utbyggingsområder i kommunedelplanen skal det derfor utarbeides en verdi- og konsekvensanalyse for å klargjøre virkningene av tiltaket under planlegging. Det er ikke vanlig å inkludere prissatte konsekvenser på kommuneplannivå.

Utforming og gjennomføring av konsekvensutredning er basert på Miljødepartementets veileder «Konsekvensutredninger. Kommuneplanens arealdel» og Statens vegvesens Håndbok 140 om konsekvensanalyser. ROS-sjekkliste inngår som en del av konsekvensutredningen, og der det er relevant vil det vises til denne. Fargene som benyttes i tabellen under er ment å illustrere konsekvensnivå. Konsekvensen framkommer ved å sammenholde områdets verdi og omfanget av tiltaket.

	Liten negativ, ingen eller positiv konsekvens
	Middels eller usikker negativ konsekvens
	Stor eller svært stor negativ konsekvens

Tema	Konsekvens	Forklaring, (kunnskapsgrunnlag), usikkerheter
Miljø:	(Verdi og omfang)	
Forurensning		I strandsonen langs fjorden er det markert områder som har avrenning til eller som ligger i følsomme områder, som definert i Forurensningsforskriften del 4 avløp. Det er ikke registrert annen type forurensning eller fare for det innenfor området. Krav til utslipp ivaretas ved regulering.
Støy		Langs E39 berøres planområdet av både rød og gul støysoner. Utover formålet næringsvirksomhet er det ikke nærmere avklart hvilken virksomhet som kommer innenfor området. Støyforhold må redegjøres for og behandles i en eventuell områderegulering.
Jordvern		Ikke relevant.
Naturmangfold		Det vises til vedlegg i forslag til ny arealplan for vurdering av naturmangfold etter naturmangfoldlovens §§8-12 som konkluderer med at det ikke er registrert verdifullt naturmangfold innenfor planområdet. Det er registrert en forekomst av rødlistearten siland i kategorien «nær truet» innenfor

		planområdet. Det er også registrert forekomst av en fremmed art på Svartelista, hvitsteinkløver, ved FV 800, nord i planområdet. Forekomsten er kategorisert med svært høy risiko. Disse forholdene må vurderes videre i forbindelse med regulering av området, og i forbindelse eventuelt anleggsarbeid og massehåndtering.
Kulturminner og kulturmiljø		Da det ikke er funnet registreringer av kulturminner i området gjennom søk i kulturminnesøk.no og SEFRAK-registeret, er det heller ikke påviselig at planen vil få negative virkninger for kulturminner. Videre områdeplanlegging må allikevel skje i hht. den generelle aktsomhetsplikten i kulturminnelovgivningen.
Nærmiljø, grønnstruktur og friluftsliv		<p>Planforslaget berører strandsonen. Ved tiltak innenfor strandsonen vil statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen berøres. Gjennom områdeplanleggingen forutsettes det at det gjøres avklaringer av bruk og vern i henhold til nevnte retningslinjer.</p> <p>Arealer som i plan for E39 er regulert til friområde og friområde i sjø bør vurderes videreført i samband med en eventuell utvikling av større og sammenhengende næringsområder som planen legger opp til. Dette både for å ivareta allmenhetens tilgjengelighet til strandsonen og for å tilføre og ivareta kvaliteter innenfor næringsområdet.</p> <p>Fv 800 har status som sykkel- og turrute.</p> <p>Hensynet til omliggende natur- og kulturlandskap i valg av bygningsvolum og terrenginngrep må vurderes nærmere ved en eventuell områderegulering.</p>
Samfunn:		
Transportbehov		Det forventes ikke vesentlige negative konsekvenser for trafikkforhold i området. Overordnet vegsystem har god kapasitet og tilgjengelighet, likeså har kryssløsning med ramper ved Thamshavn verk. Trafikk bør vurderes nærmere i forbindelse med områdeplanleggingen på bakgrunn av planlagt aktivitet som skal inn i området.
Teknisk infrastruktur		Infrastruktur for vann og avløp er allerede. Det går en høyspentledning gjennom planområdet på østsiden av E39. Teknisk infrastruktur må vurderes nærmere og synliggjøres gjennom

		prinsipiell illustrasjonsplan i en eventuell områderegulering.
Befolkningsutvikling og tjenestebehov		Planforslaget støtter opp under nasjonale retningslinjer for areal- og transportplanlegging gjennom sin sentrale lokalisering ved viktige transportåreer både på land og via sjø/havn. Lokalisering nært større tettsteder og region med større befolkningsgrunnlag gir et godt grunnlag for utvikling av et attraktivt næringsområde. Etablering av nye arbeidsplasser og dermed også potensiale for tilflytting er blant positive effekter som forventes.
Barn- og unges interesser		Det forventes ingen konsekvens. Områdets geografiske beliggenhet og arealbruk tilsier at dette ikke er et område som benyttes av barn og unge. Planområdet tillates heller ikke for boligbebyggelse i forslag til kommunedelplan, og det er derfor ikke et område som i utgangspunktet skal tilrettelegges spesielt for barn- og unge. Tilrettelegging må imidlertid sees i sammenheng med videre områderegulering når bruk er nærmere definert.
Samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet		Se ROS-sjekkliste.
Forholdet til strategi for fremtidig arealbruk		Planen er et virkemiddel for å legge til rette for strategisk næringsutvikling i tilknytning til eksisterende industriområde, steinbrudd og havneområde på Thamshavn.

Sjekkliste - forenklet ROS-analyse

Vurdering av potensielle risiko- og sårbarhetsforhold for Kommunedelplan havne- og næringsområde Viggja.

RISIKOVURDERING
LITEN NEGATIV, INGEN ELLER POSITIV KONSEKVENNS
MIDDELS ELLER USIKKER NEGATIV KONSEKVENNS
STOR ELLER SVÆRT STOR NEGATIV KONSEKVENNS

Emne	Forhold eller uønsket hendelse	Vurdering		
		Ja	Nei	Merknad
Naturgitte forhold	Er området utsatt for snø- eller steinskred?		X	Kilder: NGU, NVE, skrednett.no
	Er det fare for utglidning (er området geoteknisk ustabil)?		X	Stabilitet i havbunn bør vurderes i forbindelse med evt. tiltak i sjø eller i strandsonen.
	Er området utsatt for springflo/floem i sjø/vann?	X		Næringsarealer ved fjorden bør vurderes nærmere i forbindelse med områderegulering. Kilder: Miljødirektoratet, Estimer for havnivåstigning – tabell for Sør-Trøndelag
	Er området utsatt for floem i elv/bekk, herunder lukket bekk?		X	Kilder: NGU, NVE
	Er det radon i grunnen?		X	Miljøstatus.no
	Annet (angi)		X	
Infrastruktur	Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser som kan inntreffe på nærliggende <i>transportårer</i> utgjøre en risiko for området?			
	-hendelser på veg	X		Område ligger inntil E39. Atkomster til/fra havne- og næringsområdet er viktig. Brann f.eks i forbindelse med ulykke på veg kan være farlig for virksomheter innenfor området. Utslipp etter uhell på veg kan forurense sjø. Vurderes nærmere i forbindelse med områdeplanlegging.
	-hendelser på jernbane		X	
	-hendelser på sjø/vann/elv	X		Havneområde faller innenfor arealer med stor

			trafikk tetthet. Vurderes nærmere i forbindelse med områdereguleringsplan. Kilde: miljøstatus.
	-hendelser i luften		X
	Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser som kan inntreffe i nærliggende <i>virksomheter</i> (industriforetak etc.) utgjøre en risiko for området?		
	-utslipp av giftige gasser/væsker	x	Utslipp fra nærliggende industrivirksomhet på Thamshavn innenfor planområdet kan utgjøre risiko for personer som jobber/oppholder seg i havne- og næringsområdet. Må vurderes nærmere i fbm. Områdeplanleggingen.
	-utslipp av eksplosjonsfarlige/brennbare gasser/væsker	x	Utslipp fra nærliggende industrivirksomhet på Thamshavn innenfor planområdet kan utgjøre risiko for personer som jobber/oppholder seg i havne- og næringsområdet. Må vurderes nærmere i fbm. Områdeplanleggingen.
	Medfører bortfall av tilgang på følgende tjenester <i>spesielle</i> ulemper for området?		
	-elektrisitet	X	I hht planlagt formål kan framtidig innebære etablering av virksomhet som kan være særlig avhengig av elektrisitetsforsyning. Avklares nærmere i fbm. områderegulering.
	-teletjenester		X
	-vannforsyning	x	I hht planlagt formål kan framtidig innebære etablering av virksomhet som kan være særlig avhengig av vannforsyning. Avklares nærmere i fbm. Område-regulering.
	-renovasjon/spillvann	x	I hht planlagt formål kan framtidig innebære etablering av virksomhet som kan være særlig avhengig av renovasjon/

			spillvann. Avklares nærmere i fbm. områderegulering
Dersom det går høyspentlinjer ved/gjennom området:	x		Høgspenning går gjennom området. Hensyntas ved anleggsarbeid og bygging i hht. hensynssone i plankart.
-påvirkes området av magnetisk felt fra el.linjer?		X	Høgspenning går gjennom området. Risiko er hensyntatt med hensynssone i plankart.
-er det spesiell klatrefare i forbindelse med master?		X	
Er det <i>spesielle</i> farer forbundet med bruk av transportnett for gående, syklende og kjørende innenfor området?	X		Fv 800 benyttes til sykkelrute, og det er regulert friområder ved sjøen innenfor planområdet. Ingen fortau/gang- og sykkelstier etablert. Konflikt og risiko med gående/syklende/kjørende må vurderes i forbindelse med områderegulering når man kjenner omfang av planlagt virksomhet og hvilken type transportaktivitet som er aktuell.
-til skole/barnehage		X	
-til nærmiljøanlegg, idrettsanlegg etc.		X	
-til forretning etc.		X	
-til busstopp		X	
Brannberedskap:			
-omfatter området spesielt farlige anlegg?		X	Vurderes ved områdeplanlegging på bakgrunn av vurdering av type virksomheter som tenkes etablert innenfor området.
-har området utilstrekkelig brannvannforsyning (mengde og trykk)?		X	Vurderes ved områdeplanlegging på bakgrunn av vurdering av kapasitetsbehovet som virksomhetene innenfor området kan ha.
-har området bare en mulig atkomst for brannbil?		X	Brann- og redningsatkomst må vurderes nærmere i områdeplanen

Tidligere bruk	Er området påvirket/forurenset fra tidligere virksomheter?			Miljøstatus.no
	-gruver: åpne sjakter, steintipper etc.		X	
	-militære anlegg: fjellanlegg, piggtrådsperringer etc.		X	
	-industrivirksomhet, herunder avfallsdeponering		X	
	-annet (angi)		X	
Omgivelser	Er det regulerte vannmagasiner i nærheten, med spesiell fare for usikker is?			
	Finnes det terrengformasjoner som utgjør <i>spesiell</i> fare (stup etc.)		X	Større terreng inngrep innenfor planområdet må vurderes nærmere mht. sikkerhet i forbindelse med områdeplanlegging. Eksisterende masseuttak/steinbrudd skal sikres i hht. godkjent driftsplan.
	Annet (angi)		X	
Ulovlig virksomhet	Sabotasje og terrorhandlinger			
	- er tiltaket i seg selv et sabotasje-/terrormål?		X	
	- finnes det potensielle sabotasje-/terrormål i nærheten?		X	

Dato: 04.06.2014